

قدسی نه سیری

رومان

بی‌سهرپه رشتان

و در گیتانی له فارسیه وه
حسین نه جمه دین

رۆمان

بىئەرىپەرىستان

بلاوکراوهی خانه‌ی چاپ و بلاوکردنه‌وهی چوارچرا

زنجیره‌ی ۸۶

ناونیشان / سلیمانی - سهره‌تای شه‌قامی مه‌وله‌وی - به‌رام‌بهر پالاس

مۆبایل ناسیا ۰۷۷۰۱۵۷۵۰۶۷ - سانا ۰۷۵۰۱۱۲۸۳۸۸

فرخی (۰۰۰۰) دیناره

بیسہ رپہ رشتان

قودسی نہ صیری

رؤمان

وہرگیرانی: حسہین نہ جمہ دین

چاپی شہ شہم ۱

پیناسی کتیب

ناوی کتیب: بیسەرپه‌رشتان

بابەت : رۆمان

نوسینی: قودسی نه‌صیری

وه‌رگیرانی : حسه‌ین نه‌جمه‌دین

نۆبه‌تی چاپ : چاپی شه‌شه‌م

شوینی چاپ : چاپه‌مه‌نی هیمن

تیراژ : ۱۰۰۰ دانه

نرخ : ۳۰۰۰ دینار

ژماره‌ی سپاردنی (۹۴۲) سالی (۲۰۰۶) ی پیندراوه

پيشه كاس

مەرج نىيە ھەرگەس لەبشت مىلەكانى زىندانەوہى، ئىتر بەتەواوى مانا درىندەبى، نازانم بۆچى، ياساناسان ھەرگىز بىريان لەوہ نەگردۆتەوہ، يان باشتە بلىم خويانى لى گىل دەكەن. چونكە كاتى تاوانبارىك دىتە بەردەستيان، ئىدى بى گۆندانە بارى كۆمەلايەتى تاوانبار، يان ھۆكارى پالتەرى تاوان، يارەچاوكردنى ئاستى رۆشنىرى تاوانبار، بەينى نوسراوى بەردەستيان برباردەدەن وتاوانبار ئەتەپىتە ناوزىندان. بى گۆندانە ئەوہى بزانن ئەوگەسە لەناو زىنداندا تىكەلى چ جورە مروفىك دەيت و يا چ جورە خو و رەوشىك دەگرى يان لەئىو زىنداندا چى فىر دەگرى. بۆيە دەلىم فىر كردن چونكە وادەزانن زىندان دەيتە قوتابخانەيك و تاوانبار والى دەكات واز لەتاوان بەيتىت. نازانن كۆگردنەوہى چەند تاوانبارىك لەزورىك دا دەيتە ھۆى ئەوہى ھەرگەس لەدواى ئازاد بوونى بىر لەچەندىن تاوانى جورەجۆر بىكاتەوہ ئەمە لەزىندانەكانى ئىمەدا وايە، نازانم لەولاتە پىش كەوتووہەكان بەچ جورىك بەرپۆە دەچىت.

كاتى رۆمانى (بىسەر پەرستان) دەخوتىنەوہ ئاشنادەبين بەپالەوانى چىروكەگە دەبينىن بىژەن نەك ھەرگەسىكى تاوانبار نەبوو،

بەلگە لەدلەو زۆر ھەولە دەدا بێتە گەسیک بتوانی خزمەتی
کۆمەلەگە بکات. ئەمە جگەلەبەسەر بردنی تەمەن وپاگردن لەدەست
زۆلە وزۆری باوەژن پێگەوت وای کرد، بێژەن بێتە گەسیکی ئاوانبارو
سزای ئاوانیک بدات گەبەھیج جۆری ئارەزوی کردنی نەبوو.

پەورەوێ زبانی بێژەن ئەو دەسەلمینی مروڤ چەند لەناو
سەختی و نازارەکانی ژياندا بژی و بەرەو روی ناھەمواریەکانی بێتەو،
گەر مروڤیکی کۆلنەدەر و خاوەن ئیرادەپەکی پۆلاین بیت لەگەڵ ئەم
ھەموو نازارەشدا ئەتوانی مەملانی بکات و بگاتە ئامانجی خۆی.

ھەمیشە دەوتری (ئومید دەگەم بەم کارەم توانیبیت گەلێتیکم
لەکتیخانە کوردی پرکردبیتەو). من خۆم لەم قەباوە بەدوور دەگرم
و دەلیم: (ئومید دەگەم بەم کارەم توانیبیت گەف و کۆلی دەرونی
خۆم دامرکاندبیتەو).

وەرگێری کوردی

بەندى يەكەم

روى پەنجەرەى ژورەكەم لەسەر شەقامەكە بوو، كاتىك
پەنجەرەكەم دەكرەووە بەناسانى دەمتوانى سەيرى دەرەو بەكەم،
لەكاتى خۆرەتاودا درەختى بەر پەنجەرەكەم سىبەرى بۆ ژورەكە
دروست دەكرد و شەوانىش گۆپەكانى سەر شەقامەكە ژورەكەمى
روناك دەكرەووە، هەندىك جار دەنگى ئەسپ و عەرەبانە و دەنگە دەنگى
سەر شەقامەكە منى بىدار ئەكرەووە. كۆشكى گەرەو بۆلە بەرامبەر
پەنجەرەكەم بوون، سەيرى ئەو دوكان و پيشانگانەم دەكرد
لەشوشەكانىووە كە جۆرەها ئامىرى يارى كردن و بوكەلەيان تىدا بوو،
زۆر حەزم لى دەكردن، هېچ كاتىك لە سەيركردنىان تىرم نەدەخوارد.

كاتىك منداڵانى هاوتەمەنى خۆم دەبينى لەسەر شوستەكە يارىيان
دەكرد دلم تەپە تەپى شادى و خوشى دەكرد، و حەزم دەكرد، تەنها بۆ
ساتىكىش بىت لەگەلەيان يارى بەكەم، دەنگى هاوار و پىكەنىنيانم
دەناسى، چونكە جىهانى ئەوانم بە جىهانىكى تر دەزانى، جىهانىك بۆ
ئەوان پەرلە خوشى و شادى بەلام بۆ من هېچ، هەميشە لەبەر ئەوەى
نەمدەزانى رنگاى جىهانى ئەوان بدۆزمەووە نەتم دەخوارد،

كاتىك داپىرەم دەبينى سەيرى شەقامەكە دەكەم دەستە چرچ و
لۆچە بى تارانخانى بەرەو رووم درىژ دەكرد و هاوارى دەكرد:

دىسانەووە چووتەووە لای پەنجەرەكە منىش بە بىستنى دەنگى ئەو
دەگەرەمەووە دواو، هەر ئەوساتانەش نىگاى پىرقىن و توپەيى ئەو منى

دەترساند و بەناو مەندىيە كەو دەور دەكەوتەو، مەن دا يە كەورەم بەو
مەمور تۆپەيى و خراپىيانە شىيەو ھەر خۆش دەويست.

نازانم چ شتەك لە دەروم دابوو واى نەدە كردم خۆشم بویت؟
ھەرچەندە ژنىكى تۆپە بوو بەلام دلنكى كەورە وەك دەريا و گيانىكى
كەورەى ھەبوو، ھەندى جار ئەو ھەندە بەخۆشى باسى دۆستايەتى
مروڤەكانى دەكرد مەن لەو تەمەنە مەندالەيم دا ھەستەم دەكرد ئەو
كەسانەى لیمەو دەور و نزىك پەيوستە ھەمورىانم خۆش بویت.

ھەرچەندە لە روخسارىدا ووزە و وورە و زىندەگى بەدى نەدەكرا و
نىگای تارو لیل بوو بەلام لەگەل ئەو ھەمور لاوازی يەيدا جۆرك باسى
نايندەى دەكرد وا ھەستە دەكرد لەسەرەتايى لاويتىدايە و ھەرگىز
نامریت، جىگەى سەرسامى مەن ھەر ئەو نۆمیدە كەوردەيەى ئەو بوو.

ئىستا سەلەھايە بەسەر ئەو ماوہيەدا تى دەپەریت تازە تیدەگەم
نۆمید چ نەخشىكى كەورەى لەژياندا ھەيە و مروڤى بى نۆمید مردووە.
ئىستا ھەندى جار لەناخۆشىدا خەيالم ئافەرىنى دەكات و دەلیم
ھەرچەندە جى ى ھىشتوم بەلام ھەرگىز ناتوانم فەراموشى بكەم.

مەن ھىچ كات داىكەم نەديوە و ئەگەر بىنيبىتتىشم ھىچىم
بىرناكەوتەو چو دەوسالانە بووم مردبوو، لەو خەيالانەدابووم كۆپەر
باوكم خۆى كرد بە كتيبخانەكەدا و پاشان لەسەر كورسەيەكەى
بەرامبەرم دانىشت و بەئارامى پرسى سەرگەرمى خويندەنەو چ
كتيبكى و مەيش بەئارامى كتيبەكەم دا يە دەستى، كاتىك چاروى
بەبەرگەكەى كەوت زۆر بە ئارامى وتى مەندالى ھەتو دەخوينتەرە
(بىژەن)، كۆرەم ئىتر پەيوست ناكات ئەم جۆرە كتيبانە بخوينتەرە
چونكە بەم زوانە دەبیتە خاوەن داىكىكى دلسۆز و مېھربان.

به نارامی وتم : باوکه گیان هرگیز مه‌نی دایکیکی دلسۆز چونکه نهو
کەسه‌ی تۆ ناوی ده‌به‌یت باوه‌ژنه و نهو دوانه‌ش زۆر له‌یه‌کتر جیاوازن.
باوکم تا نه‌وکاته‌ش زۆر دلخۆش بوو چاو و برۆی ئالۆزانده‌ش و له‌سه‌ر
کورسیه‌که هه‌ستایه سه‌ر پێ و به‌خێرای چوو بۆ لایه‌کی تری
کتیبه‌خانه‌که و ده‌ستی کرد به‌ گه‌ڕان به‌دوای نهو کتیبه‌ی مه‌به‌ستی بوو،
له‌کاتی‌ک دا پشستی کردبووه من و سه‌رگه‌رمی گه‌ڕان بوو به‌دوای
کتیبه‌کان دا وتی:

بیژهن گیان باوه‌ژنیش مرقه‌ وه‌کو هه‌موو مرقه‌کانی تر خاوه‌نی دل
و رۆحه و له‌وکاته دا نهو کتیبه‌ی مه‌به‌ستی بوو دۆزیه‌وه و به‌هێواشی
ده‌رگای کتیبه‌خانه‌که‌ی کرده‌وه و سه‌یریکی وینه‌که‌ی دایکمی کرد
که له‌سه‌ر تاقیکی کتیبه‌خانه‌که دانرابوو وتی: بیژهن نه‌زانم تۆ کوپنکی
زۆر ژیریت و زۆر قول بیر ده‌که‌یته‌وه و اچاکتر نیه‌ بیه‌و باوه‌رت ده‌ریاره‌ی
نهو بابته‌ بگۆریت و پاش ووتنی نه‌م قسانه‌ زۆر به‌خێرای به‌جینی
هێشتم، نه‌وه‌نده به‌ توند ده‌پۆشته خواره‌وه گویم له‌ده‌نگی پینی بوو
ده‌یکێشا به‌ پله‌ی قاده‌مه‌کاندا.

تا نه‌وکاته‌ی له‌بیرم مابیت باوکم پیاویکی زۆر توپه‌بوو، کاتی‌ک هه‌ر
شتیکی به‌دل نه‌بویه هه‌چ هه‌یزیک نه‌یده‌توانی ململانیی له‌گه‌ل بکات، من
و باوکم به‌زۆری کاتی خۆمانمان له‌کتیبه‌خانه‌دا به‌سه‌ر ده‌برد.

ماله‌که‌ی ئێمه‌ چوارقاتیک بوو وه‌ کتیبه‌خانه‌که له‌نه‌ومی سینه‌مدا بوو،
له‌ کتیبه‌خانه‌که‌ماندا به‌زۆری کتیبی زانستی و میژویی به‌دی ده‌کرا و
کتیبی چیرۆک و داستانی که‌مه‌تر تیا به‌دی ده‌کرا، باوکم هه‌زی
له‌نوسینه‌کانی مه‌کسیم گۆرگی و ئه‌رنه‌ست هه‌مینگوی و پۆشکین بوو،
به‌لام من هه‌زم له‌ نوسینه‌کانی فیکتۆر هۆگۆ و ئه‌له‌کساندر دوما بوو،

ئەو مالەي ئىمە تىيدا دەريايىن مائىكى دور دەست بوو كەوتبۇە نىوان
دوۋ پىز درختى بلىد و سەنەبەرى سەر سەوزەو و جۇگەيەك ناۋى
بچوكىش لەبەرامبەر مالەكەماندا تىدەپەرى، لەقەراغ حەوشەكەماندا
چەندىن باخچەي بچوك و گەورە بەدى دەكرا، لەناۋەپراستى
باخچەكانىشدا درەختى گىلاس و ھەلۋەيان چاندبوو، كاتىك ۋەرزى
بەھار دەھاتە پىش مالەكەمان پەر دەبوو لە گوللى ئەو درەختانە.

بالىدە كۆچەرەكانىش لەشۋىنى دورەوۋە رويان دەكرەدە شارەكەمان
لەسەر ئەو درەختانە كە ھىشتا لە باخچەيەكى ساۋادەچوون سەرگەرمى
يارى كردن دەبوون. تەنھا سەگە زىرەكەكەي مەن پەرۋەردەكراۋ بوو
باۋكە لەمائىكى ئىنگىلىزى كرىبوى و ناۋى نابوو جىمى.

لەپراستىدا لەبىرىشم چوۋ ناۋى پىرەژنىك بلىم كەلەمالى ئىمەدا دەژيا
و دايەنى مەن بوو ۋەكارەكانى مالەۋەي جى بەجى دەكرەد. مەن ئەو ژنەم
زۆر خۇش دەۋىست چونكە ئەو مەنى گەورە كرەد ئەتوانم بلىم لەجىگەي
دايەم بوو. ئەۋىش لەم چەند رۆژەدا كە باۋكە بەنيازە ژنى تازە بەينى
لەمالەۋە سەرقالى كاروبارى مالەۋە بوو ۋە خۇي نامادە دەكرەد بۇ
پىشۋازى لە ميوانەكانى ئەو ئاھەنگە.

ھەفتەيەك تىپەپرى و رۆژى يەك شەممە بوو باۋكە بەيەنى زوۋ ھاتە
ژورەكەم و وتى: بىژەن ھەر ئەمبۇ مەرىم دىتە ئەم مالە ئەو ژنىكى نۇر
مىھربانە، بىگومان تۆي زۆر خۇش دەۋى، ۋا بىرمەكەرەۋە بەھاتنى ئەو
مەن تىز لەبىر بىكەم تۆ كۆپرە تاقانەكەي مەنى و ھىچ ھىزىك ناتوانى
خۇشەۋىستى تۆ لەدەم دەرىكات و بەپەلە لەمال چوۋ دەر.

ئەو رۆژە ئاسمان خۇرەتاۋ بوو بەلام ۋوشكە بايەكى دەھات، چوۋم
بۇ قوتاىخانە و نىۋەپۇ كە گەپامەۋە بۇ مالەۋە بە ئارامى دەستەم نا بە

زەنگەكە دا نەمدەزانی بۆچی دەستەكانم دەلەرزىن، دەستم توند نا بە زەنگەكە دا چەند ساتىك تىپەپرى بەلام هيچ كەس دەرگاگەى نەكردەوه. دلم تەپە تەپى دەكرد، دووبارە دەستم نا بە زەنگەكە دا پاش چەند خولەكىك دەرگاگە كرايهوه و ژنىكى زۆر جوان و شىك پۆش لەبەرامبەر دەرگاگەدا دەرکەوت.

بەبينىنى من زەردەخەنەيهكى كرد و خىرا خۇى لادا لەبەرامبەرم و منيش بەبى مائل بوون هاتمە ژوورەوه. لەوساتەدا دەستم كرد مالهكەمان گۆپانكارى زۆرى كردوه و ژمارەيك ژن و پيار. كوڤ و كچ. بچوك و گەورە كە تا ئەمڕۆ هيچيانم نەبينى بوو وه نەم دەناسين لەژوورەكاندا پىكەوه دانىشتبوون و قسەيان دەكرد.

ئەندازەيهكى زۆر كورسى و تەپلەك لە خەوشەكەدا ريز كرابوون و لەسەر هەر تەپلەكىك دا گۆلدانىكى پر لە گۆلى سورى ميخەك دانرابوو لەنيوان ميژەكانيش دا چەندىن دەورى گەورە و بچوكى پر لە ميوه و شيرىنى دانرابوون.

من راستەوخو چورم بو كتيبخانهكە و بەسەرساميهوه بينيم بارودۆخى كتيبخانهكەش گۆپاوه و كتيبەكان هەريەكەيان بەلايهك دا فەپى دراون و ژمارەيهكىشيان دپابوون. بەديوارهكانيش دا ويئەى جۆراو جۆر هەلواسرابوو هەر ئەوساتە شكم برد رەنگە ئەم ويئانە ويئەى باوهژنەكەم بن.

لە نەۆمى خوارهردا دەنگى شادى و پىكەنىن دەهات. تا كاتى عەسر هەر لە كتيبخانهكە دانىشتم، وهلى دەمو ئىواره بوو دايەنەكەم هاتە ژوورەكەم و بەناراسى وتى:

بیزن بۆچی لیږه دانیشتوی وږه بابچن بۆلای میوانه کان له وانه یه
 باوکت له م رهفتارانه ت بیزارییټ و توږه بییت تو مهگر باوکی خوټ
 ماناسیت؟

یه کسسه به گویی دایه نه که م کردوو چوومه نهومی خواره وه له
هوله که دا چاوم به ژنیکسی جوان که وت به رگیکی شینی درنژی
له بهردا بوو مؤمدانیکسی زیوی به دهسته وه بوو له دواي ئه ویشه وه کچیکی
بالا بهرز بوو ناوینه یه کی زور گهری به دهسته وه بوو، به رگیکی په مەیی
کائی له بهردا بوو دهاته خوار ئه ژنویه وه تاجیکی بچوکی پر له گولی
په مەیی کردبوو به پرچیدا، به توندی به لایان دا تیپه یریم و چومه
حه وشه که.

خه لکه که بوربوون به دوونه ونه، ژماره یه کی زوریان له سر
کورسیه کان دانیشتبوون و سرگرمی گفتوگو بوون و ژماره یه کیشیان
هاتوچویان شه کرد و به خیره اتنی میوانه کانیاں ده کرد. دنگی
مؤسیقاش تا ماره یه کی دور ده بیسترا. له سر شه کورسیه یه
له ته نیشتموه بوو دانیستم، خه لکه که شادیان ده گیراو چه پنهان لی
دهدا و منیش له نیوان شه هه موو سر مه ست و خوشحالانه دا
په ریشانه له نای بیردا بووم و سه یرم ده کردن، گهرچی هه قیش نه بوو
غه مگین بم به لام خو منیش مروقم و نه مده توانی به ریه ستی هه ست
بکه م، سه یرنکی ده ور به رم کرد تا بتوانم له نیوان شه خه لکانه باو کم
به دی بکه م به لام هه رچه نده گهرام باو کم نه دوزیه وه.

کاتیڤ شەو دامات نەو گۆڤە رەنگاو رەنگانەى دایان کوتابوو بەدیوارە کەوێ دایانگیرساند، باوکم بینی قاتیڤى نیلى و کراسینكى سپى لەبرما بوو لەگەڵ باوەرێمەکەمدا یینیم بەرەو بەکنک لەمێزەکان

دەپزىشتن، باۋەژنەكەم بەرگىنكى درىژنى سىپى لەبەردابوو تاجى گولى
سىپىش درابوو لەپرچە زەردەكەى وە چەپكىنك گولى زەردىشى
بەدەستەو بوو بەنارامى لەنىوان دەستەكانىدا دەيگوشىن و پاشان
باۋكم و ژنەكەى پىنگەو لەسەر كورسىيەك دانىشتن كە تايبەت بوو بە
خۇيان و خەلكەكەش دەستيان كرد بە چەپلە نىزان بۆيان و من لەو
نىوانەدا راستەوخۆ كەوتەموو بىرى داىكم. داىكىنك سالىھايە مردوو و
ھەرگىز نايەتەو.

داىكم لەنىوان ئەو بەرگە سىپىە دا بەچارە گەرە و دەم بە
پىنگەنىنەكانىەو پەيكەر كىشا، بەنارامى چەپكە گولە سورەكەى
دەستى بە پەنجە نەرم و نۆلەكانى دەگوشى، ئەوم لەنىوان ئەو دەنگە
دەنگ و ھەلا ھەلايەدا پەيكەر كىشا و لەپال باۋكم دا دانىشتەو،
بەزەردەخەنەو سوپاسى ئەوكەسانەى دەكرد كە پىرۆزبايى لى دەكردن
ئەوم لەنىوان چەپكە گولەكان رووبەپوى ئاۋىنە و مۆمەكان پەيكەر
كىشا. لەوكاتەدا حەزم دەكرد لە خوشحالىدا ھاوار بكەم لەبەر نەرى
داىكم لەنىوان ئەو ھەموو بريسكەدا دەدرەوشىتەو و وزەيەكى تازەم
لەدندا ھەست پى دەكرد بەلام ئەمانە ھەمووى خەيال و وپىنە بوون،
لەپاستىدا داىكم لەنىوان خاك و خۆلدا نوستەو و ھەرگىز بوونى نىە،
لەوانەشە تەرمەكەى بەتەواۋى بويىتەو بە خاك. تەمانەت لەژىر
خاكىشدا شوئىنى ھەر نەبىنرەت، كى ئەزانى.

لە ھەموو لايەكەو دەنگى پىنگەنىن و شادى دىت وەلى من
لەگۆشەيەكدا نارام و بىدەنگ سەيرى خەلكەكەم دەكرد، ھەرچۆنىك بوو
نەم بارۆزخە تا نىووى شەو نزىكەى تا دەمو بەيان بەردەوام بوو
مىوانەكان يەكە يەكە خواحالىزىيان دەكرد دەپۆشتەو منىش ھاتەو

ژوره‌که‌ی خۆم، ماندوو بووم خیرا خەوم لی کەوت بە‌یانی باوکم ماچی
کردم و وتی:

بێژەن مریەم چاوە‌پوانت دە‌کات وەرە بێ‌بینە بزانه چە‌ند ژنیکی
می‌هەربان و دڵسۆزە، من بە‌لێنت پی‌ نه‌دهم دایکیکی خۆ‌به‌خت کار و
دڵسۆزی تۆ ئە‌بێت پاشان منی ئە‌گە‌ل خۆی برده ژووری خوا‌زه‌وه.

له‌وکاته‌دا باوه‌ژنه‌که‌م له‌گۆشه‌یه‌که‌دا دانیش‌ت‌بوو به‌رگیکی ئاو‌ریش‌می
سپی له‌به‌ردا بوو له‌ته‌نیش‌تی‌وه‌ چه‌پ‌کی‌ک گۆ‌لی سور له‌گۆ‌ل‌دان‌یکی
جوان‌دا دان‌رابوو له‌لایه‌کی تری ژوره‌که‌دا چە‌ند ژنیکی به‌سالا‌چوو
ده‌بین‌ران یه‌کی‌ک له‌و ژنانه به‌ئارامی پرچی باوه‌ژنه‌که‌می شانه ده‌کرد.
باوکم منی برد بۆ‌لای باوه‌ژنه‌که‌م، به‌خۆ‌ش‌حالی‌ه‌وه‌ وتی مریەم گیان ئە‌مه
بێ‌ژەنی کو‌ر‌مه. باوه‌ژنه‌که‌شم ده‌ستی در‌ی‌ژ‌کردوو ده‌ستمی خسته نیو
په‌نجە باریک و در‌ی‌ژ‌ه‌کانی خۆی و به‌ده‌نگی‌کی نه‌رم وتی:

چ کو‌ر‌پ‌تی‌کی باشه پاشان به می‌ه‌ره‌بانیه‌که‌وه ده‌ستی‌کی هینا به‌سه‌رم
دا و ئە‌لقه‌یه‌کی باریک و جوان‌یش‌م له‌په‌نجە‌کانی دا بین‌ی زانی‌م ئە‌لقه‌ی
هاوسه‌ر‌گیره‌تی‌ه‌تی. بۆ‌نیکی نه‌رم و خۆ‌ش له‌ژوره‌که‌دا ب‌لا‌و بو‌بو‌ه‌وه،
یه‌که‌سه‌ر باوه‌ژنه‌که‌م بی‌ هیچ پێ‌شه‌کیه‌ک پر‌سی: بێ‌ژەن چۆ‌نی؟

وه‌لام دایه‌وه سو‌پ‌است ده‌که‌م، خراپ نیم. پاشان ده‌ستی کرد به
قوت‌ویه‌که‌دا که‌له‌سو‌چی‌کی ژوره‌که‌دا بوو نو‌ق‌لی‌کی ده‌ره‌ین‌او
دایه‌به‌ده‌سته‌وه.

ئه‌وانه‌ی له‌ده‌ورو پ‌شت‌ی باوه‌ژنه‌که‌م بوون به‌ رقو کین و خێ‌سه‌وه
سه‌ریان ده‌کردم من‌یش له‌تر‌سان‌دا هه‌موو ئە‌ندامه‌کانی له‌شم ئە‌له‌رزین.
ئه‌ره یه‌که‌م رۆ‌ژی ئاشنا‌بو‌وم بوو له‌گە‌ل باوه‌ژنه‌که‌م‌دا. پاش ئە‌و رۆ‌ژه
نێ‌تر باوکم که‌مه‌تر سه‌ردانی ده‌کردم و باوه‌ژنه‌که‌شم تا ئە‌ندازه‌یه‌که‌

ده پوښتن، باورته کم بهرگيکي دريژي سپي له بهر د ابو تاجي گولي
 سپيش در ابو له پرچه زه ده کي وه چه پکيک گولي زه ديشي
 به ده سته و بو به نارامي له نيوان ده سته کانيدا ده گوشين و پاشان
 باوکم و ژنه کي پتکه وه له سر کورسيهک دانيسشتن که تايهت بوو به
 خويان و خه که کش ده ستیان کرد به چه پله ليدان بويان و من له
 نيوانه دا راسته رخو که وتموه يري دايکم. دايکيک ساله هايه مردوه و
 هرگيز نايه تموه.

دايکم له نيوان شو بهرگه سپيه دا به چاره گموره و دم به
 پيکه نينه کانيه وه په يکر کيشا. به نارامي چه پکه گوله سوره کي
 ده ستی به په نجه نهرم و نوله کاني ده گوشي، نوم له نيوان شو دهنگ
 دهنگ و هلا هلايه دا په يکر کيشا و له پال باوکم دا دانيسته وه.
 به زه ده خه نموه سوياسي نهو که سانه ي ده کرد که پيرزبایي لي ده کردن
 نوم له نيوان چه پکه گوله کان رو به پوي ناوينه و مؤمکان په يکر
 کيشا. له وکاته دا حمز ده کرد له خوشحاليدا هاوار بکم له بر نموي
 دايکم له نيوان شو هموو بریسکه دا ده رده وشيتموه و وزه يکي تازم
 له لدا هست پي ده کرد به لام نه مانه هموي خيال و ورينه بوون،
 له راستيدا دايکم له نيوان خاک و خولدا نوستوه و هرگيز بووني نيه،
 له وانه شه ترمه کي به تمه وای بويتموه به خاک. تمنامت له ژير
 خاکيشدا شويني هر نه بينريت، کي نه زانی.

له هموو لايه کموه دهنگي پيکه نين و شادي ديت و لي من
 له گوشه يکدا نارام و بيدهنگ سميري خه که کم ده کرد. هرچونک بوو
 نه م بارو دuxe تا نيوي شو نريکه ي تا دممو بهيان بهر دوا م بوو
 ميوانه کان يکه يکه خوا حافيزيان ده کرد ده روستنمونه منيش هاتمونه

ژوره‌کە ی خۆم، ماندوو بووم خێرا خەرم لێ کەوت بە یانی باوکم ماچێ
کردم و وتی:

بێژەن مریەم چاوەڕوانت دەکات وەرە ببینی بەزانە چەند ژنیکی
میهرەبان و دڵسۆزە، مز بەلێنت پێ ئەدەم دایکیکی خۆبەخت کار و
دڵسۆزی تۆ ئەبێت پاشان منی لەگەڵ خۆی بردە ژووری خواردووە.

لەوکاتەدا باوەژنەکەم لەگۆشەیه‌کدا دانیشتبوو بەرگینکی ناوڕیشمی
سپی لەبەردا بوو لەتەنیشتیەوه چەپکێک گۆلی سور لەگۆلدا نیکی
جواندا دانرابوو لەلایەکی تری ژوره‌کەدا چەند ژنیکی بەسالاچوو
دەبینران یەکیک لەو ژنانە بەئارامی پرچی باوەژنەکەمی شانە دەکرد.
باوکم منی برد بۆلای باوەژنەکەم. بەخۆشحالیەوه وتی مریەم گیان ئەمە
بێژەنی کۆرمە. باوەژنەکەشم دەستی درێژ کردوو دەستی خستە نیو
پەنجە باریک و درێژەکانی خۆی و بەدەنگینکی نەرم وتی:

چ کۆپێکی باشە پاشان بە میهرەبانیەکەرە دەستێکی هێنا بەسەرم
دا و ئەلقەیه‌کی باریک و جوانیشم لەپەنجەکانی دا بینی زانیم ئەلقە
هاوسەرگیریه‌تیەتی. بۆنیکی نەرم و خوش لەژوره‌کەدا بلأو بوبووه،
یەکسەر باوەژنەکەم بێ هیچ پێشەکیەک پرسی: بێژەن چۆنی؟

وێلام دایەوه سوپاست دەکەم، خراپ نیم. پاشان دەستی کرد بە
قوتویەکدا کەلسوچیکی ژوره‌کەدا بوو نووقلیکی دەرەیناو
دایبەدەستمەوه.

ئەرانی لەدووڕو پێشتی باوەژنەکەم بوون بە رقو کین و خێسەرە
سەیریان دەکردم منیش لەترساندا هەموو ئەندامەکانی لەشم ئەلەرزین.
نەرە یەکەم رۆژی ئاشنا بوون بوو لەگەڵ باوەژنەکەمدا. پاش ئەو رۆژه
نێتر باوکم کەمتر سەردانی دەکردم و باوەژنەکەشم تا ئەندازەیه‌ک

مېهره مان بوو به لّام كه مېك له خو رازى و له خو بايى نه هاته پېش چاوم،
مه مېشه كاته كانى خوئى له بهر دم ناوېنه دا به سسر دېبرد و كاتېكېش
باوكم له كار ده گه پرايه وه پېكه وه بو گه پان دم پوېشتن.

روژان تېپه پ دېبوون، زستان كه كم دېستى پى كرد، له باخچې
ماله كه ماندا ته نها چهند گولېكى زهر د مابونه وه نه وېش سهرما بردبوني
و هله ده ورېن.

به دره خته كانه وه بېجگه له چهند گه لايه كى زهر د نه بېت هېچى تر
نه مابويه وه، بالنده گهرمه سېره كان زور زو پول پول شاره كې ئيمه يان
به جېنېشت و بهر و گهرميان ده گه پرايه وه و ته نها به سسر لق و پوېى
دره خته كان پاسارى مابويه وه و نه مچل و نه وچليان ده كرد، له و ماوه
كه مېشدا باوه ژنه كه م به ته واوى كردار و رهفتارى گوزا، به بى هو بيانوى
به من و دايه نه كه م ده گرت و همدى جاريش گالتهى به و پيره ژنه داماوه
ده كرد.

گشت ژوره كانى داگر كردبوو بو خوئى و منېش تواناي هاتوچوم
بو ژوره كې خوم نه مابوو. ناشكرا قسه ي نه ده كرد به لّام له سه ير كردن و
چونيه تى هله سوكه وتى دا دره ده كه وت چاره ي منى ناوېت و به بېنېنم
بېزاره، تا روژيك باوه ژنه كه م به رواه تيكى شمېزه و توپه بيه وه خوئى
كرد به ژوره كه مدا و پرسىارى كرد شم وېنه يه هينى كېنه؟ پاشان
دېستى بو درى زكرد وېنه كې دايكم له نيوان دېست و په نجه
گهره كانيدا بېنېره، يه كسر وه لّام دايه وه وېنه ي دايكه.

به توپه بيه ره وېنه كې تېگرتم و وتى دايكت چهند ناشيرين بووه و
پاشان به په له له ژوره كه م چوه دهره وه و منېش هېچ كار دانه ويه كم
نېشان نه دا. پاش نيو سه عات دايه نه كه م به گريانه وه خوئى كرد

به ژوره کم دا و به سر سامیه وه پرسیم چی بووه؟ بۆچی ده گریهیت؟
سهرتا هیچی نهوت به لا کاتیك ویستی بروات هاته پینشه وه و
به نارامیه که وه وتی:

مریم خان ده لیت تو نازانیت هیچ کاریك بکهیت، نه مسال من
سیانزه ساله لی ره کار ده کم هیشتا هیچ کهس پیی نهوتوم پشتی
چاوانت برۆیه خو هیشتا نه بووه به دومانگ مریم خان هاتوته نیره
هه موو رۆژیک به هانهم پیی نه گریت و دهیه ویئت دهرم بکات، نه گهر
نه مجاره ناوه هام پیبکات نه چمه وه بۆ لادی بۆلای کوپه کم، پاش نه
قسانه له ژووره کم چوه دهر وه به لام عه سر که باوکم هاتوه دایه نه کم
رۆیشت بۆلای باوکم و وتی گه وره نه مه ویئت بزانه چهنده سالی که له
ماله ی تو کار ده کم تو هیچ نار هه تی که له ده ستم هیه یان نا؟

نه وه چ قسه ی که ده ی کهیت، تو سیانزه ساله لی ره کاره کهیت تازه
ماله که وه کو مالی خۆتی لی هاتوه، تو له جیی دایکی نی مه ییت، دایه نه کم
چاوه پیی وه لامیکی وابوو وتی نه ی بۆ نا پرسیت له مریم خان پیی
ده لیت نه بیئت له مال به جیته دهر وه. له کاته دا باوکم سه ی ریکی
هاوسه ره که ی کرد و ماوه یه ک که وته بیر کرد نه وه. باوه ژنه کم تانه و کاته
بی ده نگ بوو له پر به توندی قیران دی.

پیره ژنی چرچو لۆچ تو پنی که له دنیا یه و پنی که ی توت له و دنیا یه،
نیتر چهنه بازی مه که. چهنه بی حه یایه شکاتم لی ده کهیت من بوارت پیی
نادهم دوزمانی له کاره کانه دا بکهیت چه داوه روو مه گهر تو کییت
واشکاتم لی ده کهیت؟

له و کاته دا باوکم وتی: مریم تو بی ده نگ به و پاشان پوی کره
دایه نه کم و پرسى نه مه ویئت بزانه مریم خان چ دوزمانیه تی که له گهل

تۇدا ھەيە! ئاخىر بەيى ھۆكەس رەخنە لەكەس ناگرى بزانە تۆ
خەتابارىت و مریەم ھىچ كەموو كۆپىيەكى نىيە و لەخۇپا رەخنەت لى
ناگرى: چاكتروايە كىردار و رەفتارت بگۆپىت، ھەرچۇنىك بوو ئەو
گفتوگۆيە لەویدا كۆتايى ھات.

بەلام لەو پۇرژە بەدواو ھاو ھاو ھاو ھاو بەئاشكرا دەستى كىرد بە
دورژمنايەتى من و دايەنەكەم چونكە بەباشى دەيزانى باوكم پشتيوانى
لەو دەكات. ھەفتەيەك بەسەر ئەو پۇرژەدا تىپەپى. رۆژيكيان كاتى
نيو پۇگەرامەو و چومە ژورەكەى خۆم بەوپەپى سەرسامىيەو سەيرىم
كىرد ئەو ئەلبومەى و ئىنتەكانى دايكىمى تىدابوو لەسەر مېزەكە نەماو،
بەپەلە چومە نھۆمى خوارەو و لەھۆلەكەدا چاوم بە دايەنەكەم كەوت
دايەنەكەم بىنى فرمىسك بەچارمەو ھەپسى چى بوو بىژەن؟

يەكسەر وەلام دايەو ئەلبومەكەى منت نەبىنيو ئەو بەبىستنى ئەم
قسەيە يەكسەر كەوتە نار فكرەو و پاشان وتى بەلى ئەزانم وەلى
نەترسم راستىيەكەيت پى بلىم.

بەردەوام لەناو قسەكانىدا وتم لەچى نەترسى زوكە ئەلبومەكەم
لەكوئيە؟

ئەو بەھىواشى سەرى نزيك كىردەو لەگويم و وتى: مریەم خان
ئەمرو ئەلبومەكەتى خستە ناو ئاگرەو و سوزاندی.

بەپەلە چومە ژورى ھاو ھاو ھاو ھاو بەرنگەوت باوكىشم لەوى بوو
لەكاتىكدا لەئەنجامى ئاپەھەتى تەواوى لەشم دەلەرزى، بەپەلە وتم:
مریەم خان تۆ نازانى ئەلبومەكەى من كى ھەليگرتو لەسەر مېزەكە بوو
نىستا لى نەماو: نازانم كى ھەليگرتو.

تاچەند خولەكى وەلامى پرسىيارەكەمى ئەدايەو و پاشان
 قرتىنەيەكى سۈرى بەدەستەو بوو بەستى بەقرىشەو و پاشان ھاتە
 پىشەرە و وتى: ئەلبومەكەى نەم رىزدارە وون بوو چ پەيوەندىەكى
 بەمنەرە ھەيە ئاگات لى ي بوايە دەرەوئىت مەن شەر و رۇژ پاسەرۋانى
 ژورەكەى تۆيم. كاتىك بارودۇخەكەم بەوشىوئەيە بىنى بەپەلە
 لەژورەكەى چومە دەرەو، ھىشتا نەگەيشتىبومە دالانەكە باوكم بانگى
 كردم بەناچارى دوبارە چومەو ژورەو، باوكم بەمىەرەبانىەكەو
 وتى:

مىرەم گيان مەن ئەزانم بىژەن ھىچ مەبەستىكى نەبوو لەم قسانە
 تەنھا ئەيەوئىت بزانىت ئەلبومەكەى لەكوئى يە. ئاخىر ئەوئەندە بەپەلە
 خۇى كرد بەژوردا مەن وامزانى دۇنيا روخارە ئەلبوم كەى ئەوئەندە
 بەنرخە قسەى لەباردو بەكەين. باوكم دوبارە وتى راست دەكەيت بەلام
 لەبەر خاترى مەن لەتاوانى بىژەن ببورە و ئەگەر ئەشزانى ئەلبومەكەى
 لەكوئىە نىشانى بەدە.

لەوكاتەدا بارەژنەكەم وەكو گېركانىك تەقىەو و ھەستايە سەر پى،
 وتى ئىستا وات لىھاتو پىشتىوانى لەم كوپرە چەداوەرە بەكەيت، مەن
 ئەلبومەكەم سوتاند، تىگەيشتى؟ ئەگەر چەنەبازىش بىكات مەن ھەموو
 ژورەكەى دەسوتىنم بەنەرمى يەكەيەو.

وتم: مىرەم خان چ گوناھىكم كردوو تو ئەوئەندە توپرەيت
 بەدەستەو. لەوئەلامدا دەستى كرد بە پىكەنىنى بەرز و پاشان وتى:
 بەسە ئىتر خۇت گوناح مەكە دەرەوئىت چ كارىك بەكەيت لەو زىاتر،
 خەتاي مەن ئەگەر ئەوئەندە رووت پىنەدەم و مىەرەبان نەبم لەگەلت تۇش
 واناكەيت.

شەو و رۆژ لەگەڵت زەحمەت دەکێشم و دڵسۆزیت بۆ دەکەم، ئەگەر
وێكو باوەژنەکانی تر برسیم دەکردی کاری گرانم بەدايا بەسەرتدا
نەو کات چ رەفتاریکت دەکرد لەگەڵم؟ پاشان رووی کردە باوکم وێكو بێ
خەتایەك پرسی؟

ئەگەر تۆ لەجێی من بویتایە چیت لە بێژەن دەکرد؟ باوکیشم وەلامی
دایەو، ئاخەر مریەم گیان، من نازانم چ بایە، تۆ بارودۆخەکەم بۆ باس
بکە تا تێبگەم لەم نێوەندەدا کامتان تاوان بارن .

باوەژنەکەم دەستی گرت بەکەمەریەو وێكو گورگیکی برسی خۆی
مەلەس داییت لە نیچیر و خۆی بۆ هیرش بردنەسەر ئامادە کردییت
بەرەو لای من تەکانی داو قیژاندی ئەمڕۆ بەیانی چومە ژۆرەکە کاتیك
سەیری ئەلبومەکەیم کرد پڕپوون لە وێنەی دایکی و تەنانەت یەك
وێنەی من ھەر بۆ نمونەش لەئەلبومەکەیدا نەبوو. لەم کارەمی زۆر
نیگەران بووم و ئەلبومەکەیم ھێنا بۆ چیشخانە و سوتاندم و پاشان
بوو بە خۆلەمیش. ئێستا ئەگەر دایکی خۆش دەوێت بپروەت بۆ
چیشخانەکە پرسەمی خۆلەمیشەکەمی بکات.

پاشان لەبەرخۆیەو و تەمی: وێنەی ئەو ژنە ناشیرینە نابێت
ھەلبگیریت. بەچاوی پڕ لەفرمیسکەو ئەوانم جیھیشت، باوکیشم
بەدوامدا ھات و لەدالانەکەدا دەستەمی گرت و و تەمی: مریەم راست
دەکات، ئەو زۆر میھرەبانە بۆ تۆ ھەرکەسێکی تریوايا ھەر ئەو رەفتاری
لەگەڵت دەکرد. چاکترایە خۆت چاک بکەیت، من چەندجارە بەتۆ دەلێم
مریەم زۆر دڵسۆز و قیداکارە بۆت پیویستە تۆش دڵسۆز و میھرەبان
بیت بۆی. ھەرل مەدە لەوەزیاتر نازەحەتی بکەیت، بەویست و

نارمزوی مریهه رهفتار بکه نهوکاته دهیغنی چهند خویشی دهویتی،
وهکو کوری خوی پاریزگاریت لیدهکات.

پاشان باوکم خیسسهیهکی لیکردم و رویششت. باوکم چور بولای
باوهژنهکهم، باوکم بهتهواوی گوڤا، من بهباشی ههستم پییدهکرد چونکه
کهتر دههاته ژورهکهم و کهتر سردانی دهکردم و کهمیش قسهی
لهگهل دهکردم نهگهر جار جاروش قسهی لهگهل بکردمایه دهربارهی
نهوبابهته قسهی لهگهل دهکردم زیاتر میهرهبان بجم لهگهل باوهژنهکهم،
لهبهر نهوهی بهو باس و خواسته کوتایی پیبھیتم هر نهوسهعاته
یهکیک لهوینهکانی باوهژنهکهم دهرهیناو هلمواسی بهژورهکهمدا،
نیواره کاتی خورئاوا باوکم و باوهژنهکهم پیکهوه رویششتن بو پیاسه
کردن، منیش رویشتم بو ژوری دایهنهکهم.

ژورهکهی نهو لهحهوشهکهدا بوو دهورو بهریشی بهچهند باخچهیهک
دهوره درابوو، چهند دار ههلوژه و سیویشی لی روابوو، لهژورهکهدا
تهنها کومباریکی کونه و دپاو راخرابوو، جلوهبرگهکانی خستبوه ناو
سندوقیکی تهختهوه، لق و پۆپی دارسیوهکان لهپهنجهرهکهیسهوه
دیاربوون.

کاتیك چومه ژورهکهیسهوه سهرنجم دا سهرگهرمی کوکردنهوهی پپر و
پریاسکهکانیهتی. چومه پیئشهوه و وتم: بریارت داوه نیتر
بهجیمبھیلت؟ رومهتی ماچکردم و وتی: بهلی نهمهویت نیره
بهجیمبھیلم چونکه مریهه خان دیسانهوه ئازارم نههات، لهبهر نهوهش
تانیستا نیره ماومهتهوه تهنها لهبهرخاتری تو بووه، چونکه تو رهکو
مندالی خوم وایت. کاتیك دووسالانه بوویت من گهرهه کردیت

ئىستاش گەرەبوت و پىويستت بەمن نى يە، منىش پىر بووم
ناشتوانم كار بكم پىويستت بېرمەو بۆلادى بۆلای كۆپەكم.

دەستم كرد بە ھاوار ھاوار، نابىت تۆ لىرە بېرۆيت چونكە من تەنھا
دەكەوم. من پىويستت بەتۆيە وادەزانى گەرەبووم و پىويستت بەناز نى
يە، نە وەھانى يە من ھەمىشە پىويستت بەتۆ و خوشەويستتەكانى
تۆيە، كاتىك بەخوپ دەگريام دەستەكانى گرت و وتم : ھەرگىز پىم
مەلى ئەپۆم، بەتەنھا جىم مەيئلە. كاتىك بىنى زۆر دەگريەم و ئەشك
ئەپۆم وتى مەگريە بەقسەت دەكەم و ئاپۆم، من ئەوشەو بەرەستى
رۆيشتەكەى بووم بەلام دەمزانى ھەر رۆژىك بىت ناچار دەبىت و
جىمدەھىلئىت.

رۆژى دواتر بەياني كاتژمىر سەعات (۸) بوو خەرىك بوو دەچووم بۆ
قوتابخانە، لەناكاو باوەژنەكەم بەپەلە ھاتە ژورەكەم، ئاشكرا بوو تازە
لەخەو ھەستابوو بەرگىكى پەمەيى درىژى لەبەردابوو تۆپىكى شىنى
بەسەردادا بوو. بەتۆپەى يەوە قىژاندى دەمەويت (جىمى) بكمە دەروە
ئەم سەگە پىسە تەواو ئازارم دەدات. وتم: چى كردووە؟ قىژاندى
ئەتەويت لەو زياتر چى بكات، ھەموو گۆلدانەكانى شكاندووە، ئەمۆ
دەرگای دالانەكەم بەستبوو چون ھەوا زۆرسارد بوو و دەرگای دالانەكە
داخرا بوو جىمى خۆى لەپەنجەرەكەو ھەلداو تە ژورەو و
گۆلدانەكانى شكاندووە، ئىستا ئەمەويت دەرى بكم.

بەتۆپەيەو و وتم : جىمى خوى بەم مائەو گرتو و ھەرگىز لەم مائە
ناچىتە دەروە، دەرى مەكە باوكم زۆرى خوش دەويت. وەلامى دايەو:
بىدەنگبە ئىتر، چەنەبازى مەكە، ئىستا ئەبىنى چۆنى دەردەكەم و
پاشان بىنى وىنەكەى ئەو بەژورەكەمدا ھەلواسراو وتى: بىژەن كى

مۆلەتى بىتقۇ دارە وىنەنى من ھەلبواسى بەژورەكەى خۆتدا، پىم بلى ئەم
وینەيەت لەكوى ھىناو؟ تۆ بەچ مافىك دەستت دارەتە وینەكانى من
ھەى ھەتيوى بى ئەدەب.

وتەم : لەكتىبخانەكە دەرمەھناو ھەگەر تۆ دايكى دلسۆز و مېھرەبانى
من نیت چۆن مۆلەتى ئەوم نى يە وینەنى دايكى خۆم ھەلبواسم
بەژورەكەمدا. بەپەلە دەستى ھىنايە پىنشەو وینەكەى داگرت و وتى:
من پىم نەنگە دايكى تۆپم، چۆن ئەتوانى من بەدايىكى خۆت بزانى،
پاشان بەپەلە چو ھوارەو تا جىمى بکاتە دەرەو، منیش دوابەدواى
ئەو بەپەلەكاندا چومە ھوارەو، ھەرچەندە ھەولتى دا جىمى بکاتە
دەرەو نەيتوانى چونكە ئەو ئاژەلە بىزمانە ئامادە نەبوو ئەومالە
بەجىبھىلەت و باوژەنەكەم كاتىك بىنى سەگەكە دەرناچىت مەلەيەكى
ئاسنى لەحەوشەكە ھەلگرت و بەرەو رووى سەگەكە رۇيشت ھەركە
نزيك بوو ھەللى بەئاسنەكە چەندجارىك كىشای بەسەرى ئەو سەگە
بەستەزمانەدا. ئىتر نەمزانى چى بوو، چاوى خۆم گرت بۆنەو ھەى ئەو
دیمەنە ناخۆشە نەبىنم، جىمى بە قورسكە قورسك لەحەوشەكە چو
دەرەو، بەپەلە خۆم گەياندی سەرى شكاوو، ھاتمەو ژورەكەى خۆم
و كەمىك لۆكەم بردوو گەرامەو لای جىمى، لۆكەكەم خستە سەر
برىنەكەى بۆنەو ھەى بەربەستى خوین رىژىكەى بکەم و چوون سەعات
بووبە ھەشت و نىو نەچووم بۆ قوتابخانە.

كاتىك ويستەم بگەریمەو ھەى بۆ مائەو جىمىش دەيوست بەدوامدا بىتە
ژورەو بەلام من خیرا ھاتمە ھەوشەكە و دەرگاگەم بەپروى جىمىدا
داخستەرە چۆنكە ئەگەر رىگام پىدايە بىتە ژورەو رەنگ بوو
باوژەنەكەم توپە بىیت و خۆشم بکاتە دەرەو بەلام جىمىش ھەروا

تانیومېړو له پښت دەرگا که مایه وه و چاوه پړان بوو تا که سیټک بیکاته ژورره وه، نو ناڅرگانه زمانې نه بوو تا بهرگری له خوی بکات، کاتیک باوکم له فرمانگه گه پرایه وه له دەرگا که دا دایه نه که م هم موشتیکی بۆ باس کرد، باوکم جیمی هینایه وه ژورره وه باوه ژنه که م کاتیک به مە ی زانی به په له خوی گه یانده باوکم و وتی: .

من ناهیتم جاریکی تر جیمی بیتوه به م ماله دا ناخر تو به یانی دهرویت نیوه پړو دییتوه پاش نیوه پړوش نیت له ماله وه و ټاگات لیږه نی یه من چ ټا زاریک ده کیشم و نازانیت له م ماله دا چە ند ناره حە ت ده م. باوکم قسه که ی پیږی و وتی:

تو راست ده که ییت من ټاگام له هه موو شتیکه، نیتر کاریکی واده که م تو له م ماله دا هه ست به ناره حە تی نه که ییت، به لام مریه م گیان نه م به سته زمانه گونا هه هیچ ټا زاریکمان نادات و له خو ته وه دهرت کردوه، نه یهینشت وه لامی بداته وه باوکم دهستی گرت و وتی: بی هو خوت توپه مه که ټا زیزگیان و پیکه وه چونه ژوره که ی خویان، منیش له و روزه به دواوه کردار و رهفتارم به ته واوی گوړی بوئه وه ی به دلی باوه ژنه که م بکه م و کینه له نیوانماندا دروست نه بیت. به لام وه ک بلیی نو له یه که م روزه وه له گهل مندا دوزمنایه تی هیه، هه رچونیک بجولا مایه ته وه رق و کینه ی به رامبه رم زیاتر ده بوو.

وه رزی پایز ته واو بوو زستان دهستی پی کرد، ره شه با هلی کرد و گه لا هه لوهریوه کانی به م لاو شو لادا لول ددا. لانه ی بالنده کان و که لاهوی هه ژاره کانی تیک و پیک ددا. سه رما روژ له دوا ی روژ زیاتر ده بوو. نه وانه ی سه رمایه دار بوون نه که له زستان نه دهرترسان به لک و

لەبەلای قری ناسمانیش نەدەترسان بەلام ئەوانەى ھەژاربوون و ھیچیان
نەبوو بەھەلکردنى رەشەبا دلیان دادەخوړیا.

لەگەل دەستپێکردنى زستان باوەژنەكەم رۆژانە بەمەبەستى شتگړین
لەمال دەچووە دەرەو، جل و بەرگی گران، پالتاوى چەرم و شتى گرانى
دەكړى، ئەووى حەزى لیدەكرد دەكړى، كەسینكیش نەبوو پینى بلن جى
و بەرگ تەنھا بو پارسستنه له سەرماو گەرما نەك پالتاوى چەرمى
گرانبەهاى لەو جۆرە، لەكاتینكدا مالتیک لەنزیکمانەوێن پارەیان نیه تەنھا
یەك دەست جل و بەرگ بکړن، ھەرچەندە خوښم بەرگی زستانەم نەبوو
بەوسەرمايە ھەموو رۆژیک ناچار دەبووم پەنابەرم بو گوښە و كەنار، ئەم
بابەتەشم بە باوەژنەكەم راگەیاندا لەو لاما و تى:

ئەرى بیژن تۆ بەتەماى چیت، چیت لیمان دەوینت باوكت شەو و
رۆژ زەحمەت دەكیشى و ھەرچیهكى دەست دەكەوینت بەناچارى
دەیدات بە خەرجى قوتابخانەى تۆدا بوچى بەزەیت پینیدا نایەتەو
ئەگەر رەقیش ببیتەو لەسەرما نابیت پینیبلیت چونكە لەوانەى پارەى
نەبیت و نەتوانیت بۆت بکړیت، بیژن نابیت پینى بلن جى و بەرگت نى
یە من زۆر بەزەیم پینیدا دیتەو چونكە ئەم ھەموو زەحمەتە دەكیشیت
ھیشتا نەیتوانیو جى و بەرگی زستانە بو خویشى بکړیت مەگەر
نابینیت پالتوى پارى لەبەردایە.

ویستم بلیم ئاخر پارەكانى گشت دەداتە دەست تۆ تۆش دەیدەیت
بەیهك دەست جى و بەرگ بو خوت و لەبەر ئەوێش ناتوانیت بوخوى
بکړیت، بیدەنگ بووم چون ئەگەر ئەوقسانەم بکړدایە زیاتر دوژمنایەتى
دەكردم لەبەر ئەوێش وام بەچاك زانى بیدەنگ یم، باوەژنەكەم بینى ھیچ
نالیم نازانم بەزەمى پیندا ھاوێشە یان شتیكى تر لەژۆرسەردابوو و تى:

بیزهنگ له بهرنه وهی جل و بهرگی زستانه نى یه برایه کم هیه دهستیک چاکهت و پانتولی زستانه ی هیه و پیویستی نى یه دهیدم بهتو، چوه ژوری چیشتخانه که و له پشت کورسیه کی ته خته وه چاکهت و پانتولی کی شپړه ی دهرهینا و نهک هر شپړه به لکو هه مووی کون کون و رهنگیشی هر نه مابوو، دای به دهستمه وه.

وتم: خو هه موو گیانی کون کونه چی لینیکه م، له وه لامدا زه رده خه نه یه کی کردو پاشان به په له لیمی سنده وه و وتی جگه له وه هیچ چاره یه کی ترم پیناکریت، له بهر نه وه ی سرما که زور کاریگر بوو ده تر سام نه خوش بکه وم ناچار لیم وهرگرت و بهر و ژوری دایه نه کم رویشتم تا بوم بشوات، هر که چوومه ژوره وه سرنجم دا له سر قهر و ینله که یدا راکشاوه، له وانه یه نه خوش بیت به نارامی چومه ژورسهری و دهستم گرت به ناوچه و انیه وه چاوه کانی نوقاندبوو کاتیک ههستی به دهستم کرد چاوه کانی کرده وه و خیرا لیم پرسى چونی له کاتیکدا له تاو خه فته قورگی گیرابوو به زحمته و هلامی دایه وه: له دری نی شه وه تانیستا سرم گیزده خوات ناتوانم یه که ههنگاو برؤم نه مېړش باوکت زووهات بوئیره و وتی: ئیتر مریه م خان خو ی کاروباره کانی ماله وه دهکات، پیویستی بهتو نى یه و دوسه دو په نجا تمه نیشی پیدام بوئنه وه ی هه ز له هر کی ی بکه م برؤم، وتی ده بیت به یانی برؤیت و لیتره نه مینیت، بیزه ن گیان من چه ندین ساله لیتره کار ده که م ته نانه توم گه وره کرد کاتیک هاتم بو ئیره له سائیک زیاتر نه ده بوویت خوش دهرانی چه ند ساله لیتره دا کار ده که م زحمته ده کی شتم به لام باوکت به راستی پاره یه کی چاکم پیدودات ئو هه موو زه حمه تانه ی منی له بهر چار نى یه و له ماله که ی ده مکاته دهره وه چ

رۆژگارنىڭ خراپە بەم بەيانىيە كاتىكش ھاتە ژورەوۋە بىنى چەند
 نەخۇش بەلام بەتۈپەيىيەۋە وتى بەيانى لىرە نەمىنى و تەنەتە دو
 رۇزىش مۇلەتى نەدامى تا چاك بېمەۋە و ئەوسا بېرۇم، فرمىسك
 بەچاۋاندا دەھاتە خوارەۋە.

ۋەم: كەۋاتە دەپۇيت لىرە نامىنىت؟ ۋەلامى دايەۋە بەلى دەپۇمەۋە
 بۇ لادى بۇلاى كۈپەكەم، خۇ بىكەسىش نىم كۈپەكەم دەمخاتە سەر
 چاۋى ئىتر ھىچم نەۋت دەمتۋانى بلىم چى؟ ئەۋىش ھىچى نەۋت چۈنكە
 زۇر نەخۇش بوو خىرا دەستم كرد بە كۆكردنەۋەى شتەكانى ئەۋىش
 بەنارەحتى ھەستايە سەرىپى و دەستى كرد بە شۇردنى ئەۋ قاتە جلەى
 باۋەژنەكەم پىنى دابووم، رۆژى دواىى دايەنەكەم مائەكەى چۆل كرد.

ئەۋ رۇيشت، منىش لەجىھانىكى پېر پەژارەيدا مامەۋە، لەبەر ئەۋەى
 سىانزە سالى رەبەق بە شەۋ و رۆژ لەگەندە بوو كاتىك فامم پەيداكرد
 قەدرى ئەۋم دەزانى و ئەۋ شەۋانەى خەۋم لىنەدەكەۋت دەھاتە ژور
 سەرم و چىرۆكى بۇدەگىرەۋە ۋ ھەتا خەۋم لى نەكەۋتايە نەدەخەۋت
 چۈن بەچاۋى مندالى خۆيەۋە سەيرى دەكردم و منىش ۋەكو دايكىك
 خۇش دەۋىست و ۋەكو كەسىكى نرىكم لى مردىنىت ۋەھابووم بەلام
 باۋەژنەكەم پىنى خۇش بوو.

يەك مانگ تىپەرى و باۋەژنەكەم ھىچ نرخیكى بۇدانەدەنام و ۋەكو
 دوژمنى بارك كوشتەمان لىھاتبوو و ئەۋ چاۋى بەراىى نەدەھات سەيرى
 من بكات و وايدەزانى ژيانى كامەرانىم لىسەندوۋە و منىش نەمدەتۋانى
 دوژمنايەتيە لەرادەبەدەرەكەى تەحەمول بكەم و لەبەر ئەۋھۆيەش كىنە
 و رقبەرايەتىمان رۆژ لەدواى رۆژ زىاتر دەبوو.

لەراستیدا من تەواڵەم نەبوو چونکە ئەو سەمەرقا تۆوی رەگەزەریەتی
چاند هەرچەندە من هەمیشە لەبەرەمەریدا گۆنەرایەتی بووم و ئەگەر
دەستی لەدوورمانایەتی هەلبەگرتایە بێگومان وەکۆ دایکەم خۆشەم
دەریست.

لەکوئایدا... شەویکی زۆر سارد باوکەم هات بۆلام و بەنارامی پێی
وتم : بێژەن تۆ ئێستا لەپۆلی سێیەمی ناوەدیت و بەئەندازە ی پێویست
دەرسەت خوێندووە، وای بەباش دەزانم قازانجەت لەوەدایە لەبەیانێوە
نەچیتەووە بۆ قوتابخانە چون مەریم خان ناچارە هەموو کارەکانی مائەو
بەتەنهایی بکات ئایا چاکتر وانێ تۆ لەمائەووە بەیانیتهووە و یارمەتی
بدەیت و بپۆیتە خوێندنی شەوانە؟ پاشان پرسیری کرد پێت چۆنە
بێژەن؟

سەرەتا هیچ نەووت لەبەر ئەوەی دەمزانێ باوکەم توپەری و زو
هەندەچیت بەهێواشی لەژێر لیووەوە وتم هەرچی تۆ بیلێیت من ئەو
دەکەم، ئەویش کاتێک بینی رازی بووم زەردەخەنەییکی کردو پاشان
دەستیکی هینا بەسەر جیمیدا کە لەتەنیشتەووە بوو پاشان رۆیشت
لەبەر ئەوەی پالتۆیەکی ئێستوری لەبەردابوو هەستی نەکرد ژۆرەکەم
چەند ساردە، رۆژی دوایی نەپۆیشتەم بۆ قوتابخانە چوون بەلێنم دابوو
بە باوکەم و دەستم کرد بە ئێشکردنی مائەو لەگەڵ باوەژنەکەمدا.

لەپۆژەدا تەنھا شتم کەری چونکە باوەژنەکەم هەر ئەو ئەرکە ی دابوو
بەسەرمدا و کارەکانی تر تەنھا خۆی بەتەنهایی ئێنجامی دەدان بەلام
دوای ئەپۆژە کەم کەم کاری زۆرتر و قورستری دەدا بەسەرمدا تا کار
گەیشتنە ئەوپادەیی قوتابخانە ی شەوانیشم لەکیش بچیت چونکە
هەموو کاتەکان بەتەنهایی خەریکی کارکردن بووم و هیچ کاتێکەم

بەدەستەرە نەما تا شەوانە بېرۆم بۇ خويندن، بەيانی زوو دەپۆيشتە
دەرەوہ بۇ شت کړين و پاش نيوہ پروانيش سەرگرمی گسک دان و قاپ
و دەوری شۆردن بووم و کاری باوہژنەکم تەنھا ئەر کردن بوو
بەسەرمدا و دەستی لەهیچ شتیکیوە نەدەدا.

من کەم کەم وەکو نوکەرێکم لیھات، شپری جل و بەرگەکانم و لاواز
بوونم ئەر راستیەیی سەلماند، بەپیلایوی و دراوہوہ دەپۆيشتەم بۇ شت
کړين و نيوہ پروانيش ئەرەندە لەگۆشەیی چیشخانەکەدا راوہستاووم تا
باوہژنەکم پاش خوانیکم پیندات، شەوانیش بەو سەرما ساردە لەژێر
بەتانیهکی بچوکدا لەچیشخانەکە دەخەوتم، بەو بارووخوہ خەفەتیکی
زۆرم دەخوارد بەلام جگە لە بێدەنگی ہیچ چارەییەکی ترم نەبوو.

بێدەنگیە کوشندەکەیی باوکم، وەکو ئاگیەکی لیھاتبوو وایدەزانی
هیچ ناشنایەتیەکی لەگەڵمدا نیە و تەنھا لەبەر خوایە لەوماڵەدا جینی
کردبیتمەوہ وەکو نوکەرێک سەیری دەکردم ئەریش وەك باوہژنەکم
فەرمانی دەکرد ئەرگەر بچوکترین سەرپێچیم بکردایە دارکاری دەکردم،
باوکم زۆر خووش دەویست چونکە بەچاکی دەمزانی باوہژنەکم فریوی
داوہ، ئەر دوانە رەفتاریان زۆر نامرۆقانەبوو لەگەڵمدا و بچوکترین
بەزەییان پێمدا نەدەھاتەوہ.

رۆژانیش ھەر وای تێدەپەرین و پایزیش تیپەری ھەندیجار بەفر
دەباری، سەرما زۆری دەھینا و خەلکی بەرگی زستانەیان لەبەرکرد
بەلام نەك تەنھا بەرگی زستانەم نەبوو بەلكو پیلایوہکانیشم بەتەرەوای
درا و نەمدەتوانی ھاتوچۆیان پێوہ بکەم، بەباوہژنەکم راگیاندا و تکام
لێکرد پیلایوہ کۆنەکانی باوکم پیندات، بەلام پێی وەتم: ئاخەر ئەر
پیلایوانە گەورەن و بەپیت ناکەن ئەر پیلایوانە پڕپەپری پێی نوکەرەکی

مال دايحه و بهيارم بيدم بهو، هيچم نهوت. چونكه نهگر قسه يكم
بكردايه و به دلى نه بوايه تالاه كه يم دهنوشى له بهر شهوى هرگيز
چاپوشى له ههله م نه ده كرد.

روژنيان به ياني به مبهستى شت كرين له مال چومه دهر وه له ناكاو
پياوئى كورته بالام له بهر قاييه كه دا بينى سهيرى په نجه ره
باوه ژنه كه مى ده كردو به نارامى و له سه رخو دور كه و ته وه و له پشتى
دره خنيكدا خو م شارده وه و جوله و ره فتارى نه و پياوهم خسته ژنر
چاو ديږه وه، روخسار يكي ئيجگار ناشيرين و ترسناكى هه بوو، پاش
چهند خوله كيك بينيم چوه ماله وه زور سه رسام بووم، له وړوژه به دواوه
دو جارى تر نه و پياوهم له نزيك مالى خومان وه بينى و تاوژنيك عه سر
له بازار ده گه پامه وه سه رنجما له ژورى باوه ژنه كه مدا دانيسشتوه و
سه رگه رمى گف تو گوځ، له هوله كه دا بووم ده مويست بېزم بو چيشخانه
گويم له باوه ژنه كه م بوو ده يگووت:

من له سى هه زار تمن زياتر ناتوانم بدم شهو يش وتى پيوسته
كاره گرنگه كه ي ئيمه تان له بهر چاپوييت چونكه سى هه زار تمن كه مه
دواى شهو هيچى ترم گوى لينه بوو، له نيواره دا باوه ژنه كه م بانگى كردم
و وتى بيژن ئيمشهو ميوانمان هه يه و باوكت ده يه وييت سندرقيك
پرته قال بكريت تو له گه لى بېو سندوقه پرته قاله كه هه لېگره چونكه
له وانه يه كه سى ده ست نه كه وييت سندر كه بنيريته وه بو ماله وه.

منيش راسته وخو كه و ته دواى باوكم. باوكم چاپوشى كه وت به پى
په تيه كه ي من كه چون نوقم ده بوو له به فردا و رهنك و روخساره زهر
هه لگه پراوه كه شمى بينى به لام كه ميك به زه يى پيمدا دهاته وه. به راستى
نازانم شه هه موو ميه ره باني و خوشه ويستيه ي باوكم چون يه كه سه ر

لەنارچوو، ئەو ھەموو خوشەمویستیە رق و کین جیگەى کردەرە نایا
 ھەموو پیاویک کاتیك عاشقى ژنیك دەبن عەشقى مندالەکانیان فراموش
 دەکەن، یان تەنھا باوکی مەن و ھایە ھەرچۆنیک بوو کاتیك باوکم
 سندوقە پرتەقالەکەى کەرى خەستىە سەر پىشتى مەن و ھېنامەو بۆ
 مائەو ئەوئەندە قورس بوو چەندجاریك لەناو ئەو بەفرە زۆرەدا کەوتم و
 باوکیشم دەستى دەگرتم و ھەلى دەساندەو، بەھەر زەحمەتیک بوو
 سندوقەکەم گەیانە مائەو پاشان باوکم سندوقەکەى ھەلپەرچى و دانە
 دانە پرتەقالەکانى کردە ناو قاپەکان و خەستىە سەر میزەکان و شەویش
 باوژنەکەم بانگی کردم بۆ ژورەکەى خۆى لەوکاتەدا قژى خۆى لەبەر
 ئاویندەدا دادەھێناو بەئارامیەکەو و تى بیژن ئەمشەو گۆپەکانى
 سەرشەقامەکان دانەگیرساون لەگۆشەى چیشتخانەکەدا چرایەک ھەيە
 ھەلیبگرە و بیگرە بەدەستەو پاش ئەوئەى داتگیرسان بپۆرە
 سەر جادەکە لەگۆشەيەکەدا رابووستە تا میوانەکان دین چونکە ھەوا
 تاریکە لەوانەيە میوانەکان نەزانن بیە ژورەو و ناپەھەتیان بکات.

پاش ئەم قسانە شانەکەى خەستە ناو چەکەجەى میزەکەيەو،
 چوئەلای پەنجەرەکە و پەردە پەمەییەکانى بەپەنجە جوان و ناسکەکانى
 لادا؛ و تى بیژن دەرەو تاریکە زووکە لەوانەيە میوانەکان بین و منیش
 بى ئەوئەى نەقیەک بەکم بەھێواشی لەژورەکەى چومە دەرەو و چومە
 چیشتخانەکە، ھەوا زۆر تاریک بوو ئەوچرایەى کەلە گۆشەى
 چیشتخانەکەدا بوو ھەلمگرت و راستەوخۆ چومە سەر جادەکە و
 لەپەناى جادەکەدا چاوھەلپى میوانەکانم دەکرد.

ھیچ کەسێک لەسەر جاکەدە بەدى نەدەکرا ھەوا زۆر تاریک بوو تەنھا
 لەدەرەو دۆکەلى زۆپای مائەکان بەدى دەکراو بلاو دەبوو.

بمناستند، زۆر سەرمابوو لەتاو سەرما ھەموو گیانم دەلمەزێ
نیوسەعات لەبەر ئەوسەرما زۆرەدا راوەستام قا میوانەکان گەیشتن.

پاشان راستەوخۆ بەخێرھاتنی میوانەکانم کرد بۆ ژۆری میوان
ئەو ژۆرۆرە ی گە باوەژنەکەم رازاند بویەو لەناوەپراستی ژۆرەکەدا
ئاوینەییەکی گەورە و دوو مۆم دانی زیوی دانابوو، لەبەر امبەر ئاوینەکەدا
گۆلدانیکی دانابوو کە پێبوو لەگۆل میخەکی سور، لەناوەپراستی
ژۆرەکەدا میزێکی گەورە ی دانابوو سەر میزەکە پێبوو لە دەوری میو
و شیرینی، لەنیوان میوانەکاندا، دوو ژنی بەتەمەنیان لەگەڵدا بوو
یەکیکیان بەرگیکی خۆلەمیشی لەبەردابوو توپێکی رەشیشی دابوو
بەسەریدا و میوانەکانی تر ھەموویان کچۆلە ی ناسک و جوان بوون،
لەوکاتەدا باوەژنەکەم ھاوێژۆرەو کراسیکی سوری گۆل گۆلی جوانی
لەبەردابوو کاتیگ نزیگ بویەو لەمیوانەکان ھەموویان ماچیان کردوو
یەکیگ لەوکچە جوانانە وتی:

مەبەم بەپراستی زۆر جوان بوویت، باوەژنەکەم زەرەخەنیەکی
کردوو وتی سوپاست دەکەم لەبەر ئەوێ کاتەکە درەنگ بوو
باوەژنەکەم خێرا نانی ئێوارە ی نامادەکرد، بەپەلە دەوریەکانم بردە
ژۆرەکە پاشان میوانەکان ھەموویان سەرگەرمی نانخواردن بوون، منیش
لەگۆشەییەکدا راوەستام بۆ ئەوێ نەگەر کاریکیان بوو ئەسجای بدم.

بەتەختی و برسی و سەرمابردوو سەیری ھەموویانم دەکرد
باوکیشم لەنیوانیاندا بوو. لەوکاتەدا باوەژنەکەم رویکردە میوانەکان و
وتی بەخوا کاروباری مائەوێ زۆر ناپەھەتی کردووم نازانم چیبکەم
پاشان یەکیگ لە کچە جوانەکان وەلامی دایەو مەبەم گیان خۆتۆ
نەگەرت ھەبە نابێت ئەوێندە خۆت ناپەھەت بکەیت و کارە قورسەکان

بکھيت، کاره قورسه کانت بده به نۆکه ره کمت باییکات، پاش نه و قسه يه
 بیده نگیه ک سهرانسهری ژوره که ی گرتوره هیچ کهس ته نانه ت بارکیشم
 قسه یان له دم نه هاته دهره، منیش به بیستنی ئه م قسه يه
 به سهرسامیه که وه سهیری باوکم کردو و اقم و پمابوو، ئه وه ره کو
 هه میشه نارام و دم به پیکه نین له سهر کورسیه که ی دانیشتبوو له پال
 ژنه جوانه که یدا منیش له ولاره برسی و په ریشان له گۆشه یه کدا
 راره ستابووم فه رامۆشی کردبووم، ییری نه ده کرده وه ئه وه نۆکه ره کوپی
 خۆیه تی.

پاش ئه وه ی میوانه کان نانیا ن خوارد گشت دهریه کانم کۆ کرده وه،
 هاورد مه وه بۆ چیشته خانه که له وکاته دا دهستم به ردیواره که کهوت،
 یه کیك له دهریه کان شکا، باوه ژنه که م کاتیك هاته چیشته خانه که،
 سهرنجیدا یه کیك له دهریه کان شکا وه خیرا سیخیک که بابی هه لگرت و
 بی به زه ییانه به توندی کردی به قۆلما، له تاو نازاره که ی هاوارم کردو
 له گۆشه ی چیشته خانه که دا که و تم به زه ویدا.

ته واوی قۆلم نوقمبوو له خۆیندا، باوکیشم به دم هاوارمه که مه وه خۆی
 کرد به ژوردا و کاتیك منی به وشیه یه بینی پرسى چی بوو؟ له وکاته دا
 باوه ژنه که م ده ستپیشخهری کردو بیئه وه ی به یلئیت قسه يه ک به کم
 به تو په ییه وه وتی: ئه ته ویت له وه زیاتر چی بییت، پاش ئه وه هه موو
 قسه يه ده پرسیت چی بووه؟ نابینیت یه کیك له قاپه کان شکا وه من
 له به یانیه وه لیتره نامینم ئیتر ژیا ن لیتره دا بۆمن هیچ سو دیکی نی یه،
 هه میشه له م ماله دا کار ده که م و زه حمه ت ده کیشم ئه مه ش پا دا شته که مه
 چ گونا میکم کردو وه له ده رگای خوا وه ندا منی هی نا وه ته نه م ماله تو
 منت به ت به خت کردو وه ئیتر نا توانم له م ماله دا به مینم له گه ل تو و

كۆپەكتەدا ژيان بەسەر بەرم ئەمە چ ژيانىكە بۇ منت سروسىت كىردو
دوباره باوكم پرسى:

مەگەر چى بوو ئەوئەندە نارەحەتى ژەنەكە؟ باومژەنەكەم قىژاندى و
وتى: چاكتر وەهايه لەبىژەن پىرسىت چى رويداوه ئەو چەداوه روو
لەگەل من چەنەبازى دەكات و رادەبويىرى يەككى لە قاپە گرانەكانى
شكاندوو بەئەوئەوئە توپەم بىكات بەچارى خۆم بىنىم بەئەنقەست
دەورىەكەى خستە خوارووه و شكاندى، دەبىت نەهەنەت بەسەرىم
بچىت، باوكم كاتىك باس و خواستەكەى بەوشىوئە بىنى ھاتە پىشەو
و وتى بىژەن بۆچى وەھات كىردوو مەنىش كەلەتاو ئازارى قۆلم
دەتلامەرە بەتوندى و تە باومەركە لەخۆمەرە نەمشكاندوو بەدەستەمەرە
كەوتە خوارووه باومژەنەكەم راووستابوو گوئى لەقسەكانم دەگرت كاتىك
بىنى خەرىكە راستىەكەى بۆباوكم رون دەكەمەرە و تىبگات من
بەئەنقەست نەم شكاندوو بارەژەنەكەم گرانىكى مەكرارى دەستپىكرىد
وتى:

بەخوا ئىتر يەكسەعات لەم مائەدا نامىنم، ھەرلەئىستاوھ ئەم ھەتىو
نەفامە تۆمەتى درۆ دەداتە پالم، ھەر ئەمشەو دەپۆم تۆ و كۆپەكەت
بمىننەو، ئىترە جىگەى من نى يە. باوكم سەرنجى دا گەر بىھەوئە
پشتىوانىم بىكات ژەنەكەى دەتۆرىت لەبەر ئەوئەش ناچاربوو لایەنگىرى
ژەنەكەى بگرت، بۆ ئەوئەى كۆتايى بەناخۆكىەكە بىتەيت و دلى ژەنەكەى
ناشت بىكاتەوھ وتى مەرىم گيان بۆ لەخۆتەوھ ئەگرت.

من بىژەن لەھەمووكەس باشتر ئەناسم باوك ھەيە مەندالى خۆى
نەناسى من نەزەم چەند خراپ و ناكەس بەچەيەكە و بەئەنقەست
شكاندوئەتى، بەسەرىمەرە ناچىت. ئەمشەو لىفەكەى پى بىدە

بالمهوشه که دا بنویت و تیبکات نه گهر سهر پیتی بکات نیمه ش تۆلهی
لینده کهینه وه.

باوه ژنه که شتم چاوه پیتی شتیکی له و جوړه بوو بی راوهستان لینه
کونه یه که شهوانه ده مدا به خو مدا دای به ده ستمه وه و وتی: زوو برزو
نه مشه و له سهر به فره که دا بخه وه تاتی بگه یت چه نه بازی چنی یه من
به حاله وه لینه که م گرت و چومه حه وشه که، له په نا دیواریکدا نیویم
راخست و نیو که ی ترم دابه خو مدا، پاش نیوسه عات میوانه کان
رؤیشتن کاتیک باوکم و ژنه که ی خوا حافیزیان له میوانه کان ده کرد گویم
له ده نگیانه وه بوو باسی خراپه یان ده کردم، میوانه کان رؤیشتن باوکم
دهرگا که ی داخست، به توپه ییه وه وتی نابروی بردم به خوا شه هه تیوه
ژیانی چاک تالکردوین به خوا هیچ رهحم پیوه ی نه ماوه، ناقلی ده که م و
کاتیک باوکم نزیک بویه وه له قادر مه کان به دل سوزیه که وه وتی:

مریم زوو بجوړه ژوره وه هه را زوړ سارده له وانیه سهر مات ببیت
پاش شه هه هیچی ترم گوئی لینه بوو له هه را سارده دا له ناو به فردا
به برسیه تی هه تا به یانی خه وم لی نه که وت، نزیکه ی به ره به یان بوو
له سهر مادا گشت گیانه ره ق بوو باوکم بانگی کردم و وتی:

بیزنه نه گهر جارنکی تر چه نه بازی و بی حه یایی بکه یت تۆله ی
قور سترم بۆدانای بیگومان له و کرداره ناشیاوه ی نه مشه زوړ
په شیمانی بی نه وه ی چاوه پوانی وه لای من بکات خیرا له ژوره که چوه
دهر وه، رؤیشت بۆ فرمانگه و باوه ژنه که شتم له کاتیکدا پیده که نی
بانگی کردم بۆ ژوره که ی و وتی: بیزنه به خوا له دل وه خو شتم دهو نیت
له وانیه باوه یم پینه که یت به لایم بزانه هه رگیز درو ناکه م تۆ نه گهر توپه م
نه که یت هیچ کاتیک دوژمنایه تیت له گهل ناکه م. چه ندساتیک بیرم

لەقسەکانی دەکردەو بەلەم نەمزانی بۆچی ئەوەندە بەنەرمی قسەى
لەگەل دەکردم.

لەو گۆرانکاریە کتوپڕەى کردارو رەفتاری زۆر سەرسام بووم، پاشان
دریژەى دا بەقسەکانى و وتى ئەمشەو بانگهێشت کراوین بۆ میوانى
تۆش لەگەڵمان وەرە، ئەم بابەتە وایلیکردم زیاتر سەرسام بێم لەخۆمەرە
شادیەکی منداڵانە لەدەلەدا پەیدا بوو وامزانى لەنیوان من و
باوەژنەکەدا رق و کینه نەماوەتەرە زۆر خوشحالبووم، گەرچی
حەزیشم لەمیوانى نەبوو بەلەم لەبەر ئەوەى پەپرەى قسەکانى ئەو بکەم
وتم باشە بەلەم خۆمن جل و بەرگم نیە تالەگەلتا بێم ئەویش بەیستنى
ئەم قسانە کەمێک روانیە سەروچاروم و وتى: راست دەکەیت بەلەم گوی
مەدەرئى من چاکەت و پانتۆلى براکەمت بەقەرەز بۆدینم ئەمشەو لەبەرى
بکە.

پاشان تەلەفونى کرد بۆ براکەى و باس و خواستەکەى بۆ باس کرد
و کاتیگ تەلەفونەکە کۆتایی پێهات باوەژنەکەم بانگی کردم بۆ ژۆرەکەى
و وتى: من و باوکەت کاتژمێر (٧) دەبۆین تۆدەبى لەمالەرە بەمینیتهەرە
تا براکەم دەگەریتەرەو جل و بەرگەکەى بهینى چونکە براکەم کاتژمێر (٧)
لەسەر کار دەگەریتەرەو تائەوکاتەى دەگەریتەرەو جل و بەرگەکانەت بۆ
دەهینى کاتژمێر دەبییت بە (٨) کەسێک ددیرم بەشوینتدا تابتەینیت
بۆلامان. پێلایەکانى باوکەت بۆیاخ بێت و ئەمشەو لەپى ئى بکە دەبۆ
خیرا کارەکانەت نەجام بدە.

من خیرا چوم بۆ چیشنخانەکە و سەرگەرمى شۆردنى قاپەکانى
دوینى شەو بووم نزیکەى سەعات (٦)ى ئیوارە بوو باوکەم گەپایەرە بۆ
مالەرە من باوکەم نەبینى لەبەرئەوەى لەنەوێم دوەمدا سەرگەرمى

گهسکدان بیوم تهنه گونیم لهقسهکانی بوو له نهوومی خواروه دهیگوت
مړیهم بړو به بیژن بلای نیمه نه مشمو له میواندارین درهنگ دهگه پرنینهوه،
پاش چنډ خوله کیک باوه ژنه کم هاته لام و وتی:

بیژن باوکت نارېزایه تو له گهلمان بیت هواره کەشی نازانم به لام
تکام لیکرد بونه و دی تو له گهلمان بیت به لام بهوشیوه یی پیموتیت
نه بیت چاره بیت تا کاترمیر (۸) کهسک دهنیرم به شوینتدا و پاشان
به خیرایی رزی و له گهل باوکه دا رۆشته دهرهوه باوه ژنه کم پالتویه کی
چهرمی له بهر دابوو کلاویکی رهشی کردبوه سهری پاش رۆیشتنی
نه مان سهرنجم دا له دهرگا که دهن خیرا دهرگا کهم کردبوه و له سهر
شوسته ی جانه که کوپکی مندالم بینی چاکهت و پانتونیکي
به ده ستهوه بوو هر که منی بینی هاته پیشه وه و چاکهت و پانتونیکي
دابه ده ستموه بهر هفتاریکی مندالانه وه وتی: نه مانه هی برا که ی مړیهم
خانه له بهر نه وهی خو ی کاری هه بوو نه ی توانی بیت بو ئیره پاشان
خوا حایزی کرد و رۆیشته.

خیرا گه پامه وه ماله وه و جله کانم کرده بهرم سهرنجم دا رنک به بهری
خومه. سهعات نزیکه ی (۸) بوو زهنگی دهرگا که لیدرا و به پهل
رۆیشتمه جهوشه که و دهرگا کهم کرده وه، پیاویکی دریرزی چوارشانه م
بینی روخساریکی دریرزکوله و ریشیکی دریرزی پیوه بوو هاته پیشه وه و
وتی: باوکت ناردرمی بوئیره تابته م بومالی ناگاهم چون له رۆ میوان
به بی ماتل بوون که و تمه دوا یی و که و تمه ری. جیمیش له گه لندا له مال
هاته دهر هرچی هه ولندا بیکه مه، ژوره وه هر بوم نه کرا.

چهنده نگاویک له ماله که دور که وتبونه وه پیاوه که لئی پرسیم
چهنده سالت؟ وه لام دایه وه (۱۵) پانزه سالنم پیکه نینیکي کرد و وتی

باوه پناكهم (۱۵) سالان بيت وهكو مندالنيكي (۱۲) سالان دهكهرتته
 بهرچاوم، بوچي نهونده لاوازيت؟ بيدهنگ بووم هيچم نهوت بهناو
 كوالني باريك وتهنگدا زور رويشتين، ههوا بهتهواوي تارك بوو كزهيهكي
 سمرماش بهروماندا دههات پاش نهوي ماوهيهكي دورو دريژمان بهري
 پرسيارم كرد مالي ناغاكت زور دورو؟ كه ميگ سهيري كردم و وتي
 ماندوو بويت وهلام دايهوه نهخير بهلام له ميژوه بهريوهين نزيكه
 يه كه سهعته بهريوهين. بهئارامي وتي: نيوسهعاتمان ماوه. له وهلامدا
 وتم:

لهوانيه مالي ناغاكت له دهرهوي شاربن بهتورپه ييهوه وتي چاك
 وههويه بيدهنگ بيت چهزم لهم جوړه پرسيارانه ني يه، پاش نهوه هيچم
 نهوت، پاش ماوهيهك گه يشتينه شويينيكي دورو، هيچ خانويهك بهدي
 نه دهكراته نهها له دهو روپشتمان درهختي روت و قوت نه بي بهموي
 ره شه باوه لق و پوپهكاني ده يانكي شا بهيهكدا و ترسي بومن دروست
 دهكرد، به بي هو له ترساندا ده له رزم زور بهنرمي پرسيارم كرد مالي
 ناغاكت له كوييه ليدهدا هيچ خانويهكي لي ني يه؟ دهستي گرتم و وتي
 نهو خانوه ده بيني! دهستي بهرو لقي درهخته كان دريژ كرد و
 شويينيكي ناديارى پيشان دام، به ترسه وه وتم: كامه يه هيچ نابينم
 له كاتيگدا زورتورپه دهكه وته بهرچاو وتي:

بوچي دروده كهيت پاشان به دهست نامارهي بهرو خوړناواكرد و
 به توندي وتي سهيري ئيره وه بكه نهو درهختانه نهو دهركا ناسنه
 گه وره يه كه به سهريه وه گلوييك داگيرساره چون نابييني كه ميگ هاته
 پيشه وه له نيوان درهخته كانه وه سهيري نهوجيگه يه كرد كه نهو
 نامارهي پيكر دبوو كه ميگ وورد به ومه وه پاشان سهرنجمدا راست دهكات.

خیرا وه لایم دایه وه نه پری به چاکی دهیبینم، له ته نیشته دره خته کانه وه
 ده رگایه کی ئاسنی سهوز دیاره و سهر ده رگا که گنۆپینکی بجوکی
 پنهویه به هوی روناکی گنۆپه که وه نه توانی ته ماشای بکهیت.
 به دهنگینکی بهرز پینکهنی و وتی:

به ئی نه وه مالی ناغا که مه، باوکت و باوهژنه که شته لهوین من هه رکه
 وشه ی باوهژنه له ده می نهو بیست وه کو بزمار چه قیم به جینگه که ی
 خویدا و که وتمه بیر کردنه، له کوئی نه زانی باوهژنه هیه؟ به لام هه رگیز
 نه و توانایم له خویدا نه دهیبینی پرسیری لی بکه م ماوهیه که درێژهی دا
 گه یشتینه نهوجییه نهو پیاوه ی رینیشاندهرم بوو دوو مثنی قایمی
 له ده رگا که داو خیرا ده رگا که کرایه وه پیره ژنیکسی سه رسپی
 بهروخساریکی چرچو لۆچه وه له بهرام بهرمان به ده رکه وت من و پیاوه که
 چوینه ماله وه جیمیش له گه ئمان هات بی نه وه ی نهو پیاوه ناگای لیبی
 جیمیش هاتوه ته ژوره وه هه رکه پیمان خسته ژوره وه یه که سه ر
 باخیکسی گه وه رم بینى له تاو تاریکی چاو چاوی نه ده بینى به باشی
 نه مده توانی شوینیک ده ستفیشان بکه م، به ترس و له رزیکه وه پرسیم کوا
 نهو میوانداریه ی ده تگوت خوکه سینک دیار نییه؟ مثنیکسی دابه ده ممدا و
 وتی نه وه نده قسه ی زیاده مه که و جهزم له چه نه بازی نیه، پاشان دامیه
 ده ستی پیره ژنه که وه لیژده دا زانیم که وتمه داوکی ترسناکه وه که رهنگه
 هه رگیز ده ربازی نه م به وسانه یه فریوم خوارد و به پیتی خو م هاتم به ره و
 داوه که زۆر په ریشسان بووم له ترسانا قسه م بۆنه ده کرا، به ئارامی له
 پیره ژنه که م پرسى بۆچی منتان هیناوه بۆ ئیره؟

نه ویش بی نه وه ی گوئی له قسه که نام بگری ده ستی گرتم و به دواى
 خویدا رایکیشام به ناچارى که وتمه دواى، نهو درندانه له تاریکیدا وه

خينو دهاتنه پيش چاو، بريارم دا رابكم له خانويه كي دورد
 ناشكرانه بوو به نياز چ به لايك به سرم بهيښ هم مو شوينك تاريك
 بوو جاره جاره دهنگي كونه به بو و قشقه له دهاته بهرگويم روخساره
 دوزه خيه كه ي پيره ژنيش زياتر ترس و له رزي بو دروست ده كردم،
 روخساري زور ناشيرين بوو ده ستمی به ده سته وشكه كاني دهگوشي
 چاوه كاني وهكو چاوي كونه به بو له تاريخيدا ددره وشايه وه و
 روخساري هم مو چرچ و لوچ بوو جليكي دريژي ره شي له بهر دابوو
 كه ميكيش كه ميري چه ماره بوو روخساري وه كه جه لاديك و ابوو مني
 به ده سته ويټ، بهر وه مرمگ به ريت برياره دا رابكم به په له ده ستم
 له نيو ده سته لاوازه كاني دهرينا و به لام پيش نه وه ي ده ست به پاكردن
 بكمه پالتيكي توندم پيوه نرا گه پامه وه دواوه، پياويكم بيني به لام
 به هوي تاريخه كه يه وه نه مزاني به دواوه ويه، وازم له پاكردن هينا
 پيره ژنه كه مني به پيره وينكي دورو دريژدا راكيشا له كوټايي رپه وه كه
 ژورتيكي بچكولانه بوو مني نزيك كرده وه له وي و ده ستمی كرد به
 گرفتاريدا و كليكي دهرينا، به هيواشي دهرگاكي كرده وه و به پال
 مني كرده ژوره وه و پاشان به په له دهرگاكي به ست.

نه ونده تارك بوو نه مدهواتي هيچ شوينيك ديارى بكم ترس و له رز
 له لايه كه و تاريخي له لايه كي تر نازاريان نه دام نه مدهواني چي بكمه
 پاش چه ندخوله كنك چاوه كانم به تاريخي راهات سهرنجمدا جيميسشم
 له گه لدايه و كه ميكيش نارام بوو موه چون نه و ناژله بي نازاره و
 به وه فايه وهكو هاورپيه كه بوو بوم بو هر شوينيك برويشتمايه له گه نم
 بوو هرهوك چون له م هلمو موجه دژواره له گه لمدايه هرگيز نه يهيشته وه
 ته نها بم به لام هرچونيك بيت مرمگي همدو كمان گوماني تيډا نه بوو

چون بهكهوشتنى من جيميش یش دهكوژن كه ميښ سهرى دهوروبهرم
کرد بؤ ئه وهى ريځه دهوروبهر بدوژمه وه به لام ئه وانهى منيان زيندان
کردووه هه موولايه كيان ته نيوه ته وه بچوكترين ريځه دهر بازبونيان
نه ميشتوه ته وه.

سهرى هه رشويفيځم ده كرد هيچم نه ده بينى ته نها له گوشه يه كي
ديواره كه وه نه بيت روناكيبه كي بچوكم بينى و به په له به ره و روى
رويشتم سه رنجدا په نجه ريه كي بچوكم و دهر وهى ليوه دياره له ناو
ژوره كه شدا ميژيكي كوڼه ي بچوكم لييوو بينجه له و ميژه هيچى تر
له ژوره كه دا نه بوو نازانم هه ستي خوڻم له و چركه ساته دا چون دهر بېرم
تابه ربه يان خېوم لى نه ده كه وت وه كو ديوانه يه كي سه رگه ردان له ناو
ژوره كه دا ده ساتم و ده چووم هه ندى جاريش له خوڻمه وه ده ميځشا
به ديواره كه دانه مده زانى بوچى واده كه م له وانه شه شيت بوو بووم.

تاريكى شه و سات له دواى سات زيادى ده كرد، گويم له دهنگى هيچ
شتي كه وه نه ده بوو ته نانه ت دهنگى لقوپوڻي ده خته كانيش ته نها
جار جاريك نه بى گويم له دهنگى قاچى جيمى ده بوو له ناو ژوره كه دا
دهات و ده چوو نه مهش له خوڻه وه ترسى له لا دروست كردبووم چونكه
له بچوكترين دهنگ ده ترسام، ئه و تاريكه شه وش وه كو خوڻه هه موو
له شمي ده خوارد، نه مده زانى چيبكه م وه كو بالنده يه كي نه سيري نيو
ده ستانى مروقيكي به هيزم ليها تيوو، دلم نه وه نده به په له ليى نه دا زور
به ناسانى گويم له دهنگى دلم بوو ته نها ده مويست ريځاي دهر بازبوون
بدوژمه وه به لام هيچ ريځايه ك نه بوو ناراميشتم نه ده گرد وه كو كه ناربه كي
ناو قه سه م ليها تيوو بؤ دهر باز بوون، نه ملاو نه ولام ده كرد له كو تايدا
بهرام دا نه و په نجه ره بچوكم بكمه وه ، له و يشه وه خوڻم فري بده مه

دەروره به لām کاتیك چومه پيشهوه دهستم نهگهيشتی نهونده بهرز بوو
 خیرا میزه کهم هه لگرت و خسته ژیر په نجره کهوه هه رکه ویستم برومه
 سه ر میزه که له نا کاو یه کیک له قاچه کاڼی شکاو میزه که کهوت و
 دهنگیکی ترسناکی لیوه هات منیش کهوتمه خواره وه و نازاریکی زور
 به قاچم گه یشت، له وکاته دا ترس و دل په راو کیم بوو به دوو نهونده
 نه مده زانی چیبکه م ناچار چومه گوشه یه ک تاکاتی به ره به یان.

سه رنجم دا یه کیک خه ریکی کردنه وهی دهرگاکیه به په له میزه کهم
 هه لگرت و جیمیم له پشته وه شارده وه پاشان دهرگا که کرایه وه
 پیره ژنه که بهو روخساره ترسناکیه وه له دهرگا که دهر کهوت زور
 به نارامی چومه پيشه وه کاتیك بینى به ره روی دیم وایده زانی
 ده مه ویت رابکه م له بهر نه وه یش جلو بهرگه دریزه که ی بهری هه لکرد و
 گه پرایه وه دواوه و هاوارم کرد:

نامه ویت رابکه م ته نها ده مه ویت بزانه بوچی و له بهر چ هویه ک
 زیندافتان کردووم کاتیك ویستم زیاتر برومه پيشه وه سه رنجم دا جیمی
 له پشت میزه که هاتوته دهر وه و دهیه ویت شوینم بکه ویت به په له
 گه پرایه وه دواوه دهرگا که شم داخست، پیره ژنه که ش دهرگا که ی به کلیل
 داخست و دور که وته وه، به زه حمه تیکی زور قاچی میزه کهم لکانده وه
 به میزه کهوه به لām له بهر نه وهی پواو بوو نه مده توانی دل نیام به که لک دیت
 یان نه؟ به هیواشی خسته ژیر په نجره که ویستم قاچمی بخرمه سه ر
 میزه که خزا، خیرا قاچم لایرد له سه ری ، دوباره میزه کهم جینه جی کرد
 و لکاندم به دیواره کهوه پاشان به نارامی چومه سه ری و چومه لای
 په نجره که دلم که میک نارام بویه وه خیرا دهستم کرد به کردنه وهی
 په نجره که، به لām نه کرایه وه.

بەھەموو ھېزىڭكەو پەنجەرەكەم بەرەو روى خۆمەو راکىشا بەلام
 ھەرلەكەم بى ئاکام بو، لەوکاتەدا چاوم كەوت بەدەرەو بەخىڭكى گەرە
 و بى پاينام بىنى زەوى سىپى پۆش بو لەبەفر ئاشكرا بو بەفرىڭكى نۆز
 بارىو و لى درەختەكان بەبەفر داپۆشرا بو، جۆگەلەيەك ئاو بەبەرەم
 پەنجەرەكەدا تىدەپەرى نەمدەزانى ئاوەكەى بەرەو كوى دەپرات تەنھا
 توانىم دەرگای باخەك بەجوانى بىنىم ھەرلەوکاتەى سەيرى دەرەو
 دەرەد لەبەر ماندوى و بى خەوى خۆم پى رانەگىراو بەسەردا كەوتە
 خوارەو، زىمەيەكى گەرەم لىوھەت ھەرلەوکاتەشدا سەرنجىدا
 كەسك سەرگەرمى كردنەو دەرگاكيە دووربارە جىمىم لەپشت
 مېزەكەدا شارەو دەرگاكيە كرايەو پىرەژن بەھەمان روخسارى
 ئاشىرىن و ئاپەسەندىو ھاتە ژورەو لەرق و كىندا دەلەرزى وتى: چى
 دەكەيت؟ بۆچى ئەوئەندە زىمە زىم دەكەيت بەپاراندنەو و تەم:

بۆخاترى خوا رەھمەت پىڭكەن و رىزگارم بکەن لىرە خۆ بىگوناھم
 بۆچى منتان ھىناو بۆئىرە؟ كاتىك ويستى بىرەت بەپەلە دامىنى كراسە
 رەشە درىژەكەيم گرت بۆئەو نەھىلەم بىرەت بەپەلە دەستى ھىنايە
 پىشەو بۆئەو كراسەكەى لەچىنگ دەرەھىنى لەم كىشەمە كىشەدا
 كراسەكەى بەرز بوو، قاچەكانىم بىنى سەيرى قاچەكانىم كرد
 پەنجەيان پىو نەبوو وادەھاتە بەرچاوم لەپوداوتىدا پەنجەكانى قاچى
 لەدەست دايىت، كراسەكەيم بەردا بەم كارەش زۆرنا رەھەت بوو
 مەشتىڭكى قايمى دا لەسەر سىنگم و وتى: بېر وونبە لەبەر چاوم ھەتەر
 پاشان چو دەرەو ويستم بەشونىدا بېرۆم، دىسانەو جىمى لەپشت
 مېزەكە ھاتەو دەرەو بۆئەو شونىم كەوت ناچار بووم بگەرمەو
 دواو كاتىك پىرەژن دەويست دەرگاكيە دايخات بەدەنگىڭكى بەرز وتى:

فکری را کردن لهسمرت دهریکه و نیمه‌ش نه‌ونده ناره‌محت مه‌که
 هاوارم کرد دهی تاکه‌ی ده‌بیت لیره بمینم؟ وه‌لامی دایه‌وه تا پاش
 نیوه‌پۆ، یه‌کسەر به‌بیستنی شه قسه‌یه هه‌موو له‌شم دهستی کردبه
 له‌رزین و نه‌متوانی به‌پیتوه رابوه‌ستم، له‌خۆمه‌وه هاوارنکم کرد و که‌رتم
 به‌زه‌ویدا تاجه‌ند خوله‌کێک وه‌کو شیتم لیهات، پاش نه‌وه‌ی که‌میک نارام
 بوومه‌وه دیسانه‌وه بریارم دا له‌هه‌مان په‌نجه‌ره‌وه که‌لک وه‌ربگریم به‌لام
 هه‌رچی هه‌ولمدا په‌نجه‌ره‌که نه‌کرایه‌وه بیرم کرده‌وه چاکتر وایه شوشه‌که
 بشکینم به‌لام بۆیه‌تبه‌ختی هیچ شتیک نه‌بوو په‌نجه‌ره‌که‌ی پی بشکینم
 سه‌ره‌نجام مشتیکێ توندم لیداو شوشه‌که‌م شکاند، سه‌رنجی دهستم دا
 دهستم پڕ له‌ خویننه به‌په‌له هاته‌ خواره‌وه چون هیچ شتیک نه‌بوو
 دهستی پی به‌هستم بۆنه‌وه‌ی خوینی لی نه‌پوات ناچار به‌رگی
 چاکه‌ته‌که‌م دراندرو به‌توندی نالاندم به‌دهستمه‌وه، پاشان سه‌ره‌نجمدا
 گویم له‌ده‌نگی قاچیکه‌ له‌ راره‌وه‌که‌دا، نه‌مده‌زانی چی بکه‌م خۆم
 گه‌یاند هه‌ناری دیواره‌که ده‌نگی قاچی نزیکتر ده‌بویه‌وه ته‌گه‌ر منی
 له‌وبارودۆخه‌دا ببینیایه بێگومان تاکه‌ رینگه‌ی دهر‌باز بووم له‌ده‌ست
 ده‌چوو پاشان ده‌نگه‌که به‌ته‌واوی نه‌ما، دیسانه‌وه ویستم بچمه‌وه لای
 په‌نجه‌ره‌که دیسانه‌وه ده‌نگی قاچه‌که هاته‌وه به‌رگویم له‌جیکه‌که‌ی
 خۆمدا راره‌ستام و نه‌قم له‌خۆم ب‌ری تا ده‌نگی قاچه‌که دوورکه‌وته‌وه.
 خۆم نزیک کرده‌وه له‌ په‌نجه‌ره‌که و وورده شوشه‌کانیشم کو‌کرده‌وه،
 پاشان ویستم خۆم هه‌لبده‌مه خواره‌وه سه‌رنجم دا زۆر هه‌له‌م چونکه
 په‌نجه‌ره‌که زۆر بچوک بوو پییدا نه‌ه‌چوم، شه‌مجاره‌یان مه‌رگی خۆم
 به‌چاوی خۆم بینی له‌داخاند چهن‌دجارێک ده‌سته لاوازو باریکه‌کانی

خۆم كېنىشام بەدىوارەكەدا تابىتوانم تىكى بىدەم بەلەم نەك ھەر سودى
نەبوو دەستەكانىشەم نازارىان پىنگەيشت و كوتران.

دەرگای باخەكە بەجوانى دياربوو، جۆگەلەيەك ئاويشەم چاوپىنگەوت
گەر بىتوانايە لەوژورە دەرچومايە بەشويەن ئاوەكەدا خۆم دەرپاز
دەكرد مەرگ بەيداخی بەسەر مەو ھەلدابوو لەوساتانەدا ھەستەم دەكرد
ژيان بەلامەو زۆر خۆشە، بەپراستى ئەى تەمەن تۆ زۆر نازىزىت
لەوساتەوئى لەدايك دەبين تا ئەوساتەى دەمرين ھەموومان بەتەماى
ژيانين، لەسەرەتاي لەدايك بوندا بى ئەوئى ھىچ بزائين ھەر حەز لەژيان
دەكەين و يەكەمين ژيانىشمان ھەر گريانە لەكۆتايدا بەدلىكى پەژارەو
لەسەر مێزەكەو خۆم فەردايە خوارەو بەنانومىدەكەو سەيرىكى
جىمىم كرد و بەھۆى ئەويشەو كەوتەو بىرى دەرپاز بوون خىرا
دەفتەرە بچوكەكەى گىرفانم و قەلەمىكم دەرھىنا و سەيرىكى
دەفتەرەكەم كرد حساباتى كەرنى مائەو بوو بەپەلە پەريەكم لىكردەو
و دەستەم كرد بەنوسين:

باوكە من بەندكراوى دەستى پىاو كۆژەكانم گيانم لەمەترسىدايە
رەنگە ئەگەر كەمىك دەرەنگ بەگەيتە فرىام بەمكوژن، نىشانەكانى
ئەوباخەم بەجوانى بۆ نوسى و پالتۆكەم دەراند و نامەكەم پى ئالاند
بەدەورى مى جىمىدا و بەھىواشى لەپەنجەرەكەو جىمىم خستە
خوارەو بەلەم جىمى راوەستاو سەرگەرمى پاس كردنم بوو.

خىرا وردە شوشەكانى دەورو پىشتى خۆم بۆ ھاويشت و چەند
ھەنگاويك رۆيشت بەردەوام بووم لەوكارە تا نزيك بويەو لە دەرگای
باخچەكە و پاشان كەمىك سەيرى چوار دەورى كرد و ديسانەو وىستى
بىتەو بۆلام و پارچە شوشەيەكم بۆ ھاويشت كاتيك ئەمەى بىنى

لەكونیکەوه رویشته دەرەوه، ئەندەکی راوەستام نەهەن بگەرێتەرە
کاتیک بینیم نەگەراییەوه لەسەر میزەکه هاتە خوارەوه دلم کەمیک هیور
بویەوه بەلام هیشتا بەتەواوی ئومیدەوار بەژیان نەبووم.

جیمی رویشت و دلتیا نەبووم چی رویدات ئەگەر بپتوانایایە خۆی
بگەینێتە مائەوه ئەوا دەر بازبوونم گومانی تیدا نەدەبوو، دووسەعات
تیپەپری و هیچ هەوائیک نەبوو ئەوەندە نەما بوو بۆ نیوەپرسی سات
لەدوای سات لەمەرگ نزیکتر دەبوومەوه ماوەیک تیپەپری سەرئەم دا
کەسێک بەپەلە دەرگاکی دەکاتەرە خۆم گەیانده کەناری دیواری ژۆرەکه،
دەرگاکی کرایەرە، پیاویک بەتۆپەییەرە خۆی کرد بەژۆردا هەرکە منی
بینی خێرا بەرەو رووم هات و لەخۆیەوه مشتیک توندی دالەسنگم،
دەستەکانمی برد بۆ پشتەوه و پەتیک گورەیی لەگیرفانی دەرھینا و
نالاندی بەدەستەدا، بەزەحمەتیک زۆر خۆم لەژێر چنگیدا دەرھینا و
بەرەو دەرگاکی رام کرد بەلام بە هەلمەتیک گرتەییەرە، ویستی لەژۆرەکه
دورم بختەرە پیرەژنە روخسار ناشیرین و چلکەنەکه بەهێواشی هاتە
پیشەوه و وتی پۆلیس سەرگەرمی پشکنین، چاکتر وایە لێرە دوری
بخەینەرە، دلتیا بووم جیمی گەیشتەرە مائەوه و باوکیشم بۆ
دەربازبوونم هەموو زانیاریەکانی داوەتە پۆلیس بەلام بەوشیوازەیی
نەمان لەبەرچاویان گرتبوو دەر بازبوونم مسۆگەر نەبوو، پیاوکی بەپەلە
لەدەرگاکی شاراودی رێڕەوێکەدا بەرەو باخیکێ تری بردم و دەستی
بەراکردن کرد و منی بەدوای خۆیدا راکێشا.

سەرەتا بەرگرم دەرکرد نەمدەهێلا بمبات بەلام بەچاکی دەمزانێ
نیشمەکیش لەگەڵ پیاویکی زەبەلاحی وەهەدا سەرەنجامەکی
بەدوواندەم کۆتایی دیت، مشتیک بەهیزی دا لەچەناکەم دوبارە بەدوای

خۇيدا رايكىنشام لەوساتەدا فېلىنىكم بەبىردا ھات، بەھەموو ھىزىكىمەرە
 قىزاندىم گەرچى بەتوندى دەمىشى گىرتىم پۇلىسەكان گونىبىستى
 ھارەكەم بوون، بەپەلە بەرەو لامان رايان كىرد و پىاۋەكەش ھەر ئەمەي
 بىنى كىردىمىيە باۋەش و لەدەرگاي باخەكەرە چۈە دەرەۋە، خىستىمىيە ناو
 ئۆتۈمبىلىكى رەش كەلەقەرەخ شەقامەكەدا بوو، وىستى ئۆتۈمبىلەكە
 ئىش پىنكىكات دەست بەجى پۇلىسەكان فرىاكەوتىن و دەستگىريان كىرد
 يەكىك لە پۇلىسەكان منيان لە ئۆتۈمبىلەكە داگرت و پەتەكەي دەستى
 كىردەۋە و پىاۋەكەي تىرىشيان دەستگىر كىرد پاشان لەگەل دووپۇلىس دا
 چۈينەرە ناوباخچەكە لەۋىدا جىمى و باۋىكم بىنى لەگەل دووپۇلىسدا
 بە ئارمى پۇلىسىيەۋە راۋەستابوون يەكىك لەو دووپۇلىسە دەمانجەيەكى
 بچوكى بەدەستەرەبوو.

باۋىكم بەئارامى و بەشىۋازنىكى خەيالاۋىيەۋە چاۋى بېرىپۋە
 دەرەختىكى كورت كەلىق و پۇپەكانى بەفرىكى زۇرى پىۋەبوو،
 لەنىگاكىدا نەسۋز دىاربوو نەرق و كىن، وات دەزانى ھەر لەم جىھانەدا
 نىيە زۇر سارد و سېرپو ھەر سەيرى منى نەدەكرد و سەيرى شوئىنىكى
 نادىارى دەكرد ئاشكرانەبوو بىرى لەچى دەكردەۋە، يەكىك
 لەپۇلىسەكان دامىيەۋە بەدەست باۋىكم، باۋىكم بى ئەۋەي قىسەيەكم لەگەل
 بىكات كەۋتەرپى و منىش بەدوايدا كەۋتەرپى جىمىش بەشوئىنماندا
 رايدەكرد بۇنى قاچى دەكرد و سەرى خىستە سەر قاچەكانم و سەرى
 رادەۋەشانىد، بەلام باۋىكم ھەر دەپۇيى بى ئەۋەي ساتىك سەيرى دواۋە
 بىكات و قىسەيەك لەگەل ئەۋكۈپەيدا بىكات كەلەلىنۋارى مەرگ گەپراۋەتەۋە
 بەلام ئەۋ ئازەلە بەستەزمانە تائەۋجىگەيەي لەتوانايدا بوو سۈزۈ
 خوشەۋىستى نىشان دام.

باوكم، ئەو كەسەى سالانىكى زۆر زەحمەتى كىشاو رۇزانىكى زۆر شەرىكى پەرزارە و شادىيەكانم بوو كاتىك دەگريام دەستى بەزەيى و نوازىشى بەسەردا دەهينا و خوشەويستى پى دەبەخشىم، كاتىكىش پىندەكەنم نەويش پىندەكەنى و لەخوشى پىنگەنىنيەكەى مەن شادى دەگىر، بەلام نىستا وەك پەيكەرىكى ساردو سەر وەهاىيە و بون و نەبوونى مەن بەلايمە گرنگ نىيە، نۆھ، مەوۇچ بونەوهرىكى سەرسامە ھەرگىز ناتوانى ئەم بونەوهرە كە خۆى بەپادشاي بونەوهرەكانى تر دەزانى بەباشى بناسى، دەرياز بووم بەلام سودى چيە دلىك نەبى بۆم دابخورپى، لەگەل باوكەدا رۇيشتمەوە بۆ مال بەلام ئەمى وەكو گۇرستانىكى وشك و خاموش وابوو لەلام، ئەو زادگايەى تىيدا لەدايك بووم تەنەت دىوار و بەردەكانى مەيان دەناسى، مەيان لەمىرپوو ھەرگۇشەيەكى بىرەوهرىەكى مەنى لەلابوو نىستا وەك گېرى دۆزەخى لىھاتو و رىنى دەريازبونىشم نىيە.

رۆزى دوايى پۇلىسىك ھات بەدواى باوەرئەكەمدا بۆ ئەوھى بىبات بۆ كەلەننەرى (مەركەز) بەلام باوكىشم لەگەلى رۇيشت نازانم چەندى پارە پىندان ئىتر نەھاتنەوە بەدواى باوەرئەكەمدا، لەرپۆرە بەدواو زۆر لەپادەبەر جىمىم خوش دەويست چونكە تەنھا ئەو دەريازكەرى ژيانم بوو، بۆم رون بويەو چۆن دەريازى كەردووم كاتىك جىمى لەباخچەكە دىتە دەروە راستەوخۇ بەرەو مال دىكەوئىتە رى لەناورنگادا كاتىك خەلكى بەوجۆرە دەيىيىنن سەرسام دەبىن و مەندالە ھاروھاجەكانىش بەردبارانى دىكەن بەلام جىمى ھەستى بەبۆنى مەرگ و دژواری كەردبووم دەيزانى مەرگى مەن نەزىك بوەتەو، راناوہستى و ھەر بەردەوام دەبىت و بەپەلە خۆى دىكات بەمالدا، لەوكاتەشدا باوكم

له فەرمانگه دهگه پرتتوره کاتیک جیمی به وشپرزیه ده بینیت خیرا
 په ته که ی ملی جیمی ده کاته وه و چاوی به نامه که ده که ویت و ده ست
 به جی که لانتیری سر رینگه که ناگادار ده کاته وه و بوی رزگار کردنی من
 له گهل جیمی و چند پولیسینکا به پری ده که من، به هوئی نه وانه وه رزگارم
 بوو.

نه و چند که سه پیاو کوژه ش باندیکیان دروست کردبوو به پریک پاره
 کهسانی بیتاوانیان ده کوشست و که وتنه داوی پولیسسوره و
 سر و که که یان دواتر له سیداره درا، له ورژه به دواوه باو کم و باوژنه کم
 قسه یان له گه لم نه ده کرد.

هه موو مروژیک تاده مریت پیویستی به خوشه ویستی هیه و رۆخی
 هه موو که سیک تینوی خوشه ویستی و ته نانهت حه زیش ده که یان
 له دواي مردنمان خه لکی فرمیسکمان بوی بریژن، که واته ده توانم بلیم
 له پاش مهرگیش پیویستمان به خوشه ویستی هیه به لام سروشت
 هه ندیک له سوزو خوشه ویستی بییه ش ده کات له کاتیکدا هیچ
 گونا هیکیان نییه نه وانه ی بی گونا هن بی هیچ هوکاریک تاوانبار ده کرین
 و سزا ده درین، هه رگیز ناتوانی به زهیت بیتوه به وسروشته دا، جه ورو
 سته می بی سنور تاوانی بی نه ندازه و جوانیه کانیشی بی پایانن.
 روژیک بی شهوی بمانه ویت له دایک نه بین و زه مانه ش به هیوری به ره و
 پیشمان ده بات، هه روه ها به شوین زه مانه دا به ره و پیش ده پوین،
 سهر نویشتیش هه رچو نیک بییه ویت له گه لماندا ره قنار ده کات،
 سروشتیش قابتوانیت نه وانه نه کویتیت که لاوازن، هیچ که س نازانی
 بوچی له دایک ده بیت بوچی ده مریت، به نه زانی ده ژین و پیشمان وایه
 به هه موو شتیکی نه م جیهانه مان زانیوه،

هه موومان له بهرامبهر شه سروشته زه به لاسه دا لاواز و هيچين
 له بهرامبهر مردندا بى ده سولات و داماو له چهرخى ژياندا بى به زيبى و
 خوږه رست، له بهرامبهر سهرنوښت بڼه ننگ و كز به بى هو روژيك له دايك
 ده بڼ بى شهوى داواى لهش و گيانمان كړد بڼت، پاشان زه مانه به په له و
 ده ست و برد به رو نابوتى و نه پړاو بى راپنچمان ده كات، ديسانده بو
 هه مان جيهانى ناديارى پيش له دايك بوون ده گه پښه وه هه چنه ده
 هه زيشمان له جيهانى نه بوون نيه به لام به زور ناچارين له بهرامبهر مهرگ
 دا نه و شتانه ي روژيك به بى هو و به بى ناگادارى خو مان پيمان
 به خشر او به گيږينه وه، به لام چى شه كرت پڼوښته له بهرامبهر
 سهرنوښتدا بڼه ننگ بين جگه له مهش هيچ چاره يه كى تر نيه منيش
 ناچارم له بهرامبهر بى عه داله تيه كانى شه سروشته بڼه ننگ بم.

هه فته يه ك تپه پرى باوكم و باوه نه كه م بى بايه خ سه يريان ده كړدم و
 قسه يان له گه ل نه ده كړدم تا روژيك يان نيواره له بازار گه پامه وه له ناكاو
 په يكه رى جيميم بينى له پشت هوشه كه دا له فهرعى قهراخ جاده كه هه
 نه وساته شك له باوه نه كه م بو كه كوشت بڼت بى شهوى ناگام له خو م
 بڼت هه رچى به ده ستمه وه بوو پړاندم به زه ويدا و به رو جيمى رامكرد،
 ده سته له روژكه كانم برد بو سهرى، نه مده زانى چى بكه م هه موو
 روخسارم به فرميسك ته پړوو، زور به ناراسى چه ندجارىك بانگم كړد
 جيمى، جيمى له ناكاو به بڼستنى ده ننگى من چاوه كانى كړده وه و
 چه ندجارىك به كزى و بى تڼيه كه وه سه يرى كړدم، پاشان چاوه كانى
 نو قانده دوباره بانگم كړده وه به لام چاوه كانى هه نه كړده وه هاوارم كړد
 گريام هه چاوه كانى نو قاو بوو، به په له خو م گه يانده مانه وه و
 راسته وخو چومه ژورى باوه نه كه م، له ناوه پراستى ژوره كه دا بوو

خەرىكى خۇڭزېڭىن بوو تەنھا ژىركراسىنكى تەنكى لەبەردابور
بەتوربىيەو ۋەكو شىت قىزاندىم بۇچى جىمىت كوشت؟ كاتىك منى بىر
شېرىزىيى و شىزاۋىيەو بىنى بەپەلە ھاتە پىشەو ۋ شەپازلەيەكى
گەرەى كىشا بىن گۆم دا و وتى:

تۇ چۇن لەخوتەو خۇت دەكەيت بەژورى مندا خۇ نازانى
سەرگەرمى خۇڭزېڭىن مارەيەكە دەتبىنم لەگۆشەو ۋ كەنارەو سەرنجى
ھەسوكەوتى من دەدەيت قا لەشى روتى منت بىنى، ئىستا چارەت
دەكەم لەم مالدە يان دەبىت تۇبىت يان من، دۇننىش كاتىك خەرىكى
ھەمام كىردن بووم ھاتىت ۋ لەكونى دەرگاكوە سەيرى منت دەكرد
لەكاتەدا بارىك ھاتەو كاتىك بارودۇخەكەى بەوشىۋە بىنى وتى
مىرەم تۇرە مەبە بۇرە ژورەو ئىستا چارى دەكەم.

باۋەژنەكەم خىرا چوۋ ژورەو بارىك ھاتە پىشەو بى ئەۋەى سەيرم
بكات ھاۋارى كىرد بۇرۇ ۋنە لەبەرچاۋم لەمالەكەم بچۇرە دەرەو، نىتر
ئىرە شوينى تۇنە بۇرە دەرەو لەبەرچاۋم دۇرىكەۋەرەو، بۇرۇ نىتر
نەگەپىتەو، بەنارامىەكەو ۋنە باۋكەگيان چۇن كوپى خۇت
دەردەكەيت.

بەدەنگىكى بەرز دوجار ھاۋارى كىرد ناپاكى خۇنپى پىم نەنگە
كوپى ۋەك تۇم ھەبىت تۇ بونەۋەرىكى بى نرخی شەرەفى من لەكەدار
دەكەيت، لۇم دايەو باۋكە من ھىچ ھەلەيەكە نەكردوۋە باۋەرىكە پاك ۋ
بىتاۋانم ئەو بەتۇرەيەكەو وتى بىدەنگ بە زۇلى درۇن تۇ بىژەنەكەى
ئەوسا نىت ئەخلاق ۋ رەقتارت گۇداۋە، ۋنە ۋا نىە باۋكە گيان سەيرىكە
لەمالى باۋكى خۇمدا نۇكەرىم پى دەكرىت دەستى گىرم ۋ لەمال كىردىمە
دەرەو، ھاۋارم كىرد باۋكە تۇم زۇرخۇش دەۋىت ۋ ھەرگىز لىرە ناپۇم
۴۸ بىسەرەشتان

خۇنيزە زادىگەي مەنە لىزەدا لەدايك بووم باۈكە تۆدەتەرنىت مەن
 لەشۈننىك بىكەيتە دەرەۋە تانۇ پۆمى پىنۋە بەندە كاتىك سەرنجى دا
 دەست بەردار نەبەم بەنارامىيەكەۋە وتى بىزەن تۆ ھەتپونكى ھەنە ر
 ھەرزە و بى ئابپوويت ھىشتا مندالىت كارى وادەكەيت قور بەسەرم
 ئەگەر گەرە بيت چىتر دەكەيت؟ مەن مندالى ۋەكو تۆ ناپاك و بى ئابپووم
 نىيە، بەگريانەۋە و تەم باۈكە لەبىرت نەچىت مەن مندالى تۆم خۇننى تۆ
 لەرەگەكانى مەندا ھاتوچۇ دەكات ئەگەر ئەمشە و لەم بەفرەدا دەرەم
 بىكەيت بەياني لەشى بى گيانم لەسەر شەقامەكەدا دەبىنيتەۋە، باۈكە
 يارمەتەم بەدە جگە لەتۆ ھىچ كەس جىگام ناكاتەۋە، ۋەلامى دايەۋە
 شايانى مردنى پىويستە بىرەت بۆنەۋەى ئەۋ لەكە نەنگە لەدامىتەم پاك
 بىتەۋە، سزاي ھەر مردنە ئەۋكوپرەى شەرەف و ناموسى باۈكى لەكەدار
 بىكات، كاتىك ويستى دەرگاگە بەرۋەدا دابخات دەستەم گىرەرد بە
 دەرگاگە ويستەم بەزەيى پىمدا بىتەۋە و بىچمەۋە ژورەۋە بەلام باۈكم
 بەزەيى لەدلىدا نەمابو، بەپەلە دەرگاگەى بەرۋەدا داخست و لەتاۋدا
 دەستەم كەرد بە ھاۋار و گريان، و تەم:

باۈكە دەپۆم و ئىتر ناگەرەمەۋە لەۋانەشە لەبرسا بىرم يان رەق
 بىمەۋە و تۆش رىزگارت بىت بەلام لەم دواساتانەدا راستىيەكانت بۆباس
 بىكەم بەيئە ئەۋەى لەدەلمايە بۆتى باس بىكەم. باۈكە ئەگەر بارىكى
 قورسەم بەسەر شانتەۋە و ناتۋانى ھەلەم بىگريت دەپۆم بەلام بەيئە پىتتى
 بلىم تاۋان بارى سەرەكى كى يە.

بى ئەۋەى نىرخ بۆ قەسەكانم دابىنيت وتى كاتە بەدەستەۋە نى يە گوى
 بىگرم لەقسەى پىرپوچ و بىماناي تۆ. بىرۋە لەبەرچاۋم ونبە.

کاتیک باوکم دهیویست پرواته ژوره وه هاوارم کرد باوکم برؤ له پال
 هارسره که تدا خوش بهخت بیست کامهران بیست و تانه و ته شمریش
 له کوپری خوت بده، بچوکترین سۆز و بهزهیت به کوپری خوتدا نهیه ته وه
 به لام نه وراستیه بزانه سزای تاوانیکم دده دیت هه رگیز نه مکرد وه
 نه ویش له وه لامدا وتی: بیده نگ به و پاشان ده رگا که ی داخست و
 رویشت.

به بهخت و برسی له نیوان به فره که دا ده له رزیم و له خووه که وتیه
 بیر کردنه وه، رابردووم هینایه وه بیرى خۆم، رابردویه کی پر له خوشی و
 شادی. نه وکاته ی ته مه نم (۷) سالان بوو شهوانه باوکم تا نیوه ی شهر
 له ژور سه رمدا داده نیشته و چیرۆکی بۆده گێڕامه وه تا خه وم لیده که وت و
 له گشت نه و چیرۆک و داستانه ی بۆی ده گێڕامه وه زیاتر جه زم
 له چیرۆکی پهری ده ریا و سازاده ی غه مگین بوو، له شهوانی هاوینیشدا
 که له ده ره وه ده خه وتین داستانی نه ستیره کان و کچی داستانی
 بۆده گێڕامه وه و ده یوت: بیزه ن کوپه که م هه موومنا لیک که له دایک ده بیست
 نه ستیره یه کیش له دایک بوونیدا ده رده که ویت و کاتیکیش مرد
 نه ستیره که ش ده کوژنه وه و پاشان پاژان ئاماره ی کرد به نه ستیره یه
 و وتی: نه و نه ستیره یه ی له گشتی ی گه شتر و جوانتره نه ستیره ی تویه،
 هه مووشه ویک به رله وه ی چاوم به جینه خه و چه ندساتیک ته ماشای
 نه ستیره که م ده کرد و باوکیشم ده یگوت هیوادارم نه ستیره که ت هه رگیز
 خامۆش نه بیست.

شهوانه به چاوی خه والوه وه تیر سه میری نه ستیره که و باوکم
 ده کردو و گویم بۆ چیرۆکه که کانی شل کرد، نه وساتانه ش که مند انتر بووم

دهستی دهگرتم و داره داره ی پی دهکردم و فیزی قسه کردنی دهکردم،
یه که مین وشهیش فیزی بووم وشه ی باوکه بوو.

کاتیک دهگریام فرمیسه که کانی دهسریم و هم دایکیشم بوو هم
باوکیشم، به لام نیستا دلی سهرانسهر پریووه له عه شقی ژنیک و
به ته راوی منی له بیرچوه ته وه. له گوښه ی شه قامه که دا راوه ستا بووم،
بیری رابردووم ده کرده وه له ناکاو وه که سینک له خه و راجه له کی خه بهرم
بووه و پاشان سه یزکی ده ورپشتم کرد هیچ که سم به دی نه ده کرد،
ته نها چه ند پاساریه که نه بیئت له سهر لق و پژی دره خته سنه بوه ره کان
نیشتی بونه وه، هه و ساردو زوقماوی بوو له خووه ملیی ریگام گرت بهر
له کاتیکدا نه شوینیکم هه بوو نه که سیشم ده ناسی.

کوچه و کۆلان و شه قامی زۆرم بپی هیچ که س نه بوو یارمه تیم بدات
و لیم پرسی: نهودیوی شوشه ی دوکانه کان پریوون له شیرینی و
خوژاکی جوړاو جوړ، جلویه رگی گران به ها و کوشکی گه و ره و رازاوه ی
زۆر له ده ورپشتمدا بوون له کاتیکدا به برسیه تی له ناو نه بوه فره
سه خته دا سهرگردان بووم.

پاش چه ند سه عاتیک ریپویشتن چومه ده رگای که لاوه یه کی بچوک
له گوښه یه کی شه قامه که دا و به ناو می دیه که وه له ده رگا کهم دا، ده رگا که
کرایه وه، راسته وخو چومه ژوره وه، پیره ژنیک و مندالیک چواره
سالانه له گوښه یه کی که لاوه که دا دانیشتبون، که میک نانیان دروست
کردبوو سهرگر می نان خواردن بوون، دوکه لیک زۆر به ژوره که دا بلو
بووه وه، چومه پی شه وه، پیره ژنه که پرسی جیت ده ویت؟ وه لام دایه وه
شوینم نیه له بهر سهرما په نام هی ناوه بو نیره.

پیرمژنه که هاته پینشه وه و چندساتیک سهیدی بوخساندی کرد،
 پاشان وتی وهره ژوره وه بایکده نان بخوین، همه پینشه وه و
 لهتمیشتیانه وه دانیشتم. لهسه سلفه که یان جگه له ده پارچه نان و
 کهمینک ماست هیچی تری بهسه ره وه نه بوو، یهک تیکه نان و کهمینک
 ماستیان پیدام.

پاش نان خواردنه که، پیرمژنه که بوخساندیکی جوان و بهسوزی
 پینوه بو، جیکه ی له پال ناگرده که دا بوداخستم و لیله یه کی کولهی پیدام
 له لایه کی که لاوه که دا دره ختیکی پرته قالی لیبو پرته قالیکی بجویشی
 گرتبو له ولاتره وه میزکی تهخته بو هه ندیک قاپ و دهوی بهسه ره وه
 بوو کاتی خهوتن پیرمژنه که دهستی برد پرته قاله کی له دره خته که
 کردوه، به نارامیه که وه وتی: هه موو سالتیک لهم دره خته پرته قالی زور
 دهگرت به لام نه مسال هه نه دانه یی گرتوه، پاشان دایه دهستمه وه
 و وتی لهم پرته قاله ش بوتو کوری شیرینم، نه بیت بمبه خشیت له وه
 زیاتر له توانمدا نیه، و لام دایه وه به ته نهایی لهم پرته قاله ناخوم، تو
 دابهشی بکه و که مینکیش بده به من، پرته قاله که ی له دهست گرت و پاک
 کرد و پاشان لهت لهتی کرد و که مینکی دا به کوپه که ی و که مینکی بو
 خوی هه لگرت و به شه زورده که شی دابه من.

شه له پال پیرمژن و کوپه که دا خهوتم، به یانی روژ بویه وه پاش
 سوپاس گوزاریه کی زور خواحافیزیم کرد، نهوکاته ی ویستم له که لاوه که
 بچمه دهره وه پیرمژنه که هاته پینشه وه و وتی: کوپه کیان خوتو ووت
 شوین وپم نیه که واته له لامان بمینه ره وه، کوپه که ی من شاگردی میوه
 فڕوشینکه نه گهر توش هه زبکه ییت نه توانی له گهلی بهویت و بییت
 شاگردی هه مان میوه فڕوش و شه وانه له گهلی بییته وه بوماله ره.

پېښنيارمکېم قبول کرد، هر ئه پوږه له گهل کوږمکې کومته ری،
 نریش وک دایکې میهره بان و دلسوزبوو، لمرنگه دا پرسیم ناوت چیه؟
 وتی: ناوم (محمد) منیش وتم ناوم بیژنه، کاتیک گه یشتینه
 نمدوکانه ی ئمو شاگردبوو لیی منی برده لای خاوهن دوکانه که و وتی
 مام عباس تو داوای شاگردی تازه ت دهکرد من بوم پیداکردیت، مام
 عباسیش وردبویهوه لیم و سهیرنکی زوری سهروپینی کردم و پاشان
 روی کرده محمد و وتی ناتوانم ئم کوږه بکه م شاگردی خوم چونکه
 زورشپرز و چنگنه. یهکسمر وتم:

مام عباس (۹) سالم خویندوه، لهوکاته دا که میک بیرې کرده وه و
 پاشان وتی باشه له بهر نه وه ی خوینده واریت هیه به که لکی نیمه دینیت
 به لام به مخرجیک سهرو قژت چاک بکهیت و خوت ریک و پیک بکهیت
 توش روژی له دوتمن زیاترت پی نادهم یهکسمر وتم باشه، هه مان روژ
 دهستم کرد به کار، کاره که ی من پاک کردنه وه ی دوکانه که و فېرشتز بو
 به کپاره کان.

مام عباس پیاویکی زور به هانه گپو توپه بوو، هه موو روژیک
 به هانه ی دهگرت و دهیگوت بوچی میوه کان واپرز دهکن ده بوو
 پرتهقاله کان به مشیوه ریز بکهن، روژ نه بوو به هانه نه گریت، هه موو
 روژیک له گهل محمد دوکانه که مان پاک ده کرده وه و سهرگرمی ریک
 کرنی میوه کان ده بوین، گهرچی کاره که مان قورس و گران نه بوو به لام
 توپدی و به هانه گرتنه که ی مام عباس ناره حهت و ماندوی ده کردین.

له بهرام بهر دوکانه که ماندا کلیسایه کی گه وره ی لیبوو ته نها روژانی
 یهکشمه نه واره قهره بالغ ده بوو، مام عباسش روژانی یهکشمه زهوق
 و شهوقی هه بوو له بهر نه وه ی له پوږه دا فېرشتان زور زور بوو،

به سهر بانی کلیسا که وه سه لیبیکه گه وره به دی ده کرا و له ده ره وه
 ناوه وه کلیسا که به دی نه ده کرا به لام حه وشه ی کلیسا که به جوانی
 دیار بو: محمد هه میشه پنی ده وتم حه زده که م روژنیک بچه کلیسا که وه
 و تیر سهیری ناوه وه بکه م، محمد کوپنکی زور میهره بان و ره وش
 به رزبوو روژی سی تمه کرنی لیه ره ده گرت تانیوه ی شه و پیکه وه
 کارمان ده کرد هه میشه مام عه باسیش ده یقیراند به سهرماندا و
 ده یگووت نارازیم له دهستان، شه وانه هه ردو کمان پینج تمه کرنمان
 وه ره ده گرت و هه ندیک کاتیش به هانه ی پینه ده گرتین و خوی توپه ده کرد و
 له پاره که مهش برنکی لیده بیری، من و محمد گهر بمانویستایه
 بچو کترین قسه بکه ی مام عه باس یه کسه ره ده ری ده کردین.

روژنیکان ده مه و نیوه پو بو پیره پیاویک نارام نارام هاته دوکانه که و
 راسته وخو به ره و لای من هات و وتم کاکه چیت ده ویت؟ وتی شوتیه کی
 بچو کم ده ویت بایی ده ریال بیت (هه میشه له کوتایی پایزدا نه اندازه یه ک
 شوتی نه بنار ده کرا) وه لام دایه وه ناخر له م وه رزه دا شوتی نیه بایی
 (۱۰) بیت ریال زورگرانه، که میک بیری لیکرده وه له کاتیکدا زور
 پهرنشان ده که وته بهرچاو، وتی برۆ به خاوه ن دوکانه که بلی بابیت
 بوئیره ناتوانم له گهل تودا مام له بکه م، منیش مام عه باسم بانگ کردو
 نه ویش به پهل هاته ژوره وه، پیره پیاوه که چوه پینشه وه و سلوی کرد و
 وتی مام عه باس ماوه یه که منداله که م نه خوشه له بهر نه وه ی پاره ی
 دکتورم نه بوو که مته رخه میم کردو و نیستاش حالی زورخرابه و
 له به یانیه وه تانیستا ده گری و ده لیت شوتیم ده ویت، نیستاش تکات
 لیده که م شوتیه کی ده ریالیم بده ری و پاشان دهستی به ره و مام عه باس
 درنژ کردو ده ریاله که ی دابه دهستی وه، مام عه باسش وتی مامه گیان

لەم ھەرزەدا شوتی دە ریا ئیە و پاشان پارەکی پێدا یەرە، پیرە
 پیاو کە لە کاتی کدا چارەکانی پێبوون لەناو وتی: دەی شوتیەکی
 بچو کە بدەنئێ بە یانی پارەکی دینم بۆتان، مام عەباس دەستی
 بۆ دیوارە کە درێژ کردوو وتی بە دیوارە کەو نو سراوێ تکیە داوای قەرز
 مە کە، ناتوانم قەرز بە هیچ کەسێک بدەم ئەویش لەو لامدا وتی: مام
 عەباس درواستی خۆتانم ئەو دەرگا شینە دەبینی! ئەو دەرگای
 مائە کە مانە، مام عەباس بە تۆرە ییەو وتی: مامە گیان قەرز بە کەس
 نادم، پیرە پیاو کە خێرا پالتاو کە ی لە بەری دا کەند و وتی: با
 پالتاو کەم لێرە بێت لە بەری پارە کەت تا پارە کەت بۆ دینم، مام عەباس
 ماو یە ک سەیری پالتۆ کە ی کردو زانی پالتۆ کە ی کۆن یە و بە کە ئک
 نایەت خێرا دایەو دەست پیرە پیاو کە و وتی: ئەم شوتیانە نافەزە شین
 و بۆ لە دوکانێکی تر شوتی بکەرە.

پیاو کە بە روشکاری و روزەردی لە دوکانە کە چو دەرەو، پاش
 رویشتنی تۆقاتیک لە دلم بەرپابوو بە زەیم دەهاتەو بە پوخسارە زەرد و
 لاوازی و پشت چەماو یی ئەو پیرە پیاو د، بیری دزینی شوتیەکی
 بچو ک چو سەرم و بیبەم بۆ مائەو بۆی، لە کاتی نیو هەژدا بۆ مە لیک
 دە گە پام، دەمەو نیو هەژ عەباس ئاغا بۆ ناخواردن رویشتنەو بۆ مائەو و
 منیش شوتیەکی بچو ک مە لگرت و بە بێ ئاگادار کردنەو ی محمد
 دور کە و تەمەو بەرەو مائی پیرە پیاو کە، مائی پیرە پیاو کە زۆر
 دوور نە بوو لیمانەو خۆم گە یان دە مائە کە، دەرگا کە کراو بوو، چومە
 ژۆرەو لە حەوشە کە دا حەوزێکی زۆر بچوکی تێدا بوو ماسی بچوکی
 سور تێیدا مە لە یان دە کرد، بە دیوارە کە شەو چەندە یلانە کۆترێکی
 پێو بوو، حەوشە کە یان زۆر گەورە نە بوو ژۆرێکی زۆر بچوکی تێدا بوو

خیرا بهر و ژوره که رویشتم و دمرگاکم کره و و چومه ژوره،
 ژورنکی تاریک و تهر و شیناوی بوو، مندالیکې بچوک بیدهنگ و نارام
 بهر په تویه کی کونه وراکشابوو کومبارنکی کونه ی له ژیردابوو، چاره
 بی تینه کانی برېبوه سه قفی ژوره که، پیره ژنیکې سرسپی له ژور
 سهره ووه دانیشتبوو ده گریا، له ژوره دا ته نها چرایه ک و چهند قاپ و
 دهریه ک به دی ده کرا و جگه له وانه هیچ شتیکی تری لی نه بوو،
 پیره ژنه که کاتیک شوتیه کی بینی به ده ستمه ووه به پله هه ستایه سرپی
 و شوتیه کی له ده ستم گرت نه وهنده خوشحال که وته بهر چاو و هو
 بلنی میوه ی له به هه شته ووه بوه اتبیت و وتی له به یانیه ووه تانیستا
 کوپه کم داوای شوتیمان لیده کات بی چاره کی باوکی گشت شونینک
 گهرا شوتیان پینه دا له بهر نه ووه ی له تمه نیک زیاتری پینه بوو، خوا مام
 عباس پایدار بکات وابه انا مانه ووه هات نه زانم هم شوتیه مام عباس
 نارویه تی چون نه زانم تو شاگردی نه ویت ماوویه که تو له دوکانه کی
 نه ودا نه بینم.

پاشان شوتیه کی به چه قو له ت کردو له تیکې برد بو کوپه
 نه خوشه کی، کاتیک گه شته ژور سهری و چهند جاریک بانگی لیکرد
 نه سفر هه سته شوتیم بو هیناوی له بهر نه ووه ی ووه لاسی نه دایه ووه
 چمندساتیک سهری رهنگه زمرده لگه پراو و له شه لاوازه کی کرد،
 له ناکاو به گریان ووه بهر ووه دهر ووه رایکرد، چومه ژور سهری کوپه که
 چاوه کانی نابووبه یکه دا وک نه ووه و ابوو خه وی لیکه ورتبیت به لام چ
 خه ویک نه ووه ووه ی هر گیز خه بهری نایبته ووه خیرا له ژوره که هاتمه
 دهر ووه له حه ووه که دا نه ویره ژنه بیچاره به دنگی به زرهاواری ده کرد،
 سهری ده کیشا به دیواره که دا کاتیک نه وودیمه نم بینی بریارم دا هرچی

زوتره لهوئى نه منيم ژنه بېچاره كېش كاتيك بينى دمه ویت له مان بچمه
د هرو به د ننگيكي بهر زوتى به مام عه باس بلئ شوتيه كې نار د به لام چ
كات نار دى هيچ سوديكي نه بوو كوپه كم مرد، خيرا له مان هاتمه
د هرو ه هاتمه سر شه قامه كه، چنده نكاويك دور كه و ته وه له ناكوا
تابلويه كې بچوك سهرنجى راكي شام، به سهر يوه نوسرا بوو پزىشكى
تاييهت بو مندالان.

به بينى نه و تابلويه ماوه يه كه له جيگاي خوځ ووشك بووم كوپى
نه ومانه له بهر بئ دهرمانى مرد له كاتيكدا ديوار به ديوارى ماله كيان
تابلوى پزىشكى بوو به راستى جيهانيكي سهره. به ناسور گه پامه وه بو
دوكان كاتيك محمد بهو روخساره پهرى شانه وه بينيمى پرسى له كوئ
بويت ناچار بووم راستيه كې بو باس بكه م شهوش زور نيگه ران بوو
به لام شهو مام عه باس كاتيك ويستى كريكه مان پييدات سهرنجى دا
يه كيك له شوتيه كان نه ماوه (۷) شوتى بوو نيسقا (۶) شوتى ماوه نه
من قسم كرد نه محمد يش. له كاته دا مام عه باس بيته وهى كريكه مان
بداتى هردو كمانى له دوكانه كه كرده د هرو ووتى نير پنيويست ناكات
له به يانيه وه بين پنيويستم به شاگردى دز نى يه.

من و محمد به دلته ننگى و پهرى شانى گه پرينه وه بو مانه وه و باس و
خواست ه كه م بو داى كى محمد گي پرايه وه، گهرچى زور نا په حه تيش بوو
به لام هيچى نه وت.

له بهر شه وهى نه و پورته ما عه باس پاره ي پينه دا بوين ناچار بووين
هر سينكمان بئ شيو سهر بنينه وه و به يانى پور بويه وه گشت شونيك
گه پراين كارمان ده ست نه كه وت له كو تايدا ناچار بووم پالتاره كم
بفروشم به (۴) تمن هر چنده كو نه ش بو، نهو پر پاره يه ش بو ماوه ي

دوېوړې بېرژنويان پسې هلچلېرځاند و روژي سينيۀ پاره مان ليږا و
کسپش کارى پټنه ده داين. لهو نيونه ده دا خوځم به تاوانبارى سره کي
ده زانې چونکه محمدو دايکي ژياننکي ناراميان همبوو به لام به ماتنې من
نهو ناراميه يان له کيس چوو.

نهوان به روژي سى تمه ژيانى خوځيانان ده برده سمر به لام به زرينى
نهو شوتيه محمد به ده رکړدن داو لهوپاره که مهش بيبه شم کردن.

تواناي نهو ده نه بوو سيري ناوچارى محمد و دايکي بکه مگرچي
نهوان هيچيان پسې نه ده و تم به لام خوځم به خه جالت بار ده زانې و
ده مزاني هوکاري سره کي سرلنښتواويان من بووم له راستيشدا هرمن
بووم. هرچونک بوو شو سرنج ده ده محمد له تاو برسپه تي خوي
لینه ده کهوت.

که وتمه يري ريگا چاره، تنها په تويه کي کونم به ده ستره مابوو به
(۱۲) ريان کرېبووم له ده سترېو شيک به لام کاتيک ويستم بيفرېو شم به ورو
رياليش نه يان ده کړي.

بينه وهى به محمد و دايکي بلنم به مبه مستى دزي کردن له که لاوه که
چومه ده وه، شه قام کشومات گلوپي عه موده کهى سرسرم
قانه دازه که ده وروپشتمى روناک کر ديوه وه، به نارامى ده ستم کرد به
رويشتن، قاچه کانم له گلم نه ده ماتن وه که نهوه و ابوو به منوره نه بيت و
هر له خوځانه وه به رندا ده پون و ده سته کانيشم ده له رزين و وه که يه کيک
پنم بلنيت بگه رتوه بو که لاوه که، له ناخدا دهنگيت پيى ده و تم بگه رتوه
نه ده زاني نه و ده نگه له کوپوه بوو رهنه ويژدانم بوييت.

له قولايى ناخدا هيزنکي به هيزتر له خوځ شمېرى له گمل ده کړم
نه مزاني چي بکه ده سته کانم فيري دزي نه بون، نه م رهو شته ناشيرينه
۵۸ بيسره رشتان

هينشتا له مندا پهيدا نه بوو، نه مده تواني بهرنيك و پتيكي بريار بدم
روخساري محمد و دايكی نازاريان نه دام كه وتبومه نيوان دوپنگاره
يه كيكيان دهرياي فساد و خراپه كاري شوي تريان رنج و خفت و
نازار.

له م كاته دا دهركاي ماله كان هه مووي داخوابوون، كهس نه يده زاني
له پشت دهركاكانه وه چ رازنيك هه يه، سهره نجام ريگاي يه كه مم هه ليرژارد
نه و ريگايي دوجاري تهنگ و شهره زاري ده كردم.

دهركاي ماليكيان كراوه بوو چومه ژوره وه له نيو تاريكي شو و
ترسي له نه ندازه به ده ر هه لده چوقيم، به هوئي تاريكيه وه هيچم بو
ده ستنيشان نه ده كرا ته نها له دوره وه ژورنيكي بچوك به دي ده كرا و خوم
كه يانده شوئي و له گوشه يه كدا خوم شارده وه، دهنگي ژنيكي گه نجم
به رگوي كهوت ده يگوت علي ديسانه وه به ده ستي به تال گه پراي ته وه شاخ
بيرناكه ي ته وه تو مندالت هه يه، منداله كان هيچيان خويان لي نه ده كهوت
به زور خه واندنم، په يمانم پيداون كه گه پراي ته وه شتيان بو ده ميني و
توش به ده ستي به تال گه پراي ته وه؟

پياوه كه وه لامي دا يه وه و وتي: چي بيكه م هه رشوينيك ده گه رام كار
نه بوو و وه ستا كه شم وتي كارت پيناهم چونكه دويني درهنگ هاتوي
بو سهر كار نيسا ده بيت چي بكه م بزي بكه م نهو كارم پي ناكريت و
تانيستا كاري له وجوره شم نه كردوه و ناشي كه م، ژنه كه ي له وه لامدا
وتي منداله كان چي بكه م؟ شاخ چي تاوانيكيان كردوه و نه سفهر
خه ري لينه ده كهوت هه ر ده گرياو ده يگوت دا يكه برسيمه و منيش
چيروكم بو ده گيرايه وه تاخه وي ليكه ت تو ته نها پيم بلي چي له م
مندالنه بكه م.

پاشان تینگەيشتم بۇ شونىڭ ھاتوم بۇ دىزى خۇشيان نياز مەنى ناننى
ئىتوارمەن، ئاۋرې دەۋرۈپىشتى خۇم دا لەخۇرناۋاۋە مالىكى زۆر رازاۋە و
جوان سەرنجى راکىشا.

بى ماتل بون بەرە روى كەوتە رى ئەۋدوخانۋە زۆر لىكەۋە نىزىك
بون ئەۋخانۋە كە ھىشتا بەسەربانەكەيەۋە م، لەگەل ئەۋ خانۋە
رازامىيە پىكەۋە لىكابون. بازىك داو خۇم فرىدايە خوارەۋە لەتەنىش
دىۋارەكەۋە دەرەختىكى سەۋبەرى بەرزى تىداۋو، پاشان بەھەلمەتلىكى
||بىمەتى كە تائەرساتە بەخۇمەۋە نەمدىۋو بەدەرەختەكەدا ھاتە
خوارەۋە.

بۇنى خوارىد گىژى كىرەبوم لەرىنگايەكى بارىك كە ھەردوۋى
بەدەرەختەۋە گىراۋو بەرەۋ خانۋەكە كەوتە رى و سەرنجىدا كەس
لەپتەرەۋەكەدا نەۋو بەبى پەرۋا بەپارەۋەكەدا رۆيشتم، لەناكاۋ گونم
لەدەنگى پىكەنىنىك بوۋ ناچارى كىردم ۋەكو بىزار لەجىگەى خۇمدا
بەقەم.

چەندساتىك لەجىگەى خۇم راۋەستام، دىم تەپەتەپى دەكرد،
لەترساندا دەلەرزىم، پاشان دىۋارە كەوتەۋە پى. چەند ھەنگاۋىك
چىشتخانەكەى لىمەۋە دۈرۋو، چۈمە چىشتخانەكەۋە چەندىن
قابىلەمەى گەۋرە و بچوك لەسەر تەباخەكەدا بو بەئارامى سەرى
قابىلەمەيەكىانم لاۋىر و پلاۋىكى زۆرى تىداۋو.

بەپەلە سەتلىك ھەلگىرت و ھەموو پلاۋەكەم تىكرد و پاشان سەرى
قابىلەمەيەكى تىرانم ھەلدايەۋە پىرۋ لەشلە، بەپەلە ھەموو شەكەم كىرد
بەسەر پلاۋەكەدا، پاشان بەپەلە خۇم گەياندەۋە ھەۋشەكە و بەلام
نەمدەزانى دەرگى ھەۋشەكە لەكۈندابو، ماۋەيەك دىرەۋەى كىشا تا

دەرگای حەوشەکەم دۆزیەوه، ئەوساتەي دەمویست بچمە دەرەوه
دەنگینک بەرگویی کەوت هاواری دەکرد دزە دزە بەلام تازە درەنگ بوو
من چومە دەرەوه و راستەوخۆ گەرامەوه بۆ کەلاوەکە، محمد و دایکی
لەکەلاوە ساردەکە خەویان لیکەوتبوو خێرا خەبەرمان کردنەوه کاتێک
محمد چاوی بە پلاوە پرلە شلەکە کەوت هەرەکو شینت بەپەلە لەسەر
جینگاکەي هەستایە سەرپی.

دایکی محمد بەپیکەنینەوه وتی:

بیژەن ئەمانەت لەکۆی بوو؟

وتم پیشتر لەماتێکدا نوکەر بووم چومەوه بۆمائی ناگاکەم ئەمشەو
ئەوان قوربانیان کردبوو وە ئەم سەتله پلاوەیان دابەمن و وتی:
هەندیکي بۆخۆت و هەندیکيشی بدە بەودراوسییانەي دەست کورت
و هەژارن.

دایکی محمدیش هەندیکي هەلگرت و ئەویتیشی دابەدەستەوه و
بردم بۆ ئەومالەي سەرەتا ویستم دزی لێیکەم.

کاتێک گەیشتمە ئەوی هیشتا دەرگای حەوشەکیان کراوەبوو چومە
ژۆرەوه و چەند تەقەیهکم دا لەدەرگای ژۆرەکیان، پیاویکی بەلا بەرز
دەرگای کردەوه. نیو سەتله پلاو و شلەکەم دابەدەستیهوه نیوخولەکیک
بەسەرسامیهوه سەیری کردم، بەپەلە وتم ئیمە دراوسیی خۆتانین
مالەکەمان لەم نزیکانەدایە ئەمشەو حێرمان کردووه وامنیش بۆم
هیناون. بەخۆشحالیەکەوه سەتلهکەي دابەدەست ژنەکەیهوه و وتی:

دەتاسم شاگردی مام عەباسیت زۆرجار لەوی بینیمیت، وەلام
دایەوه: بەلێ وایە من شاگردی ئەوم، بەپەلە خواحافیزیم کرد و
گەرامەوه بۆ کەلاوەکە.

محمد و دایکی هرچه ند برسیان بوو به لام دهستیان بۇنان نه بر دبوو
چاره پروانی منیان کردبوو، پاش نانخواردن چوین بڅوین.

به یانی رۆژ بویه وه لای ئیواره وه دایکی محمد کاتیک بۇ ناوهینان
چوبوه دهره وه لکه پرانه ویدا وتی: بیژن به پراستی پیم بلس دینه شهر
نه و خوار دنت له کوئی بوو؟ وه لام دایه وه:

راستی که ت پی ده لیم به و مه رجی سه رزه نشتم نه کهیت، لهر
خواردنم دزی بوو.

به ناره حه تیه که وه وتی:

بیژن نه وهی چوو چوو، به لام له نیسته به ولاوه نه و جوړه کارانه مدی
و خاوه نی نه و مالش به دواى تودا ده گه پین پیویسته ناگات له خوت
بیت چونکه تانه ندازه یک ده تناسی.

پاش قسه کانی دایکی محمد بریارمدا له وشاره رابکم، به یانی ته نها
داراییه که م په تویه کی شپه بوو هه لمگرت و که و تمه ری.

دایکی محمد پرسى:

بیژن بۆ کوئی ده پۆیت؟

به نارامیه که وه وه لام دایه وه:

ده پۆم به دواى کاردا له وانه یه پارم ده ست بکه ویت. له وه لامدا وتی:
برۆ به لام زوو بکه پرنیتسه وه من زور بیتا قه تت ده بم له وانه یه دو چاری
شتیک ببیت.

به پهل وه لام دایه وه:

زور زوو ده گه پرنیتسه وه، کاتیک له مال ویستم برۆمه دهر دل پرله
په ژاره بووم حه زم ده کرد برۆمه پیش و ده ستی دایکی محمد ماچ بکم
له بهر نه وهی له شه ویکى سارد دا په نای دام و له مه ترسی رزگاری کردم.

به لّام من له بهرامبهر شه هه مووچاكانه دا بوومه هوکاري به تبهختيان
نه مده زانی چی بکهه.

ههزم ده کرد سوپاسی دایکی محمد بکهه. به لّام به داخه وه
نه مده توانی راستیه که ی پینلیم چون نهیده هیشت بهرۆم، منیش
هه ساتیک بوایه ده ستگیر ده کرام.

به هه رزه همه تیک بوو که لاهه کهه به جیهیشت.

وه رزی به هه ر نژیک به وه به پهله شه و ناوهم به جیهیشت، هه
نه ندازه یه که له وشاره دورتر بکهه و تمایه وه نارامی زیاتر له ناخدا دروست
ده بوو گهرچی برسیه تی ته واه هه راسانی کرد بووم به لّام هیچ چاره یه کی
ترم نه بوو.

نژیکه ی ده مه و ئیواره گه یشتمه سه ر ته پۆلکه یه کی سه و ز بالنده
رهنگاو رهنگه کان پۆل پۆل له بو شایى ناسماندا هه لده فرین. خوړ
به مه موو قه باره که یه وه له ناسو ی کیوه سه ر که شه کان خو ی ده شار ده وه،
ناسمان وه که ده ریایه کی نارام و بی شه پۆل ده هاته پیش چاو، دره ختی
چېرې پر ده که و تنه به رچاو که به لقه کانیانه وه چېرۆ و گولئ رهنگاو
رهنگیان پئوه بوو، بایه کی هیواش به نئوانیاندا تیده په پرئ، جوگله ی
باریک و دریز به نئوان دره خته کاندای تیده په پرئ. ناوی جوگه کان نه وه نده
رون بوون به ناسمانی به ردو زیخی ناویان ده بینرا.

من له نئوان شه سه روشته جوانه دا برسی و بی نامانج ده پویشتم،
پاش ماوه یه کی کهه خوړ به ته واهی ناو بوو مانگیش به نئو چاوانی
ناسمانه وه خو ی ده رخست وه کو که شتی که سه ر گهر دان خو ی
بو ناوه راستی ناسمان ده کیشا.

هەموو شتێك كێش و مات بوو تەنها دەنگی چۆرە چۆرە ئاوەكان
دەهات، مانگ لەنیوان لق و پۆپی درەختەكان دەردەكەوت، ئاسمان پاك
و بێگەرد بوو، بایەكی هیواش و نەرمی دەهات و لق و پۆپی
درەختەكانی بەنارامی رادەوشاند، لەوشوێنەدا نە مڕۆڤ بەدی دەكرا و
نە ئازەل، تەنها جارجارە دەنگی بآلی باڵندەكان و دەنگی كۆنەبەبوو
بەرگویی دەكەوت.

شەوم بەبرسیەتی لەنیوان ئەو سەوزەلانیەدا رۆژ كردهو، تەنها
پەتوییەكی كۆنەم پێبوو تا ئەندازەیەك لەسەرما دەپاراستم، تا بەرەبیان
مانگ لەئاسمانی ساف و بێگەرد دا دەدرەوشایەو، هەموو شوێنێكی
روناك كردبوو.

رۆژی دوایی زۆر زوو لەخەرەهەستام، هیشتا خۆر لەكێو
سەرکەشەكانەو هەلنەهاتبوو، هەوا نەپوناك بوو نە تاریك، شەونمیش
و هەكو ئەلماس بەسەر گۆلەكانەو دەدرەوشانەو، شەمائی كازیووش
شەونمەكانی بەسەر گۆلەكانەو دەكردهو.

هەموو شوێنێك گۆل و گۆلزار بوو، لەهەوای پاك و بێگەردی
ئاسماندا و لەسەر درەختەكانەو بەبآلە جوانەكانیانەو بەسەر سەوزی و
گۆلەكانەو دەبینران. لەقەراخ جۆگەكاندا وەنەوشە چەپك چەپك
روابوون، هەركات چڕۆیەك یان گۆلێك بەهۆی باكەو بوەریایە دەكەوتە
ئاو ناوی جۆگەكان، هەندێجار گۆلی سپی و پەمەیی لەسەر ئاوەكە
دەبینراو لەگەڵ خۆی دەبێردن، لەوساتانەدا مڕۆڤ دەكەوتەو بیری
زەمانە چون زەمانە هەروەك ئاوەكە دەماندا بەیەكدا و لەگەڵ خۆی

دهمان بات، له بهر نه وهی هیچ جوگه له و روباریک بهر و سهرچاوه کی
ناگه پرتنه وه زه مانهش بهر و دواوه ناگه پرتنه وه.

پاش ماوه یه که هه تاو له پشت کتوه بهر و به فرینه کانه وه سهری
هینایه دهر وه و نه و سهو زی و گولانه ی تانه و ساته ی له ژیر ناسمانی
تاریکه شه و دا خه ویان لیکه وت بوو، په تیشکی هه تاوه که له خه و
راچه له کین و ده ستیان به خه نده کرده وه.

له برساندا سهرم گيژي ده خوارد، له پهل و پو که وتبوم نه مده توانی
بروم بهر ینگه دا نه و هه موو دیمه نه جوانانه به لامه وه بی بایه خ و ناشیرین
بوون، ته نانه ت پیکه دادنی لق و پوپه کان ناره حه تیان ده کردم، حه زم
ده کرد هیچ شتیکم له دهر و پشت نه بیت، سهیری هه رایه کم ده کرد
جگه له گولو ریحانه هیچی تر به دی نه ده کرا.

به و برسیه تیه وه چوون ده متوانی هه ست به جوانیه کانی سروشت
بکه، حه زم ده کرد هیچ له پر ینگه که نه بیت، هیژو توانام لی برابوو، هه تا
دهمه و نیزه پو به و حاله وه بهر ینگاوه بهرده و ام بووم نه و چهند سه عاته
به لامه وه سه ده یه که بوو. هه تاو نه ستون بوو له سهر سهرم.

دهنگی شمشالی شوانیکم له دوره وه گوی لی بوو نه و نده خوش لینی
دهدا ده چوه دلی مرقه وه و خه م و په ژاردی له دلی دهر ده کرد، بهر و
روی شوانه که که و تمه ری، پولی بهرخی سپی به هیواشی به لابه لای
ته پو لکه دا ده له وه پان و دهنگی زدنگی گهر دنیان له دوره وه ده بیسترا،
خوم گه یانده شوانه که.

گه نجیکی بیست سالانه بوو له سهر ته خته بهر دیک دانیشتبوو پشتی
نابرو به دره ختی که وه، شمشالیکی دریژي به ده سته وه بوو به نارامی
شمشالی لیده دا، کاتیک منی به و روخساره شپیر زیه وه بینی بهردو روم

هات، وتی له کونیه دنیټ له خه لکی شم دتیه ناچیت، وه لام دایه وه
له شاری شم دتیه وه هاتوم دیسانه وه وتی: مه گهر لیږده خزمت نیه؟
وه لام دایه وه نه خیر رتبوارم، پاشان وتی: نیتستا نه ته ویت بڼکوی
بڼویت؟ له بهر نه وهی زورم برسی بوو وتم برسیمه هیزم نیه بڼوم
به پڼگه دا، هر که نهمه ی بیست هاته پتیشه وه و دهستی گرتم وتی
وهره شم نیوه پویه بڼینه وه مالی نیمه، به بی مائل بوون که وتقه دوی
و هر دوکمان به په له له گردوله که هاتینه خواره وه، له گهل خوی بردمی
بولای چهند پیاویک که له ده وری دره ختیک کوبوبونه وه، به دهنگیکی بهر
وتی میوانم بڼ هیناون. پیاویکی بالابه رز که سهر گهر می قسه کردن بوو
وتی: کاریکی زور داشت کردو پاشان شوانه که زهرده خه نیه کی کردو
وتی: نه و پیاوه باوکمه، منیش یه کسهر که وتقه وه بیرى باوکم، نه و
نیتستا له باخه لی ژنه که یدایه و هر گیز منی بیرنا که ویتقه وه، رهنکه واش
بزانی هر نه و شه وه له ناو به فره که دا ره ق بوبمه وه و رزگاری بوبیت
له ده ستم.

باوکی شوانه که به ره و روم هات و وتی ناوت چیه؟ له وه لامدا وتم
بیژن، ده ست به جی وتی بیژن ده ته ویت بزانی بونیه و پڼ چیمان هیه؟
نه مږو مه پڼکمان سهر بریوه و پاکمان کردو وه و له بهر دهم نه و ناگره دایه
که ده ورمان داوه، پاشان روی کرده کوږه که ی وتی: پیا له یه ک چای
بوتیبکه، شوانه که ش به بی مائل بسوون چایه کی بو تیر کردم و
خواردمه وه، تا نه ندازه یه ک وزم تیها ته وه له وکاته دا یه کی که له پیاره کان
وتی کوږه که مه گهر تو له دنییه دا خزمت نیه؟ وه لام دایه وه: نه خیر من
هیچ که سم نیه نه مږو به پڼکه وت ریک که وتوته نیره پریارم داوه له
شاره دوریکه ومه وه چون باوکم ده ری کردوم.

لەرکاتەدا شوانەکه روی تیکرد و وتی بۆچی باوکت دەری کردوویت؟ وەلام دایەووە لەبەر ئەوەی خوشی نەدەویستم و بیریاری دا لەمانەکە ی دەرم بکات، ئەو لەوەلامدا تەنها سەریکی راوەشاندا تینەگەیشتم لەمەبەستەکە ی بۆچی سەری راوەشاندا.

پاش ماوەیەك كەباب نامانە بوو شوانەکه لەگەڵ باوکی گۆشتی بێژاو و پارچەییەك نانیاں لەبەردەممان دا، ئەوەندە برسیم بوو چاوەروانی خوێنکی ئەوانم نەکرد، دەستم کرد بەخواردن پاش ناخواردن پەرداخیك شیریاں دامی و بەتەواوی تیر بووم و گیانم هاتەرەبەسەردا، پاشان دەست و دەموچاوم شۆرد لەناوی ئەوجوگەلەییە بەتەنیشتماندا تێدەپەری. وینە ی لق و پۆپی درەختەکان لەناوەکەدا دەردەکەوت وەکو ئەو وایو لەناو ناوەکەدا درەخت و گۆل رواییت.

کاتێک ویستم بکەومە ری، پەتووەکە ی دەستم کە هەموو سەرۆتی من بوو بەخشیم بەشوانەکه لەم کاتەدا باوکی شوانەکه هاتە پیشەوەر و وتی بێژەن تۆ ئەم پەتووە ئەدەیت بەکوڕەکە ی من ئە ی لەم سەرما سەختەدا چی دەکەیت؟

پاشان پەتووەکە ی لەدەست کوڕەکە ی سەندەرە و دایەووە بەدەستمەو و وتی پەتووەکه بۆخۆت، و هەندێ کەبابی پێچا لەنانیکەووە و دایبەدەستمەووە و وتی ئەمە بۆ توێشوی رینگات، پاش خواحافیزی لێیان رویشتم.

نێستا بەباشی جوانیەکانی سروشتم دەبینی بۆنی گۆل و خۆنچەکان گێژیاں کردبووم.

١. چادهي پينجاو پتي زورم بڙي پاش چهند سه عاتيك ريگا روښتن
 گهيشتم به درياچه يكي بچوك، كهشتي له قهراغ درياچه كه له نگرېان
 گرت بوو، كه ميگ سهيري دهورو پشتم كرد زور قهره بالغ نه بوو
 بهرهمه تيكي زور سواړي كهشتيهك بووم، واده رده كهوت كهشتيهي
 كهشتي بار هه لگريو، خوم له پشتم سندوقيكه وه شاره وه.

زوري پي نه چوو كهشتيهكه كهوته نيش، به لام له پشتم سندوقره
 نهمه تواني سهيري هيچ شوينيك بكه. روژي يه كه به وشيويه له نار
 نهو سنوقه دابووم و نهو بره نانو كه بابهي كه پنيان دابووم فرام
 كهوت. روژي دووم له ناكاو پياويك بهرهو سندوقه كه هات و دنم كهوت
 ته په تپ ، هه ناسم سوار بوو له خومه ده لرزم، كاتيكم زاني
 له پشته وه دهستيك بهرزي كرده وه، به په له ناوړم دايه وه، پياويكي بالا
 كورنم بيني يه خي كراسه كه مي گرت و به توپريه يه كه وه وتي:

هه تيوليره دا چي ده كهيت بوچي به بي مؤلت هاتويته ناو نه
 كهشتيه وه؟ ولام بونه درايه وه نهمه تواني هيچ بلنم، دوباره پرسى
 ليړه دا چي ده كهيت ولامم بده روه، ديسانو به بيدهنگ بووم،
 كاركراني ناو كهشتيه كه ي بانگ كرد و وتي نه هه تيوه له شوينيكدا
 زيندان بكن تاده گينه جي و ته سليمي دهستي پوليسي ده كهين له بهر
 نه وه ي بهمه بهستي دزي هاتوه ته ناو كهشتيه كه وه منيش يه كس
 له جينگي خومدا ووشك بووم.

لهم كاته دا دوو كس له كاركره كانى كهشتيهكه بهرهو روم هاتن،
 منيش يه كس خوم هه دايه ناو درياكه وه چهندينجار ژنر ناو
 دهكوت و دههاتمه وه سهره وه گهرچي تانه دازه يه كه ملام ده زاني به لام

مهلهوانی تهواو نه بووم بتوانم له وده ریاچه رزگارم بښت، سهیری هه لایه کم ده کرد هر ناو بوو. خوځم خستېوه ناو ده ریا لوشی مهرگه وه. له وساتانه دا وام ده زانی هرگیز رزگارم نابښت به لآم دیسانه وه له گهل مهرگدا به شه پر هاتم و ده مویست برژم و زیندوو بېمه وه چون حزم له ژبان بوو، به لآم مهرگ به هه موو توانایه وه شه پرې ده کرد له گهل.

هر له وکاته دا یه کیك له سهرنشینه کانی ناو که شیتیه که چوپیکي هه لایه ناو ده ریاچه که وه، گویم لیږوو خاوه نی که شتیه که به توره بیه وه وتی بؤچی نه و چوپه تان بؤ فرېدا؟ پیویسته نوم بښت و بخنکیت، پاشان که شتیه که به په له رویش و دورکه و ته وه.

هه موو هیزیکي خوځم خسته گه پر بونه وه ی له چوپه که نړیک بېمه وه به لآم کاتیک لیږی نړیک ده بوو مه وه شه پوئی ده ریا که و ره شه با چوپه که ی لیږی دوره خستمه وه، به لآم به هه حالیک بوو چوپه کم گرتوه و له مردن رزگارم بوو. رق و کینی ده ریاچه که سات له دوا ی سات زیادی ده کرد شه پوله کانی خوځم و چوپه که ی به رز ده کرده وه، سهیری هه لایه کم ده کرد هر ناو بوو ته نانه تاسمانیش به لآمه وه ناو بوو، ناوی ده ریاچه که له هه رچواراوه ژیانمی گه مارو دابوو به رزی ده کرده وه و ساتیک له ژیر ناو ده که دا خوځم ده بینیه وه، تهنگه نه فەس بوو بوم توانای خوږاگیرم نه بوو، زور به نا پر حه تی و زحمته وه به هو ی چوپه که وه خوځم ده خسته رد سهر ناو ده که له نا کاو شه پو لیکي گه وره به ره روم هات تاو یک به سهر شه پوله که وه بووم و تاو یک ده که و تمه ژیر شه پوله که وه بایه کی توندی ده هات له گهل شه پوله که ده یان ویست چوپه کم لیږی بېسه نن به لآم من هر به رده وام بووم له خوږاگری.

له دلى خۇمدا دهموت نايلا لهه گيتراره ترسناكه رزگارم دهبيت چون
لهه درياچه بچوكترين بهزهه بهمندا نايهتهوه، وهك پهريكت وابووم
بمسره درياچهكهوه بوهه موولايهكه دهبردم، ههنديك جار له ترساندا
هاوارم دهكرده لاهم دهنگى شهپولهكان نهوهنده گه وره بوون دهنگى
هاواره كانمى دهشاردهوه و كيى دهكرده.

لهراستيدا گهر لهه ديمه نه ترسناكه ههركهس بهخهويش بييينايه
دلى لهليدان دهكهوت، بهلام من دوچارى نهو چه رمه سهريه بووم نازانم
بهچ شيوازيك نهو ديمه نه ترسناكه بخهه مسره كاغه ز بوتان.

لهكوتايدا هيدي هيدي شهپولهكان نارام بوونهوه، نهو شهپولانهى
دهيان ويست نوقم بكن و ههلم لوشن. ئاسمانى سامال و بايهكه
هينواش بهره پيشهوه لييان دهخوپرم ههركات سهيرى دهوړپشتم
دهكرده و امده زانى ئاسمان و درياچهكه پيكهوه لكاون ههتا و بهرپهكه
خه ماويهوه له درياچهكه ئاواده بوو تيشكه زه ردهكهى هيشتا روناك
بوو، نه مجارهيان نهو درياچه شينهى خهريك بوو تييدا نوقم بېم
رهنگهكهى گؤرا بو رهنگيكي زهرد، ئاسمان و درياچهكه رهنگيان زهرد
ههنگه پابوو وهك بلتي ههتاويش دوچارى چاره نوسهكهى من هاتبيت
لهبر نهوهى نارام نارام بهقولايى درياچهكه رودهچوو، كاتيكت ههتاو
بهتهواوى لهبرچاوم وون بوو لهپر په رديهكه رهشى تاريك ههموو
شوينى داپوشي، گشت لايهك تاريك بوو.

تاريكى شهو نه شكمنجهى ده دام، شهوى دريژى تاريكيش كوتايى
هات ديسانهوه ههتاو به ئاسمانهوه دهركهوت و وهكو خوړ په رستان
بمسره چوپهكهوه كړنوشم بو برد، وتم لهراستيدا تو شاهينهى نهوهيت

خۆز پەرستان بقیەرستان مەمۇر لەسەر دەمی پیشکەوتندا وا کپرنوشت
بۆدەبەم.

هەتاو سروشتیکی تازەى لەناخندا چەقاند، لەخۆمەوه هاوارم کرد
خوایا فریام بکەوه و لەم گێژاوه رزگارم بکە گەرچی بەندیکی
بێدەسەلاتى تۆم بەلام حەزەدەکم ئەم نارهزوم بێنیتە دى و لەم دەریاچە
رزگارم بکەیت، تەنها تۆ لەم دونیایە پەناھگای منى جگە لەتۆ هیچ
کەسى تر شک نابەم.

گەرچی بەرەو پیشتر دەپۆیشتم برسێەتى و ماندویەتى ئازاریان
نەدام، هەرچۆنیک بوو تا دەمەر نیوەوپۆ بەپەلە بەرەو پیش دەپۆیشتم
پاشان لەدورەوه تارماییەکم بینى لەجولەدا بوو هەستم کرد نزیك
بومەتەوه لەلیواری دەریاچەکە، ئەو تارماییە رهشانهش بالەندەى
دەریاچەیی بوون لەنزیك لیواریکاندا بەناسمانەوه بوون لەپر شادی و
چەخماخەى شادی کەوتەوه چاره سیس هەنگەرپراوەکانم.

ئەى ژيان تۆ چەند ئازیزیت هەرچەندە لەم دنیاىە هیچ شتیکم نیە
پشتى پى بێستم واتە هیچ شتیک و شوینیک لەم دونیایە نیە کەبەناوی
منەوه بێت گەرچی ئەگەر بپرێار بەدراىە هەرکەس لەسەر شتى خۆى
رابووستیت و بژى من بەقەدەر جى پێیەکم لەم دونیایە نیە لەسەرى
رابووستم و بژیم. کەواتە ژيانى پر چەرەسەرى و ئازار و ئەشکەنجە بۆ
پاروێکە نان خستیمە ناو گێژاوى مەرگەوه بەلام دیسانەوه ژيانى ئازیز
کە لەپراستیدا هیچ شتیک نیە لەژيان ئازیزتر بێت گەیاندمیەوه لیواری
دەریاز بوون.

پاش رەنج و ئازاریکی زۆر گەیشتمەوه قەراخ دەریاچەکە من
سەرکەوتم چ سەرکەوتنیک ئومیدم بەهیچ شتیک نیە بەلام هەر

به سهرگهوتنى دهزانم چونكه گيانى نازيزمى لهوگيژاوه ترسفاكه رزگار
 كرد. گهيشتمه وشكانى، بابزانين چى روودودات، نازانم بهسكى برسى
 و گيايىكى شهكهتهوه بهرهو لايهك كهوتمه رى و چوپهكهه ههنگرت
 بوئهدهى بيفرؤشم و بيهدهم بهنانيك قالهبرسيهتى رزگارم ببينت،
 چوپهكهه فرؤشت به پينج تمهه نهو بره پارهيىش توانى بوماوهى سى
 روژ لهبرسيهتى رزگارم بكات روژى چوارهم بهدهستى بهتال لهقهراخى
 دهرياچهكه دانيشتم و سهيرى دهوړوپشتم دهكرد و ههنديك بى خهبر
 له بهتبهختى لهقهراغ دهرياكهدا مهلهيان دهكرد هاوارى شادييهكانيان
 لهگشت لايهكهوه بهرگوئ دهكهوت، ژنان بهو جهسته جوانانهيانهوه كه
 تمهها بهشيكي لهشيان داپوشرابوو بهئارامى لهملا بوئهولا مهلهيان
 دهكرد، بهسهر لمى قهراغ دهرياچهكهوه ژن و پياويكى زور راكشاپوون
 لهدهورو پشتى نهوانيشدا منداان سهرگهرمى يارى كردن بوون.

لهتهنيشتمهوه ژن و پياويكى گهنج دانيشتبوون و بهباشى گويم
 لهقسهكانيانهوه بوو ژنهكه دهىگوت نهبيت ئوتومبيليك بو بكرىت لهم
 شاره داهواتى نهبيت پياوهكesh لهوهلامدا دهىگوت: ئيمه لهپيش
 ههمووشتيكهوه پيوستمان به قىلايهك ههيه بهيلله باقىلاكه بكرم پاشان
 ئوتومبيليكى زورجوانت بؤدهكرم.

لهنيوان نهو ههموو خهلكهدا كچيكى جوان زياتر سهرنجى راكيشام
 قرئكى ئالوزكا و چاويكى گهوهري پيوه بوو گوژهيهكى بهدهستهوه بوو
 بهرهولاي من دههات، چاوهكانى گهوره وهك ئاوى دهرياكه شين بوو زؤد
 لهپاده بههر جوان بوو. بهبينينى دلم كهوته تهپهتهپ و رهنگم پهپى
 ديسانهوه سهيريكى روخساريم كرد زور نزيك بويهوه ليم،

نەمجارەيان چاۋە شىنەكانى سىيس و رەنگە جوانەكەى زەرد
هەنگەرابوو ھەر بەرەو پېشەو دەھات ئەویش سەيرى دەکردم سەيرىك
كەسەرتاپاي لەرزەندەم گەشت گيانمى ھىنايە لەرزە لەخۆيەو نىگاي منى
بەلای خۆيدا رادەكېشا.

لەبەردەم مندا منداڵەكان بەلم چال و خانوى بچوكى منداڵەيان
دروست كەردبوو. ئەوساتەى ھاتە بەردەم قاچى كەوتە ناو چال
منداڵەكانەو كەوت بەزەويدا. منىش چاۋەپوانى ديمەنىكى
بەوشىۋەيەبووم بەرەو رووى رویشتم گۆزەكەى كەوتبەو سەر لەمەكە و
ناوەكەى ناوى بەھىۋاشى ئەپژا بەسەر لەمەكەدا. لەوكاتەدا سەيرىكى
كردم و نىگاكەى وەكو ئاسمانى بېھەور و دەريايەكى بى شەپۆل كەوتە
بەرچاوم؛ زۆر لىسى نەزىك بومەو لەنەزىكەو راوەستام و سەيرى
روخسارە ئاسمانىەكەيم دەكرد.

دەستى بەرەو گۆزەكە درىژ كرد. بەپەلە و تەم:

نامادەم گۆزەكەت بۆھەلەبگرم تامالەو، چەندساتىك بېدەنگ بوو
ھەستم كرد ھەزناكات گۆزەكەى بۆھەلەبگرم بەلام پاش چەند خولەك
بەنارامى وەلامى دايەو باشە ئەگەر زەحمەت نەبەت بەلاتەو ھەلى
بگەرە بۆم.

پاشان ھەردوكمەن كەوتىنەپرى و لىم پرسى: ناوت چى يە؟ وەلامى
دامەرە ناوم نىرگسە، و تەم: ناوم بېژەنە خەلكى ئەمشارە نىم چوار رۆژە
ھاتوم بۆ ئىرە، لەو لەمدا تەنھا زەردەخەنەيەكى كرد، پاش چەند
خولەكەى رویشتن بەرىگادا گەيشتەنە مالىكى بچوك كەلى دەژا،
دەختىكى بەرز سىبەرى بۆ خانووەكە دروست كەردبوو لىكى بچوكى

هكهوتبوه سهر ديواری خانوهكه بالنده دهرياييهكان لهئاسماندا دههاتن

و دهچوون.

نيرگس بههيواشی دهركای مانهكهی كردهوه و همدوو بههيواشی
چوینه ژورهوه لهناو مانهكهیاندا كومباریكی بچوك راخرايوو
لهگوشهيهكی مانهكهدا عهلادينیك بهدی دهكرا جگه لهچهند قاپ و
دهوریهك هیچی تری لینهبوو، پیرهژنیك لهگوشهيهكی كهلاوهكهدا
دانیشتبوو لهدهوو پشتیدا چوار مندالی بچوك یاریان دهكرد نيرگس
بهپهله چوه پیشهوه و وتی: دایكه نهمتوانی گۆزهكه ههلبگرم تائیره
نهم كوړه كهناوی بیژنه ههلبگرت بۆم تائیره، دایكی بهدهنگینکی
لاوازهوه وتی: نيرگس برۆ بۆلای هاوسیكان بۆنهوهی كهمیك پاره قهرز
بكهیت مندالهكان زۆریان نيرگسیش لهوهلامدا وتی:

دایكه داوای قهرزم لهدر اوسیكان گشتی كردوه بهلام هیچیان پێیان
نهدام نهو در اوسیانه مان تازه هیچكامیان قهرزمان نادهنی وادهزانن
قهرزكانیان پێنادهینهوه. دایكی نيرگز دوباره وتی:

ئێستا چاكتر وایه دوباره برۆیتهوه و بلییت دایكم وتویهتی:
ههرچۆنیک بیت پارهكهتان دهدهینهوه ئێستا دهستمان تهنگه،
یارمهتیمان بدن. نيرگس لهوهلامدا وتی:

دایكه دلنیام ئیتر پارهمان پێ نادهن مهگهر لهبیرت چوهتهوه دوینی
ههمویان هاتبون بۆمألمان و داوای پارهكانیان دهكردهوه. بهلام دایكی
نيرگس لهقسهكهی نيرگس نارحهت بوو وتی: نيرگس گیان برۆ
تکایان لێكه و بلی چهندرۆژیک یارمهتیمان بدن تا مندالهكانمان
لهبرسا نهمرن. لهم كاتهدا نيرگس بهتۆپهيهوه هاواری كرد: دایكه
رۆیشتن بۆلایان بێكهلكه نهم بهیانیه لهمال رۆیشتمه دهروه ههمویان
٧٤ بێسهرهشتان

ماتەيان دەکردو دەیان ووت: دایکی نیرگس پارەى خەلکی دەخوات، بەگریان و پارانەو پارە قەرز دەکات و هیچ کات نایداتەو.

پاش نەم قسانە چەندساتیک بێدەنگ بوون، پاشان دایکی نیرگس روی تیکردم و وتی: کۆرەکە لەخەلکی ئەمشارە ناچیت چۆن تانیستا تۆم لێرە نەدیو؟ وەلام دایەود بەلێ خەلکی ئەمشارە نیم و تازە بۆنێرە هاتوم لەوکاتەدا نوزەى مندالێک بەرەو دواو گەراندمیەو مندالێکی (٦) سالانەبوو، بەنارامی پرسیم: ئەم مندالە نەخۆشە وابەوشیوێه دەکۆپزیتەو.

دایکی نیرگس لەکاتیکیدا چاوەکانی پڕ فرمیسک بوو وتی: نەخێر ئەو لەبرساندا دەکۆپزیتەو، ئیتر نەموانی ئەو دیمەنە دەردناکە تەماشای بکەم بەپەلە لەکەلاو کە هاتە دەرەو روخساری نیرگس و دایکی خولەکیک لەبەرچاوم دورنەدەکووتنەو، بۆ هەرشوێنیک دەپۆیشتم روخساری ئەو چوار مندالە بیتاوانەم دەکووتەو بەرچاو واملێهاتبوو هیچ کەسێک و هیچ شتیەک نەدەبینی هاتوچۆی مەزقەکانم نەدەبینی دەنگی نالە نالی ئەومندالە لەگویتدا دەزنگایەو. بەنارامی بەرێدا دەپۆیشتم چاوەکانی نیرگس دەکووتەو بەرچاوم بەپەلە دورکەوتەو لەوی بۆنەوێ کەمێک نارام ببەو، بەپەلە خۆم گەیاندەو قەراغ دەریاچەکە، ژنان و پیاوان ئەنەیان دەکرد لەناو کەدا، ئەو مندالانەى بەخۆشحالیەو یاریزن دەکرد دەیانخستەو یادی نیرگس و دایکی کەلەکەلاو کەیاندا بەدبەخت و بیچارە لەبیری رینگاچارەدان.

بەوشیودیە لەقەراغ ناو کەدا دەپۆیشتم ریم کەوتەو لای ئەو ژن و پیاوێی باسی قیلایان دەکرد هیشتا هەریاسی قیلا و نۆتۆمبیلیان بێسەرەستان ٧٥

نەکردلە ناکاۋ سەعاتىكى ئالتۇنىم لەدەستى ژئەكەدا بىنى يەكسەر
لەجىنگاي خۇمدا ۋەكو بىزمار چەقىم نەمدەتۋانى بگەرئەمۋە نەمدەتۋانى
بېرۇم، بەنارامى لەنزىكىيەنەۋە دانىشتىم بۇئەۋەى بەمەرشتىۋازىك بوۋە ئەر
سەعاتە بدزم. لەۋكاتەدا دىزم بەكارىكى شەرەف مەندانە دەزانى.

چەندساتىك تىپەرى، ژن و پىاۋەكە ھەر سەرگەرمى قسە كردن
بوون، پاش نىوسەعات سەعاتەكەى لەدەست داكەند و روى كرده
پىاۋەكە و وتى: ئەم سەعاتە بگەرە بابېرۇم تۆزىك مەلەبكەم و پاشان
بېرۇن بۇ ئوتىل، ھەزم لەم سەعاتە نەماۋە، ئەبىت سەعاتىكى ترم
بۆبكرىت چونكە مۆدىلى نەماۋە. منىش سەرىكم راۋەشانند و چەند
خولەكىكى تر راۋەستام بەلام بەھىچ شىۋازىك نەمدەتۋانى سەعاتەكە
بدزم كەم كەم خەرىك بوو ئانومىدبىم، لەناكاۋ پىاۋەكەش بەمەبەستى
مەلەكرد كەۋتنە پى بى ئەۋەى سەرنج بداتە سەعاتەكە ۋەيان سەعاتەى
لەگەل خۇيدا ببات.

منىش چاۋەپروانى ھەلىكى ابووم و زۆر بەپەلە سەعاتەكەم ھەلگرت
ۋ ھەلھاتم ماۋەيەك بۇ فرۆشتىنى سەعاتەكە بەرەۋ مالى پىرەژنەكە
رۆيشتىم كاتىك گەيشتىم ئەۋى شەۋداهات خىرا سەعاتەكەم دابە
دەستى دايكى نىرگسەرە و وتم: كاتىك لەشارەكەى خۇماندابووم دايكم
ئەم سەعاتەى پىدام بۇئەۋەى كاتىك بى پارەبووم بىفرۆشم ئىستا ھەر
ئەۋەم ماۋەتەرە پىشكەشى تۆى بكەم.

دايكى نىرگس بەخۇشچالەۋە وتى:

بۆچى ئەيىبەخشى بەمن؟ خىرا وتم: بىفرۆشە يان لەدوكانىكدا
دايىنى لەبارمەيدا پارە ۋەربگرە بۇئەۋەى مندالەكان لەبىرساندا نەمن.

ئەوشەۋە نىرگىس و دايىكى بەچاۋانى پەرلە چىۋىكى دەردى رەنجەرە
 سوپاسىيان كىردىم ، تانەۋ ساتەش نەمدەزانى لەفیداكارىدا چ چىزىك
 ھەيە. شەۋ لەكەلاۋەكەدا مامەۋە، بەيانی پىشنىيارم كىردى بۇ دايىكى
 نىرگىس سەعاتەكە بىلپۇشە، پاشان خواخافىزىم كىردى ۋ ھاتمە دەردەۋە
 پاشان دىسانەۋە ھاتمەۋە قەراغ دەرياچەكە، دەمەۋ نىۋەپۇ دىسانەۋە
 گەپامەۋە مالى نىرگىس بۇئەۋەى بىزانم سەعاتەكەى فۇشتەۋە يان نە
 ۋەنەگەر نەيان فۇشتىبىت بۇيان بىلپۇشم كاتىك گەيشتە مائەكە زۇر
 بەسەرسامىيەۋە بىنىم دايىكى نىرگىس لەۋى نىيە ۋ مىدالەكانىش دەگىرن.

پىرسىيارم لەنىرگىس كىردى چى بوۋە؟ پىشتى تىكىردىم ۋ ھىچى نەرت،
 دىسانەۋە پىرسىم بۇچى دەگىرت؟ ۋەلامى دايەۋە چۇن تۇنازانىت بۇچى
 دەگىرم؟ ۋەم ئاخىر چۇن بىزانم ئىۋە بۇچى دەگىرن ۋەلامى دايەۋە ۋ
 بەتۈرەيىيەۋە ۋتى ئەزانىت ئەۋسەعاتە تۇ دىۋوتە ۋ دەيخەيتە گەردنى
 دايىكم، بىر ئاكەيتەۋە ئەگەر دايىكى بىچارەم بخەنە زىندانەۋە ئەۋ مىدالە
 بى تائۋانانە لەبرسانا دەمرن؟ لەبەيانىيەۋە تائىستا كەلانتەرى بىردىيانە ۋ
 ھىشتا نەگەرۋەتەۋە رەنگە زىندانىشى بىكەن.

ۋەم چ كەسىك بىردىيەتى بۇ كەلانتەرى؟ ئەمۋۇ بەيانی زوۋ دايىكم
 رۇيشت بۇئەۋەى سەعاتەكە بىلپۇشىت ژنىك لەۋ نىزىكانەدا بوە كاتىك
 سەعاتەكەى بەدەست دايىكمەۋە بىنىۋە دەپۋاتە پىشەۋە ۋ دەئىت ئەم
 سەعاتە ھى مىنەۋ دىۋىيانە ھەرجى دايىكم سۇن دەخوات ئەم سەعاتە
 ھى كۆپىكە ۋ بەخشمىۋىيەتى پىم باۋەپى پىناكات ۋ دەيىبات بۇ
 كەلانتەرى ۋ پىش ئەۋەى بىيەن بۇكەلانتەرى تىكەى كىردى ھەركاتىك
 گەپرايتەۋە بىبەتەكە رەن بىكاتەۋە.

بەبەستنى قىسەكانى نىرگىس «ئەندەستام» بەپەلە ھاتىمە «دەرەۋە نۆز»
كەپام ھىچ كەسەم نەبىنى دوركەۋتمەۋە لەمال، ھەستەم دەكرىدەم ۋەكو
كەلەيكى وشكەۋەبووم لىھاتىبو بەسەر ناۋى روبارەۋە، پاش كەپاننىكى
نۆز بەكۆلەنەكاندا گەيشتەم بەپۆلىسىك نۆز بەھىۋاشى بەرەۋ رى
رۇيشتەم ۋەتم: كاكى پاسەۋان مەن دىزم دەستگىرم بگە.

پاسەۋانەكە گەنجىكى نۆز جوان بوو سەيرىكى سەرۋ قاچمى كررر
ۋتى تۆدزىت؟ ۋەلام دايەۋە ئەرى، پاشان باس ۋ خواستەكەم ھەموى
بۇباس كرر، پاسەۋانەكەش كاتىك گويى لەباس ۋ خواستەكە گرت.
ۋتى تۆ ھەمان ئەۋكۆرەيت كە سەعاتەكەت بەخشىۋە بە پىرەژنەكە.
بەيەنى ئەۋ ژنە مەن بىردەم بۆكەلەنتەرى ئەۋبىتچارە لەپىگادا پىنى ۋتم
بەخوا ئەم سەعاتە كۆپىك پىنى بەخشىۋەم بەلام ھىچ كەس باۋەپى
پىنەدەكرر تائەۋكاتەى سەرۋكى كەلەنتەرى ناردى بەشۋىنە مەندا ۋ ۋتى
پىۋىستە تۆ ئەۋ كۆپە پەيدا بگەيت، مەن دەرگا بەدەرگا بەدۋاى تۆدا
دەگەپام چاكت كرر خۆت بەپىنى خۆت ھاتى كارەكەى مەنت ئاسان كرر،
پاشان لەگەل خۆى بىردەمى بۆكەلەنتەرى.

لە كەلەنتەرىدا دايكى نىرگىس بەچاۋى پىر لە گرىمانەۋە دەيگىۋوت
بەخوا مەن دىزىم زىندانىم مەكەن مەندالەكانم بىنى سەپەرشت دەبن، ئەم
سەعاتە ئەۋ كۆپە دىلسۆۋە پىنى دام.

لەم كاتەدا پاسەۋانەكە بىردەمى پىشەۋە ۋ روى كررە دايكى نىرگىس
ۋ ۋتى مەگرى ئەۋكۆپەم پەيدا كررۋەۋە كەسەعاتەكەى پىندۋاى ۋ
ھىناۋە بۆ نىرە،

مەنى نىگەرەنىش سەرم شۆپ كررۋەۋە ھىچەم نەۋت ئەفسەرى
كەلەنتەرىش نۆز تۆپە دەكەۋتە بەرچاۋ لەسەر كۆرسىيەكەى قىپاندى ۋ

وتى ھەي ھەتيوى بيويزدان دزى دەكەيت و دەيخەيتە گەردنى ئەم
پىرەژنە و رادەكەيت ئىستە وەلامم بەدەرەوە بۆچى ئەم كارەت كىردە؟
زىووكە وەلامم بەدەرەوە.

كەمىك بەرەو پىش رۆيشتەم و تەم: جەنابى ئەفسەر ھەرگىز مەبەستم
نەبەو رابكەم راستە ئەم سەعاتە مەن دزىومە بەلام بوار بەدە تا پىت بلىم
بۆچى ئەم كارەم كىردووە. دۆينى شە و بەپىكەوت رىم كەوتە مالى ئەم
پىرەژنە پاش ئەوئى بۆم رۆن بويەو ئەم پىرەژنە و مەندالەكانى
لەبەيانىيەو ھىچيان نەخواردووە ، خۆشم پارەم پى نەبوو يارمەتيان
بەدەم لەبەر ئەو كەوتەم بىرى دزىكردنەو سەريش كەوتەم، سەعاتىكى
نالتونى ژنە دەولەمەندىكەم دزى ، بەوكارەشم گىيانى مەندالەكانى
نەوژنەم لەمەردن رزگار كىرد. كاتىك بابەتەكەم بەم شىوئە بىست و
تىگەيشتم ئەم پىرەژنە بى تاوانەتان بەتۆمەتى دزى دەستگىر
كىردەخىرا و دەست بەجى خۆم ئاسان بەپاسەوانەكە و نەويش
ھىنامى بۆ ئىرە، ئىستاش لەبەردەستاندام ھەر سزايەكم بۆدادەنن مەن
نامادەم.

ئەفسەرەكە بەبىستنى قسەكانم سەرى شۆر كىردەو و ئەوانەى
تريش كەلە كەلانتەى دابوون بەسەر سامىيەو سەيرىان دەكردم، خاوەن
سەعاتەكەو دايكى نىرگسىش لەگۆشەيەكدا راوەستابوون و مات و
بىدەنگ سەيرى مەيان دەكرد، پىاوئىكى كورتەبالاش وادەردەكەوت
بەتاوانى دزىيەو دەستگىر كرايىت بەسەرسامى يەو دەستى كىرد
بەگىرفانىدا و پەنجا تەمەنى دەرھىنا و دايەدەستەو.

پىرسىم ئەم پارەيە بۆچى دەدەيت بەمەن؟ وتى: لەبەر ئەوئى لەتەواوى
تەمەندما مەرقىكى وەكو تۆ فەداكارم نەبىنيو تۆ بەپىنى خۆت ھاتى بۆ

نیزه و ووتت نهم سه‌عاته من دزیومه و گیانی نمو پیره‌ژنت رزگار کرد،
 منیش وتم کارینکی گرنگم نه‌کردوه تهنه نهرکی خۆم به‌جینه‌ناره و
 پاشان پهنجا تمه‌نهم له‌ده‌ست وهرگرت و دام به‌ده‌ست دایکی
 نیرگسه‌وه و به‌سهر سامیه‌وه پرسى نه‌وپاران به‌ده‌یت به‌من؟ وه‌لام
 دایه‌وه به‌ئى من پنیو‌یستم پیتی نیه به‌لام تو ده‌توانی قهرزه‌کانی پی
 به‌ده‌یت‌وه. نه‌وانه‌ی له‌ویدا بوون هه‌موویان سه‌رسام بوون له‌و کاره‌ی من،
 ژنه‌ی خاوه‌ن شکاتیش په‌شیمان بویه‌وه له‌ شکاته‌که‌ی. له‌به‌ر نه‌وه‌ی
 سه‌عاته‌که‌ گران بوو نه‌فسه‌ره‌که‌ روی کرده من و وتی تو دز نیت نه‌مه
 کارینکی شه‌رافت مه‌ندانه بووه تو کردوته به‌م کاره‌ نا‌کرنت بلین دزی،
 به‌لام به‌لای یاساوه به‌تاوان ده‌ژمیردریت له‌به‌ر نه‌وه‌ش به‌وپه‌ری
 نیه‌گه‌رانیه‌وه ده‌بیت برۆیت بو دادگا.

دایکی نیرگس کاتیک ویستی به‌روات گه‌رایه‌وه دواوه و
 چه‌ندخوله‌کین سه‌یری سه‌ره‌پا روخساری کردم و له‌ژیر لیوه‌وه وتی
 نه‌گه‌ر درینی شه‌ و تو فریای منداله‌کانم نه‌که‌وتیتایه ئیستا هه‌موویان
 له‌به‌رسانا مردبوون. نه‌مپۆش منت رزگارکرد له‌تۆمه‌تی نا‌په‌وا، پاش نهم
 قسانه‌ که‌لانته‌ری به‌جینه‌شت و گه‌رایه‌وه ماله‌وه.

مینان خسته‌ ناو زیندانی کاتیه‌وه تا به‌ره‌و دادگا به‌رۆم و سه‌ره‌نجام
 روون ببیت‌وه. رۆژی دوا‌یی پاسه‌وانیک هاته‌ زیندانه‌که‌ و له‌گه‌ل خۆیدا
 به‌ردمی بو دادگا. کاتیک ویستم له‌زیندان بی‌مه‌ ده‌ره‌وه ده‌ستبه‌ندیکی
 ئاسنی قورسی ئالاند به‌ده‌ستمه‌وه، پاشان به‌ره‌ و دادگا رویشتن.
 کاتیک گه‌یشتنه‌ دادگا چاوم به‌ په‌یکه‌رێک که‌وت ته‌رازویه‌کی بچوکی
 به‌ده‌سته‌وه بوو. له‌به‌ر خۆمه‌وه وتم ره‌نگه‌ نهم په‌یکه‌ره‌ په‌یکه‌ری داد
 بیت. هه‌ر واش بوو.

ره‌وشته پیسه بووم؟ ئایا من به‌پیسی له‌داک بووم ئەم ره‌وشته پیسه
هر له‌سهره‌تای له‌داک بوونمه‌وه له‌گه‌ل مندا له‌داک بووه به‌لام له‌کاتی
مندائیمدا مندائیکی بینتاوان بووم و له‌چاکی و خراپیه‌کانی ئەم دونیایه
هیچ نه‌ده‌زانی، ده‌ی که‌واته چۆن بوو له‌ناکاو فی‌ری دزی بووم؟

گه‌رچی به‌پله‌ی یه‌که‌م خۆم تاوان باربووم به‌لام کۆمه‌لگاش به‌شی
له‌تاوانه‌که‌دا هه‌یه ئه‌ویش وه‌ک من ئالوده و نه‌نگینه ئه‌ی بۆچی له‌ناو
ئو هه‌موو نه‌نگی و به‌د ره‌وشتیه‌دا ته‌نها من سه‌رزه‌نشست ده‌کریم؟

پاش ماوه‌یه‌ک سه‌رۆکی دادگا ده‌ستی نابە زه‌نگه‌که‌دا و به‌ده‌نگیکی
به‌رز وتی تاوان بار خۆی بناسینیت به‌پله‌ هه‌ستامه سه‌رپی و وتم:
ناوم بیژهن بی باوک، بی که‌س و بی سه‌ره‌رشت، بی شوین و ری و
پاشان دوباره له‌سه‌ر کورسیه‌که دانیشتم.

دادوهر یه‌که‌سه‌ر هه‌ستایه سه‌رپی و سه‌یرینکی کردم ده‌یووست
بزانی‌ت چۆن بتوانیت دارکاری مندائیکی (١٥) سالانه بکات، ده‌ستی
دادوهران وایان ده‌زانی نه‌په‌ شیرینکی برسی ترسناک دادگایی ده‌که‌ن.
له‌م نیوه‌نده‌شدا من بچو‌کترین ترسم نیشان نه‌دا، دادوهر بی ئه‌وه‌ی
بچو‌کترین زانیاری ده‌رباره‌ی من هه‌ییت به‌ده‌نگینکی به‌رز هاواری کرد:

ئه‌ی دادوهران ئەم بیژهنه‌ دزینکی کۆنه و به‌دزینی سه‌روه‌تی خه‌لکی
بژنوی خۆی په‌یدا ده‌کات ئەم هه‌تیوه‌ دپکی کۆمه‌لگایه ئەم هه‌تیوه
دزینکی ترسناکه پتو‌یسته دارکاری بکرنیت بۆنه‌وه‌ی بیته‌ په‌ند بۆ
بیژهنه‌ هاوشیوه‌کانی، ئه‌و کۆمه‌لگایه‌ی بیژهنی له‌م شیوه‌ له‌خۆ بگرنیت
دو‌چاری چه‌ره‌سه‌ری ده‌ییت.

هه‌رچۆنیک بیت دادوهر به‌وپه‌ری دل ره‌قی تۆمه‌تی زۆری دایه پانم،
منی به‌دزینکی سه‌ره‌سخت داله‌قه‌له‌م. پاشان سه‌رۆکی دادگا وتی با
٨٢ بیه‌ره‌رشتان

تاوان بار بەرگري لەخۆی بکات و نوسەری دادگاش ئەوەی دادوەر
کەوتی ھەمووی نوسی، پاشان پارێزگارەکە ھەستایە سەرپێ بۆنەوی
بەرگرم لێ بکات، بەدەنگینکی بەرز وتی: بەرفەزان ئەم مەندالە ھێشتا
تەمەنی نەگەیشتووە تەمەنی یاسایی ھێشتا بەباشی نازانیت مانای
دزی چی یە و لەوێ نەزانێت وە ئەم کارە ی کردووە و نەستاش
پەشیمانە پاش قسەکانی لەسەر کورسیەکە دانیشت.

لەم کاتەدا سەرۆکی دادگا وتی تاوان بار با دواوەرگري لەخۆی
بکات. بەنازانی ھەستامە سەرپێ لەبەر سەیرکەرانی ناو ھۆلەکە
دەلەرزیم تەنھا سەیری پەیکەری دادگام نەکرد چونکە تەنھا ئەو
نەتوانیت لەقسەکانم تێبگات گەرچی رۆح و گیانی تیا نەبوو بەلام
زۆرچاکتر لەم مەزۆفە دڵ رەقانە تێدەگات.

زەمانە و ئەو رەنجە نۆرە ی کەکیشتابوو وەک پۆلایان لێکردبووم و
لەھیچ شتێک نەدەترسام بەدەنگینکی لەرزۆکەر و تە ئاغای دادوەر
راستە من دزم و دزیم کردووە وە دەشزانم ئەم کردارەم چەندناشیرین و
نارەوایە و کۆمەلگاش قەیزی لێدەکاتەو بەلام ئەوەی کردوومە
پەشیمان نیم.

تۆ مەنت بەدزێکی راستەقینە و بێوێژدان ناسان لەکاتیکیدا من بو
سکە بەتالەکە ی خۆم دزیم نەکردووە ئەو شەرە چومە مانی ئەو پیرەژنە
بجوێترین مەندالی ئەو پیرەژنە تەمەنی شەش ساڵان بوو لەبەرساندا
دەکوڕوزایەو فرمیسکەکانی ئەو مەندالە بەرچاوی رەشکردم و لە
مەزۆفی راستەقینە دەرچوووم و بیرم لەکردارەکەم نەکردووە دەنگی نالە
نالی نەمەندالە لەھەموو لایەکەو دەبێسترا تۆ نازانیت من چیم دیووە و ■
ھەستینکەم بوو، ئاغای دادوەر تۆش مەندانت ھەیە والەبەرچاوی بگرە
بەسەرەشتان ۸۴

مندالەكانت بۆ پارويەك نان لەبرساندا دەگرين بىر بكمەووە لەوساتەدا
توچ بىرىك دەكەيتەووە؟ چ منداڵى توچ منداڵى نەر پىرەژنە هىچ
جياوازيەكيان نىيە هەردوکیان هەر منداڵن، من چەند منداڵىكم
لەبرسيەتى رزگار كرد بىر بكمەووە ئەگەر ئەومنداڵانە هى تۆبوناىيە
نەركاتە سەرزەنشەت دەكردم؟

لەوكاتەدا هىچ چارەيەكم نەبوو نایاتۆ هىچ رنكە چارەيەكى تر
دەزانیت؟ من بەو كردارەم پىم دەوتریت دز، گيانى چەند كەسىكم
سەندەووە بەو كردارە ناشىرين و ناڤەوايە گيانى چەند منداڵىكم
سەندەووە لەوساتەشدا كە دزىەكم كرد خۆم بەمروفتىكى تەواو دەزانى
لەوكاتەدا نزی كردنم بەكارىكى شەرافەت مەندانە دەزانى
حەقیقەتەكەش هەر نەوەبوو. گەرچى ئەم كردارە بوەتە جىنگای رۆ و
كىنەى كۆمەلگا و بە زەهرى كۆمەلگای دەزانن. لىتان دەپرسم نەر
زەهرە ترسناكە كى دروستى كردووە، من شەرمەزارى كۆمەلگام دانى
پیدا دەنىم بەلام كۆمەلگای نەنگ و شەرمەزار منى هیناوەتە دنیاووە
ناخر لەكۆمەلگایەكدا كە هىچ گولتێكى ئى نەپواوە چۆن چاوەپوان
دەكریت لەنىوان ئەو هەموو درك و دانەدا من گولتێكى جوان خوش بۆم
لەكۆمەلگا دورم مەخەنەووە تەنها من تاوان بار نىم گەرچى بەتەنها من
لەپشت میزى دانگادا راوەستاوم و تەمىم دەكەن.

لەبەر ئەوەش ناتوانى دزىك تاوان بار بكەیت بەدز مەبەستى دزى
كردنەكەى خزمەتكردن بىت بە كۆمەلگای منداڵى برسى. دادوەر توش
مروفتى مروفتىكى خوینەوارى، نابىت لەخۆتەووە بریار دەرکەیت و
خەلكى سەركوت بكەیت. پالپشتى كردنى كۆمەلگای پىمس و تاوان بار
كارىكى نامروفانەيە پاشان لەسەر كورسیەكە دانیشتم.

هه موان به قسه کانم ناره حهت بوون، نهو کۆمه لهی له وه پینش
به رقه وه سهیریان دهکردم هه موویان سهریان شو پرکردبو وه له بهر
خویانه وه دهگریان سهروکی دادگاش به چاوی پر له فرمیسک وه زهنگی
پشوی دا.

پیره پیاوکی خه مبار و به سال چوو به پشستی چه ما وه هه ستایه
سه ری و به دهنگینکی بهرز وتی: سهروکی دادگا من سهد تومهن ددهم
به بیژهن. نهو سهرمه شقی مروقایه تیه، راجله کیندری ویزدان
خه فه کراوه، نهو که سیکه پیویسته ریزی لی بگیری، له بهر نه وهی
پشتیوانی مروقایه تیه و راستی دهویت، نهو دهی کۆمه لگا نیه به لک و
گولی نیوان نه دۆزه خیه، نهو زه هری ترسناکی کۆمه لگا نیه به لک و
نه و هاتوته دونه او وه بۆنه وهی زه هری کۆمه لگا له نار بهریت نهو که سیکه
له سهروی مروقه وهیه، نابیت سه رزه نشت بکریت، نه بیت ریزی لینگیری
نهو که سیکه له و په ری هه ژاری و به تبه ختیدا ژیان به سه ر ده بات و له بهر
خوی و له بهر هه ژاری خوی دزی نه کردوه، به لکو له بهر هه ژارانی تر
دهستی به دزی کردوه، نهو مروقیکی سه ره رزه پیویسته بکریته
پیشه وای کۆمه لگا، پیویسته پشتیوانی لی بکریت، نهو به جل و بهرگه
شرو به و رهنکه زه رده له گه را وهی جیگای شانازی ئیمیه و پاشان پیره
پیا وه که له جیگای خویدا دانیشته.

پاشان ژنیکی تارا دهیه که نهج هه ستایه سه ری و وتی:

سهروکی دادگا منیش (۵۰) ته نه هیه نه مهویت بیدم به و کوره.
پاشان سهروک دادگا وتی بیژهن تو نه و یارانه ت دهویت؟ وه لام دایه وه:
به لی له بهر نه وهی دمهویت له زیندانه بخیویم و پیویستم
به پیداریسته کانی خویندنه.

لەم کاتەدا خەلکەکە ئەوەندەى تر ناپەحەت بوون سەرۆكى دادگا تانەرکاتە بەئارامى لەسەر کورسیەکەى دانیشتیوو هەستایە سەر پى و
 وقى: بێژەن تۆ خوێندەواریت هەیه؟ وەلامم دایەو: بەلى من پێشتر
 قوتابى بووم و تاپۆلى دووهمى ناوەندىم خوێندوو ئیستاش ماوەیەکە
 دەربەدەرى سەر شەقامەکانم و تا لەکوێدا فێرى دزی کردن بووم.

پاشان دادگا دەستى کرد بەلىکۆلینەو یەكسال زیندانى بۆ بڕیمەو
 و سەعات (۱۰) ی بەیانى دووپۆلیس منیان خستە زیندانەره زۆر
 ناپەحەتیش نەبووم لەبەر ئەوەى ئەو ئازادیە سەرتاسەر نەنگى و
 شەرمەزاریەم بەهیچ دەزانى، لەبەر ئەوەى لەسەر شەقامەکاندا رۆژەتا
 ئێوارە دەرگا بەدەرگا بەدواى پارویەك ناندا دەگەرām.

ئەو یاسایەى یەكسال زیندانى بۆ بڕیمەو ناتوانییت رێنمونى كەرى
 مەروفايەتى بێت راستى نیشانى خەلکى بدات، دەلێن یاسا كەر و كۆیرە
 وەله كەر و كۆیریش هیچ چارەپروانیەك ناکرێت كە بتوانییت خوشبەختى
 كۆمەلگا دابین بكات.

بهندی دووهم

روژی یه که می زندان دیواره بؤر و زیره که ی همور له شمی بریندار ده کرد، زندانه کانی ناوی وه کو مردویه کی بهشی زیندوخور بوون ته نها له جو له کانیاندا ده تزان ی زیندوون.

هیچیان بؤنی خوشبهختیان نه چه شتبوو. هیچیان ده باره ی مرؤنایه تی نه ده زانی، ته نها بیریان له خراپه کاری ده کرده وه. کاتیک زیندانیه کان زانیان پیم ده وره یان لیدام یه کیکیان پرس ی لیم چه ندسان حوکمی؟

وه لأم دایه وه یه ک سال.

یه کسر زیندانه کانی ده وره یشتم دایانه لاقای پیکهنیز و یه کیکیان وتی:

یه ک سال حوکم هیچ نیه من پینچ سال حوکم دراوم، پاشان یه کیکی تریان پرس ی: باشه بؤچی زندان کرایت؟
وتی: له بهر نه وه ی نریم کردووه.

زیندانیه کی تر پرس ی: چیت دزی؟ چیت له پارمه که کرد؟
نیت نه متوانی راستیه که یان بؤرون بکه موه له بهر نه وه ی هر له سه ره تای بینینیا نه وه هه ستم کرد نیشانه ی شه رف ویزدان پنیانه وه ده رنا که ویت له بهر نه وه ی نه وه نده نازاری نه م ژیا نه یان چه شتبوو دلایان وک به رد و میشکیان وک ناسنی لیه اتبوو.

وت: سەعاتى ئالتۇنم دى، لەكاتى فېرۇشتىنىدا دەستگىرىيان كىردىم.
پاشان يەككىكى قىزىيان وتى: ئەگەر پارەت پىيىە وەرە با قومار بىكەين
لەبەر ئەوۋى يەكەم رۇڭتە ئەزانم زۇر بىتاقەتى، چارەسەرى ئەوبىزارىيت
قەنھا قومارە، تەنھا ئەوقومارەيە ئەتوانىت خەيالت ئاسودە بىكات ئەگەر
قومار ئەبوايە كى دەيتوانى لىزە ژىيان بەسەر بەرىت.

لەناكار يەككىكى ئەفامىيان ھاتە بەردەم و راوەستار وتى چۇن قومار
ئازانىت رەنگە يەكەمجارىت بىت زىندان كرابىت، ھا؟
بەئارامى وت: بەلى يەكەمجارە زىندان دەكرىم.

پاشان يەككىكىيان وەلامى دامەو و وتى: نىگەرەن مەبە فىرى قومار و
گىرفان بېرىنىش دەبىت.

يەكسەر وت: نەجەزم لە قومارە و نە لەگىرفان بېرىنىش، وەلەكاتەدا
ھەمويان دەورەيان دام و دەستيان كىد بە پىكەنەن.

يەككىكىيان وتى: ئەم برادەرە ئەتوانىت فىرى گىرفان بېرىت بىكات،
براگىيان پىويستە فىرى گىرفان بېرىن بىبىت چۈنكە بەكەلكت دىت و
دەبىت زۇرىش پىت خوش بىت و ئەبىت (۲) تەنەش بەدەيت تافىرت
بىكات چۈنكە ھونەرىكى دەرامەت دارە كاتىك لەزىندان بەرەبوىت
بەلەينى كەمەرە تو پىويستت بە ھونەرىك ھەيە بۇئەوۋى وىلگەرد
بەشەقامەكاندا ئەگەرپىت.

من ھىچ وەلام نەدايەو چۈن ھەمويان يەككىيان گىرتىو دەيانوىست
لىم بەن لەبەر ئەوۋى تازە ھاتىووم بەنامۇ تەماشايان دەكرىم وەنەگەر
دەم دىرىژىم بىكرادىيە دەيان توپاندىم لەبەرئەوۋەش بىدەنگ بووم، پاشان
بلاۋەيان لىكرد.

كۆمەلگا ھەموو ئىمەيان دەرگىزىپ ھەموو ئىمەيان خىستىبە ناو
ئەم گۆزىستانە ناخوشەو بۇئەو پەند و مەبگىرەن و دەست لەرگىردارە
ناشیرىنە ھەلبەگىرەن لەكاتىكدا زىندانەكە خۆى شوئىنى خراپەكارى
بوو رەوشتى ناشیرەن، بەدئەخلاقى ئىمەى، زیاد دەرگە ئىمەى بىرەحمەت
و بى وىژدانتر و نابوت تر دەرگە.

كۆمەلگا ھەموو ئىمەيان دەرگىزىپ ھەموو خىستىبەو و خىستىبەو نىو چالئىكى
رەشەو بۇئەو رىزگارەن بىت لەرگىردارەن لەكاتىكدا نەياندەزانى
رۆژىك كەزگارەن بىت دوبارە دەرگە بىرەنە ناو كۆمەلگا ئەمجارەن
خراپتر و بىرەوشت تر بەنىوانىندا دەرگە.

ئەو رۆژەى بەھەموو ناپەھەتەكانىيەو تەواو بوو شەوئىش لەدور
ھەموو نەو خەوئە بەيانى پۆز بويەو زوو لەخەو ھەستام بەلام
دەموست شىشە ئاسنەكانى زىندانەكە لەبندا ھەل بکەن بەلام توند و
تۆلى دەرگەى زىندانەكە و چەر چاوە عەبوسەكەى پاسەوانەكە
پاشگەزى كەردەو، ھىچ رىگەيەكى دەرگە بونە بوو.

ماوەيەك تىپەرى، زىندانەكان ھىدى ھىدى دەھاتن بۆلام و لەگەلەم
دەموون بەناشنا. لەزىنداندا ھەمووشتىك لەگەل دەرەو دا جىاوازىو
سەرگۆزەشتەكانى زۆرجىاوازىوون و نەمدەتوانى تەخەمولى بکەم بەلام
ھەندىكجەر لەبەر دۆستەكانم گۆيەم لىدەرگەرتن، ئەوانىش
سەرگۆزەشتەكانىيان وەكو من واپوون.

ئەحمەد يەكەك بوو لە ھارپەكانم و تەمەنى (۱۵) سال بو ھەمىشە
پىنى دەوتم شەش مانگە لىرەم، بىژەن باسى دەرەو ھەم بۆيەكە باسى
خەلكى تەلار و كۆشكەكان، ھەرچى دەزانى باسى بکە بۆم ئەم زىندانە
نابوتى كەردوم ھەركات لىم بىرەسايە بۆچى زىندانىيان كەردووت؟ خىرا

و دلامی ددهامه وه: بیژن هیچم بیرمه خهروه بیرخستنه وهی رابردوم
ناپه حه تم دهکات.

حه سه نیش یه کیك بوو له هاوړی خوشه ریسته کانه و زۆربه ی کاتگان
پیکه وه بوین شهوانیش له نزیك حه سه ن و محمده وه ده خه وتم محمیش
هاوړینه کی بیډهنگ له سه رخو بوو هه رچه ند حه سه ن شوخی زیاتری
بگردایه محمد نارامتر و بیډهنگتر ده بوو.

حه سه ن نزیکه ی بیست و پینچ تمه نی هه بوو هه موو شه وی کاتی
خه وتن ده یژماردن و له ژیر سه ریڼه که ی دایده نان، گردبووی به بهرنامه ی
شه وانه ی خوی، نه گهر شه ویك له بیر ی بجوایه پاره کانی بژماردایه
هاوړیکانی گالته یان پیډه کرد، ده یان وت خیره وانه مشه و له بیرت چوه
پاره کانت بژمیریت، نه ویش خیرا ده سستی ده کرد به گیرفانیډا و
پاره کانی ده رده یڼا و ده یژماردن. حه سه ن له هیچ کهس دنییا نه بوو
ته نانه له منیش هه رچه نده هاوړی دلسوزی یه کتر بووین له وه ده ترسا
پاره کانی به یین.

به پوژدا هه ندی له زیندانه کان سه رگهرمی قومار کردن ده بوون
هه ندیکی تریشیان له گوشه یه کدا به زهنگیانه سه رگهرمی دروستکردنی
کیفی ژنانه بوون، نه وانه ی تازه هاتبوونه زیندانه وه و هونه ری گیرفان
بر ی فیر نه بوو بوون به بریک پاره خویان فیری نه و هونه ره ده کرد
شه وانیش هه ری که ده چوه گوشه یه که وه و به بیډهنگی لئی ده خه وت.

زۆربه ی کات زیندانه کان باسی محمودیان ده کرد له بهر نه وه ی ژد
که سیکی بیډهنگ بوو، نقه ی له گهل کهس نه ده کرد و کاتیک نانیا ن
ده هاورد بۆمان هه مومان پیکه وه گه وړه و بچوک هیرشمان ده برد
زۆردیمه نیکی سه رسامی ده بوو به لام محمود ته نها که سیك بوو

لەنتوانماندا لەگۆشەییە کدا بێدەنگ دادەنیششت و لەدوای هەمویانە
خواردنی وەرەگرت.

ئەو لەهەموو زیندانەکان جیاوازتر بوو وەکویەکیکی گۆشەگیر
دەهاتە پێش چاوم کەسیش نەیدەزانی محمود بێر لەچی دەکاتەوه.
چەندین جار چوم بۆلای بەلکو باسیکی رابردوی خویم بۆیکات بەلام
خێرا هەلەسایە سەرپێ و جێی دەهیشتم بۆئەوێ قسەم لەگەل نەکات
هیچ کات تێکەلای کەسی نەدەکرد.

حسن هەندێجار پێی دەوتم شەوانە لەلای محمود دا دەخەرم هەتا
بەیانێ دەتلیتەوه لەبەر ئەوێ نەوێندە لەسەر قەرۆڵەکیدە وپراوه و
وێنە دەکات ئیسراحتەم لێ تێک دەدات نازانم لەبەر چ هۆیەکەرە لەلای
منەوه دەخەوێت لەوانەشە لەبەر ئەوێت بێهەوێت بیست و پێنج
تەنەکەم لێ بدزیّت.

حسن قاقەتی لە محمود نەبوو، وایەدەزانی دەیهوێت پارەکە
لێبدزیّت. کوپو کالەکان زۆر سەریان دەنایە سەر حسن، ئەحمەد زۆرجار
دەبووت تۆبۆچی ئەوێندە پارە خوشەوێستی، پێنج مانگە تۆ شوو و
رۆژ ئەم پارەییەت ئەژمێری، عەباس حەق دە سالان بوو وەک نەقام قسە
دەکرد و دەبووت حسن دەبێت ئەوپارەییەت لێ بدزیّن ئەترسم قاقایەت
هەلێ بگریست وەرە قومازیکت لەگەل بکەین لەبەر ئەوێ لەوپارەییە
دەست بەردار ببیت، بەلام حسن حەزێ لەقوماز نەدەکرد چون ئەو
دەترسا پارەکە بۆپێنی.

رۆژێکیان هەندی لەهاوێی یان هەولیان دا بەمەبەستی شوخی
کردنەوه پارەکە لێ بدزن شەوێکیان کاتی کە هەموومان لەشیرینی
خەودابووین عەباس ناخەوێت و پارەکە حسن لەژێر سەیرنەکیدە

دەردە ھېتیت و لەلای خۆی دەیشارنیتە و بە یانی کاتیک حسن لەخەر
ھەندەستیت ھەروەک پیشەیی خۆی سەرینەکی بەرز دەکاتەو
سەیرەکات پارەکی دیارنیه، بەپەلە دیت بۆلای من و دەلێت محمود
پارەکی منی درێو.

منیش هیچ زانیاریەکم دەریارەیی نەبوو وەنەشم زانی عەباس
بەشوخیەو پارەکی لی شاردەو ھەو، و تە باوەرناکەم محمود کاری
وابکات وەنەگەر باوەرپیش بەمن ناکیەت چاک وایە خۆی خەبەر
بکەیتەو و لێی پیرسی.

حسن بەپەلە محمودی خەبەر کردەو و بەتورەییەو وتی: زوکی
پارەکم بدەرەو ساختەچی بۆچی پارەیی من دەدزیت؟

محمودی بێ ناگا بەرپەنگیکی زەرد ھەنگەرپاو و روخسارنکی
خەمناکەو لەخەر راپەری و وتی لەخۆتەو بوختان مەکە بەرامبەرم من
ناگام لێی نییە.

لەوکاتەدا دیسانەو حسن ھاواری کردەو و وتی پارەکم بدەرەو
ئەو دزی خوێری نەگەر پارەکم نەدەیتەو بەمشت تیت بەردەم
وامەزانە بتوانیت وەک خەلکی فێلم لێبکەیت.

محمود بەئارامیەکەو وتی لەوانەیە کەسیکی تر پارەکی
لێشاردبیتیتەو خۆم دزینم پارەیی تۆم بۆچی یە.

حسن زۆر لەقسەکانی محمود ئارەحەت بوو، وتی: تۆ لەھەموومان
دزتری چونکە ئیمە لەدەرەوێ زیندان دزیمان کردبیت تۆ لەناو
زیندانیشدا دزی دەکەیت، زوکی خێرا پارەکم بدەرەو نەگینا
ھەرچیەکت لی بێ تاوانەکی لەگەردنی خۆتە، لەبەر ئەوەی محمود هیچ
وەلامیکی حسن ی نەدایەو چەندجاریک بەمشت کێشای بەچەناکی

محمود دا و خستی به زویدا له کاته دا به پله رویشتم بهردو حسن و وتم:

ئه مه چ کاریکه تۆدهیکهیت لهوانه شه ناگای لیتی نه بیت. نابیت بهوشنویه رهفتاری له گهل بکهیت، چاکتروایه به زمانی شیرین رهفتاری له گهل بکهیت نه گهر پاردهکتی بردبیت پاردهکت دهاته وه ئه رهفتاروت ناشیرینه سهیرکه چهند رنگ زرد و لاوازه که میك بهزدیت پیندا بینه وه.

له کاته دا حسن به نارامیه که وه بهردو محمود رویشتم و وتی محمود پاردهکم بهدرو وه. محمود به گریان وه وتی: پارده چی؟ وه لای دایه وه نه پاردهیهی به بیژده حمی لیت دریوم تۆ له مه مووکه س باشت نه زانی له کویم داده نا.

محمود وهکو شیت وتی: من پاردهی تۆم نه بردوه وازم لیبهینه نیت له زیندانه زیاتر بوکوی برۆم نازانم چۆن پیت به لمینم ناگام له پاردهی تۆ نه؟

لهم کهین و بهینه دا هه موان له خه و راپه رین و چواردهوری محمود و حسن یان دا عهباسی کاتیک بینی محمودی بیچاره و دخته له داخدا ده مریت خیرا و به پله پارده کهی دایه وه به حسن و وتی: باوه ریم نه ده کرد به ونه ندازهیه که و نه فام بیت و شوخی هه ئناگری به راستی دنیا گوپاوه.

حسن کاتیک پارده کهن به دهست عهباسه وه بینی چهند کاتیک بیدهنگ و مات بوو سهیرکی دهروپشتی کرد و به خوشحالیه وه پاردهکانی وه رگرتوه و پیکه نینیکی گه وهی کرد کاتیک کوو کانه که بزودیان لیکرد حسن بهرو عهباس گه رایه وه تاپیی بلیت بۆچی کاری رات

کردووه بۆچی شوخی وادهکات له پیر چاوه پیر له فرمیسکهکانی محمود
له شوینی خۆیدا وشکی کرد و سهری شوپکردهوه و وتی: وام نهزانی
تۆ پارهکانی منت بردووه ناخر تۆ له مزیک منهوه نه خهویت.

پاشان دهستی کرد به گیرانیدا و پینج تومهنی دابه محمود، محمود
به دهنگیکی بهرز دهگربا و به نارامیهکهوه وتی: پاره بهلای منهوه هیچ
بایه خیکی نیه: ئیتر هیچ شتیک نیه دلهوایی من بداتهوه به پهل
رویشه سوچیکی تری زیندانهکهوه.

ئهو دیمهنه زۆر نارهحمتهی کردم به توره ییموه وتم حسن وام نهزانی
پاره نهوهنده به لاتمهوه به نرخ بیت: به راستی زۆر بی رهحمیت هه رگیز
وام نهزانی بۆ بیست و پینج تمهن نهوهنده نازاری ئهوکوپه بدهیت.

له کاتیکیدا حسنیش خۆی زۆر نارهحمته بوو له وهلامدا وتی: بیژهن
راستهکهی من بیرهحم بهلام بیشزانه بیتاوانم خوزگه دهتزانن ئهوپاره
چهنده به نرخه بۆم. ئهگهر راستیهکهت بزانیایه هیچ کات ئهوقسانت
پی نهدهگوته. بیژهن هه رله بهر ئهو پاره یه بوو خرامه زیندانهوه بهوارم
پینده بابۆت باس بکهه بۆنهوهی بزانیته نهوهندهش گوناھ کار نیم.
سانیک له مهوپینش له مانیکی سهرمایه داردا نۆکهه بووم و مانگی سی
تمهن پارهه و دردهگرت و دهمدا به دایکه پیره کهه بۆنهوهی پیتی بژی
دایکه پیره کهه بهوهی گربانی زۆرهوه بۆ خوشک و برا له کیس چوهکانه
چاوهکانی ئاری سپی لیتهات خه ریک ده بوو کویر بیت، رۆژنکیان برده
بۆ نه خوشخانه یهکی خۆرای کاتیکی پزیشک چاوهکانی دایکه می پشکنی
وتی: چاره سهری چاوهکانته ده کهه بهلام پتویسته بیست و پینجتمهن
پاره ی نه خوشخانه که بدهیت له بهر نهوهی دایکی شیم ئهوپاره ی نه بوو
به دنشکاویمه له نه خوشخانه هاته دهرهوه.

من دایکم نۆز خوش ئەویست لەبەر ئەوەی بەرهنج و پەرۆ و پاتان
 شۆردنەوه گەورەى کردم، ئیستا بەئەركى سەرشانى دەزانم
 بەمەرشینواژىك بۆوه چاوهكانى لەكوێر بۆون رزگار بكەم. لەوڕۆه
 بەدواوه مانگانەكەى خۆم مانگی سێ تەمەن زیاتر نەبوو لای ئەوپیاوێ
 كەمەمانى كارم دەکرد دامن، نەمەینایەوه تا بیست و پێنج تەمەن
 پاشەكەوت كرد، لەم كاتەدا خاوەن مالهەكە نۆكه پێكى تازەى هینا و
 مانگی پانزە تەمەنى پێدەدا و منى لەمالهكەى دەرکرد كاتێك
 باروێخكەم بەوشیوه بێنى و تەم: دەى پارەكەم بەدرى بالێره دا بپۆم.
 خاوەن مالهەكە بەتۆپەییەوه وتى: پارەت لەلای من نیه دەى خێراكە
 لێره بپۆ، منیش و تەم ناخر بیست و پێنج تەمەنى منت لەلایه هەتا
 نەمدەیتەوه لێره نابۆم، خاوەن مالهەكەش پەلى گرتە و كردمیه دەرەوه و
 وتى: بپۆ دەرەوه كەرى ئەفام پارەى چیت دەویت لیم؟
 هەرچى هەولمدا نەمتوانى پارەكەى لى بێسەنم بەناچارى و تەم:
 دەبێتە با جلهكانم هەلبگرم و بپۆم، كاتێك ویستم جلۆبەرگەكانم
 هەلبگرم، بیست و پێنج تەمەن لەمیزهكەى ئەودا هەلگرت و خێرا چۆمه
 دەرەوه واتە ئەو بپۆ پارەیهى كە مافى خۆم بوو، بۆ عەسرى هەمان رۆژ
 خاوەن مالهەكەم لەكەلانتەرى شكاتم لێدەكات، لەلای دایكم دانیشتبووم
 و دڵنەوایم دەدايهوه، دەموت پێى بەیانى دەتەم بۆلای دكتور و
 چاوهكانت چاك دەبیتەوه لەناكاو پۆلیسیك لەگەل كوێكى خاوەن
 مالهەكە خوێان كرد بەژوردا، كاتێك كوێى خاوەن مالهەكە منى بێنى خێرا
 روى كردە پۆلیسەكە و وتى: ئەم كوێیه دزى لێكردوین پۆلیسەكەش
 خێرا دەستگیری كردم و وتى: هەستە بابڕۆین بۆ كەلانتەرى چونكە

تۆڧزىت نەبىت لەگەلم بىت، لەم كاتەدا داىكم بەگريمانەو وئى: توخوا
كوپەكەم مەبەن هېچ گوناھىكى نىە،

پارائەوەكانى داىكم هېچ سودى نەبوو برەمىيان بۆكەلانتەرى،
خاوەن مالەكەم وەكو خاوەن حەقنىك وئى: ئەم كوپەدزە تانىستا
لەمالەكەمدا چەندىن جار دزى كردووە ئىستاش بۆيە هېناومە بۆنيرە
بۆئەوەى پەند وەرېگريئت. پاشان شەش مانگ زىندانىيان بۆبرىمەو
ئىستاش ئەم پارائەم هەنگرتووە بۆئەوەى كاتنىك لەزىندان گەرامەو
چاوەكانى داىكمى پى چارەسەر بكم.

پاش ئەم قسانە بەجىئى هېشتەم چوە گۆشەيەكى زىندانەكە وە كاتنىك
ئەو رۆزىشت خىرا چووم بۆلاى عەباس بۆئەوەى پىيى بلىم ئىتر شوخى
وانەكات لەوكاتەدا عەباس سەرگەرمى قوماركردن بوو منىش هېچم
پىنەوت.

لەپاش نەوشەو، ئىتر محمود لەلامانەو نەخەوت. هەموو شەرىك
دور لەهەمومان دەخەوت و نەدەچوو بۆلاى هېچ كەسىك، لەهەموان
دوردەكەوتەو. رۆژىكيان نىوهرۆ سەرنجەدا نانەكەى نەخواردو و
بەلاى خواردنەكەيەو خەوى لى كەوتو. بەئارامىەكەو چومە لاى
سەريەو و دەستەكانم بەهېواشى برەد پىشەو قژەكەى ناوچەوانىم
بەهېواشى هەلدايە وە چەندجارىك بانگم كرد محمود، محمود يەكسەر
چاوەكانى كردو و چەندساتنىك تەماشاي كردم دوبارە چاوەكانى
نوقاندەو.

لەنىگى محمود دا خەم و پەژارە شەپۆلى دەدا، ئاشكرا نەبوو لەو
روخسارە زەرد و لاوازەيدا چ نەننىەك خۆى حەشارداو، بەنەرمىەكەو
وئە: محمود هەستە. كارم پىتە بۆچى خۆت لىمان دوردەگريئت.

زیندانه‌دا له‌یه‌کتری زیاتر هیچ که‌سینکی ترمان نیه که‌واته پښوېسته
یه‌کتریمان زور‌خوښ بویت ته‌واوی زیندانیه‌کان توپان خوښ ده‌وینت
تەنانه‌ت حسن یش خوښی ده‌وینت باره‌پرکه زور په‌شیمانه له‌وه‌ی
کردی ده‌رحقت، تو پښوېسته لی‌بورده‌بیت و له‌هه‌له‌که‌ی بېوری.

نیمه‌ لاهم دونیا‌یه‌دا نه‌سامانمان هه‌یه ونه‌دایک و باوک و
سهره‌رشتیارنک ټانگای لی‌مان بیت به‌لایه‌نی که‌مه‌وه شه‌بیت خو‌مان
لی‌بورده‌بین و ټانگامان له‌خو‌مان بیت، محمود هه‌سته چاوه‌کانت بکه‌ره‌وه
تو وه‌کو برای من وایت نیمه‌ لاهم دونیا‌یه‌دا هه‌مومان برای یه‌کترین، لی‌ت
ده‌پرسم نایا چاکتر وانیه‌ لاهم دل‌ه بچوکه‌دا له‌جینی رق و کینه،
خوښه‌ویستی و دل‌سوژی بچینن و یه‌کتریمان خوښ بویت؟ هه‌سته
نه‌مه‌وینت قسه‌ت له‌گهل بکه‌م، حه‌زناکه‌یت له‌گهل برای خو‌تدا قسه
بکه‌یت؟ من به‌برای خو‌مت ده‌زانم پښوېسته توش به‌برای خو‌تم بزانی‌ت
له‌بر نه‌وه‌ی له‌برای راسته‌قینه نزی‌کترین له‌یه‌که‌وه چاک وایه له‌ده‌ردی
یه‌کتری بزانی‌ن.

پاشان محمود به‌نارامی هه‌ستا و منیش وتم: بوچی نانت
نه‌خواردوه؟

وه‌لامی دایه‌وه حمزی لی‌ناکه‌م.

وتم: هه‌سته و که‌میک له‌نانه‌که‌ت بخو چونکه زور دره‌نگه باشیش
نایه‌یته به‌رچاوم زور‌بی‌تاقه‌ت ده‌بم نه‌وه‌نده به‌غه‌مباری تو ده‌بینم نه‌گه‌ر
پښوېستت به‌پاره‌یه گرنګ نیه به‌لامه‌وه نزی‌که‌ی سه‌د و په‌نجا تمه‌نم پی‌یه
هه‌رچه‌نیکت بویت پی‌تی ده‌ده‌م نه‌گه‌ر هه‌مویشیت بویت پی‌تی ده‌ده‌م،
حمزه‌که‌م هو‌کاری نه‌و غه‌م و په‌ژاره‌یه‌ی تو بزانه‌م پی‌م بل‌ی بزانه‌م
بو‌نه‌وه‌نده نار‌حه‌تیت له‌وانه‌یه یارمه‌تیت بده‌م یان هه‌ر هیچ نه‌بیت

کارینکت بۆنه‌نجام بدهم، نه‌گهر که‌میک له‌و گیروگرفتانه‌ی ناو دهر و نت
به‌من بلیت که‌مینگ باری شانت سوکتر ده‌بیت.

تورپه‌ سوو وتی توانای قسه‌کردنم نیه‌ تکات لسی ده‌که‌م هیچم
لینه‌پرسه‌ برۆ، ته‌نھا جیم به‌یلّه‌ پنیوستم به‌پاره‌ نیه‌ زۆر نا‌په‌حه‌ته‌ مه‌تا
زوه‌ برۆحه‌زناکه‌م له‌گه‌ل که‌س قسه‌ بکه‌م نامه‌وێت که‌س له‌به‌سه‌ره‌اتی
من بزانیت.

وه‌لام دایه‌وه‌ مه‌حمود واه‌ه‌زانه‌ هاتوم بۆلات قابه‌سه‌ره‌اتی تۆبزانم
نه‌خیر، مه‌به‌ستم خۆمه‌لقورتانن نیه‌ له‌کاروباری خه‌لکی هاتوم تاتۆزیک
نه‌حوال پرست لسی بکه‌م ناخه‌ر به‌برای خۆمت ده‌زانم.
به‌تورپه‌یه‌وه‌ وتی: بیژهن ناخه‌ر من هیچ که‌سم نیه‌.

وه‌لام دایه‌وه‌ منیش هیچ که‌سم نیه‌ نه‌دایک نه‌باوک، ئوف درۆده‌که‌م
باوکم هه‌یه‌ به‌لام نیستا باوکی من نیه‌ تایبه‌ته‌ به‌باوه‌ژنه‌که‌م نه‌و له‌نیوان
من و ژنه‌که‌یدا یه‌کیکمانی هه‌لبژارد، نه‌و خۆی نه‌یویست باوکی من
بکات هه‌زیده‌کرد می‌ردیکی گوێپرایه‌لی ژنه‌که‌ی بیت، چۆن تازه‌ به‌باوکی
بزانم.

له‌ناکاو محمود ده‌سته‌کانی هینایه‌ پێشه‌وه‌ و هه‌ردوو ده‌ستنی
گوشی و وتی: بیژهن که‌واته‌ باوکت له‌مال ده‌ری کردوویت؟

وتی: به‌لی له‌مال ده‌ری کردووم به‌لام چ کاتیکی نه‌وکاته‌ی کوچه‌ و
کۆلانه‌کان پڕ له‌به‌فریبوون به‌ پالتاوه‌ شه‌په‌که‌مه‌وه‌ و جوتیک پیلاری
دپاوه‌وه‌ له‌مال ده‌ری کردووم، ئایا نه‌م ده‌رده‌ له‌بیرده‌جێته‌وه‌؟

محمود کاتیکی فرمیسک به‌چاویدا ده‌هاته‌ خواره‌وه‌ و وتی بیژهن
هه‌موو ده‌رده‌کان فه‌رامۆش ده‌کری‌ن جگه‌ له‌ده‌ردی من پاش نه‌و رسته‌به‌
بیده‌نگ بوو.

كاتىك بارودۇخكەم بەوشىۋەيە يىنى وتە محمود يىم بىلى بزانە
نارەختى چىت؟ ۋەك چۆن مەن بى پەردە ھەموشتىك بۆباس كەردى
تۇش ھىچم لى مەشارەۋە ئاخىر ئىمە پىۋىستە قەسە بگەين.

محمود ۋەك بىلى ماۋەيەكە بەدۋاي ھاۋپىيەكدا بگەپىت ۋەردە دلى
لاپكات، يەكسەر وتى: بىژەن مەن باۋكىك ھەبوو رۆژانە ھەمالى دەكرد
ۋە بەنارامى بژىۋى ژيانى پەيدا دەكرد تانەرۆژەى بوو بەژىر لۆريەكەۋە
ۋە مرد، لەپاش مەرگى باۋكەمان ژيانەمان سەخت بوو دايكەم رۆژانە جەل ۋە
بەرگى مالاى دەشۋرى ۋە پارەى پەيدا دەكرد ۋە ناگاي لىمان بوو،
چۈرمانگ تىنپەرى رۆژىك ەمسەر كاتىك ھاتەۋە لەۋژىرەمىنەيدا كە
ژيانەمان دەپەردە سەر يىنىم دايكەم دانىشتەۋە ۋە دەگرى، نەزىكە ۋە جەژن
بوو ھىچمان پىلاۋمان بەپىۋە نەما بوو ئەۋرۆژە دايكەم نۆر بەكول دەگرىا
كاتىك دايكەم بەوشىۋەيە يىنى چۈمە پىشەۋە ۋە وتە:

دايكەگيان گەر بىتەۋىت مەن ئىتەر نارۋەۋە بۇ قوتابخانە تا پۇلى
شەشىشم خويندۋە ئەپۇم بۆشۋىنىك شاگردى دەكەم ئىتەر نامەۋىت
بېۋىت شېۋ شىتالى خەلكى بىشۋىت ئەپۇم كاردەكەم خەرجى خۇمان
دەردەھىنم.

دايكەم وتى: كوپم محمود تۇ پىۋىستە بخۋىنىت ئەگىنا ۋەك باۋكەت
ئەبىت ھەمالى بگەيت. بۇمەن خەفەت مەخۇ ھەرچۈنىك بىت خەرجىتان
دەردەھىنم.

شەۋ بوو يەكەك لەدراۋسىكانەمان بانگى دايكىمى كەردوۋ وتى: ۋەردە
ھەۋزەكەمان بەقال بگە، دايكەم بەپەلە ھەستار رۆيشت بۇ خانى كەردنى
ھەۋزەكە، لەتەۋاۋ بونداۋو بەسەردا كەۋتە ناۋ ھەۋزەكەۋە

نيوه گيانىكى تىدابوو دراوسىكانمان هيتا يانهوه بۆمالهوه له ژوره
ساردهكه دا پالان خست.

دايكم لهسره مهرگدا بوو به لام هيچ كهس نهيده زانى، برا بچكولهكم
سهرى كردبوو لاى سهرى دايكهوه هه موومان برسيمان بوو ته نانت
كرنى حموزه كه شيان پينه دابوو. دايكم قسه ي لهگه له كردىن بۆنه وهى
نا به حمت نهين.

بىژهن مهرگيز ناتوانم روخساره زه رده لهگه پاره كه ي فرهاموش بكه،
من نهگۆشه يكه دا به دهنگى بهرز ده گريام. دايكم لهكاتىكه دا به ناره حهتى
قسه ي بۆده كرا وتى: محمود وهره پيشه وه ئيشم پيشه، رۆيشتم
له تىشتيه وه دانيشتم رهنگى زه رده لهگه پاره بوو دهسته سهرى سيمان
بهسره وه بهستبوو بۆنه وهى شوينى برينه كه خوينى اينه يهت،
به ناره مى دهستى هيتا يه پيشه وه و دهسته كانى گوشى و وتى:

محمود گيان مه گرى من زۆرياشم ته نها كه ميك سهرم ئيشيت نه وىش
گرنگ نيه ئينه هه رواناين ئينه گه وه دهبن و دهچنه سهر كاروبارى
خۆتان نهركاتهش دهوله مند و خوش بهخت دهبن.

نهركاته دا برا بچوكه كم وتى: دايكه كاتيك گه وه بووم ئۆتۆمبيليكى
نۆز جواشت بۆده كرم و هه موو رۆژيك پينى دهچين بۆسه يران سهرجوت
پيندووش بۆعه ئى و محموديش ده كرم. لهوكاته دا دايكم به شوخيه
وتى: كۆپكه كم سهر ئۆتۆمبيليش بۆ على و محموديش بكه.

برا بچوكه كم قسه ي دايكمى لى بووبوو به راست و وتى ئاخىر
دايكه گيان نهوان هيجيان پيندوويان نيه نه بى پيندوويان بۆيكه پاشان
كهيت بچى ليكرده وه دربار به هه مان ئاوازي مندالى يه وهى وتى

دايىكەگيان لەبەرئەمەوى تۆنارەحەت نەبى ئۆتۈمبىلىش بۆلەمەن
دەكېم و يەك بۆكەشوشەش لەوانەى ھەلدەپەپن بۆخۆم دەكېم.

لەوكاتەدا دايىكەم دەستىكى ھىنا بەسەرىدا و تى ئىرى كۆرە
جوانەكەم ئەوكاتانەش مەن پىرئەبەم و ئەبىت ئاگاتان لىم پىت.

براناوگىنەكەم رۆيشتىبوو پارەى خالى كىرەنەمەوى ھەرزەكە
مەرىگىت، بەلەم خاوەن مەلەكە پارەكەى پى نەدەبوو ووتىبى بېز
بەيانى بىرەو ئىستا وىدەمان پىنە.

لەوكاتەدا براناوگىنەكەم بەناتۇمىدى ھاتەو مال.

دايىكەم وتى على گيان پارەكەيان پىدايت؟

وەلەمى دايەو نەخىر دايەگيان خاوەن مەلەكە وتى بەيانى پىت
ئەدەم. پاشان براكەم لەكاتىكدا لەسەرما ھەلدەچۇقى ھاتە پىشەو
وتى دايەكە ئىتر تۆنابىت كارىكەيت لەبەر ئەمەوى زۆرناپەحەتت رۆژانە
مەن دەپۆم نۆكەرى دەكەم و پارە پەيدا دەكەم و ژيانى خۇمانى
پىنەلدەسۆرتىن.

لەوكاتەدا برا بچوكەكەم زۆرناپەحەت دەكەوتە بەرچا و تى:
دايەگيان على راست دەكات ئىتر نايىت كارىكەيت تۆزۇر ناساغىت
بەيئە ئىمە كارىكەين. ئىستا ئەگەر ناھىلى على و محمود كارىكەن لەبەر
قوتابخانەكەيان بەيئە مەن كارىكەم خۇمەن ھىشتا نەچومەتە
قوتابخانەوامەزانە بچوكەم و ناتوانم ھىچ بىكەم دايەگيان مەن ھەموو
كارىكە ئەزانم لەبەيانىشەو دەپۆم بۆدوكانى ئەكەسەر رادەو سەم
بۆلەمەوى ئەگەر كەسەك شتى كرى و نەيتوانى بىباتەو بۆمەلەو بۆى
ھەلدەگرم ھەرچى پارەيەكەيان پىدام كۆى دەكەمەو شەو دەيدەم بەتۆ.
بەومەرجەى ئىتر كارنەكەيت ئاخىر ھالەت زۆرخرابە.

نهم قسمو باسانه تانیوهی شهری خایاند.

نژیکه‌ی بهرمه‌بیان بوو له‌ناکاو حالی دایکم به‌ته‌واوی خراپ بوو
هردوو براکهم خه‌وتب‌وون، دایکم له‌خه‌و هه‌لیساندم و وتی که چۆن‌نک
ناوم بده‌ری. جامینکم پرکرد و دام به‌ده‌سته‌یه‌وه پاشان زۆربه‌هینواشی
پینی وتم نازیزم محمود، چاوت له‌براکانتیه‌وه بیت مه‌هینه‌ی بی سهرپه‌رشت
بین له‌به‌رنه‌وه‌ی جگه له‌تو که‌سی تریان نه‌ه تو نه‌بیت دایک و بارک و
براش بیت بو‌یان، کاتیک برابچوکه‌که‌ت ده‌گری پنیو‌سته دلنه‌واوی
بکه‌یت، نه‌هینیت پاش من به‌شه‌قامه‌کاندا گه‌دایی بکه‌ن، محمود
هرچه‌ند خوشت هیشقا بچوکه‌یت به‌لام هه‌رده‌بیت چاوت له‌براکانتیه‌وه
بیت.

له‌پاش نیوسه‌عات دایکم مرد.

بیژهن تۆنازانیت دایکه به‌ته‌خته‌که‌ی من چه‌ند به‌سه‌ختی گیانی
ده‌رچوو گریان‌ه‌که‌ی من براکانمی خه‌به‌رکرده‌وه و به‌سکی برسی به‌سر
تهرمه‌که‌یدا ده‌گریاین. نه‌وپۆزه له‌لایهن شاره‌وانیه‌وه به‌خاک سپین‌درا و
منیش بومه سهرپه‌رشتی دوو‌براکهم ویستم گه‌دایی بکه‌م له‌هاورپن‌کانم
ته‌ریق ده‌بوومه‌وه. برابچوکه‌که‌م به‌رده‌وام داوا‌ی دایکمی ده‌کرد
همموکات ده‌یگوت دایکم بوکوی رو‌یشتوه که‌ی ده‌گه‌رنه‌وه؟
براکانم ده‌گریان و هاواریان ده‌کرد منیش له‌گه‌ل‌یان ده‌گریام
نهمه‌زانی چی بکه‌م.

ده‌مه‌ر نیوار بوو برابچوکه‌که‌م له‌برسانا نو‌قره‌ی نه‌ما‌بوو هیچمان
نمبوو پینی بده‌م، چرای دیوارکه‌م مفروشت به‌دوو پریال و به‌ناچاری نانم
کپی و دام به‌براکانم.

شهر له مال چومه نهر برابرچو كه كم هاواری كرد محمود خاوه نمال كه
 لینه كانی فرید اوده نهر وه گهراموه دواوه برا كه م راستی كرد. خاوه ن
 مال كه شپوشیتا لكه ی فیری دابوه نهر وه. به در اوسینكانی دهووت
 دایكیان دومانگه كرنی نه داومستی نیستا بېرؤم پارمكه ی لكه ی بسنه م،
 پاش شو هموونا پر حمتیه سی مندالی به سهردا جینه یشتوم خونا چار
 نیم هه تیوی خه لکی به خیتو بگم. گشت در اوسینه كان پشتیوانی نهویان
 به كرد و دهیان ووت راست ده كه یت.

كه لاوه یه ك له نزیكمانه وه بوو قهره وینه و لینه شپه كانم هه لگرت و
 له كه لاوه كه دا دام نان. دوو برا كه م له ژیر قهره وینه كه دا دانا و وتم نیوه
 لیره دابن تابرؤم شتیک به ینم بو تان و بیخوین.

هیچ كهس نه بوو یار مه تیمان بدات نهوشه وش به دهستی به تالی
 گهراموه بؤ كه لاوه كه هه ردو برا كه م له سهر خولمكه دا نیشتبوون و
 لینه كیان دابو به سهریاندا و له تاو سهرما و برسیمتی ده گریان رنك
 و مكو نه وه و ابو لهم گه ردونه دا به تهنه نیمه دروست بووین هیچ كهس
 ناوپی لینه نه دا ینه وه. كاتیک بارودوخه كه م بهوشینه وه بینی به یرام دا
 دزی بگم. پاشان هاتمه سهر شه قامه كه و چومه دوكانیكي وشكه بار
 فرۆشیمه خاوه ن دوكانه كه له دوكان نه بوو شاگرد كه شتی خه ریکی رنك
 كردنی شته كان بوو منیش به مه لم زانی و چومه لای ده خیلای پاره كه وه
 چمند تمه نیکم هه لگرت و پاشان هه له ماتم.

به لام خاوه ن دوكانه كه له گوشه یه كی شه قامه كه وه راوه ستا بوو پیی
 زانیم و خستمیه ژنر چاودیریمه و له كۆلانیكي داخراودا گرتمی.
 پاشان به توره ی یمه وتی هه تیو پیم بلی له دوكانه كه ی مندا چیت
 به كرد؟ خیرا وه لام دایمه وه و وتم كانه گیان مه مده ره ده ست پۆلیسه وه

هه موو راستیه کانت پیده لێم، به تو په بیهوه وتی بیده نگه هه تیو پیم بلی
له دوکانه که مدا چیت ده کرد؟

خیرا وتم کاکه گیان به مه به سستی دزی کردنهوه چومه دوکانه که ته وه
له بهر نه وهی براکام برسینه و که سیشمان نیه چاوی لیمانه وه بێت
چومه دوکانه که ته وه، له ناو ده غیله که ته دا ئه م چهند تمه نه م دزی ته نها
مه به سستیشم رزگار کردنی گیانی دو برا که مه له برسیه تی ته نها سی تمه نه م
ده ره ی ناوه .

خاوه ن دوکانه که زۆر نا په حه ت بوو له قسه کانه وتی ئه گه ر راست
به کیت نازاد ته که م و به پولیس نا لیم .

منیش ده ستم برده پێشه وه و نیشانه م دا .

ئه و ما وه یه ک سه یری سی تمه نه که ی ده ستمی کرد و پاشان به بۆکس
و زله که وته سه رو گو یلاکم و وتی درۆزی بی نا به رو ویستت فیلم لی
به کیت پاشان بر دمی بۆ که لانت هری له ویدا زانیم که نه مزانیوه چه کیکی
هه زار تمه نه م هه لگرتوه چون تانه و کاته ش چه کم به چا و نه بی نی بوو
چه که که ش له نیوان یه ک تمه نیه کانه دا بوو پیم نه زانی بوو له بهر نه وه ی
په له ی را کردم بوو . هه ر له بهر نه وه یه ش یه ک سال زیندان یان
بۆ به یمه وه .

روخساری براکام نازارم ده ده ن نازارم ئیستا له کو یێ چیان لیها تبیت
ئیستا ده بیت لافاوی هه ژاری چی لی کردین هیوام به ژیان نه ما وه . بی
نه وایی براکام نازارم نه ده ن، بیژن نازارم زیندوون یان مردوون، برا
به چو که که م بیگومان ئیستا له و سه رما سه خته دا ره ق بۆ ته وه ناخر
زۆر منداله ته مه نی پێنج سالانه، برا به ته به خته کانه هیشتا چاره پوانی
منن حه ز ده که م ته نها بۆ جار یه ک بیان ییم، بیژن تو بلی زیندوین؟

رامدەزانی لە ھەمەموتان بەدبەخترم بەلام نیستا ئەزانم محمودی بینچارە
لەگشتمان بەتەبەخترە بەلام خۆزگەم بەخۆی ئازاد بوو.

رۆژ بەدوای رۆژدا تێدەپەڕی، ئێمە کۆمەڵێک زیندانێ بەیەکمەو دوور
لەخەلکی بەردەوام بووین لەژیانی پڕ لە چەرمەسەری ئاو زیندان.
لەوماوەیەدا ھەمیشە لەبیری نیرگس دا بووم ساتیک لەبیرم نەدەچوو
بالا جوان و چارە شینەکانیم ھەرگیز لەبیر نەدەچوو.

رۆژێک سەرلەبەیانێ پاسەوانێک ھاتە زیندانەکەو بانگیان کردم و
وتی کچیک داوای تۆ دەکات و وادەزانم خوشکت بیت، بەپەلە خۆم
گەیاندە پەنجەرە زیندانەکە.

نیرگس لەپشتی شیشی زیندانەکەو بە چەپکیک گۆلی سپیەو
چارەپوانی منی دەکرد. کاتیک منی بینی سەری شۆڕ کردووە و
بەھێواشیەکەو وتی ئەزانم ئەم ھەموو ئازار و ئارەحەتیە تۆ
لەگەردنی من و دایکم دایە. بەپەلە قسەکەیم پێ بۆی و وتم: نەخێر
نیرگس تۆ و دایکت ھیچ تاوانیکتان نیە چاک وایە باسی رابردووش
نەکەیت.

پاش ئەم قسانە دەستی ھێنایە پێشمەرە و چەپکە گۆلەکی
دابەدەستمەرەو. وتم نیرگس ئەم گۆلە چەند لەخۆت دەچیت وەک خۆت
بۆنخۆش و جوانە. گۆلەکانیش وەک مڕۆڤ چارەنوسیان ھەیە ئەم گۆلە
جوان و گەشەش ئاچارە تەمەنە کورتەکە بەدەستی منەرە لەزیندانا
بەسەر بەریت پاشان پەنجا تەمەن لەپارەکە دابەدەستیەرە.

نیرگس لەسەرەتادا بەسەر سوپمانەرە روانیە پارەکە و پاشان وتی
ھەمووی بۆمن؟ وەلامم دایەرە بەئێ ھەمووی بۆ تۆ. بەخۆشخانیەرە
پارەکە لێوەرگرتم و وتی ئەم پارەییە زۆربەنرخە بۆمن چون تۆ ئازانی
١٠٦ پێشەڕشتان

دايكم پاش ئەوۋى پارەى سەئەتەكەى خەرج كەرد دەستى كەرد بە شۆردنى شېۋىشقا ئى خەلكى بەلام رۇژنىكان لەقەرەغ روبارەكەدا قاچى دەخزى و دەكەۋىتە ئاۋ روبارەكەۋە تەئانەت تەرمەكەشىمان نەدۇزىيەرە لەر رۇژە بەدۋاۋە مەن بوۋمە سەرپەرشتى خوشك و براكانم ئەمپۇش ھىچ پارەم پى ئەبوۋ ئەم پەنجا تەنەت قاماۋەيەكى زۆر بەشمان دەكات و لەبرسىيەتى رىزگارمان دەكات پاشان خواخافىزى كەرد لەزىندانەكە چۈەدەرەۋە.

لەر رۇژە بەدۋاۋە عەشقى نىرگەس بەتەۋاۋى دامەن گىرم بوۋ لەم جىھانە گەرەيەدا جگە لە ھىچ كەسى تەرم نەبوۋ، ئەو ھەموو كەسىكى مەن بوۋ زۆر زۆرم خوش دەۋىست بەلام بەباشى نەمدەزۋانى ئەۋىش مەنى خوش دەۋىت يان نا بەلام چۆن ئەبى خوشى نەۋىم ئەۋىش ۋەكو مەن مەۋفىكى سەرگەردان بوۋ كەسىكى بى سەرپەرشت و ھەژار و نەدار نىمە ھەردوكمەن ئاگامان لەدەردى يەكتەر ھەبوۋ لەزمانى يەكتەرمەن دەزانى. بەۋشۋەيەى مەن خوشم دەۋىست خوشەۋىستى ئەۋىشم ھەست پىدەكەرد.

پاش دومانگ دىسانەۋە نىرگەس ھاتەۋە بۆلام ئەمجارەيان كارتۇنىكى بچوك شىرىنى و چەند چەپكە گۈلنىكى بۆ ھىتابوۋم، زۆر خوشحال دەكەۋتە بەرچارەم پىنى ۋەم بىژەن بەۋپەنجا تەنەى پىت دام ھەندىك خەلۋەم كېرى پاشان بەھەندىكى تەرى پارەكە ژورنىكم پى گەرت بەكرى و خوشك و براكانم تى بردەرە، لەبەر ئەۋەى لىفەمان نىيە رۇژانە خەلۋەكە دادەگىرسىنىن و ژورەكەى پى گەرم دەكەرد بۆنەۋەى پىۋىستمان بەلىفە نەبىت. خوشم لەمالى دەۋلەمەندىدا رەنج بەرى دەكەم، بەلام بەداخەۋەم لەماۋەى بىست و چوارسەئەتدا يەكجار سەر

لهخوشك و براكانم دههم، نهویش بۆنهوهی خوراکیان بۆبهم. تا
نهندازهیهك له ههژاری و بهتبهختی رزگارمان بووه، پاشان خواحالیزی
کرد و روشت.

کارتۆنه شیرینی و چهپکه گۆلهکانم دابهش کرد بهسهر هاورپی
زیندانیهکانم دا بهلام کهسیان گۆلهکانیان لیوهرنهگرتم لهبهر نهوهی
لهوزیندانهدا کهسیان سهرنجیان نهدهدایه گول، گۆلهکانم کرده
ناوپهرداخهوه و لهگۆشهیهکی زیندانهکهدا دامنا، لهپوژه بهدواوه
نیرگس نهگهپایهوه بۆلام، بهلام من رۆژانه چاوهپوانی نهوم دهکرد.
رۆژانه لهجیاتی قوماز کردن و یاری کردن و قیری گیران بپین بون
دهرم دهخویند بایی سی تمه لهپارهکانم کتیبم کپی واته پینچ تمه
دابه پاسهوانهکه بۆنهوهی بایی سی تمه کتیبم بۆیکریت نهو کتیبانهی
خۆم مههستم بوو، لهجیاتی فیربوونی کرداری خراپهی ناو زیندان
سهرگهرمی کتیب خویندنهوه بووم کهوتبومه ناو کۆمهلیک گیران بپهوه
کههیچ سلیان لهکرداری خراپه نهدهکردهوه، تواناو خۆپاگریهکی من
نهوپهپی لهپاده بهدهر بوو لهگهڵ نهو ههموو مروقه خراپهدا بتوانم
پاریزگاری لهخۆم بکه، نهو توانایه دهیتوانی کینو لهبندا ههلبکهنیت،
ماوهی یهکسال روبهپوبونهوه لهگهڵ کرداری ناشیرین و ناپهسهند
لهبهرنهوهی نهو نهخۆشیه خراپه کارم تی نهکات نهویش هیز و
وزیهکی پنیوستی دهووست. میکروبی سیل لهنهنجامی تیکهلاوی
بوون توشی ههموان دهینت مهگهر کهسیک زۆربههیز بیت نهو میکروبه
کاری تینهکات نهو بهدپهروشتی و خراپهکاریهی ناو زیندان زۆر خراپتر
بوو له میکروبی سیل، هیز و توانای لهبننههاتوی من بوو توانیم سهر
بکهوم بهسهر نهو ههموو بهد رهوشقیهدا و بهردهوام بیه لهخویندتم.

دېوى شويى. خراپه كارى بوو كومه لىك مروقى بيسه پر شت و به د
 نه ولاړ. ټيكرابوو همزگيز چاره پروان ناكړيت لهوشوينه پيسه دا مروقى
 پاك و رهوشت بهرزي لى بېته دهره وه. لهوشوينه خراپه دا نه بوايه دز و
 خراپه كارى به د رهوشت دهرچومايه.

كومه لگا ده يو بست بهوشيوه به دپره وشتى و خراپه كارى
 له او بهرنت. نه يد هزاني نهوشوينه خوى هوكارى به دپره وشتى و
 به د خلاقى يه. نهو شوينه خراپه كارى له مروقه داده ماليت زانكو و
 خوښنگايه: مروقى پاك و سالم پيشكهش به كومه لگا ده كات نهك
 زيندان. نهو شوينه قوتا بخانه به مروقى پاك بهرهم دينيت نهك زيندان
 مروقه نوقمى خيانت و به دپره وشتى ده كات. خوژگه نهو راستيه گوره به
 كار بهر ده ستانى كومه لگا ده يانزاني نهوكاته دهرگاي خوشبهختى يهك
 به دواى يك بهر وى بى سه پر بهرستان و بى نهوايندا ده كرايه وه.

روژانه دهرسم ده خوښند له لايه كى تره وه نيزگسم لهير نه ده چوه وه
 روژنيكان كاتيك سرگهرمى خوښندنى ټينگليزى بووم پاسه وانه كه هاته
 زيندانه كه و وتى يه كيك له هاوړى زيندانه كاني نيوه زور نه خوشه و
 داواى چاوپيكموتنى بيزهن و حه سهن ي كردوه، به په له هردو كمان
 به دواى پاسه وانه كه دا روښشتين. له پنگه دا له پاسه وانه كه م پرسى
 نهو كه سه نه خوشه كى يه داواى نيمه ي كردوه؟ وه لامى دايه وه محمود.
 له ناكاو به بيسستنى نهو قسه يه دلم داكموت زانيم كه هه مان نهو
 محمود به تبه ختبه كه و امان ده زاني له زيندان نازاد بووه، به دم رنكاوه
 جوته و فرميسك و ووت و روخساره زهرده لگه پراوه كه ي محمود م
 كه و تهره پيش چار كاتيك گه يشتينه ژورى پزيشكه كه پاسه وانه كه
 دهرگا كه ي كردوه و من و حسن چوينه ژوره وه دكتوره كه هر كه چاوى
 بيسه پر بهرستان ۱۰۹

پيمان كهوت وتى: به داخه وه درهنگ هاتن چون چمند خوله كينك پينش
نه وهى ليئوه بين محمود ته راوبوو.

بى ويستى خوّم ههنگاو كينك گه پامه وه دواوه ويستم رابكه م، دهنگى
گرپانه كهى محمود له هه موولايه كه وه بهرگويم ده كهوت نه وه دهنگهش
ته نها من گويم ليئى بوو له سهر قهره ويئله كهيدا راكشابوو په رده يه كى
سپيان دابوو به سهريدا دكتوريش به بهرگيكي سپيه وه له گزشه يه كى
ژوره كه دا راوه ستابوو.

روخسارى محمود هه رله بهرچاوم بوو هاواره كانى شه رۆژانه ي
دوايى بۆ براكانى ده يكرده كه گويمدا ده زه دهنگايه وه هاواره جهرگ
بهر كانيم گوئى ليئوو به ته نها من گوئى ويستى ده بووم نه مده زانى چى بكه م
حه زم ده كرده اوار بكه م تا گويم له هاواره كانى محمود نه بيت به لام هيج
چاره يه كى ترم جگه له بيد دهنگى نه بوو، زۆر به هيواشى چومه ژورسهرى
له نزيكه وه په يكه ره بيگيانه كهى محمود ته ماشاكرده چاوه كانى نيوه
نوقاوبوو واده رده كهوت هيشتا چاوه پروانى هاتنى براكانيه تى.

نهو دلۆپه فرميسكه ي له دواوه قيقه ي ژيانيدا له چاوى هاتبوو
نيشاني ده دا له دواساتى ژيانيدا چ ئازار و شهگه نهجه يه كى له دنياه دا
بينيوه، رهنگى زهرده و دهسته كانى بى ههسته بوون. دهسته كانم
به نارامى برده پيشه وه و دهسته بى جوئه و ته زيوه كانيم گوشى نهو
مردبوو ته نانه تروخساريشى له مردوى ناسايى نه ده چوو ئاشكرابوو
له سهره مه رگيشدا ئازارو شهگه نهجه ي زۆرى چه شتوه.

حه سه ن هه رله ده رگا كه دا راوه ستابوو به هيواشى ده گريا و سهرى
شۆپه كرده وه و چاوى بهرپوه كاشيه كه ي ژيتر پيئى.

لهم كانهذا دوو ته قه درا له قاپيه كه و پاشان دهرگا كه كرايموه
هموموان سهيرى دهرگا كه مان دهركد دوومنداللى بچوك يه كيكيان (۱۰)
سالان و نهوى تريان (۵) سالان له گهل پاسهوانيكدا هاتنه ژوره وه.

پاسهوانه كه به پمله وتى هم دومنداله دهينن له بهيانيموه له دهرگاي
زيندانه كدا راوه ستاون و دپارانه وه براكيان بيينن به مهر زحمه تيك
برو هينشتيان بينه ژوره وه پاشان پنيان راگه ياندم بيانينم بونيره،
همومان بيندنگ بوين هيچ كه سيك تواناي قسه كردن نه بوو، نهوان
نه يان نه زاني براكيان مردووه به نوميدىكي ژوره وه هاتون بو زيندان
بونيره وى چاويان به براكيان بكه وى ت.

يه كسر كوپه گوره كيان دهستى كرد به گيرانيدا و چهند
شيرينيه كي له گيرفان دهرهينا و په ره كاغه زىكي چلكنى ئالاند بوو به
شيرينيه كوه و وتى هم شيرينيه بدهن به براكه م.

دكتوره كه به ناره حه تيه وه روى كرده منداله كه و وتى كوپه كه م هم
شيرينيه هه لگره بوخوتان ئيمه ليره شيرينى پيده دهين.

لهر لاما وتى من هم شيرينيه م به زحمه تيكى زور پيدا كردوه،
من و برابچو كه كه م پاره و چندرورژيك گه دايمان كوكردوه ته وه و نانمان
نه خواردوه تا هم شيرينيه و پى بكرين ئيستا ئي شوهش ناهيلن
شيرينيه كه و پى بدهم ده و هر هيچ نه بى بهيلن بابييينم.

دكتوره كه وتى براكه تان نه خو شه ناتوانن بييينن، له ناكاو منداله كه
چهند ههنگاو يك هاته پيشه وه و وتى نه وه وى له سهر نه و قهره وى له دا
خه وتوه براكه وى منه؟ بوچى نه خو شه ئايا چاك ده بينته وه؟! له م
دونيا يدا ته نها نه و سه ره يرشتى ئيمه يه جگه له و هيچ كه سيكي ترمان
نيه و پاشان دهستى به گريان كرد.

دومندانه که به جله شېر و پتلاوه در او ده کانیانه وه راوه ستابوون مندانه ده سالانه که یان ده یو یست بیتنه پیشه وه و برا که ی له نر که وه ببینیت به لام له دو کتوره که ده ترسا هر چو نیک بوو چنده ننگاویک هاته پیشه وه و چوه ژور سهری برا که ی، هینشتا نه یزانی بوو برا که ی مردو وه. دلزپه لرمینسکی سهر گونای برا که ی پاک کرده وه، پاشان چهن دینجار بانگی کرد له بر نه وه ی وه لامی نه دایه وه رویکرده دکتوره که و وتی بؤچی وه لام ناداته وه؟

پاش نه وه ی چهن دخوله کیک ژوره که بیده نگ بوو دیسانه وه بانگی برا که ی کرده وه و دیسانه وه وه لامی نه درایه وه دیسان هاواری کرد محمود هسته من علیم بؤچی وه لام ناده یته وه لهوانیه جهزنه که ی قسه مان له گهل بکه ی به لام خو ئیمه هیچ تاوانیکمان نیه پاش رویشتنی تو ئیمه گشت شوینیک گه راین به دواتا و نه مان دوزیته وه نیستا یه کجاری تر چاره کانت بکهره وه بؤنه وه ی بزائم چاکیت یان نه نه وسه ده پوین.

پاشان چهن دین جار بانگی کرد، به لام دیسانه وه وه لامی نه درایه وه لهم کاته دا راستیه که ی بؤ رونبویه وه هاواریکی کرد و خو ی خست به سهر قهره ویله که ی محمودی برای دا و به گریان وه دهستی برا که ی ماچ ده کرد، برابچو که که شی کاتیک نه مه ی بینى هاته پیشه وه چوه لای برا (۱۰) سالانه که ی، دوومندانى بچو که به رهنگی زهرده لنگه راویانه وه له پال تهرمی برا که وره که یاندا وه ک شیت به کول ده گریان ئیتر هه مومان پیکه وه ده ستمان کرد به گریان، پاسه وان دکتوره کان دوو که سی زیندانی که هاواری بووین، ته نانه ت دکتوریکیان خو ی پی پانه گرا و به پله له ژوره که وه چوه دهره وه. کوپه ده سالانه که هینشتا شیرینه که ی

به دهسته وه بوو دهیگوشی و دهگریا به نارده حه تیه وه دهیوت من ههشت مانگه ده رگا به ده رگا به ده ای برا که مدا ده گپریم نه مپر دوزیمه وه، به لام چ سودینکی هه بوو برا که م زیندو نیه خوژگه من بومایه له جیاتی تو براگیان.

من و پاسه وانه که کاتیک بارودوخه که مان بهوشی وه بیه بینی محمودمان بهرزه کرده وه، کیشی زور سوک بوو غه م و په ژاره و دوری دوو برا برسیی و سه رگه رده که ی ئیسقانه کانی پوکانه بده وه. کاتیک بهر زمان کرده وه و خسته مانه سه ره ویله تایه داره که دکتوره که وتی تانیستاش دهردی نه م کوپر نه زانی چی بوو.

وه لام دایه وه دکتورگیان دهردی نه م کوپر دهرمانه که ی شتیکی تر بوو دهرده که ی دهردی برا بی سه ره رشت و بی شوینی وریکانی بوو. له وکاته دا دکتور پارچه قوماشیکی سپی دابه سه ره جه نازه که ی سمودا و پاشان له خسته خانه که که وتینه ری و دوو برا بچوکه که ی به شوینماندا که وتنه ری، برا ده سالانه که ی دهستی خسته بوه ناو ناوچه وانی محموده وه و برا بچوکه که ی قاچه کانی گرت بوو وه دهیلاوانده وه. نه و دیمه نه بهشیویه که بوو خه ریک بوو به ته وای تیکم بدات و بی نه وه وی ناگام له خویم بیت به دهنگی بهرزه وارم ده کرد، هیچ عیزیک نه بوو بهر بهستی فرمیسه که کانم بکات هه موومان نیگه ران بووین تا گه یشتینه بهرقاپی زیندانه که.

تهرمه که یان له دهست سه ندین و له گهل دومنداله که چونه دهره وه ی زیندانه که به نه ندازه ی ده ریایه که غه مبار بووم دوو برا بچوکه که ی محمود : «گهل برای خویدا هیچ جیاوازی نه بوو گهرچی خویم برام نه بوو به لام ، «برای خویم ده زانین.

ب

کاتیک گه پامه وه بۆ زیندانه که سه رنجمدا حسن له گۆشه یه کرا
 دانیشتوه و به دهنگی بهرز دهگری و گشت زیندانه کان له وریان دابوو.
 چومه پیشه وه خیرا عه باس پرسى محمود مردوه؟
 وه لام دایه وه به لى محمود مردوه.

له کاته دا نه حمد به په له بهر وه رووم هات و وتى بیژن حسن راست
 دهکات محمود مردوه؟

وتم به لى محمود مردوو بۆه تا هه تایی له م دونیا پر نه شه که نه جیه
 رزگاری بوو. یه کسه نه حمد به دهنگی بهرز دهستی کرد به گریان و زۆر
 به زه حمت دانه وایی حسن و نه حمد م کرد و ئارام کردنه وه.

ئه وشه وه کاتیک حسن ویستی بخواه ویت وتى بیژن وه ره نه م بیست
 و پینج تمه نه م لیوه بگره نه م پارانه وه کو خۆره ته وای به ده نه م ده خوات
 ناخر له بهر نه م پارانه بوو دلى محمود شکاند و ئازارم دا سهیری هر
 گۆشه یه کی نه م زیندانه ده که م روخساری محمود له بهر چاومدا په یکه
 ده کیشى و ده لى من پارهی تو م نه بردوه له وانه یه که سیکی تر
 پاره که تی بردیت به لام به بی ره حمى مشتیکم دا له چه ناکه ی، بیژن
 یارمه تیم بده خه ریکه شیت ده بم.

له ناکاو هاواری کرد و وتى بیژن سهیری ئه وى بکه پاشان به ده ست
 ئامازدی بۆ شوینیک کرد که محمود زۆربه ی کات له ویدا داده نیشت و
 بیری ده کرد وه، وتى: توخوا سهیر که محمود له ویدا دانیشتوه و
 دهگری تۆنایبینى؟!

له م کاته دا زانیم حالى حسن باش نیه یه کسه ره وه لامدا وتم بیده نگ
 به. ئه ریش له خۆیه وه هاواری کرد و وتى من روخساره ره نجاره که ی
 محمود ده بینم بیژن وه لام بده ره وه ئایا گویت له ده نگیشى نى یه؟ من

ده بیبیم به باشی دهنگی ده بیستم رو خساری هه میشه له دلمدایه تو
نایبینی؟

ئه زانم محمود قینی لیم بوو شه ره فتاره دی دره دق شه کردم
هر گیز له بیرم ناچینه وه.

وتم حسن محمود ناسوده بوو له بهر نه وه دی ژبانی زور له مردن خراپتر
بوو دلی محمودی بیچاره نه وه نده غم و په ژاردی تیدا بوو جینگای قسه
و باسی تیدا نه ده بویه وه نه یه ده زانی قینی له کهس بیت دلنیا به قینی
لنت نه بوو.

پاشان له وجینگه یه محمود لینی ده خهوت نه حمد چوه جینگه که ی و
به ده نگیکی بهرز دهستی به گریان کرد، وتم نه حمد به سه نیر مگری
شه دی چو، چو. وه لای دایه وه ناخر بیژدن گیان ژبانی شه رینک
له ژبانی من ده جیت ئه زانم محمود چ ره نجیک، کیشاوه خوزگه له جیاتی
شه من بهر دمایه.

وتم نه حمد مه گهر چیبووه خوزگه به مهرگ ده خوازیت پنیسته
نومیده وار بیت، مروقی بی نومید مردووه نابیت به و نه دازه شه بی
نومید بیت.

وه لای دایه وه وتی بیژدن لهم دونیا به هیچ کهسم نیه که واته به چ
نومیدیکه ره زینده گی بکه لهم دونیا که وره یه دا ته نها خوشکیکم هه بوو
کاری نه کرد و خه رجی خویندنی منی ده دا، شه ویش شه ویکیان
پیاوینکی سه رسه ری کوشتی ته نها له بهر شه دی خوشکه کهم بهرگری
له ناموسی خو دی نه کرد منیش بکوژه کهیم بهم ده ستانه ی خوم خنکاند و
ره وانه ی دوزه خم کرد.

وتم نه حمد چاره نویسه هه نوومان وه کو یه وایه زور نیکه پان مه به.

ئەو شەۋە بەھەموو ئاۋەھەتتە، كانىيەۋە تىپەھى و رۆژى دوايسى
بەتەۋاۋى لەبىرمان چۈيەۋە لەبەر ئەۋەى خۆشمان لەم دونىايەدا
ھەلگىرى تويىشۋى غەم و پەژارەى زۆر بوۋىن.

پاش مانگىنك حسن لەزىندان ئازاد كرا ناتوانم خۆشحالى ئاخىر
شەۋى حسن باس بگەم، وايدەزانى دونىايان پىتەخشىۋە تابەيانى
خەۋى لىنەدەكەوت ھەر دەيگوت كاتىك لەزىندان ئازادكرام خىرا دايەم
دەبەم بۇ نەخۇشخانە بۇنەۋەى چاۋەكانى چاك بىيىتەۋە، كە رۆژ بويەۋە
ويستى لە زىندان بېرواتە دەرەۋە وتى بىژەن ھىچ كات قىرامۇشت ناكەم
لەبەرئەۋەى لەم ماۋەيەدا ھاۋرپىيەكى دىلسۆزى مەن بویت.

مەنىش بىست تەنەم لەپارەكانى خۇم دايە نەۋىش بەخۇشحالىيەۋە
لىنى ۋەرگىرتە پاشان خواخاڧىزى كردو لەزىندان چۈەدەرەۋە، پاش
رۇيىشتىنى حسن تانەندازەيەك تەنە كەۋتەم لەلايەكى تىرىشەۋە بۆتەنە
ساتىك نىرگىس لەبىر نەدەچۈۋە تا نەۋرۆژەى پاش چەند مانگىنك ھاتە
دىدارم كاتىك پاسەۋانەكە بانگى كردم وتى ۋەرە كىچىك ھاتوۋە بۇ
دىدارت، نەمزانى بەچ شىۋازىك خۇم گەيانەدە پەنجەرەى زىندانەكە
كاتىك لەپىشتى پەنجەرەكەۋە راۋەستام بەسەرسامىيەكەۋە تەماشام كرد
نىرگىس بەدەستەكانى روخسارى خۆى داپۇشىۋە.

لەكاتىكدا بەبىيىنى نىرگىس زۆر خۇشحال بووم وتە نىرگىس
ھەرگىس بىرەم نەدەكردەۋە ئەۋەندە زوۋ بىتە دىدارم، ئايا دەزانى مەن لەم
دونىايەدا جگە لەتۇ ھىچ كەسى تىرم نىيە؟ سىزام مەدە بەۋىشۋەيە
رەفتارم لەگەل مەكە.

كە گويى لەو قەسەيەبوۋ دەستەكانى بەھىۋاشى بەدەموچاۋيەۋە لاۋرد
پاشان سەرنىجمدا دەگىرى بەپەلە وتە نىرگىس ئەۋە دەگىرى چى بوە؟

کاتینک بهباشی سهرنجی روخساریمدا بینیم لهوماره یه دا
 پیرمنگه پاره نهونده لاواز بووبوو بهباشی نه مده ناسیموه دیسانه وه
 پرسیم وتم نیرگس پیم بلی چی رویداوه؟
 بهناپه حه تیه وه وتی بیژن حه زنا کهم به سه رگوزه شتی خوژم تو
 نا په حه ت بکه م.

وتم نیرگس هیچم لیعه شاروه هه رچیه ک رویداوه پیم بلی.
 له وکاته دا دهستی به گریانی کرد و وتی شو پهنجا تمه نی پیتدام تا
 نه اندازه یه زینده گیما هه لیسو پاند هه ندیکم لیدا به خه لوز و ژوریکیشم
 له خواروی شاروه پیگرت لئی، خوشک و براکانم برده ناوی و خوشم
 له مانه دهوله مهن دیکدا رهنج بهریم ده کرد له بیست و چوار سدهات
 یه کجار سه رم لینده دان له بهر نه وه ی لیقه مان نه بوو خه لوزم بو
 داده گیرساندن بو نه وه، گه، مان بیته وه.

روژنکیان یه کیک له سر رسیخانمان هاته نهوماله ی کارم تیدا ده کرد
 وتی دوینی شه و خوشک و براکانت بهموی گازی خه لوزه وه خنکاون.
 به پهله خوژم گه یانده نهوی نا ئومید و به تبه ختانه له لای ته رمه کانیانه وه
 راوه ستام، نازانیت چهند بهناپه حه تی گیانیان ده رچوه. یه کیک له براکانم
 نهونده به توند سه ری کیشابوو به دیواره که دا خوینیکی زوری لی
 رژیابوه ناو ژوره که کاتینک که بهوشیویه بینیم توانای قسه کردنم
 نه مابوو وه کو په یکه ریکی مؤمیا کراو سهیری ته رمه کانیانم ده کرد.
 نهوان نه بوایه نه وشه وه له برساندا یه مردنایه به لام تو هه مومانت له مردنی
 سه د له سه د رزگار کرد، نه مجاره یان که سیک نه بوو له مهرگ رزگاریان
 بکات. نیستانم نهوانم له ده ست چوه و ته نها که وتوم. ته نهاو بیکه س

نهمپرهرشت و نه دايك و نهيرا و نهخوشك هيج كهسم نهماوه پاشان
خواحافيزی کرد و رويشت.

توانای نهمم نهمايوو پینی بلیم بیرهوه سهردانم لهشم ساردووسر
بوبيوه قاچهكانم له جولە كهوتبوو، راستی ژيانی ههموو مروفايهتی
هر نهميه نایا جورنکی تر ژيان نيه، چهندي رهحمه زهمانه بهم
تهمنه كهمهوه لهخهم و پهژاره دا سوتاندی، بیرکردنهوه له تهرمی
چهند مندالی بی تاوان و بی سهرپرشت كهبههوی ههژاری و بیچارهیی
خنکابن نهم ديمهه ترسناكه تهواو میشکمی تیکدا و توانای خوڤاگریم
لهدهستدا.

كاتيک لهخمودادهبووم ههستم بههيج نهدهکرد بهلام لهخو
ههلهستام خهفتهیکی زۆرم دهخوارد نهتوانم زيندهگی دابهش بکهم
بهسی قوناغ. به خهبري خهو مهرگ. خهو نمونهیکی مهرگ و خهبريه
كه نیمه كهوتينهته نيوانيهوه، کاتيک لهوداین ههست بههيج ناكەين
تهناهت نهگهر كهسيك بهسهرماندا بهپرتهوه سهرنج نادهين، نهگهر نهو
خهوه پلهيهکی تر توندتر بوايه مهرگ دهبوو كهواته فهراموشي لهمهرگ
كهوتوته پيش خهوهوه، ئارهزوم بوو نهو خهم و پهژارهيهی تهواوی
لهشمی داگیر کردبوو لهبیری خوومی بهرمهوه بۆنهوهی ههست بههيج
نهکهم بهلام ديسانهوه نويمد زۆری لیدهکردمهوه بۆ ژيان نهوژيانەي پر
له نازار و نهشکهنجه بوو.

پاش نهو رۆژه حاتم زۆر خراپ بوو، ژورهکەي منيان له ههموو
نهخوشهكان جياکردوه پاش ههفتهيهک دکتۆرک بۆ فەحس کردنم هاته
ژورهکەم پاش فەحس کردنم، روی کرده پهريستارەکان و وتی نهو
دهرمانەي بتوانيت نهم کوڤه چارهسەر بکات تهواو بوه و نرخهکەشی

پەنجە تەنە، مەن دۇنيام سەرۋىكى نەخۇشخانەش ئەو بېرە پارەيە تەرخان
ناكات تەكاتان لىدەكەم ھەرچۇنىك بۈە ئەو بېرە پارەيە لەسەرۋىكى
نەخۇشخانە بىسەنن.

پەرستارەكان وتيان مەگر خۇت شەخلاقى سەرۋىك نەخۇشخانە
ناناسىت ئەو ھەرگىز ئەو بېرە پارەيە سەرف ناكات پاشان ھەمويان
لەژرەكە چۈنەدەرۈە.

لەپاش ئەو رۇژە بەدواۋە دىكتۇر نەھاتە سەردانم پەرستارىش زۇر
بەكەمى سەرى لىدەدام كاتىك پىرسىم لىي بۇچى دىكتۇر نايەت بۇ نىرە؟
وہلامى دامەۋە لەبەر ئەۋەى سەرۋىكى نەخۇشخانە ئەو بېرە پارەيەى
سەرف نەكرد.

لەو رۇژە بەدواۋە شەش مانگى تەۋاۋ لەۋژورە زەمىن گىربووم ھىچ
ئومىدى چاك بۈنەۋەم نەبوۋ وام ھەستەكرد دواين رۇژى ژيانم دەبەمە
سەر تەنھايى لەو ژورەدا لەھەموو شتىك زىاتر ئازارى دەدام رۇژىكيان
سەرنجىدا پەنجەرەيەكى بچوك لەژورەكەمدايە لەماۋەى ئەو شەش
مانگەدا ئەۋەندە پەرىشان بووم نەمزانى بوو بەو پەنجەرەيە.

بە زەحمەتتىكى زۇر لەسەر قەرەۋىلەكە ھەستامەۋە سەر پىتو خۇم
گەياندە پەنجەرەكە، سەيرى دەرەۋەم دەكرد لەناكاۋ لەخۇشخالىدا
ويستىم ھاۋار بىكەم لەبەر ئەۋەى لەۋيۋە دەرەۋەى زىندان بەجۋانى
دىاربوو، پاش ماۋەيەكى زۇر تۈانىم دەرەۋەى زىندان بىينم.

خەلىكى لەسەر خۇ بەسەر شەقامەكاندا دەھاتن و دەچون ھەندىك
جارىش بەبەر دەرگاي زىندانەكەدا تىدەپەرىن بى ئەۋەى ئاۋرىك بەدەنەۋە
لە دەرگاي زىندان و بزانن چ ئىنسان گەلىكى بىچارە لەناۋ
نەزىندانەدا ژيان بەسەر دەبەن.

لەر بىر شەقامەكەرە دوكانىكى گول فېزىسى لى بوو لىق و پۇيى
گولەكان لەمەمولا يەكەرە دەبىنران گولە جوانەكان لە لقەكانىەرە
دىاربوون و لەو شويىتە بچوكەدا زىندانىان كىرەبوون. لەبەر دەرگاي
دوكانەكەدا گوللى لالەى سورى جوان دەبىنران لەنىوانىاندا گولە
مىخەكى شىن و سىپى بەدەردەكەوتن لەلايەكى تىرى دوكانەكەرە
سەبەتەى پرلەگوللى جوانم دەبىنى.

ئۆتۆمبىلەكان بەناوەرەستى شەقامەكەدا لەجولەدا بوون، لە پىادە
رەوەكەدا چەند سىندوقىك ميوەى گەرە و بچوكى لى بوو خاوەنەكانىان
سەرگەرمى فېزىشتى ميوەكان بوون. دەنگى ئۆتۆمبىلەكان لەدەرەو
بەردەوام دەبىسترا.

ھەندى جار ئۆتۆمبىلەكان رادەوستان بۆنەوەى خەلكى بېرەننەو
نەوئەندە ئۆتۆمبىل زۆربوون ئەگەر پۇلىسى ھاتوچۇ نەبوايە لەوانە
لەخولەكىندا چەند كەسىك بوبنايە بە قورىانى لەم نۆوئەندەشدا تەنھا
پىادەپۆوەكان ناگايان لەخۆيان بوو ئەگىنا شوقىرى ئۆتۆمبىلەكان
بايەخيان بەكەس نەدەدا،

كانىك سەيرى ميوەفېزىشەكانم دەكرە لەناكاو دومندالم بىنى بەجل
و بەرگى كۆنە و چلكنەوە لەگۆشەيەكى شەقامەكەدا راوەستابوون وەك
ئاشنا دەكەوتە پىش چاوم، كانىك بەباشى سەرنجى روخسارىاندا
ناسىمنەوە براكانى محمود بوون، ھەردوكان گەداييان دەكرە برا
دەسالانەكەى دەكەوتە شوپن خەلكى و دەستى پان دەكرەو و
دەپارايەو تا پارەى پىندەن، ھەندىكان لەبەر خاترى خرا دەستيان
دەكرە بەگىرەفانىاندا و شتىكان دەدايە و ھەندىكىشىيان بەقسەى
ئاشىرىن لەخۆيانىان دوور دەخستەو.

به لام برابچوکه که ی له قهراغ شه قامه کدا سهرگر می گهران بوو
شکرانه بوو لیم بۆچی ده که ی.

له وکاته دا یه کیک له میوه لږو شه کان سه به ته که ی خوی کرد به سهریدا
بۆ نه وه ی بیبات بۆ شوینیکی تر، سهرنجمدا سیونکی لیکوته خوارمه وه.
منداله بچوکه که ههر که نه مه ی بینی خیرا خوی گه یانده سینودکه و
هه لی گرت خاوه نی سینوده که ش به مه ی زانی و سه به ته که ی له سهری
داگرت، له قهراغ شه قامه کدا داینا، به ره وه منداله که رایکرد. کاتیک لینی
نزیك بویه وه دهستی دریزکرد بۆ ودرگرتنه وه ی سینودکه. به لام منداله که
سینوده که ی پینه دایه وه. ههرچه نده خاوه ن سینوده که هه لیدا لینی
به سه نیتته وه نه ی توانی، بۆیه خاوه ن سینوده که به مشت به ربوه منداله که
نه وه نده به مشت و زله دایبه سه رو گویندا نه وه بینچاردینی خست
به زه ویدا، ژماره یه ک خه لک ده وریان لیدان کاتیک خه لکی ده یانوو
بۆ واده که ییت له وه منداله بۆ لینی ده ده ییت؟ به ده نگیکی به رز هه واری کرد:
دلتان بۆ نه م هه تیوه نه سویتیت نه مه دزه میوه کانی منی دزیوه. به لام
براگه وره که ی له گو شه یه کدا راوه ستابوو له ترساندا ده به رزی به گریان وه
ده یگوت به خوا نه و پیاوه درۆ ده کات نی مه نازانین دزی بکه یین پاشان
به ره و برابچوکه که ی رویشیت و به رزی کرده وه و له خو شه یه کدا پیکه وه
دانیشتن، نه وانه ی ده وره یان لیدابون پشتیوانی خاوه ن سینوده که یان
ده کرد، یه کیک له و خه لکانه هاواری ده کرد پتویسته پۆلیس ناگادار
بکه یینه وه نه م دو منداله به رو خساریاندا دیاره دزن له نیسته وه که هینشتا
مندالن دزی بکه ن سه به یینی گه وره ش بین، پیاویش ده کوژن.

پیره پیاویک له سه ره تای روداره که وه له ویدا بوو وتی نه م دو و منداله
دز نین نه مانه ماوه یه که لیته دا گه دایی ده که ن، نه م منداله بچوکه
بسه ره رشتان ۱۲۱

مەبەستى دزى كردن نىيە ئەو ھەر نازانىت دزى چىيە و ھەزى لەمىيۈە
كردەۋە و ئەمىش بەيىنەزەيىانە بەربۈتە سەرو گۈيلاكى.

لەۋكاتەدا پىرە پىۋارەكە پشتىۋانى لەمنداڭكە دەكرد يەككىكى تر لە
خەڭكەكە ھاۋارى كرد و ۋتى پشتىۋانى لەدن مەكە ھەر ئەم منداڭە
لەوانىيە سبەينى بەسەر دىۋارەكەى تۇدا سەرىكەۋىت و دزىت لىبكات.
لەكۇتايدا پۇلىسىڭ ھات و كۆمەڭكەى پەرتەۋازەكرد.

دوۋ منداڭكە بەنارەھەتتەۋە لەقەرەخ شەقامەكەۋە دانىشتىۋون
براگەۋرەكەى پارەكانى ناۋ مەشتى دەژمارد، زۆر بچوك بوون ئەم
خەڭكەيان نەدەناسى.

رۇژىك كەھاتونەتە دونىۋارە ھەموو كەسىڭيان ھەبوۋ. باۋك، دايك، لە
ھەموۋى گىرگىز بىرايەكى گەۋرە دەيتۋانى پەناگايەكى گەۋرە بىت بۇيان
بەلام ئىستا ئەۋدوانە ھىچ كەسىڭيان نى يە. نە دەستىكى نەۋازش
بەسەرياندا دىت نەدلىڭىش بۇيان دەسۋىت، تەنھا و سەرگەردان لەم
كۇلان بۇ ئەو كۇلان دىن و دەپۇن ھەمىشە دەستيان لەم و لەو پان
دەكەنەۋە بۇنەۋەى پارەيەكيان بەدەنىۋى پىتى بىژىن.

ئەۋان بى كەسەن، بى سەرىپەرشتىن، شەۋانە بەردى سەرشەقامەكە
سەرىنيانە بى شۋىن و رىن. كاتىك دەگرىن كەسىڭ نىيە فرمىسكەكانى
سەرگۇنايان پاك بىكاتەۋە بىتۋان بەر شەق و زىللە دەدرىن، لەراستىدا
چارەنوس چ جۆرە يارىك دەكات!

پاش بىنىنى ئەو دىمەنە ئىتر نەچۈمەۋە بەر پەنجەرەكە.
ھەر ھەمان رۇژ نىرگس ھاتەۋە دىدەنم نىزىكەى مانگىك دەبو
نەھاتبەۋە سەردانم بەلام لەبەر ئەۋەى ھال و ئەھۋالىم دەزانى ھىچم

پېنځموت. کاتيک نيرگس منى بهوشيوهيه بينى زور ناره حهت بوو کاتيک
ريستى بېوات چمن دانه شيرىنى بوھينام پاشان روۍ.

لهوړژه به دواوه نمره نده حاله خراب بوو پرستارىش نه يده ويرا
بيته ژوره کم له بهر نه وهى نه وهک نه خوشيه کهى منى پيى بگات.

له تهاو بوندا بووم يه کساله کم تهاو بوو، به لام بيتهوش و بيحال
له ژورى نه خوشخانه کهدا کهوت بووم بيرم هر له نازاد بوون نه ده کرده وه،
پرستار حهزى نه ده کرد بميښت حهزى ده کرد زوتر بمرم ورزگارى
بيت به ده ستمه وه، نهو بارودوخم له سهير کردنيدا به باشى هست
پنده کرد.

پاش مانگيک له ناکاو پرستاره که خوۍ کرد به ژوره کهدا و وتى:
بيژن هسته هر چيه کت له زينداندا هيه کوۍ بکروه و برۍ چونکه
زيندانيت تهاو بووه.

وتم ناخر خو من نه خوشم و ناتوانم له جيگاي خومدا هستم له م شار
و ولات و دنيايه دا هيچ که سينک نيه ناگاي ليم بيت.

پرستار به تورپه ييه وه و لامى دايه وه چ په يوه نديه کى به منه وه هيه
تو بيکه سیت، پيوسته ليړه نه مينيت هر چند ليړه بمينيت وه خراپتر
ده بيت چونکه خوت باش ده زانيت نه دهرمان هيه نه دکتور دهى چاکتر
وايه ليړه نه مينيت و بيرىک له خوت بکته يته وه.

پاشان پرستارىکى ژوره کهى تری بانگ کردو و چونه ژر با لم
تانزىکى دهرگاي زيندانه که بر دميان له ويدا وازيان ليھينام و روښتن.

پېنډوت. کاتیک نیرگس منی بهوشیوهیه بینی زور ناره حمت برو کاتیک
ویستی بروت چن دانه شیرینی بوهینام پاشان رویی.

له پوږه به دواوه نهمونده حاله خراپ بوو پرستاریش نهیدموزا
بیته ژوره کم لهبر نهوهی نهوهک نه خوشیه که ی منی پتی بگات.

له تهاو بوندا بووم یه کساله کم تهاو بوو، به لام بینهوش و بیتان
له ژوری نه خوشخانه که دا کهوتبووم بیرم هر له نازاد بوون نه دکردهوه.
پرستار حهزی نه ده کرد بمینیت حهزی ده کرد زوتر بمرم وززگاری
بیت به ده ستمه وه، نهو بارودوخه لمسه یرکردنیدا به پاشی هست
پنده کرد.

پاش مانگیک له نا کاو پرستاره که خوی کرد به ژوره که دا و وتی:
بیژن هسته هرچی بکت له زنداندا هیه کوی بکروه و برو چونکه
زندانیت تهاو بووه.

وتم ناخر خو من نه خوشم و ناتوانم له جیگای خودا هستم لم شار
و ولات و دنیا به دا هیچ که سینکم نیه ناگای لیم بیت.

پرستار به تورپیه وه وه لامی دایه وه چ په یوه نندیه کی به منم وه هیه
تو بیکه سیت، پیوسته لیره نه میتیت هرچمند لیره بمینیت موه خراپتر
دهیت چونکه خوت باش ده زانیت نه دهرمان هیه نه دکتور دهی چاکتر
وايه لیره نه میتیت و بیریک له خوت بکه یته وه.

پاشان پرستارنکی ژوره که ی تری بانگ کربوو چونه ژنر بانم
تانزیکي دهرگای زندانه که بردمیان له ویدا وازیان لیهینام و رویشتز.

بهندی سیّ یه

دوو پاسهوانی دهرگاکه، یهکیکیان لای راست و نهوی تریبان لای
چپ بوو دهرگای زیندانهکیان کردهوه، بهو نهخوشیهوه لهزیندان
هاتمه دهروهه پاشان دهرگاکیان داخست بۆدواين جار سهیرنکی نار
زیندانهکهه کردهوه بهو ههموو خراپیهی نار زیندانهکه هیشتا ههزم
نهدهکرد بپۆمه دهروهه چونکه شهوانه بهناسودهیی تییدا دهخهوتم بهلام
نیستا نهشوینم هیه و نهکسییش دهناسم.

پهناهاگایهکیش نهبوو تییدا رابکشیم گهرچی لهدووورو فزیکهوه
تهلاری بهرز و کۆشکی رازاوهی زۆر ههبوون بهلام شوین وری بۆمن
نهبوو، ههستم بهغهریبی دهکرد لهنیوان خهنگی و کۆمهنگادا خۆم
بهنامۆ دهزانی ههزم دهکرد بگهریمهوه بۆ نار زیندانهکه، لهویدا
لهرۆژگاری درێژدابنهچارای رادهکشام بهلام شهپۆ بهنارهزوی خۆم
ههزمهکهه بپۆمهوه بۆ نهوی، بهلام جیم ناکهنهوه کردمیان ههروه
شوینی من ناکهنهوه کۆمهنگاش لهمیژهوه دهریان کردووم نیستا
نهلهنیو کۆمهنگادا و نهلهناو زینداندا و نهلهم دونیایهه دا شوین و ریم
نهماوه لهگشت لاوه دهراکروم.

به دلی شکو، به نه خوشی و به چاری پر فرمیسمه. به لام
 به نومیسمه به قارمه کانی زیندا ندها ته خوارمه، شقامه کان
 دوکانه کان، کوشک و تهلاره به زده کان. له سرمددا ددخولانه مه سریان
 قورس کردبووم، چوانم رده شک و پیشکویه ندرد، بو چند ساتیک
 له ریندا راو دستام دوپاسه وان له دهره و دی زیندان که نیشکر بوون
 ناگیان لیم بوو به نیشاردت ناگاداریان کردمه مه دور بکرمه مه.
 ته نانت له پشت دهرگی زیندانیشتا دهریان کردم.

به نارامی که و ته ری، کوچه و کولان و شقامه کان و دکو دورگیه کی
 ون بوو و ابوون نه نامانچ دیار بوو نه شوین و ریم. به بی مه بست
 به نه مشاره زایی به کولانه کاند که و ته ری بی نه و دی بزانه بؤکوی دهرم
 به باشی نه مده زانی نه ورنگایه پییدا دهرم کولاییه که کی یه،
 هر به ره و پیش دهریشتم بی نامانچ و بی مه بست.

نه غمه بار بووم نه خوش حال، و دکو بونه و درنکی بی گیان و بی
 هست به ریندا دهریشتم. پی پی پته تی و روخساره زدرده لگه پراوده که و
 جل و بهرگه شهره کان به لای مندا له به ناز پروده ده کانه مه له شیتی ندرد
 تاما و دیه کی دورودریژ به ریدان تیدد گرت و هو شیتته هو شیتته ده کونه
 شوینم.

بچوک و گهره ده یان بینیم، خویان لیدور ده خستمه مه له ریزه وینکی
 تروه دهریشتم ته نانت نه یان ده دا به لامدا، رینواره کانیش که نه یاندا
 به لامدا له بهر خویانه مه ده یان ووت خویه روخساری چند ترسناکه
 له وانه شیت بیت بالی دورکه وینه مه.

ئەم دېمەنە پېشانى دەدا كەتا چ ئەندازەيەك روخسارم گۆپارە، لەم
سەرۋىشتە گەورە و مەۋلە زۆرەدا خۆم وون كەردىبوو نەمدەزانى كىنەم،
بۆچى ھاتومەتە دونياۋە چ دەكەم ئەبىت چ بىكەم.

لەسەر رىنگەكەمدا دوكانى گول فېرۇش و دوكانى قاۋەى زۆرم بېنى،
سەرانسەر شەقامەكان و كۆلەنەكانىش ھەر دوكان بوون لەپىشت
شوشەكانەۋە بۆكەلەى گەورە و بچوك چل و بەرگى جوان ئالتونى
گرانبەھا دەستەگولى جوان و پاكەتى شىرىنى و پىلاۋى جوان جوان
ئەبىنران بەلام مەن بېبەش لە سەيركردنى ھەموو ئەۋىشتانە تەنانەت
رىنگەم پىنەدەرا لەپىشت شوشەكانىشىۋە سەيرىان بىكەم، لەبەر ئەۋە
ئەگەر تۆزىك لەشۋىنىكىدارابوۋەستامايە خاۋەن دوكانەكان و خەلكى
دەريان دەكردم.

ئوخەلەكى بەيىھۆ و بەبى تاۋان منيان لەكۆمەلگا دەركرد، دوورىان
دەگرت لىم، وايران دەزانى گۆى زەۋى تايىبەتە بەخۇيان منيان لەگۆى
زەۋى دور دەخستەۋە لەكاتىكىدا منىش خەلكى ئەم سەر گۆى زەۋىيەم
و ەكو خەلكانى تەدلم ھەيە ھەستە ھەيە، بەلام جىياۋازى مەن لەگەل
ئەۋاندا روخسارە زەرد ھەلگەپارەكەم و چل و بەرگە شەركانەم بوو، تەنھا
چل و بەرگى شەپ و پىي پەتى و رەنگى زەردەم بوو جىياى دەكردمەۋە لەو
خەلگە و دوريان دەگرت لىم، لەكاتىكىدا مەن پىۋىستەم بە دىلسۆزى ئەۋان
بوو دلم ئارەزوۋ مەندى سۆز بوو.

تەنھا مۇلەتى ئەۋەم ھەبوو بەرىگەدا بەپەلە بېرۇم بەبەردەم ئەۋ
كەسانەى بەرەو رووم دىن تىپەرم بۆئەۋەى چاۋيان بەداماۋىەكەى مەن
نەكەۋىت، بەنىۋان ئەۋخەلگەدا ەكو سىيەرىكى لەرزۇك دەروىشتەم
بەرق و قىن و قىزەۋىيەۋە سەيرىان دەكردم، لەنىۋان ئەۋ ھەموو خەلگە

پېشكە وتودا كەسك نەبوو ساتيك سەيرى روخسارە ھەلېوزكاو كەم
بكات، ھەموو رايان دەرگد لېم تەنانەت ناوېشيان نەدەدايەو لېم.
نزىكەى دەموو ئىوارە بو لە چۆلەوانىەكدا پەنام بىرە بەر دىوارىك لق
و پۆپى دەرختەكان شوپ بويونەو بەسەر دىوارەكەدا بايەكى ھىواشى
دەھات و لق و پۆپى دەرختەكانى بەنارامى راندەوشاند.

چەند ساتيك تىپەرى لەناكاو دەستىكى بەھىز پالى پىو نام
گەرەمەو دواو لەپشت خۆمەو بونەو رىكى لەخۆم بەھىزتر و
بەتواناترم بينى پالى پىو نام كەمىك بەرگرم كرد بەلام شكستم خوار
ناچار بووم بکەومەو رى.

ئىتر لەسەر بەردى رەقى شەقامەكانىشدا شوين و رىم بۆنەمايەو
سەيرى ھەرشوئىنك دەگرد خاوەنى ھەبوو بەتەنها لەناو ئەو ھەموو
من خاوەنى ھىچ شوئىنك نەبووم وەك بلىى لەسەر ئەم زەويە پان و
بەرىنەش دا بۆمىيە بژىم لەكاتىكدا لەگەل ئەواندا ھىچ جياوازيەم
نەبوو، بەلكو لەوان زياتر پىويستم بەسۆز ھەبوو وەك بلىى سەرانسەر
گۆي زەويان كرى بى وا ھەر دەرم دەكەن.

نەمدەزانى چى بکەم ھەموو دەرگاكان بەپومدا داخرايوون بەبى ھۆ
لەھەموو شوئىنكدا دەرم دەكەن تەنانەت لەپشت دىوارەكانىشەو
دەريان دەگردم بەکوچەو كۆلانى زۆردا تىپەرىم لەو مروقانى گۆي
زەويان بەھى خۆيان دەزانى دووردەكەو تەمەو بۆئەوھى چاويان بە
رەنگە زەردەھەلگەپراو كەم نەكەوئت.

ئەمجارەيان بەباشى دەمزانى جياوازي لەنيوان من و ئەواندا ھەيە،
وەكو جىنايەتكارىكى ترسناك لەبن ئەم دەرخت و ئەو دەرختدا
دور دەكەوتنەو لېم لەمەيانى گەورەى شاردا وەكو پەلەيەكى رەش لەملا

بۇ ئۇلا دەھشەت و دەۋرىشتەم ھەموۋى رايان دەكرد لىم، منىش لەوان
دەكرد دەكرتەمە ھەمەر ئەمەى بەباشى دەمزانى نىوان من و كۆمەنگا
مارمىكى دەرد و نىزە.

مەيدانى شار لەنىوان ئەم ھەموو جوانىدا دەدرەشايەمە منيان بە
پەنمىكى رەشى سەر نىو چەوانى دەمزانى.

بەئارامى چومە ئاۋ مەگەرتىكى گەمەردە ئەمى مالى خوا بوو تەمنا
خوا خاۋەنى بوو: ھىچ كەسك نەيدەتۋانى دەرم بەكات لەمەر ئەمەى
بەگۈناھىكى گەمەرە دەرمىرە. ھەمىشە و ھەموكات دەركاى مالى خوا
بەروۋى ھەموكەس دا كراۋەيە، خوا بەندەكانى خۆى بەباشى
دەناسى.

بەبىترس لەكونجىكدا دانىشتەم ھاتۇچۆى ئەم مەۋقانىەى بەپەكەش
رويان كەردبەمە خواۋە خەستە ژىرچاۋدەيرەمە دەمويست بزانم ئەم
مەۋقانىەش ھەمان ئەم مەۋقانىەن كە چەندەساتىك لەمەبەر دەريان
دەكرەم. نىستاش ھەموو لەشيان لار كەردەتەمە و لەمالى خوادا
كەرنەش دەبەن، لەكاتىكدا لە گەشت كەتبە ئاسمانىەكاندا، مەۋقەكان
بانگەشت دەكرىن بۇ خۇشەويستى، خەمەت كەردن بەخەلىكى
بەندەيەتى كەرنە بۇ خوا.

ئەوانە رىك پىچەوانەى كەتبە ئاسمانىەكان رەفتارىيان دەكرەم،
بەكرەن سۆز و بەزەيان بە بەندە بى دەسەلاتەكاندا نەدەھاتەمە
كەچى كەرنەشت بۇ خوا دەبەن.

بەم شەۋەيە دانىشتەبوم لەناكاۋ پاسەوانى مەگەتەكە بەپەلە ھاتە
پىشەمە بى ئەمەى قەسەيەك بەكات دەستى گەرتەمە دەرى كەردم. لەمەر
ئەمەى وايدەمزانى نەخۇشەيەكەم دەكات بەكەسانى تە، لەۋىشدا دەكرام.

نېتر لەو كۆمەلگايەدا شوئىنىك نەمايەو بۆم، كاتىك بارودۇخەكەم
 بەوشىئوئەيە بېنى دەستەم كەردە راکەردن وەكو شىت بەكوچەم
 شەقامەكاندا رام دەكەرد بۆئەوئەي ھەرچى زووترە دورور بەكەمەو
 لەكۆمەلگا دەبوايە رام بەكەردايە چون لەكەى نىوچاوانى خەلكى بووم قا
 نەوەك كۆسپىك بىم لەبەرەمبەر خەوئە ئالتونىە دورور و درىژەكانى نەوان،
 مەن بارىكى قورسى كۆمەلگا بووم، بوونم وەك داخىكى نەنگى سەر
 نىوچاوانى كۆمەلگا بوو، بەمەيت يان نەمەويت ئەيىت دورور بەكەمەو
 لەبەر ئەوئەي بونى مەن ھۆكارى ئازار و ئەشكەنجەى كۆمەلگا بوو، زۆر
 زو لەكۆمەلگا دورور كەوتەو، دورور لەمەمەوان لەپەنا ديوارىكەدا
 بەدەنگىكى بەرز ھاوارم كەرد:

بەو شىئەيەى كە ويستان لەكۆمەلگا دورور كەوتەو، ئەو كۆشك و
 تەلارە رازاوانە ئەو دوكانە پەر لە خۆراكانە جىدەھىنم، ئەو كۆلانە تەنگ
 و بارىكانە كە بەتەشكى گۆپى رەنگا و رەنگ وەك ئەلماس
 دەدرەوشىتەو، مەيانى شار بەو پانى و بەرىنيەو كە تايبەتە بەئىوئەو
 مەن چاوى تەماعم تى نەبەريو جىي دەھىنم بەئاسودەيى ژيان بېنەسەر
 ئارامىە لەكەيس چوئەكەتان وەرگەرنەو. مەن ئەپۆم بۆئەوئەي نەوەك جوانى
 و رازاوەيى شارەكەتان ناشىرىن بەكەم، خواخافىز رۆيشتم. بەئى
 رۆيشتم، ئەو ئىو و كۆشك و تەلارەكانتەن ئىو و خەوئە خۆشەكانتەن
 وامەن رۆيشتم.

رۆيشتم بۆئەوئەي بەئاسودەيى ژيان بەسەر بەرن چون بەباشى
 ھەستى پىدەكەم بونى مەن لەكۆمەلگا كەتەندا ئارامىتەن لىتەك دەدات
 بەلام ھەزەكەم بزانم ئەو لەش و لارە لاوازەى مەن بەو ئەندازەيە ئىوئەي
 بىزار كەردووە كەنەتوانم بۆ چەندساتىكىش بىتە دڵنەوايم بەكەنەو.

لېږه دا كه سينك نه بوو گوى له قسه كانم بگړتت به تهنه له بهر خومره
قسم ده كرد بونهوى كه ميك داخى دنم هملېږم.

له تنيشتنه وه كه لاوه يه كى زور گه وړى تيدابوو به پله چومه
ناوړه وه كه لاوه كېش به حوشه يه كى نزم دهوره درابوو، حوشه كېش
پرېوو له ډرک و دال له ناو كه لاوه كه دا گوزنه و قاپ و دهورى شكاو
كزنه ي زورى تيدابوو، ډرکه كانيش هه مووى ده چه قين به قاچه
لاوازه كانم دا.

له كه لاوه كه دا ژورنكى بچوكى تيدابوو به پله چومه ژوره كه وه
واده رده كه ووت كولانه ي سگ بېت، چه ند گونويه كى شپو شيتال فېرى
دراوو، به پله چومه نار گوينه وه كانه وه، زورى نه خايان سه يرده كه م
دروسه گى گه وړه له بهرام بهرم دا راوه ستاون يه كينكيان رهش و نهوى
تريان زهره نه مده زانى چي بكه م، له ترساندا گشت گيانم ده لرزين، هيچ
ناميرنكى بهرگرى كردنم پينه بوو بهرگرى له خوم بكه م دهستم دريژ كرد
بونهوى بهرگرى له له شه كز و لاوازه كه م بكه م چاوى سه گه كان له
تاريكى شه ودا ددره وشانه وه نه مهش زياتر ده ترساندم.

سه گينكيان چه ند ههنگاو ك هاته پيشه وه و سه رنكى كرد
به ژوره كه دا و به پله هاوارنكى به رزم كرد، به لام سه گه كه به پيچه وانه وه
بوني كرد به قاچه وه، نه يويست بزاني شم كه سه نامويه كينه
ماله كهيانى دا گير كردووه به رده وام سه يري ژوره كهيان ده كرد پاش
ماوه يه ك چونه دهره وه له بهرام بهرمدا پال كه وتن.

به باشي ليمه وه ديار بوون، كه ميك ترسه كه م رهويه وه چون بوم رون
بويه وه هرگيز په لامارم ناده ن، نه وانيش له برسانا تواناي په لامار دانيان

نهبو، سهگي به ناز په روږده په لمار نهدات نك هم سهگه به د به ختانه
شهو و روژ به دواي پارويه كدا دهگه پښ بونډه وي له برسانا نمرن.

له شهوه درهنگان كدا كورنكي بچوك هاته كه لاوه كهره قاپيكي
گهره وي به د ستهوه بوو هاته پينښه وه و قاپه كهي خسته سر زه وي و
روښت به منشي نه زاني، كه ميك چيشتي تر شاوي له قاپه كدا هينا بوو
بو سهگه كان، نه وانيش به پيله ده ستيان كرد به خواردني و منيش
به نارامي دهستم دريژ كرد و كه ميك له چيشته تر شاهه كم هينا له ناكاو
يه كيك له سهگه كان سهيرنكي ژوره كهي كرد و منيش له جيگاي خومدا
وشك بووم.

هر چو نيك بوو كه ميك چيشتي تر شاوم خوارد و پاشان خهروم
ليكه وت.

سهيره! نه وكاته ي خهلكي به گشتي ليم دورده كه وتنه وه و به چاوي
سوكه وه سهيريان ده كردم دوو سهگي برسي په نام ددهن و له مردن
رزگارم ده كن دلسوز و وه فايي هم دوو نارژنه له راستيداجيگاي سه رنج
و قدر زانينه.

له و روژه به دواوه ژيانم له گهل نه و دوسه گه د ادېرده سهر و
له خواردني بوگه نني نه وانم ده خوارد كه م ته ندروستيم روي له باشي
بوو.

روژنيكيان ته ندروستيم له هه موو روژه كاني تر باشتې بوو هاته
دېره وه و راسته وخو بهره و گوږه پاني شار بهريكه وتم له گوږه پاني شار
ژماره يكي زور خهلكي هاتوچويان ده كرد له نيوان نه و هه موو خهلكه دا
من كينه يكي شار او هم له دندابوو له بهر نه وه ي ديمه نني نه و شهو هم له بهر
نه ده چوه وه به لام كينه كه شم به و نه ندازه يه نه بوو رقم بيت لنيان من

وتى: نا ھەرگىز كارى واناكەم، ئامان لەبەر ئەۋەى سەرمىنجامى
 گىرفان بېرىن و دزى كىردن ھەر زىندانە، ھەسەن ھەزەكەم بىزانم
 رەۋىشتى تۆ بۆچى واگۇپاۋە؟ ھەر خەرىكى گىرفان بېرىن و دزى كىردى
 خۇ كاتىك زىندان كرايت لەسەر دزى كىردن نەبۇو بەلكو لەسەر پارەكەى
 خۇت زىندانى كرايت نەى بۆ ئىستى دزى دەكەيت؟!

وتى: بىژەن پىش ئەۋەى بىكرىمە زىندانەۋە زۆر رەقەم لە دزى كىردن
 بوو بەلام كاتىك بەخۇپرايى كىردىمىانە زىندانەۋە لەگەلخۇمدا مەرجەم كىرد
 ھەر لەزىندان رىزگارم بىت نەبىت ھەر خەرىكى گىرفان بېرىن و دزى كىردن
 بىم ناخر خۇ بىژەن خۇت باش دەزانى زىندان رەۋىشتى مۇۋە چۆن خراب
 دەكات.

من ھەرگىز گىرفان بېرىنم نەدەزانى، عەباس چاك فىرى گىرفان بېرىنى
 كىردم، ئەۋىش بەخۇپرايى كەسى فىر نەدەكرد بەلام لەبەر ئەۋەى ھاپىرىم
 بوو پارەى لەمن نەدەسەند. خوا تەمەن دىژىرى بىكات نەگەر ئىستى ئەو
 ھونەرەى فىرنەكردمايە ئىستى لەبىرسانا دەمردم.

بىژەن گەر بزانى كە شەۋانە دەگەرپىمەۋە بۇمالەۋە چەند بەزەيم
 بەدايىكىدا دىتەۋە ھەرخەۋم لىئاكەۋىت دايكە دامارەكەم چاۋى ھىچ
 نابىنىت. كاتىك دەگەرپىمەۋە مالەۋە و گۈنى لەدەنگەم دەبىت ھارر دەكات
 ھەسەن گەپرايتەۋە؟

كاتىكىش دەچمە تەنىشتىمەۋە دەس دەكات بەگىرىان و ئەلىت چى
 بىكەم ھەسەن گىيان چاۋم ھىچ نابىنىت.

مىش دىلنەۋاى دەدەمەۋە و پىتى دەلىم دايكە گىيان ھەرچۈنك بىت
 پىنچ سەد تەمەكە پەيدا دەكەم و دەيدەم بەدكتۇرەكە ئەۋىش
 چارەكانت چاك دەكاتەۋە. بىژەن من لەبىرى ئەۋەدام چۆن ئەو بەۋە

پارەيە پەيدا بکەم ئىستا يارمەتيم بىلە باھەرچۈنەك يىت ئەمبەر پارەيە
پەيدا بکەم.

لەرەلامدا وتە بەلام حەسەن ئەمبىت وىژدانىش لەبەرچاۋ بگىرت.
كاتىك ئەم قەسەيە لەمەن بىست لەخۇيەۋە دەستى كىرە بەپىخەنەن و
وتى:

ھەي ھەي بىژەن نەمزانى خۇتۇش ئەم قەسانە دەزانىت نىمە چىمان
ھەي ■ وىژدانىشمان ھەبىت كەسەك ئەم قەسانە دەكات پارەۋ سامانى
ھەبىت لەخۇيەۋە لەپىگەي پەرەۋچا خەرجى ئەكات ئەمەن و تۇ.
ئەگەر شۇيىنى ئەم قەسانە بکەۋىن لەبرسانا ئەمەن.

وتە حەسەن بەدەست خۇم نىمە قىنەم لەدەنە كىرە.

ئەرىش لەقەسەكانەم سەرسام بوو وتى:

بەلام بىژەن تۇرۇزنى ئەگەر قىنەم لەدەنە بوایە بۇچى لەسەر
ئەتۈمەتە يەك سالى رەبەق زىندانى كرايت؟
يەكسەر وتە:

_ ئاخىر حەسەن زىندان بەتەۋاۋى منى گۆپىۋە و رەۋشەم گۆپاۋە
لەبەر ئەۋەشە قىنەم لەدەنە كىرە.

حەسەن لەرەلامدا وتى:

چ قەسەك دەكەيت ھەتتەۋەمەن دىن ئەبۇوم زىندان فىرى دىنەم كىرەم چ
بگات بەتۈ پىشتىرىش ھەر دىۋىت، تەقى دەناسىت! ئەۋەي لەگەل
خۇمان بوو ئەۋىت: مەن بەنەنقەست جىنۇم بە پۇلىسىك دا بۇنەۋەي
بىخەنەن زىندانەۋە بۇنەۋەي فىرى ھونەرى گىرفان بىرەن بىم ئىستا تۇش
ئەلنىت زىندان رەۋشتى گۆپىم و ئىترەنە ناكەم.

خېرا وەلامم دايەوه و: حەسەن بەيئە با راستيەكانت بۆ رۆن
بەكمەوه من لەبەر خۆم دزيم نەكرد بۆ رزگار كردنى كۆشيك هەتيوى
برسى دەستى بەدزى كردن كرد لەبەر ئەوهى باش شارەزاي دزى كردن
نەبووم خېرا دەستگير كرام.

بەسەرساميهوه وتى بيزەن ئىستاق لەبەر خاترى من دزى بەكە چون
دايكە بىچارەكەم خەريكە بەتەراوى كۆيەر دەبىت، ئەگەر نەتوانم
بۆ ماوه يەكەى كەم ئەوپرە پارەيه پەيدا بەكەم ئەوا بۆ هەميشە چارەكانى
دايكە نابىنيت، تۆ خۆت بخەرە جىنگاي من ئەگەر دايكت لە حالەتى
كۆيەبۇندا بىت ئەوكاتە ۛ بپيارىك دەدەيت؟

هەر كە وشەى دايكە بىست دلم كەوتە تەپە تەپ و بەپەلە وتم باشە
هاوكارىت دەكەم تەنەلەبەر خاترى تۆ.

چى بەكەم نەوپۆژە پەيمانم دا بە حەسەن هاوكارى بەكەم، بۆ جارنىكى
تر كەوتە مەسەر كردارى خراپ، ئەويش تەنەلەبەر خاترى دايكە
پىرەكەى بۆ ئەوهى لە دنيای تاريك رزگارى بەكەين.

لەوپۆژە بەدواوه زۆريەى كاتەكان من و حەسەن بەدزىهوه خەريك
بوين و شەوانيش دەگەر مەوه كەلاو كە و لەكولانەى سەگەكاندا
دەخوتم.

رۆژىكيان حەسەن بەخوشحاليەوه هات بۆلام و وتى:
بىزەن ئەمشەو لە مالىكدا دەست بەكار دەبين زۆر دەولە مەندە دلىابە
پارەى بۆرمان دەست نەكەويت، چاوى دايكىمى پى چارەسەر دەكەم.
لەو لەمدا وتم پتويستە ناگامان لەخۆمان بىت چون ئەگەر ئەمجارە
دەستگير بكريين سزاي قورسەمان دەدەن، ئەو لەو لەمدا پتەكنى وتى:

بیژن مهترسه. پاشان دهستمی گرت و کهوتینه ری پاش رویشتن
بهکولانهکاندا گهیشتیغه گوږه پانی گهره ی شار کهمیک چوینه پیشمه
له ناکاو حسنه بهرامبهر مائیکي گهره راوهستا، نهو مالهش
پهنجهرهکانی ههمووی له شهقامهکهوه دیار بوو.

وتی بیژن نیمه نهه شهو لهه مالهده دهست بهکار دهبن، ههر
لهنیستاره لهشوینیکدا خوت بشارهوه نهه ماله بخهره ژیر چاودیریهوه
من دهپومهوه شهو درهنگانیک دیمهوه بولات، پیکهوه دهچینه ژورهوه
پاشان حسنه بهپهله جیسی هیشتم و منیش لهبن درهختیکي
سهرشهقامهکهده دانیشتم.

نهوکزشکهی مهبهستمان بوو دهست بهکاریین تیدا لهچوار نهوم
پیکهاتبوو، له نهومی یهکهده دوو پهنجهره ی تیداوو پهنجهرهکانیش
دوو پهردهی په میی ناسکی پیوه بوو، نهومی سهرهوهش ههره بانیکي
گهره بوو بهچواره وریدا بهپهرژینیکي ناسنی جوان دهره درابوو
دوو پهنجهره ی گهرهوشی تیداوو بهلام پهنجهرهکان پهردهیان پیوه
نهبوو بهباشی ژورهکان دیاربوون به سهقفی ژورهکانهوه چل چرایهک
(ترپا) شوږ بوبوهوه له بهرامبهر پهنجهرهکهشدا تاقیکي بچوکی تیداوو
له ناو تاقهکهشدا دوو گولدانی پر له میخهکی سپی جوانی تیداوو،
له ناوه پراستی تاقهکهشدا چه ندپهیکهریکي تیداوو له نیوان
پهیکهرهکانیشدا پهیکهری ښووس به جوانی دیاربوو، له پشستی
پهنجهرهکهشوه کچیکي جلوهبرگ سوری جوان راوهستاوو سهیری
سهرشهقامهکهی دهکرد.

لەر كاتەدا لەناكاو كەوتمە بێر كەردنەوە حەسەن چۆن دەيەوێت بچیتە
ناو ئەومالەوە ھەرچەند بێرەم لێدەكەردەوە نەمدەزانی چۆن چۆنی بھۆینە
ژۆرەو،

شەو درەنگی كرد سەرئجمدا حەسەن لەشەقامەكەدا بەرەو رووم
دیت، مانگەشەو بوو تەنھا جاریك پەلە ھەور دايدەپۆشی مانگەشەو، كە
دونیای روۆشن دەكەردەو، كاتیك حەسەن نزیك بویەو لێم
بەسەر سامیەو پرسیم لیتی: چۆن ئەتوانی بچیتە ناو ئەومالەو
لەپەنجەرەكەو، ناتوانیت سەربكەوێت دیوارەكانیشی زۆر بەرزە
سەركەوتن بەدیوارەكانیدا مەحالە.

حەسەن بەپێكەنینەو وتی: زۆر خۆت ناڕەحەت مەكە زۆر بەناسانی
و بەبێ دەردی سەر بەقاپیەكەدا دەچینە ژۆرەو.

بەپەلە و تە حەسەن تۆ شیت بویت چۆن ئەتوانیت ئەو دەرگا ناسنیه
بەرگەورەییە بكەیتەو؟

حەسەن بەنەرمیەكەو و تی پێویست ناكات بیکەینەو دەرگا
خۆی كراوێه.

لەقسەكانی تێنەگەیشتم و تە حەسەن چۆن دەرگا كە خۆی كراوێه؟
ئەویش لەو لāmدا پێكەنی و وتی:

بێژەن درۆت لەگەڵ ناكەم و دەرگا كە خۆی كراوێه و بەبێ دەردی
سەر ئەچینە ژۆرەو، نۆكەری ئەو ماله برادەرە ھەموو رۆژك بەدەست
خاوەن ماله كەییەو سكا لا ی من دەكات و دەلیت خاوەن ماله كەم زۆر
ناڕەحەتەم دەكات، ھەر دوینی بوو ھات بۆلام و پیتی و تە ئەمەوێت خۆم
بكۆژم بۆنەوێ رزگارم ببیت، چونكە ئەمەو كاتیك سەركەوتەم
بەقادر مەكان دا پانی پێو نام و لەو بەرزاییەو خستیمە خوارەو

نهوڼده سهرم به توندی دای بهزه ویدا ئیستا له تاو ژانه سهر خهریکه
بهرم، نازانم چی بکهه.

. بیزه منیش پیڼ ووت له به تبه ختیبه رزگارت ده کهه به وهرجه ی
کوی بوقسه کانم شل بکهیت، نهویش وتی هرچی بلنیت به گویت نه کهه
منیش وتم نه بیت شهوی په کشه ممه ده رگا که کراوه بیت چون دیم بودزی
کردن و هرچی که ده ست کهوت به په کهوه دابه ششی ده کهین نهویش
به قسه کانم رازی بوو، ئیستا ش دانیام ده رگا که ی دانه خسته وه، زوکه
تانه راو درهنگی نه کردوه.

خیرا کهوتمه دوی حه سهن بهوشیوه یه ی حه سهن وتی ده رگا که
دانه خرابوو حه سهن به ناری ده رگا که ی کرده وه و هردو کهان چوینه
ژوره دیا کش و مات بوو ناوه پاستی حهوشه که حهوزیکی گهره ی
تیدابوو، له لای چه پی حهوزه کهوه په یکه ریکی جوان دانه را بوو
به سرشانی په یکه ره کهوه دور فریشته ی بچوکی پیوه بوو تاجیکی
گهره یان نه نایه سهر په یکه ره کهه، له ناو ناوه که شدا مراوی گهره و
بچوک خهریکی مملکردن بوون گهرچی هه موو گلپه کهان کوژابونه وه
به لام له بهر روناکی مانگه شه وه که دا ده مان توانی هه موو شتیک ببینن.

من و حه سهن به میواشی چوینه پیشه وه له ده وروپشتماندا درهخت
گه لیک زوری لی بوو به نیوانیاندا تیپه پرین و نریک بوینه وه له ماله که
به قهراغ دیواره کهانه وه گولی نیلو هری زوریان رواندبوو له بهر روناکی
مانگه شه وه که و شنه ی باکه سه مایان ده کرد.

له پیش ره ویدا بوین حه سهن دهستی دریز کردوو چلیک له وگوتنه
جوانانه ی کرده وه و دایبه ده ستمه وه منیش به ببیننی له بهر خومه وه وتم
نوچ گولیکی جوانه به لام نه فسوس نه مگولانه تنها یه که شو ته من

دەكەن، لەپراستیدا ژيانى ئەوگولانە زۆر كەمە خۆزگە حەسەن ئەوگولەى
لەينەدەكردەو لەبەر ئەوەى پاش ماوەىەكى كەم سەيس دەبەت ئەم
گولانە لەتارىكىدا شەنە دەكەن بەيانى تەيشكى خۆرەتاو لەناويان دەبات
تەنھالەتارىكىدا ژيان بەسەر دەبەن.

لەوكاتەدا حەسەن وتى قسەمەكە زوكە بادەست بەكار بێن درەنگە.
پاشان بەرەو پېش روشتين و نزىك بوینەو لەمالەكە، حەسەن
بەدەستى بەرەو لای چەپ ئاوازەى كرد و وتى: بېژەن تۆ ھەر لەم
رېزەرەدا رادەووستى من دەچم شوینەكانى تەرى دەگەپنم ھەرچەكەم
دەست كەوت پېتى دەدەم و پاشان رادەكەين كاتىك گەيشتینە راپەرەكە
من لەگۆشەىەكدا راوەستام و ئەویش بە پەسكە پەسك بەرەو پېشەو
روشت.

لەوكاتەدا لەناكاو گوتم لە دەنگىكى ناسك بوو دەيگوت تكات
لێدەكەم بفرموي مالى خۆتانە گەرەتان كردوين بفرموي مالى
خۆتانە.

لەم كاتەدا لەترساندا ئەواوى لەشەم دەلەزەين سەيرى ھەرلایەكەم
دەكرد كەسەم ئەدەبىنى وەكو شەت كەوتە راكردن و كاتىك گەيشتمە
حەوشەكە بۆئەوەى لەدەرگاكە دەربچم لەپشتەو حەسەن بىنى
كراسەكەى گرتەم و بەدەنگىكى بەرز پىكەنى.

بەتۆبەىیەو و تەم حەسەن تۆشەت بويت، ئىستەكەى كاتى شوخى و
گالەكردنە ئىستەكەم ھەمان گەرن وەرە بارابكەين.

بەپىكەنەنەو و تەم بېژەنى ترسنۆك بۆچى رابكەين ئەوئەنگە پىنى
ووتىن بفرموي مالى خۆتانە دەنگى توتى بوو بۆلەخۆمانەو رابكەين.

پاشان من و حەسەن چوینەوێ حەوشەکە و بەپەلە خۆمان کردووە
 بەمانەکەدا و حەسەن چووە راپەرەوێکە و من بەبەریاری نەو لەدەرەوێ
 راپەرەوێکە واتە لەحەوشەکەدا راوەستام پاش چارەکیک لەناکاو گوێم لە
 غەلبە غەلبیک بوو ویستم لەنیوان درەختەکاندا خۆم بشارمەوێ لەناکاو
 دەنگی فیشەکیک هات و بەدوایدا دەنگی حەسەنم بیست هاواری دەکرد
 بێژەن لایەم بکەوێ کوشتمیان.

گەنۆپی راپەرەوێکە داگیرسا ویستم رابکەم چارۆم بە حەسەن کەوت
 لەراپەرەوێکەدا کەوتوێ نوێمی خوێن بووێ نیت نەمتوانی ئێدیمەنە
 تەماشای بکەم بەپەلە خۆم گەیاندا شەقامەکە، شەقامەکە چۆل و هۆل
 بوو.

دیمەنە ترسناکەکە ی حەسەن تەواو شیتی کردم سەیری هەرلایەکم
 دەکرد هەر رەنگی سوری خوێنم لێو دیاربوو هەرچەند شەقامەکە کش
 و مات و بێ دەنگ بوو بەلام دەنگی هاوارەکانی حەسەن کەداوای
 یارمەتی لێدەکردم لەهەموو لایەکەوێ دەم بیست دەنگی هاوارەکانی
 لەدورترین شوێنەوێ دەبیسترا.

لەوێ دورکەوتەوێ بۆئەوێ کەمێک هینور بێمەوێ بەلام
 بۆهەرشوینێک بڕۆیشتمایە دەنگی هاوارەکانی حەسەن وەکو سینیەر
 بەشوینمەوێ بوو. چلە گۆلەکە ی حەسەن داووی بەدەستمەوێ هیشتا
 بەدەستمەوێ بوو. نیمە هەردوێکمان پێکەوێ بۆدزی رۆیشتین نەدەبواوە
 جیم بەهیشتایە بەلام هێچیشم پێنەدەکرا گەر بمویستایە یارمەتی بدەم
 منیش گرفتار نەبووم.

به حاله پرنشيانموره گهراموره كه لاره كه و چوموره ناو كولانه
 سهگه كانموره سهگه كانيش له كولانه كه دابوون چومه پاليانموره و راکشام
 لهگل سهگه كاندا ناشنا بووم بهي ترس ده چومه نزيكانموره:
 راکشام ديسانموره كه وتموره بيري حه سن و دايكه پير و بي
 سهرپرشتياره كه، كه له لينواري كويز بوندايه تابهياني خوم لي
 نه كهوت،

له كو تايدا بهياني روژ بويه سهرگرم بووم به فروشتني جگهره وه،
 له دوكانه كان جگهرم و مرده گرت له سهر شه قامه كان دانه نيستم و
 ده فروشت روژانه سي تمه نه دست ده كهوت.

روژان به سه ختي تيده پيري شهويكيان كاتي رويشتنموره
 بۆكه لاره كه سهرنج دا سهگه كان له ناو كولانه كه دا نين زور سهرسام
 بووم چون مه حال بوو شهو له ناو كولانه كه دا نه بن. دلم داخوړپا
 وامدزاني شتيك رويداوه، به په له له كه لاره كه دا ده ستم به گهران كرد
 پاش شهوي توژيك نه ملاو نه ملام كلال له ناكاو چاوم به سه گيكيان كهوت
 له پشت كه لاره كه دا كهوتوه به په له چومه ژور سهری دهمی كراوه بوو
 نه ده جولايموره.

چند جاريك بانگم كرد همره نه جولايموره كاتيک له بر روناكي
 مانگشم سهرنج دا زانيم بيگيانه.

كوشتبويان، دنيا بووم كوشتويانه، به بينيني نه ديمه نه سهرسام
 بووم له كه لاره كه هاتمه دموه و له شه قامه كان ته نها و سهرگردان
 ده سهراموره، شهو شهوش له په نا ديوارنكدا روژم كرده وه.

بهياني ديسانموره بي نامانج و بي مه به ست كه وتموره ري نزيكي
 دهمر نيومرو سهرنج دهمر له كو شهيه كي شه قامه كه ژمارميك خلك

كۆيۈنەتمە ۋە قەسە دەكەن، خۇم گەياندە نەزىكىيان، پىيارىكى
تەندەزەيەك گەنج لەنتىۋان كۆمەلەكەدا راۋەستابوۋ بەدەنگى بەرز
دەيوت:

سەگەكەيان كۈشتۈم لەكاتىكدا سەگەكەم سەگىكى وئەكى نەبوۋ
شكات دەكەم بۇچى ئەۋ سەگە بەنرخەي منيان كۈشتۈۋ؟

بەپەلە دوركەۋتەۋە لىۋ يان چۈن ئەم قسانە دەۋاي دەردى دلىان
نەدەكردم، چەندەنگاۋىك دوركەۋتەۋە لەناكاۋ لەسەر شەقامەكە چاۋم
بەبوخچەيەك كەۋت كەمىك سەيرى دەۋرو پىشتەم كەس ديارنەبوۋ
زانىم كەسم بەشۈيۈنەۋە نىيە بەپەلە ئەلەم گەرت ۋە دوركەۋتەۋە
لەۋشۈنە.

لەكۈلەنلىكى چۆلدا بوخچەكەم كەردەۋە چاكەت ۋە پانتۇلىكى تازەي
تەندەيە لەنۋتۈكردن ھىناۋىيەۋە. زۆر خۇشحال بوۋم جۈبەرگەمەنى
خۇم داكەند ۋە بەپەلە چاكەت ۋە پانتۇلەكەم لەبەر كەرد كەمىك سەۋر
روخسارمى گۆپى پاشان دەستەم كەرد بە رۆيشتەن چاكەت ۋە پانتۇلەكە
بەبەرم كەمىك گەۋرە بوۋ بەلام زۆر تازە ۋە جوان بوۋ.

لەۋكاتەدا لەدورمەۋە چاۋم بەپىۋاۋىك كەۋت بەدۋاي ھەمالدا دەگەپرا
بەپەلە بەرەۋ روى رۆيشتەم ۋە تەم خالۋ دەلىنى بۇھەمال دەگەپرى؟
دەلامى دايەۋە: بەلىۋ دەمەۋىت ئەم چەند پاكەتە مەۋە ۋە ئەۋ سەندۇقە
بچۈكەم بۇبەرتەۋە بۇمالەۋە مەلەكەشمان زۆردورنىيە لىۋرەۋە.

خىرا تەم مەن نامادەم بۆت بەرەۋەپاشان پاكەتە مەۋەكە ۋە سەندۇقە
بچۈكەم ھەلگەرت ۋە بىردەۋە بۇمالەۋە كاتىك مەۋەكانەم بىردە ژورەۋە
چاۋم بەبەرتەۋىك كەۋت ۋە تەم كۆپم ناۋت چىيە؟

دەلام دايەۋە ناۋم بىۋرەنە.

پاشان وتى يىژن مەندو ديارىست وەرە ژورەو باكەمىك
 بىجەسىنتەو پاشان بىردىمە ژورەو و لەسەر كورسىكە دانىشتىم و خۇي
 چو دەروە پاش چەند خولەكىك پىرەژن بەپوخوشىك ھاتەو ژورەو
 و يەك قاپ ميوەى ھەلۆزەى ھىنا بۆم منىش دەست بەجى دەستم كىرەپە
 ھەلۆزە خوارەن، قەرشىكى زۆرگەورە لەژورەكەدا راخاڭسەو
 لەدەورەپشتەدا گەلەك پەيكەرى گران بەھاي تىدابو، پاش ماوہەن
 پىرەژنەكە بەپروپەكەى خۆشەو پرسىارى كىرەو وتى كۆرەكە گيان
 رۇژانە بەچىو خەرىكىت؟

وہ لām دايەو جگەرە دەفروشم.

وتى رازىت لەكارەكەت ؟

وہ لām دايەو نەخىر.

زەردەخەنەيەكى كىرە و وتى دەتەوئەت لەمالى ئىمەدا كار بەكەيت و
 مانگى شەست تەنەنىشت پىدەدەم بەخۆشچالەو و تە بەلى نامادەم.

دىسانەو پرسى دايك و بارەكت ھەيە يان نە؟

كەمەك بىدەنگ بووم پاشان باوكە توپەو قەسە ناخۆشەكەى وەبىر
 ھىناھەو.

وہ لām دايەو نەخىر ھىچ كەسىم نىە نەدايك نە باوك نەسەرپەرشت
 ھىچ كەسەم نىە و ھەر خۆم.

لەوكتەدا پىرەژن بە روە خۆشەكەيەو بانگى كىرە ئەسغەر وەرە
 بۆنئىرە ئىشەم پىتە، ئەم كۆرە نامادەيە لەمالى ئىمە كار بەكات ھىچ
 كەسىشى نىە تۆپىت چۆنە؟

ئەسغەر ناغاش لەژورەكەى تەنەنىشتەمانەو وەلامى دايەو دايەگيان
 كە خۇي نامادەيە منىش رازىم.

لەپۆڤۆڤ بەدواوە لەمائی ئەسفەر ئاغادا دەستەم کرد بەکارکردن
زۆریان خوش دەویستەم من وقاتی خوشەویستیم نەدەزانی.

ئەسفەر و دایکی دوو مرقۆی بەمەرەمەند بوون لە تەواوی تەمەنە دا
مرقۆی وام نەبیینی بوو، دوو مرقۆی دل فراوان بوون. شەو و رۆژم لەپان
نەواندا یەخۆشخالییەوه دەگوزەراندا بێ ئەوهی بچوکتەین ناپەرەستی
بچیزم، رۆژنکیان ئەسفەر ئاغا لیتی پرسیم:

بیزەن خوینەواریت هەیە؟

وتە بەلێ تا پۆلی سییەمی ناوەندی.

و ئەلامی دامەوه پێویستە شەوانە بڕۆیت بۆ قوتابخانەی شەوانە و
درێژە بەخویندن بدەیت.

لەپۆڤۆڤ بەدواوە هەموو شەویەک دەپۆیشتم بۆ قوتابخانەی شەوانە.
دایکی ئەسفەر ئاغا بەراستی خوشی دەویستەم لەبەر ئەوهی ئەیزانی
دایکەم نێه هەمیشە پێی دەگوتە بەدایکە بانگم بکە چون بەقەدەر
ئەسفەری کوێم خوشم دەوێت.

لەدوای مانگیک رۆژنکیان دەموو ئیوارە ئەسفەر و دایکی رۆیشتن بۆ
سینەما جگە لەمن هیچ کەس لەمالەکەدا نەمایەوه کاتیەک ویستەم بڕۆم
ژۆری نەوێمی سەرەوه گەسک بەدەم سەرینجەم دا قاپی پارە و ئالتونەکان
کراوەیە هەموو ئالتونەکانی دایکی ئەسفەریش لەسەر میزەکەیه زۆر
سەرسام بووم لەبەر و هۆشی ئەسفەر و دایکی.

ئاخر هەرچۆنێک بوو من نۆکەریک نەدەبوو ئەوان بەو ئەندازەیه لەمن
دەنیابونایە، بەپەله ئالتونەکانم لەسەر میزەکە هەلگرت و خستە ناو
کانتۆرەکەوه، زۆر خوشخال بووم ئەوهی کە بەو ئەندازەیه لەمن دەنیان
نەم بابەتەش زیاتر دڵنەستوری کردم. لەبەر ئەوهی بەتەنها من لەو

مانه دابووم دهرگاكانم داخست و له ژوره كهدا دانيشتم چونكه ديواري
مانهكه زور نرم بوو ترسام نهوك كه سيك بهمه به سستی دزی كردن خوی
بكات به ژوردا و مانهكه كاوول بكات. دننیا بونه كهی شوان له من زیاتر
ناچاری كردم به دلسوزیوه پاريزگاری له سهروت و سامانیان بكم.

پاش دوسهعات سهرنجمدا له دهرگا ددریت خیرا دهرگا كم كړده وه
دایكی نه سفهر به ته نه هاته وه بوماله وه كاتيك چاری به گوله كان كهرت
بینی ناوم نه داوون وتی:

بیژن بؤچی ناوی گوله كانت نه داوه نه دوسهعاته نیته له مان
نه بوون تو هیچ کاریكت نه كړدوه.

وه لآم دایه وه به لی نه دوسهعاته ی نیوه له مانله وه نه بوون من هیچ
کاریكم نه كړدوه له بهر نه وه ی كاتيك چومه نهومی سهره وه بؤگسك دان
نالتونه كانی توم بینی به سهر میزه كه وه و دهرگای كانتوره كesh
دانه خرابو له بهر نه وه ی ته نه منیش لیږه بووم ترسام نهوك دز بیت
ژوره وه و پی نه زانم هه تا گهرانه وه ی نیوه له ویدا مامه وه وه پاسه وان.
نیستاش زور درنگ نیه گلؤپی حه وشه كه داده گیر سینم و گوله كان ناو
ده دم به لآم نیوه ش ههركاتيك خونه دهره وه دهرگای نالتون و پاره كان
دا بخن.

لهوكاته دا زه رده خه نه یه کی كرد و وتی لیگه پرې نه شو ناویان مه ده
وهره بابړوینه ژوره وه، پاشان ده ستمی گرت و چوینه ژوره وه
سهرنجمدا نه سفهر له ژوره وه یه خه ریکي خوگؤړینه زور سمرسام بووم.
خو نهو له گهل دایکیدا رویشتبوو بؤ سینمه له گهرانه وه یاندا كاتيك
كه درگا كم كړده وه جگه له دایكی نه سفهر كه سی ترم نه بینی نه ی چؤن
نه سفهر هاته وه ته ژوره وه و من پیم نه زانیوه، به سهر سامیه وه وتم:

دایه گهره مهگەر تۆ لهگهڵ كاك ئهسغهردا نهپۆیشتوی بۆ سینهما؟
بێ نهوهی وهلام بداتهوه رۆیشته دهرهوه پاشان له ئهسغهر ئاغام
پرسی مهگەر تۆ لهگهڵ دایكتدا بۆ سینهما نهپۆیشتبووی؟ كهی
گهرايتهوه بۆمالهوه وامن ئاگام لی نهبوو؟

ئهسغهر ئاغام بهپێكهینهوه وتی بیژهن من نهپۆیشتم بۆ سینهما
لهمالهوه مامهوه دایكم بهتهنها رۆیشت بۆ سینهما مانهوهكهشم لهمالهوه
لهبهر هۆیهك بوو ئهوهیشت تاقی كردنهوهی تۆ ئاخهر ههر نۆكهركیمان
دهگرت پاش ماوهیهك دز دهردهچوو. پاش ماوهیهك وتی دوتینی شهو
بهدايكم وت با بیژهنیش تاقی بكهینهوه تا بزانین ئهوهیشت وهكو
نۆكهركانی تر دزه یان نه.

دایكم وهلامی دایهوه و وتی بیژهن خۆینهواره و وانا زانم كاری
وابكات تازه بیژهن كۆری خۆمانه مهحاله خیانهتمان لی بكات. بهلام من
مهردهمگوت پێویسته تاقی بكهینهوه جگه لهوهش هیچ چارهیهكم
نهبوو نهپۆش ههرهك ئهوه نهخشهیهی دامان نابوو دایكم رۆیشت بۆ
سینهما و منیش لهنهومی خوارهوه خۆم شاردهوه تۆش بهم
ههلوستهت سهلماندت كۆریكی پاكیست ئیتر لهپۆبه دواوه ئهم ماله
مانی خۆته.

لهوكاتهدا دایه گهره بهقاپێك گێلاسهوه خۆی كرد بهژوردا و
بهپێكهینهوه وتی بیژهن تۆ كۆری خۆمیت هیواداریشم لهوكردهوه مان
نارهت نهییت و پاشان هاته پێشهوه و بیست تهعیهیهکی پێدام و وتی
وهه پێشهوه گێلاسهكەت بخۆ.

لهو رۆژه بهدواوه سات لهدوای سات خوشهویستر دهبووم لایان ئهوه
كاتانهشی لهخۆیندنهكهم دهگهرا مهوه تا درهنگانیك ئهسغهر ئاغادهرسی

مانه دابووم دهرگاكانم داخست و له ژوره كهدا دانيشتم چونكه ديوارى
مانهكه زور نرم بوو ترسام نه وهك كسيك به مهبهستى دزى كردن خوى
بكات به ژوردا و مانهكه كارول بكات. دلنيا بونه كسى شهوان له من زياتر
ناچارى كردم به دلسوزيه وه پاريزگارى له سهرهوت و سامانيان بكم.
پاش دوسه عات سهرنجمدا له دهرگا دهرت خيرا دهرگا كه م كرده وه
دايكى نه سفهر به تهنه ها ته وه بومان وه كاتيك چاوى به گوله كان كه رت
بينى نارم نه داون وتى:

بيژنه بوجى ناوى گوله كانت نه داوه هم دوسه عات ته ئيمه له مال
نه بووين تو هيچ كاركت نه كرده وه.

وه لام دايه وه بهلى هم دوسه عات ته ئيوه له مان وه نه بوون من هيچ
كارنكم نه كرده وه له بهر نه وهى كاتيك چومه نه ومى سهره وه بؤگسك دان
نالتونه كانى توم بينى به سهر ميژه كه وه و دهرگاى كانتوره كوش
دانه خرابو له بهر نه وهى ته نه منيش ليره بووم ترسام نه وهك دز بيته
ژوره وه و پنى نه زانم هه تا گهرانه وهى ئيوه له ويدا مامه وه وهك پاسه وان.
نيستاش زور درنگ نيه گلويى هموشه كه داده گيرسيتم و گوله كان نار
دهم به لام ئيوه ش هركاتيك خونه دهره وه دهرگاى نالتون و پاره كان
داخه ن.

له و كاته دا زهرده خه نيه كى كرد و وتى لينگه رى هم شهو نارويان مه ده
وهه بابروينه ژوره وه، پاشان ده ستمى گرت و چوينه ژوره وه
سهرنجمدا نه سفهر له ژوره وه يه خه ريكى خوگورينه زور سهرسام بووم.
خو نه له گهل داكييدا روشتبوو بو سينه ما له گهرانه وه ياندا كاتيك
كه دهرگا كه م كرده وه جكه له دايكى نه سفهر كه سى ترم نه بينى نهى چو
نه سفهر ها ته وه ژوره وه و من پيم نه زانيوه، به سهر ساميه وه وتم:

دایه گهوره مهگەر تۆ لهگهڵ کاک ئهسغهردا نهپۆیشتوی بۆ سینهما؟
بێ ئهوهی وهلام بدهاتهوه رۆیشته دهرهوه پاشان له ئهسغهر ئاغام
پرسی مهگەر تۆ لهگهڵ دایکتدا بۆ سینهما نهپۆیشتبوی؟ کهی
گهراپهتهوه بۆ مالهوه وامن ئاگام لی نهبوو؟

ئهسغهر ئاغا بهپێکهینهوه وتی بیژهن من نهپۆیشتم بۆ سینهما
له مالهوه مامهوه دایکم بهتهنها رۆیشت بۆ سینهما مانهوه کهشم له مالهوه
له بهر هۆیهک بوو ئهویش تاقی کردنهوهی تۆ ئاخهر ههر نۆکه زیکمان
دهگرت پاش ماوهیهک دژ دهردهچوو. پاش ماوهیهک وتی دوینی شهو
به دایکم وت با بیژهنیش تاقی بکهینهوه تابزانین ئهویش وهکو
نۆکه رهکانی تر دزه یان نه.

دایکم وهلامی دایهوه و وتی بیژهن خوینهواره و وانازانم کاری
وابکات تازه بیژهن کوپی خۆمانه مهحاله خیانهتمان لی بکات. بهلام من
ههردهمگوت پێویسته تاقی بکهینهوه جگه لهوهش هیچ چارهیهکم
نهبوو ئهپۆش ههروهک ئهو نهخشهیهی دامان نابوو دایکم رۆیشت بۆ
سینهما و منیش له نهۆمی خوارهوه خۆم شاردهوه تۆش بهم
ههلوێستهت سهلماندت کوپێکی پاکیت ئیتر له مپۆبه دواوه ئهم ماله
مانی خۆته.

لهوکاتهدا دایه گهوره به قاپێک گێلاسهوه خۆی کرد به ژوردا و
بهپێکهینهوه وتی بیژهن تۆ کوپی خۆمیت هیواداریشم لهوکردهوه مان
ناپهحت نه بیت و پاشان هاته پێشهوه و بیست تمهنیهکی پێدام و وتی
وههه پێشهوه گێلاسهکەت بخۆ.

لهو رۆژه به دواوه سات له دواي سات خوشهویستر دهبووم لایان ئهو
ساتانهشی له خۆیندنه کهم دهگهرا موه تا درهنگانی که ئهسغهر ئاغادهرسی

پېنده گوتم به تايېبه تي نه وده رسانه ي زور قورس بوون، گهر شه وټكيش
نمړي شتمايه بوخويندن دايه گه وره زور ليم توپه ده بوو، سال له دواي
سال به نمره ي بهرزه وه دهرده چوم، به پوژدا له گه لدايه گه وره پټكه وه
كاروباري ماله وه مان ده كړدو له پاش نيوه پروانېش خه ريكې ئاوداني
باخچه كه ده بووم.

به راستي نه وان مروقي راسته قينه بوون، هه رگيز وايرم نه ده كرده وه
په ناهاگياهم ده ست كه وټ، به لام نه وان به هه لويستې دلسوزانه يان
پنيان سه لماندم هه موو مروقه كان دل رهق و بيه زه يي نين. مروقي
دلسوز و بهرهمه نديش هه يه، كاتيك دايه گه وره ده ستې ده هينا
به سمرمدا سمرسام ده بووم چون باوهرم نه ده كړد له م دونيايه دا كه سيك
هه بټ ده ستې سوز و بهرهمي به نټيت به سمرمدا.

زوري كاته كان دايه گه وره له گه ل خويدا ده يردم بو سهران و
پياسه كردن شه وانesh له پال قهره ويته كه ي نه ودا ده خه وت، گهر
نه خوشي ش بكه وتمايه ده يردم بونه خوشخانه.

له سهر مي زې ناخواردندا نانه كه ي من له پيشدا دانه را،
هه موو ساليك قاتيك چاكه ت و پانتول و جوتيك پيلاوي گران به ماي
بو ده كړم، مانگي شه ست تعن پاره شم و مرده گرت، هه ندي جاريش كه
له شت كړن ده گه پامه وه باقي پاره كه ي ده دايه وه به خوم و پاره ي
خويندنه كه شي بو ده دام، به راستي مروقي راسته قينه بوون، له وندا
درېزه م به خويندن دا هه ندي جاريش دايه گه وره ده يردم بو سينه ما له
هه موو شونيكدا به كوپي خوي ده يناساندم نه مه ش بو من چون دايكم
نه بوو جيگاي خوشحالي بوو.

ماله که بیان له شه قامینکی درنژد ابو له ته نیشتی ماله که یانسه
 درکانیکی شیرینی لی بوو، جگه له من و دایه گوره و نه سفیر ناغا
 که سی تر له و مالده نه ده ژبا، نه سفیر ناغا ده ستگیرانیکې هه بوو ناوی
 (لاله) بوو هه فته ی جاریک ده هات بو مالمان نه ویش خوښی ده ویستم.
 هه رکات ده هات بو مالمان پینچ تمه نی ده داسی، دایه گوره ش
 پاره کانمی ده خسته بانقه وه.

ماوه ی چوار سال له و مالده ژبانم به سهر برد وه کو مندالی نه و مالهم
 لپها تبوو به لام نه خوشحالیم زوری نه خایاند.
 روژیکیان دایه گوره م پیتی وتم ماله که مان فېوشتوه به بازرگانیکې
 گوره و من و نه سفیر و لاله ده پوین بو نه وروپا.

نه م هواله نه و نه ده ناخوښ بوو به لاه وه نه خوښی خستم، به لام
 دایه گوره و نه سفیر ناغاش دلنه واییان ده داسه وه و ده یان ووت نیمه
 درای چند سالیکې تر ده گه پیننه وه و ده ته پیننه وه بولای خو مان.
 نه مسال ده بوا پروانامه ی دبلوم و هریگرتایا، نه سفیر ناغا هه میشه
 ناموژگاری ده کردم به رده وام به له خویندن. پاش دومانگ رویشتن بو
 نه وروپا و منیان برده لای قازی یه کی ناسراوی خو یان.

ناتوانم بلیم نه و روداوه چند ناره حه تی کردم، نزیکه ی حه وت هه زار
 تمه ن پاره ی نه و چوار ساله له بانقدا کوکرا بوه وه بوم.

پاش رویشتنی نه وان له مالی قازیه که دا سهر گهرمی کارکردن بووم
 مالکه ی قازیش له هه موو کوښکه رازاوه کان به رزتر و خوښتر بوو.
 قازیش به ناخیری زوړ به ی کاته کان له ماله وه بو کوپی قوماری
 نه پرازانده وه: هه ندی شه ویش له کافتريا و نو تيله گران به هاکاندا ژبانې
 به سهر به برد و ده مو به بیان له گهل خیزانه که یدا به سهر خوښی

دەگەر پەنەو بەزە مەلەو تا ئەو کاتەش من و چیشەشت لێنەریکی تر کارمان
 دەکرد، بەلام ئانمان نەدەخوارد کاتیک بەخانم دەگوت برسیمانه خیرا
 وەلامی دەدایمەو ئەوەندەو نەماوە روژ بپیتهو جاری بخەن بەیانی
 لەگەڵ ئیمەدا نانی بەیانی بخۆن، منیش تابهیانی لەبرساندا خەم
 لێنەدەگەوت بەیانیش زوو بەمەبەستی شت کەین لەخەو هەلەدەسام
 هەردوکانیک دەرویشتم شتیان پی نەدەفروشتم ناچار دەبووم بۆ
 کیلویەك گۆشت ماوەیەکی زۆر لەدوکانیکدا چاوەپوان بومایە،
 بپارامەیهو یان برۆشیتمايه بۆلای پاسەوانی سەر چوار رینگاکە
 بۆنەوێ تکام بۆ بکات بەلکو شتم پی بفروشی، هەر شتیکیشم
 ببردایەتەو پینچ جار دەیگەراندەو پینم، تەواوی دوکاندارەکان لێم
 وەپس بوون هیچ کەس شتی پی نەدەفروشتم.

لەبەر ئەوەی هەرشتیك دەمکەری بەدەستوری خانم ئەک یەكجار بەلک
 و چەندین جار بەهانی دەگێرا و پیمی دەناردەو، ئەمەش خۆی
 لەخۆیدا ئازاردانی خەلکی یە نەشم دەزانی بۆچی وادەکات لەم
 ئازاردانەو خەلکی چ چیژیکەو ەردەگرن.

بەناچاری لەویدا کارم دەکرد.

روژیکیان دەمەو نیوەرۆ لەدەرگایان داو منیش رویشتم دەرگاکی
 کردەو، چەند کەسیکی بالابەر و چوارشانەم بینی ئاشکرا بوو لام
 لەدیهاتەو هاتبوون، یەکیکیان هاتە پیشەو و پنی وتم:

کارمان بە جەنابی قازی یە.

لەم کاتەدا جەنابی قازی هاتە بەردەرگا و بەبینینی ئەو چەند کەسە
 بەتۆرەییەو هەواری کرد:

ههتيوه كه ره بۆچى ده رگات بۆ ئه وچه ند كه سه بئويژدانه
كردوه ته وه؟

كاتيك نه مه م بينى خيرا ده رگا كه م ليدا خستن.

جه نابى قازيش له پششت ده رگا كه دا را وه ستابوو دهنگى به رزتر
كردوه بۆئوهى گوييان لى بيت قيراندی:

بيژهن بۆچى ده رگا له و پيار كوژانه ده كه يته وه نه وان خوین مژن
نابيت ده رگايان لى بكه يته وه، نه و پيار خراپانه ده ره به گن و پياوانى ژير
دهسته ي خويان ده كوژن و منداله هه تيو كه وتوه كانيان بۆ هه ميشه بى
سه ره پرشت ده كه ن، پاش ته واو بوونى قسه كانى چوه ژوره وه.

دوباره زهنگى ده رگا كه ليدرايه وه و ده رگا كه م كردوه يه كيك
له و پياوه ده ره به گانه برديميه كه ناروه و چپاندی به گويمدا به جه نابى
قازى بلى به دهسته به تال نه هاتوين، بۆبه وشيوه ره فتارمان له گه ل
دهكات بوار بدات بابيينه ژوره وه.

منيش خيرا چومه ژورى قازى و نه وانى پيم ووترا به جه نابى قازيم
راگه ياند.

كاتيك جه نابى قازى بۆى رون بويه وه به دهسته به تال نه هاتون
زه ده خه نه يه كى كرد و وتی:

بيژهن برۆ به ريزىكى زۆره وه رينمويان بكه بۆ ژوره كه م.

منيش رينمونيم كردن بۆ ژوره كه ي قازى و خوشم له گو شه يه كدا
را وه ستام بۆئوهى نه گهر كارى كيان هه بيت نه نجامى بده م.

جه نابى قازى هاته ژوره وه و هه مويان له بهرى هه ستانه وه و پاشان
بوى تين كردن و وتی: تكاده كه م فهرموون دانيشن.

همويان لهسەر کورسيهکان دانیشتن جهنابی قازیش لهبهراڼبهرياندا
دانیشت، پاشان يهکيک لهو دهره بهگانه بړيکی زور پارهی خسته بهردهم
جهنابی قازی نزيکهی سهد هزار تمه ن دهبوو.

جهنابی قازی لهگهل چاوی به پارهکه کهوت بهپهله وتی سوپاستان
دهکه دواوی ليږودن لهگشتان دهکهم چون نه مزانی نیوه ژماره يهک دز
و جهرده و لکی بهرچاوی کوښه لگاتان کوشتوه، نیوه خوین مژنين
به لکو مړوؤ گه ليکی دلسوؤ و خو بهخت کهرن، بهو خو بهخت کردنه تان
کوښه ليک دز و چه تو ناکهس به چه تان کوشتوه، بهم فيداکار يهش
ناوترنت جنايهت و خوین ريژي، به لکو هم کرداره پيی دوترنت گیانی
له خو بوردی، من به باشی ده زانم تاقه يهک دز گيروگرفت بو
کوښه لگایهک دوست دهکات، نه گهر کوښه لگایهک بيهویت پيش بکهویت
پيوسته به هاوکاری کردنی يه کتری هموو دزهکانی ناو کوښه لگا له ناو
بهرن، نهوکاته ده توانن کامه رانی و به خته وهری بو ناو کوښه لگایه یان
دهسته بهر بکهن.

لهوکاته دا ده مانچه يهکی بچوک لهسەر ميژه کهدا بوو هلی گرت و
روی کرده ناماده بو ان وتی:

بهريزان شهويکیانه بهسردان چووم بومالی هاوپړکه م هر نهوشه وه
دو دزی بيويژدان بهمه بهستی دزی کردن هاتبونه نهوماله بهم
دهمانچه يه يهکيکیانم کوشت و شهويتریان ههلهات و دهرباز بوو نیستا
ماوه يهکی زوره بهدوايدا ده گهریم بوئه وهی سزای بدهم دواتریش
تینگه يشتم نوکهری ماله کهم هاوکاری دزهکان بووه نهویشم کرده
زيندانه وه بوماوهی سی سال، من زور خوشحالم که له ته مه نمدا دزیکم
کوشتوه و هم دونيا يه م لی بزگار کردووه تا کو تايی ته مه نيستم به يادی

ئەو شەۋەدە ئەم دەمانچەيەم ھەندەگرم و دەپپارنىزم بۇنەۋەي ھەمۇر
خەلك بزانىت مەبەستى من لەم دونىايەدا لەناوېردنى كەسانى خراپ و
دزە.

كاتىك ئەمانەم بىست كوتوپىر سەرم گىژى خوارد خەرىك بوو بكموم
ژورەكە لەبەر چاومدا دەسوپايەۋە ويستم ھاوار بكم و بلىم ئەۋشەۋە
تۆ ھەسەنى بىنچارەت كوشت بەلام ئەى خۆت پاكىت ئەگەر ھەسەنى
داما و لەشەۋانى تاريكىدا دزى كىرديت تۆ بەپۆژى روناك دزى
دەكەيت.

ئەگەر ئەو لەبەر پرىك پارەى كەم دزى كىرديت بەلام ئەى خۆ تۆ
بەفەردە پارە لەخەلكى ۋەردەگىرىت و ھەمويستى لەشەۋىكدا لەسەر
مىزى قوماىردن دەۋپىنىت، كەۋاتە جىاۋازى تۆ و ھەسەن چى يە؟
ئەو لەبەر ناچارى و برسپەتە دزى دەكرد ھەرچۇنىك بىت بەدەستى تۆ
كوژراۋە بەلام جەنابى قازى تۆ لەبەر خۆش گوزەرانى دزى دەكەيت.
بەلام ھەرگىز تواناى ئەۋەم نەبوو ئەم قسانە لەبەردەم قازىدا بكم
لەبەر ئەۋەى زۆر بەتوندى سزاي دەدام.

پاش نىو سەعات دەرەبەگەكانى لادى ويستيان بېرۇن و جەنابى
قازى بانگى كردم و وتى: ۋەرە بىژەن كارم پىتە.

بەھىۋاشى رۆيشتەمە پىشەۋە لەبەرامبەرى دا راۋەستام روخسارى
ۋەك پىاركوژىكى دژوار دەھاتە پىش چار.

لەبەر ئەۋەى دەسەلاتى خۆى لەبەرام بەر دەرەبەگەكاندا نىشان بدات
چەندىن جار قسەى ناشرىنى پى و تەم، پاشان زللەيەكى گەۋرەى لىدام
و بە دەنگىكى بەرزەۋە ھاۋارى كرد:

کهره بوچی درهنگ هاتی نهم بهرئزانه دهیانهویت برؤن رنمونیان
 بکه پاشان روی کرده نهوان و وتی:
 بهرئزان متمانهی تهواوم پیتانه نهگهر کهسانی هاوشیودی خوتان
 شک دهبه و که گیروگرفتیان هه بیئت بینیرن بؤلام بؤنهودی کارهکانیان
 بؤ ریک بخهم بهلام نهویش برانن نه بیئت نهوانیش و دکو ئیوه برانن
 کارهکانی خویان جی بهجی بکهن، ئایا له مه بهسته کهم تیدهگهن یان نه؟
 یه کیکیان وهلامی دایه وه نهی چؤن تیناگهین مه بهستت چی یه
 پاشان خواحافیزیان کردوو رویشتن.

جه نابی قازیش چون پارهی دهست کهوتبوو سفردی قوماری
 دهرازانده وه نهو پارانهی که خوینی ژمارهیهک رهش بؤ روت و برسی بوو
 له سهر میزی قوماردا دهیدوړاند، نهگهر نویسینگه خیرخوازهکان داوای
 برنکی که میشیان لی بکردایه به وشهی ناشیرین دهی نهکردن.
 خوراکي نهونده له فریزهردا دههشتهوه که کارمه نندانی شارهوانی
 نارهجهت دهکرد و دهبویه فرییان بدایه بؤ دهروهی شار. بهلام نهگهر
 کهسیک له نزیك ماله که یاندا له برساندا بمردایه همرگیز پارویهک نانی
 نه ده دایه، هه میشه له بیري نهو دا بوو نهو فایلانهی له بهر دهستیدایه
 قازانجه کهی چؤن ده بیئت، نهگهر فایلکیان پی دایه و سودی نهبویه
 لئی نه ده پرسیه وه مافی زهوت لیکراوی نه ده سهنده وه.

هه چؤنیک بوو پاش ماوهیهک بیستی شهوانه دهرس دهخوینم له بهر
 نهو هویهش نهونده کاری زیادهی دها به سهرمدا کاتم بؤ نه مایه وه
 دهرس بخوینم: هه میشه پیی دهوتم له مالی مندا نابیت دهرس بخوینیت
 له بهر نهوهی کاتیک دهرس دهخوینیت ناتوانی کار و بارهکانی ماله وه
 راپه پرنی.

كاتيك بارودوخه كه بهوشنوهيه بينى بهى پرسى جه نابى قازى و
خافه كهى هاتمه دهره و نيت نه گه پامهوه.

پاش گه پانكى زور بو كار پهيدا كردن له گه راجيكا بوم به
نوسه، خاوه نى گه راجه كه حاجيه كى پير بوو رورانى سه رها
به ميه ره بانيسوه له گه لم ده جولايه وه به لام پاشماويه كه زانيم هيچى
له جه نابى قازى كه متر نى به.

زور بهى كات هانى ده دام بوئه وهى دزى بكه به لام هه رچونيك ده بوو
رازيم ده كرد و دم گوت:

جه نابى حاجى ناتوانم دزى بكه تو له هه موو كهس باشت ده زانيت
خواى گه وه چهند قينى له گونا گه كارانه دزىش گونا هيكى گه وهيه، تو
نه بيت له هه موو كه سيك زياتر شاكات له خوا بيت مسولمانى راسته قينه
نه كه سهيه خوا له بهر چاو بگريه. دزى ره وشتيكى ناشيرين و خراپه
بههه نرخيك بيت ناماده نيم نهو كرده وه ناشيرينه بكه.
نه ريش هه ميشه له وه لامدا ده يگوت:

تو دزى بكه گونا هه كهى به ئوبالى من نهو بارانهى ده يهينز بو نيره
قورستر حسابى بكه پارهى تى چونيش كه متر بنوسه تو نوسه رى
گه راجه كهيت ده توانيت هه رچون حهز بكهيت دزى بكهيت.
به لام من هه بهر بهر بهرچم ده دايه وه و هيچ حسابيكم بو قسه پير
پوچه كانى نه ده كرد.

تا نه و كاتهى پاش گه پانكى زور به دواى رابردوى مندا بهو راستيهى
زانى چهند ساليك بهر له نيسه له سهر دزى كردن زيندان كراوم نه
بাবে تهش واى كرد زياتر سهر بخاته سهر سهرم بوئه وهى دزى بكه.

لورتيكان زور بيزار بوو به ده ستمه وه وتى:

**بیژن بروجی هاوکاری من ناکهیت سویندبیت به خوا بهلینت پیده دم
ئهوهی دهستان کهوت دهیکهین به دوکرتوه.**

جه نابی حاجی پینج جار حه جی کردبوو هه موو نوێژه کانی ده کرد
هه موو کاتیك و له هه موو شوێنێكدا باسی خوای گه وهری ده کرد
به ریشسپی گه په کیان ده زانی، دهنگی خوا په رستهیه که ی له گشت
لایه که وه دهنگی دابووه، له گه په کدا هه رکهس بیویستایه کاریکی خێر
نه بام بدات ده بوایه پرسیان بهو بکردایه، گه ر که سیك له گه په کدا
بمردایه وه که سی نه بوایه سامانه که یان ده سپارد به دهستی حاجی
بوئه وهی خه رچی بکات له کاری خێردا، حاجی به هو ی ریشه سپیه
دریژه که یه وه و عه با که ی سه رشانی ریزی زو ی لی ده گیرا، هیه کهس
با وه پری نه ده کرد حاجی بهو پیوژی وه بهو خوا ناسیه وه تا نه
نه ندازه به خوا نه ناس و دز بێت.

حاجی تا ټو نه نډازه یه جیگه ی متمانه ی خه لکی گه پرک بوو که چی
هه میشه به منی ده گوت:

بێژەن پتوێستە تۆ وەك لەمەو پیش و دزی بکەیت: بەردەوام بیت
لەبەر ئەوەی تەنھا رێگەیەك بۆ دەست کەوتنی پارە ھەر دزی یە مەگەر
ناتەوێت دەوڵەمەند ببیت، حەزناکەیت وەکو خەلکی لەمائی بەرز و
رازاویدا ژیان بەسەر بەریت؛ وەرە لەگەڵ مندا ھاوکار بە پیشتریشت خۆ
ھەر دز بوویت.

همیشه لهره لاما دم گوت:

جهنابی حاجی راست دهکیت پیشتَر دز بووم به‌لام ئیستا نامه‌ویت
دزی بکه‌م نه‌وکاته‌ش دزیم ده‌کر پی‌وِیستم بوو به‌لام خو ناست هتا

هموو چاکهیهی من ناوا ددهیتهوه دزیم لیدهکەیت وا دهزانیت ناتوانم
بتدۆز مهوه.

یهکسەر دلم داخوړپا. وتم جهنابی قازی هرگیز قسهی وامهکه لهبر
نهوه دزیم لی نهکردویت. تو لههموو کهس باشتړ شو راستیه دهزانیت
من بهبی کرّی لهمالی ئیوهدا کارم دهکرد چون ریگه بهخوت ددهیت
تۆمهتی دزی بدهیته پال بی تاوانیکی وهک من؟

لهوکاتهدا بههینواشی سهری هیئایه پیشهوه و چریاندي بهگونمدا تو
راست دهکەیت بهلام نهوخهتایهت سهه نهوهنده لهدزی خراپتره بۆچی
بهبی پرس مالهکهی منت بهجی هیشت؟

بهنرمیهکهوه وتم جهنابی قازی هرگیز وام نهدهزانی بئو کردهوه
نهونده نارحەت ببیت ئیستاش لهو گوناوهی کردوومه زور پەشیمانم
و داواي لیبور دنت لیدهکەم هرچی بوو روّی راسته من خراپم کرد
بهلام تو بهگهورهی خوت لیم ببوره.

لهوهلامدا وتی پیویسته تۆلەت لی بکهمهوه تو خراپت کرد لهگهلم وا
دهزانی لهپاداشتی شو خراپهیه چاکەت لهگهلم دهکەم لهکوئی ئه
دونیايهدا واباوه وهلامی خراپه بهباشه بدریتهوه؟ من وشهگهلی لیبور دن
و گهورهی ناناسم ئهه وشانه تهنهها وشهی پرو پوچن تهنهها بو فیل
کردنه لهخهئکی. نهقام نهوکهسهیه بهو وشانه فیلی لی بکریت تو
پیویسته زیندانی بکریت و پاداشتی کردهوهکەت لهزینداندایه بیینی.

پاشان پولیسینکی سهر شهقامهکهی بانگ کرد و خستمیانه ناو
تهکسیهکهوه بهره و کهلانتهری بردمیان.

له ریگهدا روخساری دادستان و پاریزگاران دههاتهوه بیرم.

له کهلانتهری جهنابی قازی لهتاو توپهیی دهلهرزی و وتی:

نەم ھەتیوھ دزە سى مانگ لەمەر پيش پاش ئەوھى بىرىك ئانتون و
پارەى دزیوھ رایکردوھ و ئەمەوۆ دۆزیمەوھ و خیرا بۆ نیرەم ھیتارە.
جەنابی سەرۆکی کەلانتەری سزای بەدەن.

مەن لەسەر کورسییە کدا دانیشتیووم لەشەرمەزاریدا سەرم شۆپ
کردبووھ. لەوکاتەدا سەرۆکی کەلانتەری وتی: کوپە کە وەرە پینشەرە
بزانم راستە دزیت کردوھ؟

ھەستامە سەریی و رویشتمە پینشەرە ھەرکە سەرۆکی کەلانتەری
بینی ئاشنا کەوتە پینش چارم کاتیک باشتەر بیرم کردوھ. بیرم کەوتەرە
سەرۆکی کەلانتەری یەکیکە لە ھاویری نزیکەکانی جەنابی ئەسفەر ئاغا.
ئەویش بەباشی منی ئەناسی ئەسفەر ئاغا ش زۆر تەریفی چاکەى منی
لەلاکردبوو. زۆر خوشحال بووم.

سەرۆکی کەلانتەریش منی ئەناسیوھ بەسەر سامیوھ وتی بێژەن ئەوھ
تۆی راستە دزیت کردوھ لەمالی جەنابی قازی؟

وہلەم داہیوھ تۆ ئەسفەر ئاغا ئەناسی لەمالی ئەواندا چوار سال
کارم کردوھ بى ئەوھى بچوکتەن خیانەتیان لی بکەم. کاتیک ویستیان
بەرۆن بۆ ئەوروپا یەك رەزامەند نامەى بە خەتى خۆى بۆمەن نویسیوھ
راپیتی دەدەم.

دەستم کرد بە گیرفانمدا و خستە سەر میزی جەنابی سەرۆک
کەلانتەری.

لەوکاتەدا سەرۆک لانتەری وتی بێژەن چاکت ئەناسم ئەسفەر و
ئایکی باسی دەست پاکی تۆیان بۆکردووم پاشان روی کردە جەنابی
تازی و وتی:

نەم کوپە چى لەتۆ دزیوھ؟

جەنابى قازىش لەو ھەلەمدا وتى سى مانگ لەمەو پېش بېرىك ئالتون و پارەى دزىوہ و پاشان ھەلەتوہ.

سەرۆك كەلانتەرى وتى ۞ جۆرىك ئالتونىك؟
جەنابى قازى وتى لەبىرم نەماوہ. لەبەر ئەوہى نەم روداوہ سىمانگى
بەسەردا تى پەريوہ بەباشى بىرم ناكەوئەوہ چ جۆرىك لە ئالتونەكانم
نەماوہ.

سەرۆكى كەلانتەرى لەو ھەلەمدا وتى ئەى چ داواكارىەكت لەم كۆپە
ھەيە تا لە راپۆرتەكەدا بىنوسم؟ ئالتونىك تۆ نەزاسى چى بوہ يان دەبوا
ھەر ھەمان ئەو رۆژەى دزىەكت لىكراوہ كەلانتەرىت ئاگادار
بكرديەتەوہ نەك ئىستا سى مانگ بەسەرىدا تى پەريوہ.

خۆ تۆ خۆت قازى ئەم شارەيت چاك لەياسا دەزانىت نابىت
گوزارشتى ئەو ھەندە ناتەواو بىئىرىن بۆ دادگا بەتايبەتى من كە سەرۆك
كەلانتەرىم و تۆش قازى شار، من ئەم كۆپە ئازاد دەكەم لەبەرئەوہى
چاكى دەناسم ئەگەر بەنگەى تەواوت ھىنا دەستگىرى دەكەينەوہ و
سزاي دەدەين.

پاشان ئازادىان كردم، لەو داوہ دژوارەى جەنابى قازى بۆى رشتبوم
رزگارم بو،

پاش ھەفتەيەك تاقىکردنە دەرەكەكان دەستى پىكرد و منىش
سەرگەرم بووم بە تاقىکردنەوہ رۆژانە لەمالەوہ دەمامەوہ و دەرسم
دەخوئىند و پاش مانگىك بېروانامەى دىبلۆم وەرگرت، ئەمەش
دەسكەوتىكى گەرەبوو بۆم، رشتەى سروشتم ھەلبرارد نەرەكانىشم
نۆز بەرز بوون.

لەبەر ئەوەی تا ئەندازەیک ژیاڻم خۆش بویو کەمیکیش پارەم هەبوو
 کەرمە گەڕان بەدوای نیرگس دا، چومەو کەلارە بچو کەکیان بۆنەو
 بتوانم سەرەداوێکم دەست بکەوێت، کاتیکی نزیکی کەرمەو لەکەلارە کە
 سەیرم کرد بەتەواوی روخاوە و شوێنەواریشی نەماوە، چومە لای
 دراوسێکانیان، زۆر بەنارامی لەدەرگام دا، پاش ماوەیەکی پیرەژنیکی
 دەرگاکی کردەو.

وتم داپیرەگیان ماوەیەکی لەمەو پیش کەلارەیک لەنزیکی مانی نیووە
 بوو بەلام نیستا شوێنەواری نەماوە نازانیت ئەو کەسانە لەویدا دەژیاڻ
 نیستا لەکوێن؟

پیرەژن لەوێ لامدا وتی کوپی خۆم ئەو خیزانە هەمویان مردن
 کەلارەکیان وێران بوو. تەنها کەسێکی بەناوی نیرگس لەو بنەمانە
 ماوەتەرە ئویش دەر بەدەری سەر شەقامەکان بوو نازانم نیستا لەکوێ
 یە بەلام کوپە گەورە کەم چەند مانگیکی لەمەو بەر لە شەقامی قەسر
 بینویتی کاتیکی لێی پرسییو نیرگس خانم چی دەکەیت ئویش پیتی
 وتو لەم نزیکانەدا لەمالە ئینگلیزێکی دا رەنج بەرم، خیزا پێنج تەمەن دا
 بە پیرەژنە کە و بەپەلە خۆم گەیانده شەقامی قەسر تا شو لەویدا
 سەرگەرمی گەڕان بووم بەلام نەمدۆزیەو.

گەرچی نیرگس خۆش دەوێست بەلام زۆریش نەمدەتوانی بیر
 بکەمەو لەکەسێکی کە تاییبەتە بەکەسێکی تر بەلام بەزۆری لەو
 روانگەییو بەدوایدا دەگەڕام ئەگەر بێ پارەبواوە پارەیی بدەم.

پاش ماوەیەکی گەڕان لەو دەورووبەرەدا زۆرێکی نیرگس لەو شەقامەدا
 بینای گالیسکی مەندالێکی رادەکێشا، بەپەلە چوم بەرەو روی کاتیکی

نیرگس منی بینی چەند ساتیک بە تیرامانەرە سەیری کردم پاشان
وتی:

بیژن نەرە تۆیت هەرگیز بارەپناکەم زۆر گۆپاویت.

خیرا دەستم گرت و وتم:

نیرگس بلێ بزنام! شوت کردووە یان نا؟

و هەلەمی دایەووە بیژن لەتەواوی نەرە ماووە زۆرەدا تەنها بیرم لەتۆ
دەکردووە شەر و رۆژ تۆم لەبەرچاودا بوو چۆن ئەبی شوبکەم
بەکەسیکی تر نەگەر تۆش فەرامۆشت کردیم بپرێارم داووە هەرگیز
شوبەکەسی تر نەکەم. نازانیت بیژن چ رۆژانیکی سەختم برده سەر تا
سەر ئەنجام لەمالی ئینگلیزێکدا بووم بە رەنج بەر شەوانەش ئەپۆشتم
بۆ خویندن ئیستاش تا پۆلی چوار خویندەواریم هەیه لەوماوێه شدا
زمانی ئینگلیزی فێر بووم، بەکورتی بلێم پێنج هەزار تەمەنیشم لەبانکدا
هەیه.

نیرگس زۆر لەپارەبەدەر جوان بووبوو گەرچی خەم و پەژارە
پیشوی بەرەخسارەووە دیاربوو.

وتم نیرگسی نازیز تانەندازەیهک ژیانم خوش بوو و حەوت هەزار
تەمەنیشم لەبانکدا هەیه ئەمەوێت ئەم سال لەتاقیکردنەوێ سەرانیسم
دا بەشداری بکەم. وەرە باپیکەرە ژیان بەسەر بەرین.

نیرگس بەپیشنیارەکم رازی بوو، رۆژی دواتر شتەکانی خستە ناو
جانتایەک و هات بۆلام و دەست بەجی بردمەووە بۆمانەرە.
نیرگس زۆر خوشحالیوو. وتی:

بیرژن نیسته نیمه زۆر بهخته وهرین تهنها خهم و پهژاره‌ی رابردوو
نازارمان نه‌دات. من هیچ کات ناتوانم روخساری خوشک و براکانم
فراموش بکه‌م.

به‌په‌له قسه‌که‌یم پی‌بری و وتم نیرگس ئیتر به‌سه باسی رابردو مه‌که
نهمان فریشته‌ی بچوک بوون ره‌شه‌بای سه‌ختی هه‌ژاری به‌ره و ده‌ریای
بی‌بنی بردن، خونچه‌ی نه‌کراوه بوون پایزی کوتوپر هه‌مویانی وهراند.
نهمان نه‌مامی بچوک بوون لاقاوی ناواده هه‌مویانی له‌بن هه‌لکیشا و
له‌گه‌ل خویدا بردنی، هه‌رچه‌ندیش بگرین بۆیان تازه ناگه‌رینه‌وه چاکتر
وایه رابردوو فراموش بکه‌ین و هیان و ابزاین رابردومان له‌بیرچه‌ته‌وه
له‌به‌ر نه‌وه رابردوو هه‌رگیز ناگه‌رینه‌وه به‌لام ناینده‌ی خۆمانه
پنویسته ته‌نها بیر له ناینده بکه‌ینه‌وه بۆ ژبانی چاکتر هه‌ول بده‌ین.

له‌م کاته‌دا نیرگس به‌نا‌رامیه‌وه وه‌لامی دایه‌وه باشه بیرژن گیان ئیتر
باسی رابردوو ناکه‌م.

له‌و رۆژه به‌دواوه ژوریککی گه‌وره‌م له‌ته‌نیشته ژوره‌که‌ی خۆم گرت
به‌کری چه‌ند می‌ز و کورسیه‌کم ک‌ری له‌ژوره‌که‌ماندا پۆلیکی ده‌رس
خویندتم کرده‌وه.

نزیکه‌ی ده‌ قوتابی له‌پۆله‌که‌ماندا خۆیان نا‌ونوس کرد، نه‌وکاتانه‌ی
به‌تال ده‌بووم ده‌رسم ده‌وته‌وه، کاته‌کانی ترم ته‌رخان کردبوو بۆ ده‌رس
خویندن.

له‌پاش نه‌و رۆژه وازم هی‌نا له‌ نوسه‌ری گه‌راجه‌که‌.
ژیانمان رۆژ له‌دوای رۆژ خوشتر ده‌بوو، نیرگسیشم زۆر خوش
ده‌ویست نه‌وکاتانه‌ی ده‌رسم ده‌خویند تا شه‌و دره‌نگان نه‌ده‌خه‌وت له
رۆژیشدا گشت کاره‌کانی ماله‌وه‌ی نه‌نجام نه‌دا.

همان سال به شداريم كرد له تاقیکردنهوهی سهران سهریدا له رشتهی پزشکیدا بهیهکم دهرچووم ئەم سهرکه وتنهشم دهرگاگانی خوشبهتی بهرودا کردوه.

من که نه مدهویرا له بهر خه لکی به کوچه و کۆلانهکاندا بهرۆم، ئەو رۆژانه زۆر بچوک بووم بچوکتیرین کلاو رۆژانهی تیندا نه بوو به لام نیستا دهرگاگانی خوشبهختی یهك له دواي یهك بهرودا دهکرتنهوه.

کاتیك نیرگس زانی دهرچوم نهویش له خوشیدا دهستی کرد به دهرس خویندن تا شهو درهنگانیك پیکه وه دهرسمان دهخویند. عهسرانیشت لهزانکو دهگهپامهوه خیرا دهستم دهکرد به دهرس وتنهوه به قوتابیهکانم.

قوتابیهکانم رۆژ له دواي رۆژ له زیاد بوندابوون، ژوریککی گهوره ترم به کری گرت و قوتابیهکانم ژمارهیان بوو به سی قوتابی. ههندی جار به قوتابیهکانم دهوت کلیلی گشت دهرگا داخراوهکان نومیده، مروفتی ناومید مردوه.

له بهر نهوهی نومید واداری ژیا نمان دهکات ههرگیز له هه موو هه لومه رجینکدا له هه موو نار هه تیه کدا نابیت نا نومید بین. ته نها هه ولئ فیربوونی زانست بدهن له بهر نهوهی زانست مروفت له ناله بارترین قوناغوه بۆ بهر زترین قوناغ ده بات.

قوتابیهکانم زۆریان خوش دهوystem هه موو رۆژیک له کاتی خویدا له پۆله که یاندا نامانه ده بوون زۆر به باشی گوئی یان له قسه کانم دهگرت پاش نهوهی دهرسه کم ته وار دهکرد دهگهپامهوه بۆ ماله وه.

نیرگس زۆر میهره بان و دلسۆز بوو هه موو چاکیهکان له ودا کۆبوونهوه هه لسوکه وتی زۆر جیاواز تر بوو له کچهکانی تر ههرگیز

١٦٤ بیههرستان

ھەزى لەشتى ناشىياو نەبوو. جل و بەرگى گران و زىر و زىوى بەلايىمە
زۇر بىى نىرخ بوو. تەنھا دوو دەست جل و بەرگى ھەبوو ھەميشە
دەيشۇردن و لەبەرى دەکردنەو، ھەرگىز نەيدەھىشت كراسى ترى
بۇرېكېم دەيگوت پىيوستە پارەكانمان كۆبەكىنەو بۇنەوى زىانى
خۇشتر بۇخۇمان دروست بگەين.

پاش ھەوت سال زانكۆم تەواوكرد لەبەر ئەوۋى ھەموو سائىك
بەيەكەم دەرەچووم دەولەت ناردى بۇ ولاتانى ئەوروپايى بۇنەوى
دەرسى بەرزتر بخوئىنم، لەبەر ئەوۋى نەمدەتوانى خولەكك بىى
نيرگس بژىم پارەكانى خۆم و نيرگسىشم لەبانك دەرھىنا بۇنەوى
نيرگس لەگەل خۆم بەرم.

كاتىك سوارى فېوكەبوين لەخۆمەو كەوتە بىرکردنەو لە رابردو،
رابردو وەكو پەردەيەكى سىنەما لەبەرچاوما تىپەر دەبوو
بۇماوئەيكى كورت گەپامەو بۇ رابردو. بۇ ئەو زەمانەى لەزىندان
نازادىان كردم لەكۆلانەكاندا ھىندالان بەبەرد و دارەو شوىنم دەكەوتن و
ھاوارىان دەكرد شىتە شىتە.

ئەوساتانەى بەبىرسىيەتى بەناو بازاردا دەپۇيشتە ھەموو خەلكى لىم
دوردەكەوتنەو بەلام ئىستى پاش سالانىك ئومىد و ھەول و كۇشش
گەياندىان بەئارەزەكانم بۇ سەرزەمىنە دورەكان دەپۇم، بۇنەوى
لەگەپانەوئەمدا لەو پىنگا دورەو بىتوانم يارمەتى ھاوشىوئەكانم بىدم
يارمەتى ئەو كەسانەى لە رۆژانى بەتەختىدا دەريان دەكردم.

لەناو بىرکردنەوئەدا بووم لەناكار نيرگس بەخۇشچالئەو وتى بىژەن
باومپناكەم بەو ئەندازەيە كامەران بووین تەنانەت لە خەيالىشمدا نەبوو

هەرگیز بیر له ولاتانی دهرهوه بکه مه وه چون ئاره زویه کی مه حال بوو له وه لامدا وتم: پیویسته له وهش زیاتری مه ران ببین.

من و نیرگس بۆته واوکردنی خویندن رویشتین بۆ ئینگلیز، چون نیرگس پیشت له مائی ئینگلیزیکدا کاری ده کرد تارادهیه ک ئینگلیزی ده زانی، نه و نمونه ی ئافره تیکی میهره بان و دلسوز و فیداکار بوو، هەرگیز کاری ناشیاوی نه ده کرد له هه موو شوینیکدا وه کو سینهر به دوامه وه بوو.

وه کو ئافره تانی تر به دوا ی مۆدیل و جل و بهرگی گران به هادا نه ده گه را، هه ردو کمان پیکه وه کامه ران و به خته وه ر بووین به لام هه ندی جا نیرگس بیتاقه تی دایک و خوشک و براکانی ده بوو ده یگوت بیژهن ئاخو ده بیت له بهرچی کهس و کارم له ده ست بده م؟ نه ده بوا به مرن، سروشت ته نها سته می له وان کرد زۆر بی به زه بیانه له ناوی بردن.

به لام من هه میشه پیم ده گووت نیرگس له به رامبه ر چاره نو سدا ده بیت ده ست به ده مته وه بگریت و هیچ قسه یه که نه که یت له بهر نه وه ی هیچ هینیک نیه به ره نگاری چاره نو س بیته وه، پیویسته وه کو خه لکی له به رامبه ر چاره نو س دا ئارام بگریت و بیته نگ ببیت، تا نه دنازه یه که به قسه کانم رازی ده بوو.

به وشیه یه ی که وتم شه و رۆژ نیرگس ئینگلیزی ده خویند منیش هه ر بهرده وام بووم له خویندنه که م. رشته ی خویندنه که م له به شی چا و لوت و گویدا بوو.

پاش چه ند سالتیک پۆله کانی زانکو م ته واو کرد به خوشحالیه کی زۆره وه له گه ل نیرگس دا گه راينه وه بۆ ولاته که ی خۆمان، پاش چه ند مانگیک له نه خوشخانه یه کدا دامه زراین له بهر نه وه ی بریک پاره شم پی

ما بویهوه کلینیکی بچو کیشم دانا و له عسرا نداسه سرگرمی کار بووم
تینیدا، همیشه ویردان و مرقایه تیم له برچارو بوو، هیچ کات رابردوی
خویم له بیر نه ده چوه وه.

رؤژگار نیک برسی و سرگردان بووم نیستاسه ده مهویت بیمه
په ناگه یه کی چاک بو مرقه سرگردان و بی چاره کان.

شهو و رۆژ کارم ده کرد زور به دلسوزیه وه سرم ده دا له نه خوشه کان
نهوانی پنیوستان به یارمه تی ده بوو یارمه تیم ده دان.

هیندی هندی ناوبانگم له شاره دا ده کرد شو شاره ی رۆژانیك
له مرپیش به شیت و نه فامیان ده زانیم و به قسه ی ناشیرین ده ریان
ده کردم. نهوشاره ی په نایه کی نه بوو تییدا بجه ویمه وه و به ناچاری له
کولانه ی سه گه کانداسه خه و تم و خوراکي نهوانم ده خوارد، نیستاسه
به پویه ی دلسوزیه وه خزمه تیان ده کم.

خه نکی بانگیان ده کردم دکتور بیژن، دهشیان زانی نیرگس
دهستگیرانه. نیرگس زور جوان بوو بوو زمانی ئینگلیزی شی به باشی
ده زانی و له زوریه ی کاره کانداسه یارمه تی ده دام.

لهو رۆژه به دواوه کامهران بووم نیرگس که له گه لمداسه بوو نه وه ندی تر
خوشحالی کرد بووم. هیشتا له وژیانه سادیه شه دا نیرگس هر
به سادیه ی ده ژیا و خوی لی نه گوډابوو.

رۆژنکی پشو ده مهو عسیر نیرگس وتی بیژن شه مړو ئاسمان
خوزه تارنکی خوشه بابروین بو سینمه ما.

پیم ووت باشه ده ی زوکه بابروین.

سری شانه کرد. منیش پیانژودکانم بویاخ کرد. نیرگس له بیر
ناوینده قره لوله که ی به نارامی شانه ده کرد، وتم نیرگس پاش نه وه ی
پسه پهرشان ۱۶۷

بېرىكى باش پارەمان پاشەكەوت كود خانويەكى بچوكى لى دەكېرن و زەماوئند دەكەين.

ئەو لەوئەلامدا بەپىكەننەنەو وئى بېژەن تۆ لەمەموو شوئىنىكدا بە دەستگىرانى خۆت بانگت كودووم بەلام لەمەودوا بە خوشكە بانگم بكە.

خېرا وئە بۆچى مەگەر چى بوە وا ئەم قسەيە دەكەيت؟

بەنەرميەكەو وەلامى دايەو بېژەن مەن لەو و پېش ھېچم نەدەگوت چۈن بەئارەزوى خۆم رازى بووم بەوئى شوت پى بكمە بەلام ئىستا وانىە چۈن تۆ دىكتۆرىت و مەنىش كچىكى سادە و ساكار. ئىستا جواترىن و سەرمايە دارترىن كچانى ئەم شارە خوازىارن شوت پىيكەن پىويستە يەككە لەوانە ھەلبىزىرىت، ھەزناكەم بېم بە رىگەر لەبەرامبەر كامەرانى ژيانندا، لەگەل كەسىكدا زەماوئند بكە ھاوشانى خۆت بېت شىاوى خۆت بېت نەك مەن كچىكى سادە و ساكار و ھەژار.

بەپەلە وەلام دايەو نىرگس ھەرگىز قسەى وامەكە نامەوئت ئىتر گوىم لەوجۆرە قسانەبېت مەگەر لەو و پېش مەن چ كەسىك بووم؟ تۆ رابردوى مەن باش دەزانىت چاكتەر وايە ھېچ نەئىيت مەن نازانم مەگەر تۆ لەچىت كەمە بەبۆچونى مەن تۆ لەمەموو ئەوانەى باست كود بەررتەر و دلسۆزىرىت، ئەو چاكە خوازىەى لەتۆدایە لەھىچ كچىكى تردا ناييىنم، ئىمە لەمەودوا خاوەنى خۇمان نىن ئىمە مولكى كۆمەنگا و ئەو خەلكە داماوئىن پىويستە ئامانجەمان ئەوئەبېت خزمەت بكەين بە ھاوشىوئەكانى خۇمان.

پىم وايە ئەوكچەى بەدواى مۆدىل دا بگەرئىت و ھەمىشە بەدواى خوش بەختى خۆيەوئەبېت ناتوانىت خزمەت بەخەلكى بكات، بەلام نىرگس تەنھا تۆ شىاوى ئەوشوئەنەيت چۈنكە لەكاتى مەندالىتدا نۆز

له پاره بهر له ناو نازار و زهحه تدا بويت، له هه موو كهس زياتر دهردى
كۆمه لگا دهزانيت. به ته نهها تۆم خوش دهويت تۆى تابلووى خوش
گوزهرانى من هيچ كچيك پله و پايه ي تۆى نيه له بهرچاوم دا.

پاشان دهستمى گرت و پيڤكه وه بهرو سينه ما روښتتين.

له و كاته دا له ناكاو له ژرر قادرمه كاندا پياويناك هاواري كرد دكتور
فريام بكه وه كچه كهه خهريكه دهمرينت نه گهر زوو فريام نه كه وريت
دهمرينت.

خيرا به نيرگسم ووت بپرۆره ژوره وه نه مشهو ناتوانين بپرۆين بو
سينه ما، پاشان به په له پيداويستيه كانم هه لگرت و چومه خواره وه،
شتيكي زۆر سه رسامم بينى جه نابى قازى بوو به روخساريكي ئالۆز و
چاوى پر فرمينسكه وه راوه ستاوه و هاوار دهكات دكتور فريام كه وه.

چومه پيشه وه و وتم جه نابى قازى چى رويداوه؟

به بيسستنى قسه كهه سه رى بهرز كرده وه و روانى پيمدا و ساتيك
بينده نگ بوو نه من هيچم ووت و نه ئه ويش.

پاشان به روخساريكي داماو و سه رساميه وه وتى ئۆ دكتور گيان تۆ
هه مان بيژنه نه كه ي مالى خو مانى باوه پ ناكه م ئايا راسته هه مان
بيژنه نيت؟

وه لام دايه وه به ئى جه نابى قازى باشت ناسيمه وه هه مان بيژنه م

ئىستا ده فرمويت چى؟

له كاتيكدا زۆر نا په حهت بوو دهسته له رزۆكه كانى هينايه پيشه وه و
وتى ئىستا كاتى نه وه ها توه تۆ له م لى بكه يته وه به لام دكتور گيان
تكا ده كهه تۆ له به كار مه مينه له بهر نه وه ي كچه تا قانه كهه له دهست

دەردە چىت لە پاش كچەكەم ژيانم ناوئیت. دكتور من خراپم كرد تۆ
لەگەلم خراپ مەبە.

ئىستاكەسىكى داماو و بى دەسەلاتم پىويستم بەلىبور دەيى تۆيە.
خىرا وەلام دايەو جەنابى قازى وشەى تۆلە ناناسم نازانم ماناى
ئەو وشەيە چىيە، لەبەر ئەوئەى گويچكەم خوى بەو وشەو نەگرتەو،
تۆلە بۆلەناو بردنى مرقايەتى يە، جەنابى قازى تاكاتىك گىيانى
لىبور دەيى مەبىت بۆ بەدواى تۆلەدا بگەپىن. بابروين چونكە ئىستا من
خاوەنى خۆم نيم تا مەوئیت تۆلەت لى بکەمەو، ئىستا من مولكى
خەلك و كۆمەلگام گەر تۆ خراپەت لەگەل كردىم تاوانى كچەكەت چى يە
تا تۆلەى لى بکەمەو.

جەنابى قازى دكتور پيش ھەموو شتىك ئەبىت مرقاى بىت لەبەر
ئەوئەى ئەركى پزىشكى وانەخوازىت فرىساي خەلكى بکەوئیت گەر
بىەوئیت تۆلە بەكاربەيئىت بەرامبەر بە نەخوشىك ئەو دكتورە پىاو
كوژە.

جەنابى قازى من پىاو كوژ نيم مرقاىك ئەمەوئیت خزمەتى
مرقاىەتى بکەم بەلامەو دۆست و دوژمن جىاوازيان نىە گەر
خزمەتىك پى بکرىت لەگەل دۆستەكانمدا بەھەمان شىووش لەگەل
ناحەزەكانمدا ئەو خزمەتە ھەر دەكەم. ئىستاش بۆچارەسەرى كچەكەت
ھەرچىم لەتوانادا بىت دەيخەمە گەر جەنابى قازى بەيئە رون و ناشكراو
بى پەردە پىت بلىم ئەوا منىش تۆلەم لىكردىتەو تۆلەى كارە
خراپەكانت بۆئەوئەى كەمىك ناوړ لە رابردوت بدەيتەو و دەست لە
خراپەكارى و بىويزدانى ھەلبگرىت ئەو ويزدانەى ساتىك ناھيئىت نارام

بكریت. واتە منیش تۆلەى حەقت لى بكمەمەو بەلام ئايا ئەو تۆلەيە
مىزانەيە و لەجىي خۆيدايە؟

پاشان بە ئوتۇمبىلەكەى چوینە مالمەو کاتىك پىم نايە نار مالمەكەو
وا هەستم دەکرد هەرگىز ناتوانم بچمە ژورەو لەبەر ئەوئەى ئەودندە
نازار و ئەشكەنجەم لەومالمەدا بىنيوہ قاچەكانم بەگوئيان ئەدەکردم.

هەرچۆنىك بوو چوینە ژورەو لەگەل جەنابى قازىدا چوینە ژورى
كچەكە، لەگۆشەيەكەى ژورەكەدا كچىكى زۆر جوان بەپوخسارىكى زەرد
و ژاكاوہو لەسەر خو چوہ، ژنىكى سەرسپيش لەپال قەرەوئلەكەدا
دەگريا. كاتىك كەچومەپيشەوہ و جوان سەيرم كرد يەكسەر ناسيمەوہ
ژنى جەنابى قازى بوو لەماوہى ئەو چەندسالەدا تەواو پىر بوو و پەكى
كەوتوہ، كاتىك منى بىنى وتى:

جەنابى دكتور يارمەتيعان بەدە كچەكەم زۆر ئەخوشە، كەمىك سەيرى
كردم، بەلام ئەيناسيمەوہ.

وتم خانم بەبى زەحمەت بپۆرە دەرەوہ، پاش پشكنىنى چپ و پپ
سەرنجەدا غودەيەك لە قوپگيدايە و ئەبىت بەپەلە نەشتەرگەرى بو
بكرىت، لەسەدا ئەوہ ترسى مردنىشى لىدەكرىت،

ئەگەر نەشتەرگەرىكە سەركەوت ئەوا هىچ، خو ئەگەر سەركەوتو
نەبووم ئەوا جەنابى قازى وادەزانىت تۆلەم لىكرەودەتەرە.

خىرا دەستم كرد بە نەشتەرگەرى، نەشتەرگەرىكە نزىكەى دوو
كاترئىرى خاياند و لەو ماوہيەدا هەموو كۆششىكى خۆم كرد و
سەركەوت و بووم. جەنابى قازىم بانگ كرىد ژورەو و وتم فەرموو
جەنابەى قازى كچەكەتان هۆشى هاتوہتەرە و زۆرباشە بەلام پىنويستە
ئانگاتان لىي بىت.

به پهل هاته پيشه وه و دهستی ماچ کردم.
 به پهل و تم: دهستم بۆ ماچ دهکيت من ئهرکی خۆم به کارهیناره.
 له کاتیکدا نهشکی شادی به چاويدا دههاته خواره وه پئی و تم:
 جه نابی دکتۆر ده رسی مرقایه تیت فیترکردم، من قازی ئهم
 شاره بووم تا پیم کرا بهروم به زۆم و ستم دها له کاتیکدا نه مده زانی E
 ئهرکیکی گه وه و دژوارم له سه رشانه به لام تو به ناگات
 هینامه وه، جه نابی دکتۆر به ناگات هینامه وه ئیستا هانای مرقایه تی
 چاک تیده گم، ئیستا که که که مت له مهرگ رزگار کرد ده مه ویت وه کو
 که نیه کیک پيشکه شتی بکه و سهروه و سامانه که مت پی بدهم
 بۆنه وهی به کامه رانی بژیت. که که شم خوینده وار و جوانیشه،
 چند سالیکیش له و لاتنه ئه وروپپانه بوه ئه مسال تازه گه پراوه ته وه
 لیژده دا دوجاری ئهم نه خوشیه بوو بۆلای هه ر دکتۆر یکم ده برد ده یگوت:
 من ناتوانم چاره سه ری بکه م ته نها دکتۆر ییژهن ده توانیت
 چاره سه ری بکات منیش هاته بۆلات، به راستی سه لماندت مرقایکی
 ته وایت ئیستا ش که که م بۆتۆ.
 و تم جه نابی قازی ده ستگیران دارم ده ستگیرانه که شم نیرگس ه
 به داخوه ناتوانم که که مت به ینم.
 جه نابی قازی وتی: له گه ل که که ی مندا هاوسه رگیری ناکه یت
 به ئینت پیده ده م هاوسه ریکی دلسۆز و میهره بان بیت بۆت.
 له وه لامدا و تم: ئاخه ر جه نابی قازی ده ستگیران دارم جگه له ویش
 که سی ترم ناویت.
 جه نابی قازی که میك بیرى لیکرده وه و وتی: دکتۆر که ناته ویت
 که که م بیته هاوسه رت گرنگ نیه خانویه کی گه وه م له نزیکی
 یسه ره رستان ۱۷۲

گۆزەپانی گەورە شارددا ھەبە بەکرێم داود ھەبەخەشتم بەتو و بیکە بە
نەخۆشخانەیکە گەورە گەرچی ئەم ھەدیەشتم شیاوی تۆی بەرێز نیە.
بەخۆشخانەیەو و تەم زۆر سوپاستت ئەکەم ئەم ھەلۆنستەت جینگای
رێز و سوپاستە.

بەپەلە وتی جەنابی دکتۆر بەراستی مەنت گۆی و! ھەستەکم جگە
لەم دونیایە دونیایەکی گەورە تر ھەبێت. پاشان خواحافیزیم کرد و
مانەمە بۆمانەو.

رۆژی دوایر بەیانی دیسانەو چۆمەو بۆمانی قازی راستەوخۆ
بۆسەر قەرەوێلە کچەکە ی بۆئەوێ بزانم ھانی چۆنە پاش ئەوێ
زانیم ھانی باشە لەگەڵ جەنابی قازیدا رۆشتین بۆ ئەومانە ی بریار ی
دوایر بیدات بەمن و بیکەیز بە خەنۆشخانە.

کاتێک چوینە ژۆرەو ھەستەم کرد ئەم مانە نامۆ نیە پێم. کەمێک
سەیری دەورەبەرم کرد راستەوخۆ چاوم بەپەیکەرە کە کەوت کە
دەفریشتەکە ی بەسەرشانەو دبوو. بەئێ ناسیمەو. لەخۆمەو ھاوارم
کرد.

جەنابی قازی یەکسەر دەستی گرتە وتی چی بوو دکتۆر گیان؟
ژۆر بەغەمباریەو و تەم جەنابی قازی جوان لەبیرت دیت چەندسائیک
لەمەو بەر درێکت لێرەدا کوشت؟

بەسەر سامیەو و تەسی بەئێ ھەمووشتێکی ئەوشەو ھەم یەردیت.
چەندسائیک لەمەو بەر ئەم مانەم دا بوو بەکری بەیەکیک لە ھاوێنکەم،
ئەو بوو شەوێکیان سفرە ی قواری رازاند بوو: ئێمەش لە نیوہ پۆو تا
نیوہ ی شەو خەریکی قواری بوین، لەبەر ئەوێ لەنیوہ ی شەو تێپەری
بەر ھەر لەوێ مامەو ھێشتا خەویم لێنەکەوت بوو سەرئەجدا لە
پەڕەستان ۱۷۲

راپړه وه که تپه ته پټک دیت به پله خوم گه یانده راپړه وه که پاشان بینیم
دزیک له ژوره وهیه و خمریکی دزینی شته کانی ژوره وهیه، گه رامه وه بڼ
سهرجینګه کی خوم و ده مانچه کی خوم هه لگرت، له راپړه وه که به دزه که
گه یشتم به فیشه کی کوشتم به لام نه وهی به لای منه وه گرنگه تو چون
زانیت؟

وتم ناخر نه ودزه هاوړم بوو، زور بی ره حمانه کوشتم نیستاش
خوینی نه وکوپه بی تاوانه له راپړه وه که دا ده بینم، نیستاش گویم له
هاوړه کانیته نه وه ده یو یست بهو دزیه پیچ سده تمه ن پارهی ده ست
که ویت و بیدات به دکتور بوجاری دایکی، زور دامار بوو بی ره حمانه
کوشتم.

جه نابی قازی تو بڼ رزگار کردنی کچه که ت جه ندنا په حهت بویت
له وساتانه داهر چیت پی بکرایه ده تکرد، نهویش له بهر چاوی دایکی
نه وکارهی کرد توش کوشتم سهری ده سته کانت بکه نیستاش
خویناویه.

جه نابی قازی به قسه کانه ده سستی کرد به گریان، منیش پرمه ی گریان
گرتی، روخساری حه ستم ده که وتوه بهر چاو. روخساره ره نجاوه کی
ساتیک له بهر چاوم ون نه ده بوو. له بهر نه وه خوم پی رانه گرا له ویدا
به منیموه له گهل جه نابی قازیدا هاتینه دهره وه.

پاش مانگیک نهو مانه گموره یه کرد به نه خوشخانه و به یادی
حه ستمه وه ناوم نا نه خوشخانه ی حه ستمی داودی. هر گوشه یه کی نهو
نه خوشخانه یاده وهریه کانی حه ستمی ده هی تیا یوه پیش چاوم، نیرګس
سهرپرشتی نه خوشخانه کی گرتنه نه ستو و منیش بوم به سهروکی
نه خوشخانه که.

لەپشت مائەكەوه لەرمانم دا خانویەکی بچوك بۆ من و نیرگس
دروست بکەن بۆنەوی زەماوەند بکەین و بپۆینەمائی خۆمانەوه.

رۆژان یەك لەدوای یەك تێدەپەرین، شەویکیان لەگەڵ نیرگس دا
بووم لەگۆرەپانی شاردا دەگەرین لەناکاو چارم بەپیاویك كەوت زۆر
لەباوكم دەچوو، بینینی ئەو پیاوه بەتەواوی ناپەختی كردم و وتم:

نیرگس حەزەكەم جارێکی تر باوكم ببینمەوه، ئاخە من باوكم هەیە
گەرچی ئەو لە سیانزە سالییدا دەری كردم و بێ بەخت و تەنهای كردم
كەچی هەر حەزەكەم ببینمەوه. نازانم ماوه یان نە، بەیانی دەپۆمەوه
بۆ شارەكەي خۆم بۆنەوی باوكم و زانگاكەشم ببینمەوه، لەدو رۆژ
زیاتریشم پێی ناچیت، تۆش گەر حەزەكەیت وەرە لەگەڵم بەلام
چاكتر وایە بەتەنھا خۆم بپۆم.

نیرگس بەپیشنیارەكەم رازی بوو.

بەر ئۆتۆمبیلەي جەنابی قازی لەگەڵ مائەكەیدا پتیبەخشی بووم
بەرەو شارەكەي خۆم كەوتە پێ. بە شەو و رۆژێك گەیشتمە شارەكەي
خۆم. كوچەو كۆلانەكانم نەدەناسیمەوه، مائەكان زۆر گۆڤابوون، خەلكی
شارەكە هەمویان نامۆبون لەلام، خۆشم لەشارەكەدا بەنامۆ دەزانى، زۆر
بەناپەختی مائەكەي خۆمانم دۆزیوە. مائەكەشمان زۆر گۆڤابوو
جۆگەكەي بەردەممان ووشكى كردبوو، دوو ریزە درەختی قەراغ
جۆگەكەش شوێنەواریشی نەمابوو.

بەئارامی لەدەرگاكەم دا، دڵم تەپە تەپى دەكرد، بیرم لەوه دەكردەوه
گەر باوكم و باوەژنەكەم بمییان چى دەلێن. ئایا بەبینیم خۆشحال
دەبن یان بون و نەبونى من بەلایانەرە هەر گەرنگ نی یە. ئایا پاش
سالانیكى دور بە روخساریكى جوانەرە بەخێرمانم لێدەكەن و میان

ساردو سپرده بن له گهلم، لهوانه شه باوكم له و ماوه يه دا مردبیت كی نه زانی
رهنگه هیچیش روی نه دابی، باوكم و باوه ژنه كم پیکه وه خوش
گوزمرانز، دلم ته په ته پی ده كرد نه مده توانی خوم كوټرول بكم، حزم
ده كرد ده رگاكه زوو بكریته وه.

پاش چند خوله كيك ده رگاكه كرایه وه ژنیکی جوان له ده رگاكه دا
راوه ستابوو به نارامیه كه وه وتی:

برا نیشت چی یه؟

وتم خانم گیان كارم به خاوه نی نهم ماله یه.

به پله وتی وتت چی؟ من خاوه نی نهم ماله.

به ناراحتیه كه وه وتم داواي لیبور دن ده كم من نیشم به تو نیه نیشم
به خاوه نه نه سلیه كه ی نهم ماله یه.

ساتيك ییری لی كرده وه و پاشان وتی به لی له مبه سست تیگه یشتم
خاوه نی نه سلی نهم ماله ده سال له موه پیش فروشتی به نیمه نیستاش
خوی گرفتاره، له شه قام و كۆلانه كاندا گه دایی ده كات، زور سه رگردان
و داماوه، له كوټایی نهم شه قامه دا كه لاوه یه کی بوخوی دروست كرده
شه وانه له وی دا ده خه ویت. له نیواره دا نه توانی ببینی، پاشان
خواحافیزی كرد و ده رگاكه ی داخست.

چند ساتيك له ویدا راوه ستام سهیری ماله كم ده كرد، كاتيك نیواره
داهات هیدی هیدی كوتمه ری، نهو كه لاوه ی ژنه كه پیشانی دام راستی
كرد كه وتبوه كوټایی شه قامه كه وه. سهیری کی كه لاوه كم كرد كه سیش
له دوه روبه رمدا نه بوو دنیا تاريك بوو به رهو كه لاوه كه رویشتم بۆنه وه ی
باوكم رزگار بكم لهو به تبه ختی.

نەر باوکەى لەشەوێكى سارد و سەرى زستاندا دەرى كردم و
 دەرگاى لى داخستم لەكاتىكىشدا دەيزانى جگە لەو هېچ كەسى تر
 شە نایەم. تەنیا و بى كەس و بى سەرپەرشت، گونى نەدايە
 قوڵەى گریانەكانم و بەزەيشى پێمدا نەهاتەوه، ئىستاش بەقاجى خۆم
 بەرمە لای ئەو دەبۆم لەكاتىكدا دەشم توانى بگەڕێمەوه و ئاوێرى لى
 نەمەمەوه و لەبىرى خوشمى بەرمەوه، بەلام لەپێش هەموشتىكەوه مەزۆ
 بووم مەزۆقايەتەكەم پالى پێوه دەنام بەره و پێشەوه بۆم.

قاجەكانم بۆ هەنەدەهات، وەك بلىى بەقاجى خۆم بۆ پەتى سێدارە
 بپۆرم و مەبابوو. بە هەرزەحمەتێك بو بەره و پێش رویشتم و گەيشتمە
 دەرگاى كەلاوێكە: چەند ساتێك لەدەرەوهى كەلاوێكە راوەستام و پاشان
 بەنارامیەكەوه دەرگاى كەلاوێكەم كردەوه و رویشتمە ژۆرەوه.

ژۆر تارىك بوو چاوم چاوى نەدەبینى، لەو تارىكەدا دەنگێكم بێست
 پرسىارى كرد كىت؟

دەنگەكم بەباشى ناسیەوه دەنگى باوكم بوو، بەلى دەنگى باوكم.
 وەلامم دايمەوه خۆمانى، بەلام وەلامى ترم نەبێست: لەوتارىكەدا
 بەردەوام بەدواى باوكمدا دەگەڕام، ئەو باوكەى شەو و رۆژ لەگەڵیدا بوم
 و خوشم دەریست، بەلام ئەو تەنانەت هەوالێشى نەدەپرسیم، ئەو
 كەسەى بەرق و كینەوه لەناو ئەو بەفرەدا دەرگاى بەرمەدا داخست.
 بەدەنگى لەرژۆكەوه و تەم:

باوكەگيان تەنھا هەر نەم شەو دەرگاى لى بگەڕەوه لەم سەرما
 ساردەدا نەم شەو رەق دەبمەوه، هاوارم كرد باوكەگيان فریام بكەوه
 جگە لەتۆ كەسى ترم نیه، باوكەگيان دەرەم مەكە با نەرم بەزەیت بێتەوه
 پێمدا جگە لەتۆ كەسى ترم نیه، ئەویش لەو لاما دەيگوت:

بښه‌نگ به ده‌رگا که ی لښاخستم و روښت بولای هوسره‌که ی و
به‌ته‌واری فهراموښی کردم، رهنګه له‌وماوه دوردریژدها به‌یری
نه‌هاتبیته‌وه‌کوړتکی هه‌بوه، منی خسته ژیر پیی ژنه‌که‌یه‌وه و نیستاش
من به‌رو لای گه‌پاومه‌ته‌وه له‌بر نه‌وه ی خوښه‌کانمان تیکه‌لاره و له‌ر
په‌یدا بووم حزناکه‌م به‌دبه‌ختی و بښه‌سه‌لاتی نه‌و ببینم.

گه‌رچی له‌وشه‌وه سارده‌دا ده‌ری کردم و سوژی باوکایه‌تی
له‌لانه‌ما‌بوو. له‌وکاته‌دا باوکم دیسانه‌وه پرسى: کیى؟

وه‌لام دایه‌وه ری‌بواریکم ده‌مه‌ویت نه‌م شه‌و میوانی تو‌بم.

له‌که‌لاره‌که‌یدا جګه له‌گوچانیک و توره‌که‌یه‌کی ورده نان هیچی ترم
نه‌بینی، له‌و تاریکی و بښه‌نګی‌ده‌دا باوکم به‌داماویه‌که‌وه دانیش‌تېو،
به‌هوی تاریک‌یه‌که‌وه روخساریم نه‌ده‌بینی، حزیشم ده‌کرد روخساری
ببینم له‌بر نه‌وه‌ش پرسیارم لی‌کرد:

له‌م تاریک‌یه‌دا بی‌زار نابیت؟

نه‌ویش پرسیارى کرد: مه‌به‌ستت له‌تاریکی چی‌یه؟

به‌ده‌نګینکی به‌رز وټم مه‌به‌ستم تاریکی شه‌وه.

به‌نارامیه‌که‌وه وتی: نه‌خیر خو‌من هه‌ستی پی‌ ناکه‌م.

لیم پرسى: چو‌ن تو‌هست به‌م تاریک‌یه‌ ناکه‌یت؟

وتی له‌برنه‌وه‌ی تاریکی دونیای من تاریک‌تره له‌شه‌و، روژی روناک
و تاریکه شه‌و به‌لای منه‌وه هیچ جیاوازیه‌کیان نیه، نه‌هست به
تاریکی شه‌و ده‌کم و نه‌به روناکی خو‌ر، له‌بر نه‌وه‌ی من کو‌ترم. من
خو‌م دونیام لی تاریک بوو چو‌ن هست به‌ تاریکی شه‌و ده‌کم، نازانم
که‌ی شه‌و ده‌بیت و که‌ی روژیش ده‌بیت‌وه. به‌لای منه‌وه دونیا هر
شه‌وه، شه‌وینکی دوردریژ هر‌گیز روژ نابیت‌وه شه‌و ده‌مه‌ی روژ

دەيتتەو بە دەنگە دەنگى دەردەوى كەلەكەدا دەزانم رۇژ بوەتەو
 ھەست دەكەم خۆر بەناسمانەو بەلام مەن لىيى بى بەشم و دونيا ھەر
 تارىكە بەلامەو، لەجىھانى تارىكىدا بچوكتىن كىلاو پۇژنەى روناكى
 ھەست پىناكەم، دەنگى شەلالەكان و لق و پۇپى درەختەكان ھەست پى
 دەكەم بەلام لەبىنىيان بى بەشم، ھەموو دەرد و ئازارىك كۆتاي پى دىت
 ھەموو ئەشكەنجە و نارەحتىەك كۆتايى پى دىت، شادى و خوشى
 جىنى دەگرتەو، بەلام ئەم دونيا تارىكەى مەن ھەرگىز رەن نايەتەو.
 بەنيواشى و تەم:

نىگەرەن مەبە مەن دىكتۇر مەتوانم چاوەكانت چاك بىكەمەو.
 بەپەكە و تى: تۆ دىكتۇرىت مەن ناتوانم بىقىنم وەرە پىشتەرەو، وەرە
 پىشەرەو، لەلامەو دابىشە نازانم لەكۆردايت تەنھا دەنگت دەبىسەم
 ھەزەكەم لەتەنىشتەمەو دابىشەيت، ھەزەكەم لەنزىكەو قسەت
 لەگەل بىكەم، وەرە پىشتەرەو تۆ فرىشتەى دەمەوئەت ئەوئەى لەدەمدايە
 پىت بلىم.

و تە لەنزىكتەو مەرجى ھەزەكەيت بىلى.
 بەپەكە و تى: نا زۆر لىمەو دورى بەچاكى ھەستەكەم بەنگەكەت
 دورە لىمەو وەك لە چالنىكى قولدايم و توش لەسەرەو راوەستاييت
 ھەزەكەم نرىك بىيتەو زۆر نرىك جەنابى دىكتۇر مەترسە وەرە
 پىشەرەو.

باوكىك رۇژنىك لەمالەكەى دەرى كردم ھەرچەندە دەيزانى پىئويستەم
 بەسۆز و بەزەى و دل ئەوايى ئەو ھەيە، مەنى بەبى رەھمانە لەمال
 نەركرد تەنھا لەبەر ژنىك ئىستە چاوەروانە نرىك بىمەو لىيى نرىكتەر
 لەلايەرە دابىشەم كەچى بەبىرى ناكەوئەتەو رۇژنىك دلە مەندالەكەمى

شكاند و به گريانه وه دهري ده كردم، ئيستا پيڻم ده ئيت وه ره پيشتروه مه ترسه وه ره تا نه وهى له دلمدايه بۆتى هه لپيژم. وهك به ييري نه بيت رۆژگارنك منيش به ره و لاي نهو نه پويشتم و ده پارامه وه به گريان و نانوميديه وه پيڻم ده وت:

باركه گوى له قسه كانم بگه به ئله نه وهى له دلمدايه بۆتى باس بكه، باركه مه هيله بهرم با نه وهى له دلمدايه پيڻى بلنم به ئله راستيه كانت بۆ رۆن بكه مه وه، كه چى له وه لامدا دهى گوت:

راستيم ناويت دوربكه ومه وه لنم هه رگيز نه ت بينمه وه، پيويست ناكات گويم له قسه ته وه بيت، گوى بۆ قسهى تۆ هه رگيز ناگرم.

به لام ئيستا من نه ر هفتارهى له گه ل ناكه م و به په له چومه لاي باوكمه وه و له ته نيشتيه وه دانيشتم، ده ستى دريژ كرد و ده ستى گرت و وتى:

دكتور يارمه تيم بده و له م جيهانه تاريكه رزگارم بكه، دكتور نازانيت چه ند ناخوشه بۆ مروقيك شه و رۆژى هه ر تاريكبىت، نه ده تواني ت شويني ك ببيني ت، تۆ نازانيت نه م دونياه چه ند تاريكه، دكتور نازانيت نه م تاريكه چه ند كوشنده يه و به ده ست نه م تاريكيه وه سالانيكه مردوم سه يرم بكه چه ند لاواز و داماو به ده ست نه م تاريكيه وه دل و گيانم له ده ست چوه، تۆ نازانيت چه ند ناخوشه مروقيك دل و گيانى له ده ست دايت دكتور تكات ليده كه م تۆزنيك چاوه كانت بنوقينه و بزانه هه موشويني ك تاريك نيه و دلت ژان ناكات.

به لام من شه و رۆژ سال و مانگ به ده ست نه و تاريكيه وه ده تليمه وه بزانه له ناو چ نازاريكدام دكتور نازار هيه له وه كوشنده ترييت؟ تاريكى مروقه ده كوژي ت، دكتور من مردوى به شى زيندوخوړم، تۆ ده ته وئيت

دوباره ژيانم پى بېه خشيتهوه، من په يکړنکى سهرگردانم و به دواى
 رزحى ون بومدا دهگه پيم. ناييا به پر استى ده ته ویت روح و دلم پى
 بديتهوه؟ ناييا به پر استى ده ته ویت دهستم بگريت و لهم تاريخيه به رهو
 بونىاي روناکم بهريت؟! دکتور رزگارم بکه گمر رزگارم نه کهيت ده مرمر
 لهکاتیکدا خوازيارم جارنکى تر خور و مانگ و نه ستيره کان ببينمهوه،
 نه تاريخيه ده مکورئت لهکاتیکدا شهو و روژ بهو نومیده وه ده ژيم
 جارنکى تر روناكى ببينمهوه لاسمانه کهى سهر سهرم ببينمهوه،
 کينومکانى دهوروبهري شاره کم ببينمهوه.

دکتور تنها تو ده توانى له تاريخيه رزگارم بکهيت گهرچى ناتبينم
 و نات ناسم و ناشزانم له بهرچى هاتوى بو نه که لاره يه به لام
 واهمستکم فريشته ميت له ناسمانه وه باربيت بوسه زهوى و رزگارم
 بکهيت.

وتم پيم بلنى بزانه چون کوتر بويت؟

دهستمکانى گوشى و وتى: هه موشتيکت بوباس ده کم له بهر
 نه وېش راستيه کانت پى بلیم ده بيت بگه پيموه بو ابردو بو نه وکاتهى
 بيمت سالان بووم. نه وکاتهى گمنجى کهم نه زمون بووم، باوکم
 کچنکى تراوسنيانى بو هينام پاش دوسال کوړنکم لى بوو ناوم نا
 ييزه و پاش سانيک هاوسه ده کم به ووى نه خوشيه کى دژواره وه مرد.
 پانزه سالى تمواو مندا له کم به چا کى به چا کى به خيو کرد له پاشان
 عاشقى ژنيک بووم له راستيدا نه ورته خوشى نه ده ويستم ته نه چاوى
 برېيوه سهروه و سامانم، پاشماويه که هينام ته نه کوړه کمى
 له هست لهرکردم.

خيرا وتم نيستا کوړه کهت له کوئيه؟

وہ لامي دامەرە: دكتور ھىچ ھەوالىكى نازانم ئەوشەۋى لەمال دەرەم
کرد ھەوا زۆر سارد بوو لەپىشت دەرگاكدە ھەلەچۆقى و ھاوارى
دەکرد باوكە بانەرم دەرگاكدە لى بکەرەۋە زۆرم خۆش دەۋىت، من
لەوہ لاما وەم:

بۆ ھەرگىز نەتبىنمەرە كاتىك گەرەمەرە ژورەكەم گويم لەدەنگى بۆر
ھاوارى دەکرد باوكە رزگارم بکە بالەناو ئەم بەفرەدا نەرم منىش لە
ژورە گەرەمەكدە چاوم بربووە زۆپا گەرەمەكە و ھىچ ئاۋرىكم لى
نەدەدايەرە بەتەنھا بىرم لە ھاوسەرەكەم دەكرەۋە ئىستاش سالانىكە
ھىچەھوالىكى نازانم بىگومان مردوہ.

كوپە تاقانەكەم بۆ ژنىك لەدەست دا، پاش ماڤەك بەھۆى روداۋى
ئۆتۆمبىلەرە كوئىر بووم كاتىك ھاوسەرەكەم بەوشىۋەرە منى بىنى لىم
جىابوئەرە، پاش ماڤەك بىستەم لە ھۆلىكدا بوە بەراقىسە ئەمەش
سەرگوزەشتەكەم بوو سەرگوزەشتى پىاۋىك لەبەر خاتىرى ژنىك ھەموو
شتىكى لەكىس چۆر.

لەوہ لاما وەم: نىگەرەن مەبە بىر لەپاڤردو مەكرەرە، پاشان ھەر
ئەوشەرە سوارى ئۆتۆمبىلەكەم كردو راستەوخۆ كەوتىنە پى بۆ
نەخۇشخانەكى خۆم و لەوى خەواندەم و تكام لەنىرگس كرد ئاگای لى
بىت، نىرگس كاتىك زانى باوكەم زۆر بەدلىسۆزىەرە خزمەتى دەکرد.

پاش ھەقتەيەك بردەم ژورى نەشتەرگەرى، چاۋەكانى بەتەرەۋى
كوئىر بويون بەلام لەمارەكانى ئەعسابى بى زىيان بوون لەبەر ئەۋەش
ئەكرا چاۋى مردوئەكى لى پەيوەندە بکرى منىش لەوبارەدا زۆر
شارەزابووم.

درباره ژبانم پی' ببه خشیتوه، من پهیکه ریکی سرگرردانم و بهدوای
 رزحی ون بومدا دهگه پیم. نایا بهراستی دهتهویت روح و دلم پی'
 بدهیتوه؟ نایا بهراستی دهتهویت دهستم بگریت و لهم تاریکیه بهرم
 دونیای روناکم بهریت؟! دکتور رزگارم بکه گهر رزگارم نهکیت دهرم
 لهکاتیکدا خوازیارم جاریکی تر خور و مانگ و نهستیرهکان ببینمهوه،
 لهم تاریکیه دهکوریت لهکاتیکدا شهو و روژ بهو نومیدهوه دهژیم
 جاریکی تر روناکی ببینمهوه ناسمانهکهی سهر سهرم ببینمهوه،
 کینهکانی دهروبهری شارهکهم ببینمهوه.

دکتور تنها تو دهتوانی لهم تاریکیه رزگارم بکهیت گهرچی ناتبینم
 و نات ناسم و ناشزانم لهبهرچی هاتوی بو لهم کهلاویه بهلام
 واهستهکهم فریشتهبیت لهناسمانهوه باریبیت بو سهر زهوی و رزگارم
 بکهیت.

وتم پیم بلی بزانه چون کویر بویت؟

دهستهکانمی گوشی و وتی: ههموشتیکت بو یاس دهکهم له بهر
 نهویش راستیهکانت پی' بلیم ده بیت بگه پیموه بو ابردو بو نهوکاتهی
 بیست سالن بووم، نهوکاتهی گهنجیکی کهم نه زمون بووم، باوکم
 کچیکی دراوسیانی بو هینام پاش دوسال کورنکم لینی بوو ناروم نا
 بیژن و پاش سائیک هاوسه دهکهم به هوئی نه خوشیهکی دژارهوه مرد.
 پانزه سالی ته و او مندا لهکهم به چاکی به چاکی به خپو کرد له پاشان
 عاشقی ژنیک بووم له راستیدا نه وژنه خوشی نه دهو یستم تنها چاوی
 بریبهوه سهروته و سامانم، پاشماوه یکه هینام تنها کوره کهمی
 له نهست لهرکردم.

خیرا وتم نیستا کوره کهت له کوئی یه؟

وہ لامي داموہ: دکتور هيچ هوالئيكي نازانم نهوشهوهي له مال دهرم
کرد هموا زور سارد بوو له پيشت دهرگا کهدا هئنده چوقی و هاواری
ده کرد باوکه بانهرم دهرگا کهم لی بکهروه زورم خوش دهویتی، من
لهوه لاما و تم:

برو ههرگیز نه تبینمهوه کاتیک گهرامهوه ژوره کهم گویم له دهنگی بوو
هاواری ده کرد باوکه رزگارم بکه باله ناو ئه م به فردها نهرم منیش له
ژوره گهرمه کهمدا چارم بریبوه زوپا گهرمه که و هيچ ئاوپریم لی
نه ده دایه وه به تهنه ا بیرم له هاوسه ره کهم ده کردهوه ئیستاش سالانیکه
هیچه هوالئيكي نازانم بیگومان مردوه.

کوپه تاقانه کهم بو ژنیك له ده ست دا، پاش ماوه یه که به هوی رودای
ئوتومبیله وه کویر بووم کاتیک هاوسه ره کهم بهوشیوه یه منی بینی لیم
جیا بویه وه، پاش ماوه یه که بیستم له هوالیکدا بو بهراقیسه نه مهش
سرگوزه شته کهم بوو سرگوزه شتی پیاویک له بر خاتری ژنیك هه موو
شتیکی له کیس چوو.

لهوه لاما و تم: نیگه ران مبه بیر له رابردوو مه کهروه، پاشان هه
نوشه وه سواری ئوتومبیله کهم کردو راسته وخو کهوتینه پی بو
نه خوشخانه کهی خو م و لهوی خه واند و تکام له نیرگس کرد ئاگای لینی
بیست، نیرگس کاتیک زانی باوکه زور به دلسوزیه وه خزمه تی ده کرد.

پاش هه فته یه که برده ژوری نه شته رگه ری، چاره کانی به ته واری
کویر بوبون به لام ده ماره کانی نه عسابی بی زیان بوون له بهر نه وهش
نه کرا چاری مردویه کی لی په یوه ند بکری منیش له وبارده زور
شارمه ا بووم.

كاتىك چۈيىنە ژورى نەشتەرگەرى باوكىشم وەكو نەخۇشەكانى تر
 جلوبەرگى سىيى لەبىردابوو بەسەر قەرەرتەيەكمەۋە راکشاابوو. چۈمە
 ژورسەرى و لەسەر خۇ ھەناسەي دەدا كاتىك دەستەم خەستە سەر دلى
 دلى بەپەلە لىنى دەدا و بىئەنگ بوو ھىچى نەدەگوت كاتىك لەژور
 سەيدا راۋەستابووم رابىردوم لەبىر خۇم دەبىردەۋە بۇئەۋەي
 نەشتەرگەرىمكى سەرگەوتوى بۇ نەنجام بىدەم بەلام كاتىك
 لەپەنجەرەكمەۋە سەيرى دەرەۋەم دەكرد ديسانەۋە ئەر رابىردەۋە تالەم
 دىكەتەۋە بىر و لەدلى خۇمدا دەم گوت:

باوكە تۇ ھەمووشتىكت لى زەوت كردم لەخۇشەۋىستى باوكايەتى
 بى بەشت كردم. تەنھا لەبەرئەۋەي دلى ژنىك خۇش بەكەيت تەنھا لەبەر
 نەۋەي لىت رازى بىت. دەرەت كردم دەستە بچوك و لاۋازەكانەم بەتوندى
 گىر كىرېبو لەكىلونى دەرگاگە بۇئەۋەي دەرەم نەكەيت بەلام تۇ ژور دل
 رەقائە دەستەم ھەلەرچكاند و بەپال دەرەت كردم، بەلام نەۋەش بزانە
 ھەموو ھەۋلىكى مەن نەۋەيە تۇ بەنارەزوى خۇت بگەيمەن. گەرچى تۇ
 لەسۇز و خۇشەۋىتى باوكايەتى بى بەشت كردم بەلام مەن ھەرگىز كارى
 واناكەم.

ئەر رۇژە چاۋىكى باوكەم نەشتەرگەرى كرد و لەپاش مانگىك
 چاۋەكەي تىرىشم نەشتەرگەرى كرد، كاتىك لەنەشتەرگەرىكە تەۋاۋ
 بووم چۈمە پال سەرىۋە و وت:

نەشتەرگەرىكەت سەرگەوتوانە تەۋاۋ بوو، پاش نەۋەي چاۋەكانتەم
 كىرەۋە دەتوانىت ھەموو دەۋرەبەرت بەياشى بىيىنىت گەر ھەزىش
 بەكەيت ھەر لەم نەخۇشەخانەيدا ژورنىكت پىئەدەم بۇئەۋەي بەناسۋەيى
 تىنىدا بىجەسىتەۋە.

خيزا دەستى ھىنايە پىشەورە و وتى:

دكتور ھۆكۈرى ئەو ھەموو خوشەويستىيەى تۆ نازانم چى يە، بەلەم
تەنھا ئارەزويەكم ئەويە لەپىش بىيىنى ھەموو شتىكەرە روخسارى تۆ
بىيىنم.

لەرەلەمدا ھىچم نەوت و بىندەنگ بووم لەپاش مانگىك يەكىك لە
پەرستارەكان لەفافەكەى سەرچاوى لىكردەورە و باوكم ھەر لەر
نەخۇشخانەيدا مايەرە و ژورىكم پىدا بوخۇى بەلەم ھەرگىز نەم ھىشت
باوكم روخسارم بىيىنەت ھەمىشە بە پەرستارەكانى دەگوت:

ھەزەكەم ئەو دكتورە بىيىنم چاوەكانى بۆ نەشتەرگەرى كردوم
ھەزەكەم سوپاسى بكەم و دەستەكانى ماچ بكەم.

بەلەم مەن ھەولم دەدا باوكم نەمناسىتەرە، چون ئەگەر
بىناسىمايەتەرە لەوانەبوو ئارەحەت ببوايە برۆيشتايە لەبەر ئەوەرەش
بەنیرگسەم ووت:

پىيى بلىن سەفەرى كردو باوكىشم ھەموو رۆژىك بەنیرگسى دەوت:
كەى دكتور دەگەرپتەرە نیرگسىش دەيگوت: نىگەرەن مەبە ھەر
رۆژىك دەيىت بگەرپتەرە.

شەش مانگ تىپەرى رۆژىكىيان بەمەبەستى سەردانى نەخۇشەكان
چومە ئار ھۆلى نەخۇشخانەكەرە لەناكاو چاروم بەباوكم گەوت
لەباخچەكەدا لەپال پەرستارىكەرە دانىشتبوو نەمزانى پەرستارەكە چى
بەباوكم ووت بەرەر روم رايكردو كاتىك نرىك بويەوھەلەم دەستى ماچ
كردم وتى: جەنابى دكتور ماوھىەكى زۆر دەگەرپم بەدواتدا بۆنەرەى
سوپاست بكەم ئەمەقۇ ئەو پەرستارە تۆى پىشان دام و وتى ئەو

كاتيك چارى كردهوه پرسى من له كوڼم؟ نيره كوى يه؟
وه لاسم دايهوه نيره نه خوشخانه يه، پاشان به نارامى سمرى به لاي
مندا وهرچهرخاند چهند ساتيك سهيرى روخسارى كردم به لام
نه يناسيمهوه.

پرسيارم كرد مگر ليړه دا كهست نيه؟

وتى نه خير چون خه لكى هم شاره نيم پينچ سالة هم شاره دا
زينده گى ده كم چهند ساليك له موه بهر ره قاسه بووم له بهر نه وهى نيستا
پير بووم دهر يان كړدووم نيستاش جل و بهر گى مالانه ده شورم
ماوه يه كيشه زور نه خوشم دكتوره كانيش نازانن چيمه ناتوانم كاريش
بكم نيستاش نازانم كاتيك له نه خوشخانه دهرم ده كن بو كوى بېژم.

وتم نه خوشيه كهت چاك ده بيه توه به لښت پى ددهم له ماوه يه كى
كه دا ته واو چاك ده بيه توه كاتيكش چاك بويه توه له نه خوشخانه يه دا
دات دهمه زرينم نير پنيو يست ناكات شپو شيتالى مالان بشوريت.

به قسه كانم زور خوشحال بوو وتى جه نابى دكتور نازانم به چ
شپوازك سوپاست بكم ده سالة دهر به دهر و به تبه ختم، تا نيستا هيچ
كس يارمه تى نه داوم نه وه يه كه مين جاره ده بينم پياويك يارمه تيم بدات
بى نه وهى چاوه پروانى شتيكم لى بكات به راستى پلهى مروفايه تيت بى
هارتايه تانيستا پياويكى وهك تو پاكم نه بينيوه.

كاتيك باوه ژنه كم هم هم قسانه ي ده كرد خستميوه ناو بېرى نهو قسه
ناپروايانه ي چهند ساليك له وه وپيش پى ده گوتم كاتيك ته مهنم له پانزه
سال زياتر نه بوو به باوكمى ده گووت بيزن هه تيويكى سهر سمرى و بهد
رهو شته، نيستا له پاش چهند ساليك ده لښت تانيستا پياويكى نه و نه
پاكم نه بينيوه. سهره نجام هه موو مروفتك دان به راستيدا ده نيت به لام چ

دەنېم دەزانم ژنىكى بەد رەوشت و بېويزدانم تانە وجيگەيەى توانيم
بەدناوم كردیت.

ۋەتم: مریەم خان ھەرچى بو رویششت پىم وایە کارىكى چاكت
نەكردو چون خۆكوژى كارىكى ژیرانە نیە، من بەتەواى رابردوم
نەرامۆش كردوو تەنانەت زۆرىشم خۆش دەوییت، بۆچى خۆكوژیت
كردوو، لەژياندا گەر مەوۆ دوچارى ھەلەيەك بېیت نابیت بەھەلە
ھەلەكەى قەرەبوو بكا تەرە.

لەو كاتەدا وەلامى دایەو جەنابى دكتور بونى نەنگینى من شیاوى
ژيان نیە من گوناھكارم پىویستە بمرم پىم باش نیە پىسىكى وەكو من
لەژياندا بىتیتەو، نەنگى مەوۆ قایەتیم پىویستە بمرم، رابردوى
تارىكم ھەرگیز لەبیرناچیتەو ھەموو كەسىك دەیت سزای كارە
نەرواكانى ھەر لەم دونیایەدا بىیت، من پاش ئەوئى تۆم لەمانەكەدا
دەركرد لەو پۆژە ھەتا ئیستا ھەموو تەمەنم سازار و ئەشكەنجەيە
لەكاتىكدا وام دەزانى دەرت بكەم ژيانم ئاسودە دىت.

جەنابى دكتور گەرچى ھەموو تاوانەكان لە ئەستۆى مندايە بەلام
ئەوئەش بزانە باوكیشت تاوان بارە لەبەر ئەوئى من لەو كاتەدا كچىكى
ھەلەو ھەرزەبووم شوین ئارەزوەكانى خۆم دەكەوتم چاكى و خراپىم
بەباشى بۆ دەست نیشان نەدەكرا، خۆ باوكت پیاویك بوو خاوەن
ئەزمون نەدەبوا بەنارەزووى من بجولایایەتەو نەگەر ئەو باوكىكى
بەسۆزبوايە نەدەبوا قسەى من كارى تىبكردايە و كۆرە تاقانەكەى لەبەر
خاترى من دەركردايە، كۆنرانە گوێرایەلى منى دەكرد من ئافرەتێكى
نامۆبووم بەئێو، ئەى خۆ باوكت پانزەسالى تەواو لەگەل تۆدا دەژیا
خوینتان تىكەلەوى يەك بوو كۆرە تاقانەكەى بووئیت نەدەبوا ئەوئەش

ھەمان رەفتارى منى بىكردايە كەواتە بزانە ھەردوكمەن تاوانبارىن بەلام
 باوكت زۆرتەر تاوان بارە، مەن باوەژنم زۆر جياوازين خۆ شو باوكت بوو
 ئەبوايە كۆپەكەى خوش بويستايە گەر خراپەيەكم دەرەقت بىكردايە
 ئەبوا ئامۆزگارى بىكردمايە ئەگىنا بۆجارىكى تر نەمدەتوانى رەفتارى
 ناشىرىن بەرامبەرت بكەم، چارەنوسمان واى لى نەدەھات، لەپۆژى
 يەكەمدا ھەرچىيەكم دەوت بەگوئى دەكردم، لەگەل خۆيدا دەيبردم بۆ
 شوئىنى خراپەكارى ھەتا نىوھى شو لەگەل پياوى ئارەزوو پەرست
 خەرىكى قومار دەبوون گوئچكەكانم بەقسەى ناشىرىن ئاخىرابون
 چارەكانم بەشوئىنى خراپەكارىيەوئوون لەوكاتانەشدا زۆر گەنج بووم
 ئەبوايە لەشوئىنىكى سائەدا پارىزگارى لى بىكردمايە بەپىچەوانەو
 دەيبردم بۆ كۆپى گورگە برسەيەكانى نىو كۆمەلگا كەم كەم لەنەرىتى
 كۆمەلەيتى لامدا تانەودەمەى بەژنىكى بەت رەوشت بانگيان دەكردم،
 تاوان بارى سەرەكى باوكتە نەدەبوا بىيردمايە بۆناو كۆپى خراپەكارى
 چارەنوسم واى لىنەدەھات.

بكۆژى سەرەكى مەن باوكتە ھۆكارى بەدناوى و خراپەكارىيەكانم ھەر
 ئەو، ھەرئەو كە لەگەل پياوئىكى نەناسدا رۆژم دەكردەو، خەلكىش
 ئەم بابەتەيان چاك دەزانى تەنھا كەسەك كە ئەم بابەتەى نەدەزانى
 باوكت بوو گەر كەسەك پىنى بوتايە ژنەكەت شەوانە لەگەل خەلكدا
 رادەبوئىرئەت ھەرگىز باوەرى نەدەكرد و نرخی بۆ قسەى خەلكى
 دانەدەنا، ئايا بەوراندەيش دەبىت باوەر بەژن بكەيت؟
 كامەرانى تۆى لەناو برد منى دەدا بەدەست خەلكىمەرە دكتۆر
 باوەرەكە باوكت تاوانبارترە.

بەوشىۋە قەسەي دەكرد كەم كەم قەسەكانى ھىۋاشتر دەبوو تا
چاۋەكانى ئابەيەكدا و بەيەكجارى بېدەنگ بوو.
لەركاتەدا روم كرده باوكم و وتم باوكە خو ئەو ئەيناسىمەۋە بۇچى
راستىيەكانت پى وت؟

باوكم بەگريانەۋە ۋەلامى دامەۋە: چەند رۆژنىك لەمەبەر
لەباخچەكەدا منى بىنى زۆر سەرسام بوو لەبەر ئەۋەي رەنگ و
روخسارم گۆرەبوو، پرسىياري لىكردم: چۆن چاۋەكانت چاك بويەۋە؟
منىش ناچار بووم ھەموشتىكى بۇگىرەۋە ئەۋىش خۇكوزى كرد ئەم
ھەلومەرچەش ۋالەمن دەكات خۇم بكوژم يان مۇلەتم بەدەرى بېژم لىرەدا
نازاري وىژدان ناپەھەتم دەكات.

ۋەم باشە باوكەگيان مائەكەي خۇمانست بۇدەكپەۋە بۇنەۋەي
پاشماۋەي تەمەنت لەۋىدا بەكامەرانى بەسەربەرىت.
باوكىشم بەخۇشخالىۋە وتى ئەگەر ئەم كارە بىكەيت بى پايان
سوپاست دەكەم.

ئەۋرۇژە لەگەل باوكمدا گەراينەۋە بۇ شارەكەي خۇمان مائەكەي
خۇمان كە باوكم لەبەر ھەژارى فرۇشيبوى كپىمەۋە خاۋەنەكەي پاش
چەند پۇژنىك چۆلى كرد و باوكم رۇيشتەۋە ناۋمانەكەي خۇي و منىش
لەناكاۋ كەۋتمەۋە بىرى محمد و دايكى يەكسەر بەرەۋ كەلاۋەكەيان
كەۋتمە رى كاتىك گەيشتمە ئەۋى سەرنج دەدەم پىرەژنىكى پىشت
چەماۋە لەبەردەم كەلاۋەكەدا دانىشتەۋە، چومە پىشەۋە كاتىك
سەرنجدا پىرەژنەكە دايكى محمدە. سلاۋم كرد و پاشان چومە ناۋ
كەلاۋەكەۋە دايكى محمدىش بەدوامدا ھاتە ژورەۋە نۆر پىر بوبو

چاوه کانی توارو کز بوبو که لاره که شیان بچو کترین گۆپانکاری نهکردبوو
همروه کوخوی مابویهوه.

دایکی محمد بهنارامیه که وه وتی تو کینیت؟

وه لأم دایه وه بیژنم.

چهندساتیک که وته بیرکردنره و وتی بیوره ناتناسم.

له وه لأمدا وتم نایا بیرت ناکه وینته وه چهندساتیک له مه و بهر له شه وینکی

ساردی زستاندا جینگای کوپنکت کرده وه که ناوی بیژن بوو؟

له وکاته دا پیره ژن ماوه یه کی زور سهیری روخساری کردم و پاشان

وتی خوای گه وه تو هه مان بیژنیت؟

خیرا وه لأم دایه وه به لی باشت ناسیمه وه هه مان بیژنم نیستا پیم

بلی محمد چونه و له کوئی یه؟

له وه لأمدا هه ناسه یه کی هه لکینشا و وتی پرسیماری محمد ده که یت

محمد پیایوکی نه خوش و گرفتاره کاتیک رویشتی محمد نه یتوانی

کارنک بوخوی بدوژیته وه له بهر نه وه ش ناچار بوو حه مالی بکات له بهر

کاره قورسه که ی هه میشه نه خوشه.

له وکاته دا له ناکاو محمد هاته ژوره وه و خیرا هاته پیشه وه و ماچم

کرد و وتم محمد گیان من بیژنم هه مان نه وکه سه ی جینگه تان کردم وه.

بیژنم له کاتیکدا چهند کاغه زیککی نه خوشخانه ی به ده سته وه بوو

وتی: بیژن گیان خوژگم به خوت منی بیچاره دواپوژه کانی ته مه من

به سه ر ده به م.

خیرا وه لأم دایه وه محمدی نازیز پیویسته له گه لم بینیت ده بینت

پیکه وه ژیان به سه ره به رین زور نیگه ران مه به چون نه خوشیه که ت

چارەسەر دەکړنست دتېبەم بۇ نهخوشمخانه يهک زوربه باشی چاکت
دکهنه وه، دایکی محمد له ژیر لیوه وه دهیگوت نینشانه لا.
به لām محمد له وه لāmدا وتی نه گهر ته مه نښ ماییت.

خیرا وتم محمد گیان له هه موی گرن گتر نه وه یه ژن نه هینم پیوسته
له ناههنگه که دا ناماده بییت دمه ویت به برای خوتم بناسینم به خه لکی.
محمد به په له هاته پیشه وه و له باوه شی گرتم و له خوشیا فرمیسکی
شادی دهرشت له وکاته دا وتی بیژن ته ریق نابیته وه له خه لکی به برای
خوتم داده نییت؟

وتم: نه خیر محمد گیان به پی
به پینچه وانه وه به وپه پری سهر به رزیه وه ده لیم تو برامیت له بهر نه وه ی
دسایه تی تو و دایکت له هه مرو که س به نرخره له لام.

کاتیڤک رۇمانى (بى سەرىپە رىشتان) دەخویننەود ئاشنا دەبن بە پالەوانى چىرۆکە کە
 دەبىنن بىژەن نەک ھەر کەسىڭى تاوانبار ئىيە بە ئگو لە دلەود دۆر ھەولى دەدا بىيىتە کەسىڭ
 بتوانىت خزمەتى گۆمە ئەکەى بکات ، نەمە جگە لەبەسەرىردنى تەمەن و راکردن ئەدەست
 زولم و زورى باوەژن ، ریکەوت وایکرد بىژەن بىيىتە گورىڭى تاوانبار و سزای تاوانىڭ بدات
 کە بەھىچ جۇرىڭ ئارەزووى کردنى نەبوو .

رەورەودى ژيانى بىژەن ئەود دەسەلىنىت مروڤ چەند لەناو سەختى و ئازارەگاشى ژياندا بژى
 و بەرەو روى ناھەموارىيەکانى بىيىتەود گەر مروڤىڭى کۆلنەدەر و خاوەن ئىرادەيەكى پۇلاین
 بىت لەگەل ئەو ھەموو ئازارەشدا نەتوانىت مەملانى بکات و بگاتە ئامانجى خۇى .....

بىرەڤىر ئارە

نەرخى سى ھەزار دىنارە

لەبەدە گەزەلەکانى خانى چاپ و بەرگەزەندى چارچا